

תקציס אסוכו

הרב הראשי לישראל

התיר

ביגמיה!

אשה שניה

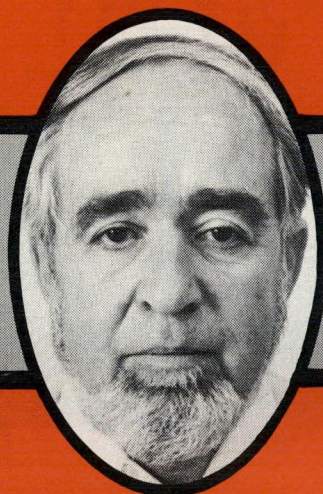

האשה
הראשונה
מיכל
לויטם

עמוס עוז

על

גיתו זך

קשר בראש

מפעם לפעם מגיע לי...

מפעם לפעם אני מרשה לעצמי משהו מיוחד.
כמו קנט למשל.

אני מדליק לי קנט ונהנה מהשילוב הנפלא
של רעננות וטעם עדין, נקי ורך.

הטעם המיוחד של תערובת הטבק האמריקאית
ופילטר המיקרונייט המפורסם. קנט.
מפעם לפעם מגיע לי.

אזהרה: משרד הבריאות קובע כי - העישון מזיק לבריאות

על דימויו מדהים בין 1944 ל-1989.

מי שמבקשים להפעיל כוח כנגד בחורים שמ' סוגלים לחרף את נפשם בשביל מתווה פוליטית שאין לה שחר, טועים טעות מרה. אם יראו את עצמם לכודים במצב שאין ממנו מוצא, יהיו מסר גלים למעשים נוראים.

האם אלה הם דברי יפהנפש שמאלני מאת מארצות סקנדינביה בזכותם של צעירי האינתיפאדה? לא ולא!

אלה הם דבריו של אליהו גולומב, מצביא איר-גדנהונו, בקיץ 1944, על צעירי מתרת לחי' (שראשהממשלה, יצחק שמיר, היה אותם ימים אחר מראשיו), כפי שמביא אותם נתן שחם, הסר פר מבית אלפא, כסיפרו האוטוביוגרפי, ספר חתום, שראה באחרונה אור.

שחם שימש, באותם ימים, כמקשר בין אירגון ההגנה למחתרת לחי'.

מיכאל מלדינגר, תל אביב

לא לכבוש שטחים

על דיעות דויד בן גוריון ערב מילח' מת-העצמאות (השקרים של 1948, העולם הזה 22.3.89).

אורי מילשטיין קובע, כי דויד בן גוריון סבר שמתור ואף רציו ליוזם כיבוש שטחים מעבר לתוכנית החלוקה, אך אסור לנהל תעמולה למען מטרה זו.

מהיכן שאב מילשטיין סקנה וזו הרי מהקט' עים שהוא מצטט מדברי בן גוריון (בישיבת וע' דת-הביטחון היישובית) — "...קביעת ירושלים כמרכז העם היהודי, גם אם לא תהיה כריבונות מדינית יהודית ומניעת תעמולה למען התפשטות וכיבוש שטחים מעבר לתוכנית החלוקה..." — בדיוק הדיףר הוא הנכון.

אלי שימערני, תל אביב

למה כובע

על עתידה של מיפלתג-העבודה (אוינייה שוקעת, העולם הזה 22.3.89).

לדעתי, אפילו כובע צף על פני המים, כלשון כותרת-המישנה של העולם הזה, לא יישאר, בסר' פו של דבר, ממפלתג-העבודה, ההולכת ומתפש'טת מכל מחלצותיה.

הסיכוי היחיד שיישאר כובע מיפלתג-העבר רה בכל זאת, הוא, אם כימיה האחרונים תבצע, כפי שהיא עושה עתה — בהשתדלותה להיות יותר ליכוד מהליכוד — עוד תפגית נואשת ותצטרף לגוש הרת-החרדי העולה וגואה, דבר שיכריח אותה לחבוש כובע. ומכיוון שגם זה לא יעזור לה, או, באמת, כסוף, רק יישאר ממנה כובע צף על פני המים. ריבקה גרנן, רחובות

איז פרטיות בצוללת

על שרות-חובה לבנות (שרות א' חר', העולם הזה 11.1.89 והלאה).

בניתוחו הענייני על שרות-הבנות בצה"ל התעלם העולם הזה מגקודה אחת חשובה מאוד. לנקודה הזאת, הכואבת מאוד, ובמיוחד בזמן האחרון, לאנשים רבים, קוראים: חלוקת-הגטל. אם נשות ישראל דורשות שיוויזכויות מלא, הן חייבות גם בשיוויזכויות, כולל שרות בצה"ל (ואפילו בחילות הקרביים).

אם כל הגנשים הכשרות לשרות תשרתנה בצ' ה"ל, תתחלק מעמסת השרות הצבאי בין הרבה יותר משתרים וייתכן מאוד ויהיה אפשר לקצר בצורה דראסטית את תקופת שרות-החובה הארו' כה מאוד של הגברים.

אשר לשרות בחילות הקרביים, מן הראוי להד' כיר כי רק לאחרונה הוחלט בקנה, שהיא מדינה מתקדמת לכל הדיעות, לאפשר לגשים (המתוות, על כסם הגנבותי אמנם, כמעט עשירית מכלל כוחהארס של צבא קנדה) לשרות גם בכל החילות הקרביים, להוציא שרות בצוללות, שבהן, כדברי הוועדה שהחליטה על שיוויזכויות, אין מס' פיק מקום לפרטיות הדרושה.

צבי שטיינברג, תל אביב

דרך דומינית

על מילים שהן זכר וגם נקבה (מפנית בן-יהודה, "גם זה וגם זה", העולם הזה 22.3.89).

מותר לחלוק שבחים לאקדמיה ללשון העברית (המשך בעמוד 4)

כתבת השער הקדמי:

הרב הראשי

שווה 100 רבנים

מיכל (בתצלום) נישאה לד"ר שימרון לותם לפני שבע שנים. עכשיו נתנה הרבנות היתר לבעל לשאת אשה על פניה. הבעל נשוי לשתי נשים באישורו הסופי של הרב הראשי לישראל, הרב אברהם כהנא שפירא. ההל' 18, כה, כפי שנקבעה לפני כאלף שנים, דורשת היתר של 100 רבנים.

כתבת השער האחורי:

בחור ביישן

מלמיליאן

מונולוג של גיבור-השבוע, אורי מלמיליאן. על הכדורגל ("פורקן?"), על הנשים בחייו ("למה לא?"), על דתיותו ("מניח תפילין כל יום"), על בית-ר-ירושלים ("חייבת לעבור שינוי?"), שאור' תה הוא עוזב לטובת מכבי תל-אביב ועל כמה שהוא מתבייש על ההשמצות ההולכות בין ה" כדורגלנים. אבל ביטחון עצמי אי' נו חסר - יגידו לו "שחק נגד דייגו מרדונה בנאפולי!", הוא ילך.

עין לעירייה צופייה

לחברת-האוטובוסים אין כסף, אבל כאשר מונים אליה בשם ראש-העירייה לסיוע כביכול למקומון הנוטה חסר לאותה עירייה, יש להברה 5000 דולר. השבוע, ארבע שנים אחרי ש"העולם הזה" פירסם את הסקופ על פרשת התשלום של קאופרטיב "דן" לעוזרי אורי עמית, אז ראש עיריית רמת-גן, הגישה הפרקליטות כתב-אישום, שביקש לראות קשר בין 5000 הדולר לעובדה ש"דן" זכתה בחכירת הנוי'ן אוטובוסים שעליו שמה עין.

רמבו הפאתי

אורי פורת, אויטו-טו כבר לא מנכ"ל רשות-הדיבור (או אולי כן), יוצא למיתקפת-נגד ואומר דברים בוטים, במיוחד על יצחק נבון, השר הממונה, הדורש את סיום כהונתו: "הוא מנסה להיות רמבו! זה פאתטי! יש לו, בסך הכל, תפקיד של שליח, בלדרי!"

סריגים וסולידיות

בירושלים הפגינו רא' שי יהדות-העולם סר' לידריות עם ישראל. ובחולון, במיכלת "שנקר", הפגינה יהו' דיה לונדונית סול'.

דריות עם עולם-האופנה הישראלי ועם תל-מדי המיכללה. על ביקורה בארץ של קרול גרברה (בתצלום), מעצבת-האופנה ששמה הולך לפנייה, במיוחד בשטח הסריגים.

אתה והשקל

העיקר: ההנחה!

מה יקרה כאשר פאהד יבקר באחד-העם 54 ומדוע לא כדאי להיות חבר רשום במיפלתג • מזג-אוויר בסירה פתוחה וזמן-אוויר בפלאפון במכונית ולבסוף - מחירי המכשיר לא חשוב, ה' עיקר ההנחה הניתנת עבורו.

המדורים הקבועים:

- 3 מיכתבים - למה כובע
4 איגרת-העורך - דוגמה נאה
5 הנדון - מן אלנה
8 במדינה - ריבוע המעגל
9 בלי הרדמה - חמישה שקלים לנאוס
9 תשקף - העיר הענייה ביותר
10 יומן אישי - חשיבות האף
11 אנשים - אדיש למזרחיים
12 מה הם אמריים - רק פופ ורוקו'
16 קלנוע - קלישאות חיוורות

המישטרה הצבאית

חוקרת

בעיקבות 327 מיקרי-מוות של פלסטינים מידי עה"ל באינתיפאדה נסגרו 102 תיקי' חקירה - שבהם פותחת המישטרה הצבאית החוקרת (מצ"ח) אוטומטית - ללא נקי' טת-אמצעים. ב-15 מיקרים קיבלו חיילים נזיפה מינהלית. ב-11 מיקרים הובאו הח' יילים לדיון מישמעתי ותישעה הועברו ל- בית-דין צבאי. קטעים מ- קוריים מדו"חות מצ"ח והח' לטות הפרקליטות הצבאית.

שיחות מישפחתיות

לא להנחית החלטות על ראשי הילדים, בין אם המדובר במקום-הבילוי של חופשת-הפסח ובין אם המדובר בתורנות שטיפת-הכלים במיטבח. במקום תכתיבי-הורים ממליצה זיווית אברמסון, מ"מכון אדלר" במרק נוסף בסידרת "איך להיות הורים", על שיחות מישמפחתיות (אפילו בנוכחות התינוק בסל-קל) לליבון בעיות ולהחלטות.

עמוס עוז: מצב קיומי ישראלי

מצער לומר זאת, אבל רב-המכר האחרון של עמוס עוז, "לדעת אשה", אינו ספר טוב. הוא גם אינו מעניין. גודש של מאניירות וסמלים נדרשים עושים שמות כבאב האמיתי המבצבץ בין דפי ה' ספר - כאבו של אדם מנוכר, מבודד וחדור ריגשי אשמה.

שום דבר מיוחד

היופא החוקר בדק עוד אחת מהתוכניות לביטוח-בריאות, הצעות חדשות לבקרים, הפעם זאת של קפת-החולים המאוחדת, ופסקה: שום דבר מיוחד, או בלשון מנכ"ל אותה הקפה (בהקשר ל- תוכנית-ביטוח אחרת): "עוב' דים על הציבור בעיניים!"

אמא יש רק אחת

עיניו של שמואל פלאטו-שרון היו אדומות ונפוחות, פניו היו מוקפות ספיחי-זקן והוא מעולם לא נראה כל כך רע בציבור. הוא עמד ליד קבר אמו, אסתרה שייבץ, שגידלה אותו ללא אב, עברה עימו את השואה, עמדה לצידו בשעת צרה ותמכה בו בכל עת. "העולם הזה" היה בהלווייה בסביון.

רצח הזונה בפרדס

בגיל 23 היא היתה ציפורה כהן, בעלת שיער שחור ומבריק, בשימלת-מיני וסנד' ליעקב גבוהים. בגיל 26 כבר היתה "ציפי ינשוף": עניינים חסרות-הבעה, שיער מ' דובלל וסוודר מהוה וחסר-צורה (בתצלום). בגיל 27 היא מצאה את מו' תה בפרדסי-הדרום. מי רצח את הזונה מצומת-פלמחים?

- 21 טריים - סכס סמוכר
22 לילות ישראל - מעג של עוד
24 הולדראוזה - פזייק עם כף
26 דף חדש - ספר 13: סימן לסולף
28 הדרובקים - אצבע אלוקים
32 תשבץ - אוטילופה (3 אותיות)
32 מיכתבים לרחתי - שלא
32 יהיה תפקיד
33 גם זה וגם זה - ארוחה עם ציפור
34 רחל המדיאלת - ברשר פנוי
36 תמרוזים - רבסח 19
38 אתה והשקל - מפנאי הפלאפון
42 סמן ימני - איל איל איסראלי

מיכתבים

(המשך מעמוד 3)

על שהיא מצאה לנכון, במסגרת פירוטומי למד לשוון, להדריך את עם ישראל מתי יש להשתמש במספרים בלשון נקבה ומתי בלשון זכר. אבל מכאן ועד למסקנה של העולם הזה, כי יש פגם בכך שנבחרו ציבור אומרים כרדיו ובטלוויזיה יהי שני רכבים, הדרך עדיין רחוקה. מן הראוי לו להעולם הזה לזכור כי דרך היא דרמינית (מבחינה דיקדוקית, לפחות) ומי גדול לנו מאחריהם, שכתב, בשעתו, את כתבה הקיסר רוג שלו נגד הציונות המעשית והכתיר אותו בכר תרת. לא זה הדרך! רחל עקביה, חולון

הזדהות ותועלת

על טיבה של כתבה (אסור לכם להיפגש!), העולם הזה (22.2.89).

...המרגיז בכל הסילופים שפייסם העולם הזה בכתבה אודות הצו שניתן עליידי בית הדין הרבני בתל-אביב, האוסר על בן זוגי, אמנון זקונט, להתראות או להתגורר איתי, גוגע בכתבה שהתפרסמה אודותי ואודות אמנון זקונט כידיעות אחרונות ואשר לכאורה שימשה לבית הדין עילה למתן הצו הנ"ל.

ריזאל

לא זו בלבד שלא אמרתי להעולם הזה ש"כתבה הנ"ל הזיקה לי, אלא להיפך: הצהרתי באופן מפורש שאני מזוהה עם כל הדברים שנאמרו באותו ראיון ולא הייתי מהססת לחזור על כך.

אפילו טרחתי לפרט חלק מן התועלת שצמחה מן הכתבה, כגון מכירה מצוינת של ספרי ימי הפקר, ועלייה במספר המטופלים הפונים אליי מן הסיבות שהן בעיניי הסיבות הנכונות. המרכיבים היחידים בכתבת ידיעות אחרונות שמהם הסתייגתי באוזני העולם הזה היו הכותב רות הברטוב והעירוב שנוצר בין הדברים שנאמרו בגוף הראיון וקטעים שצוטטו מן הספר. ורדה ריזאל, תל-אביב

בניירוק זה הולך

על סימון המחירים ברשתות השיי-ווק.

בביקורי האחרון בארץ נודקתי מדי פעם ל"קופסת טישו, כתחליף למיטפות בעונת החורף. בכל מקום שקניתי קופסה רק הופיע עליה קוד רכשיתפתי ומעולם לא ידעתי כמה יהיה עלי לשי"לם בקופה. עבור אותה קופסה, ואכן, פעם שילמתי משהו כמו 2.86 ש"ח, פעם 2.59, פעם 2.16 ופעם 1.99 בדיוק. כל איהבהירות ואי-הינעמות האלה היו נמנעו לוא היו הרשתות טורחות ומקיימות את החר"בה האלמנטרית כלפי לקוחותיהן: מסמנות את המחיר על כל פריט ופריט המוצע למכירה. ושלא יגידו שזאת משימה שאי אפשר לעמוד בה.

רק השבוע החליטה כאן רשת ההענק טי.ס.ר. (800 תנויות, 50 אלף מוצרים, 1500 מיליון פריטים) לצאת במיבצע הנחות אדיר (עד 50%) ולשים כך נאלצה לשים תוויות מחירים חדשות על כל פריט ופריט. מה היא עשתה? היא לא אמרה "נא להתייחס לקוד" או "נא לעיין בטבלת המחירים המוצגת אצלכם" היא עשתה אחרת. היא ביקשה סליחה מן הלקוחות, סגרה את כל 800 תנויותיה ל-42 שעות ודאגה לכך שעל כל פריט ופריט יוטבע המחיר החדש, ברולארים ובסנטים!

ברכה גוטליב, נירוק

שיעור צרפתי

על מתכון להצלחה בבחירות לרשויות מקומיות (פרס - הסוף), העולם הזה (8.3.89).

זה לא פלא שמפלגת העבודה נכשלה בבחירות לרשויות המקומיות ואפילו האשה היחידה שזכתה בראשות רשות מקומית, זכתה מטעם הליכוד.

אולי כדאי לה למפלגת העבודה ללמוד מן מפלגות אחרות ולהציג אנשים חדשים, צעירים ולעניין ואולי גם ידאו תוצאות. כך עשתה המפלגה הסוציאליסטית בצרפת, כאשר בין שאר הצלחותיה בבחירות לרשויות המי

אשר לעיכובים במסירת הדואר: במהלך רוב שנות העשור האחרון, היה טיב השירות להעברת דואר בשפלה מדרגה, ולצערנו, עד לפני כשנתיים, ארכה העברת מיכתב זמן רב לכל התושבים.

מעת הקמת רשות הדואר, לפני כשנתיים, חל שיפור דרמטי במהירות ובאמינות של העברת הדואר. המשך הממוצע של הגעת מיכתב בארץ יד מארבעה ימים ל-1.7 ימים, למשל.

אני מקווה שכל הציבור יחוש כשיפור השירותים וגיוונם בהתמדה. כאמור, בעניין זה, מטפלת כעת רשות הדואר באורח נמרץ. כברכה, גד יעקובי.

עד כאן מיכתבו של שרהתיקשורת. אני מקווה שסתם אודה בשם אבוטבול או רוזני צווייג יזכה באותה תגובה מהירה, אם תהיה כפיו תלונה מוצדקת.

אני גם מקווה שכל המפרסמים הפוטנציאליים, השואלים את עצמם אם כדאי לפרסם בהעולם הזה, ימצאו כסיפור זה תשובה לשאלה.

הרולטה והפירסום

בדבריה של זיוות אברמסון על הרולטה הישראלית (ראה עמודים 14-15) יש הערה אחת, המעוררת למחשבה.

בין השאר רומזת אברמסון שהפירסום הרב שניתן לתופעה, ושגרר אחריו סיוות מחנכים ב"ת-הספר, עלול היה להגביר את מימדי התופעה. יודים שלא חשבו קודם לכן על "מישחק" זה התחילו לחשוב עליו. במילים אחרות: שהיתה לפירסום השפעה מדבקת, שהיתה תופעה של חיפוי.

זה מעמיד אותי, כעורך עיתון, לפני דילמה. אותה דילמה ניצחתי, המופיעה מדי פעם לגבי תופעות שונות: התאבריות, מעשי אונס, פשעים ככלל.

אם אכן יש חשש שמא תופעה שלילית עלולה להתפשט בעיקבות פירסומה ברבים, האם המסקנה היא שיש להימנע מפירסומה?

אין תשובה קלה, וגל הרולטה הישראלית יוכיח.

נאמר לנו מפי זיוות אברמסון, אשה שאת דעתה אני מכבד מאוד, שהיתה בפירסום השפעה של הדיבקה. אבל אלמלא הפירסום, ההורים ברחבי הארץ כלל לא היו יודעים על התופעה, ולא היו נותנים את דעתם עליה.

מה עדיף? למנוע מידע חיוני זה מן ההורים, ובכך למנוע מהם את האפשרות לפסח עין, להשיג פיע על ילדיהם, לנקוט אמצעים של מניעה או להיפך, לפרסם, להאיר את עיני ההורים והמורים, גם במחיר ההשפעה השלילית על הילדים? מה מעיל יותר? מה מסוכן יותר? מהי חובתנו המצפונית והמקצועית?

שאלתי את עצמי את השאלה הזאת עוד לפני שהגיעו לידיי דבריה של זיוות, והכרעתי כפי שהכרעתי: לפרסם. אני מקווה שצדקתי.

סקופ מאוחר

יש סקופים הגורמים להתפוצצות מיידית כמו הגילויים של העולם הזה על אשר ידליו, למשל, או על יעקב לוינסון ז"ל. לסקופ שלנו על מאיר עמית היו דרושות ארבע שנים (ראה עמוד 37).

ד"ר א.ב.א.ר

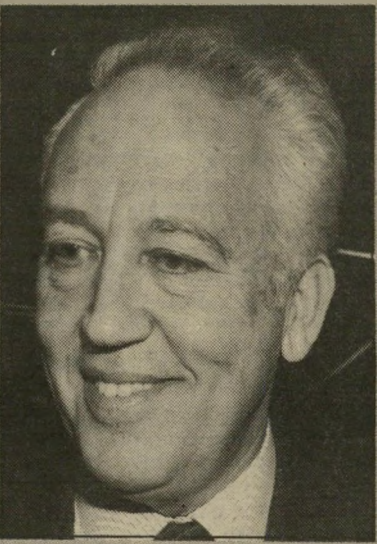
קליא יני.

מה קרה כאשר העולם הזה מפרסם תלונה על משרד ממשלתי?

זה תלוי, כמובן, במישרד הממשלתי. הנה מה שקרה כאשר פירסמתי, במדור יום א' שני, סיפור על דבר מוזר שקרה לי מיכתבים שנשלחו אלי, לכתובתי הפרטית, וחוזרו עליידי הדואר למוען, כאילו לא הייתי קיים. כך קרה לא רק למיכתבי הבנק, שרצה לספר לי סיפורים מרתקים על האובדן-ראפט שלי, אלא גם לחומר חשוב שנשלח לי מארצות הברית.

תוך 24 שעות אחרי פירסום הסיפור קרו הדברים הבאים:

- מנכ"ל מישרד התיקשורת התקשר איתי והודיע לי שהעניין נמסר לכדיקה.
- מנהל שרותי הדואר בתל-אביב, אלי לר

גדי יעקובי, כדאי לפרסם

אור, הודיע לי בכתב ובעלפה על התקדמות הבדיקה.

● שליח מיוחד של הדואר בא לסניף הבנק שלי וקיבל את המיכתב הסגור שנשלח אלי ושיחור למוען.

התעלומה עצמה לא נפתרה. אבל נקטו אמצעים כדי שזה לא יקרה עוד בעתיד. אחרי כל אלה קיבלתי, באמצעות שליח מיוחד, מיכתב מאת שרהתיקשורת, גד יעקובי. מן הראוי להביאו כאן במלואו, ולוא רק מפני שזוהי דוגמה נאה של טיפול בתלונת הציבור.

וזו לשונתי: בעיקבות המיכתב הפומבי שהפנית אלי (העור 22.3.89) השלתי על רשות הדואר לבחון את דבריי בדבר עיכוב שיסתי ומתמשך של הדואר המיועד אליך, ולאחרונה אף את החזרתו לשולח בלא הצדקה.

להלן תשובת רשות הדואר: רשות הדואר פנתה לסניף הבנק שלך ולאחר שביררה את מענו עם מוכיריך ומצאה שם מיכתב שהיה מיועד אליך, ושאינו החוזר לשולח בלא הצדקה. מנהל מרחב תל-אביב ברשות הדואר שחה עימך על כך ואף שלח אליך את המיכתב מהבנק, בצירוף מיכתב התנצלות, ובו הבטחה לברוק את הגורמים להחזרה ולשוב לדווח לך על הפעולות שנקט למניעת החזרת הישנות המיכתב. תשומת לב העובדים הנוגעים בדבר הופנתה לטעות זו, והם התבקשו להקפיד על זיהוי וניתוב נכונים של דיבריה הדואר שלך.

קומיות, שנערכו החדש, כבשה גם את ראשות העיר שטרסבורג, העיר הרביעית בגודלה בצרפת (כ-300 אלף תושבים), עם מועמדת צעירה (38) ומשכילה (חוקרת רתות). **רפי יעקבסון**, ליון, צרפת (זמנית)

תעסוקה למובטלים

על איש מחסום המעבר לטאבה (טאבה: דגלים וביקניני, העולם הזה 22.3.89).

יכול להיות כי מעו ייצא מתוק. אם אכן יושב במחסום המעבר לטאבה, מן הצד שלנו, רק ארכ אחר, ומן הצד המצרי יושבים 30, הרי תחרות עובדה זאת, במוקדם או במאוחר, לתודעתם של קברניטיהמדינה, האוהבים כל כך לשאת את דגלנו ברמה והם יורו, שלמען הרושם, הכבוד ולתיארת מדינת ישראל, יאיישו גם המחסום מן הצד שלנו ב-30 איש.

ובכך הם יתרמו תרומה של ממש לבעיית האבי טלה ההולכת וגוברת. **אלי ליבולי**, תל-אביב

מאגדות ההגנה העברית

על פעילותו של ברל רפטור המנוח באירגון ההגנה (מתמרוים), העולם הזה 29.3.89).

אחת הפרשות הנשכחות הקשורות בשמו של ברל רפטור, שהלך לעולמו כשבוע שעבר, היא המעשה שארע לו בקיץ 1946 בעת גל המאסרים שערכו הבריטים בין אנשי ההגנה (השבת השחור (ה"ש)).

ערב אותה שבת (ה-29 ביוני 1946) הכין רפי טור, אז מן המוציאים והמביאים באירגון ההגנה בחילת ציקס לפקודת גיובר הפלמ"ח. בעת החיי פוש שערכו הבריטים במישרו של רפטור (בכני יין הוועד הפועל הישן של ההסתדרות, באותם ימים ברחוב אלנבי בתל-אביב) נטל קצין בריטי אלמוני את הצ'קים לידי ואחר קום המדינה טרד להחזירם לרפטור בדואר. **חיים מקרב**, רמת

אין השוואה

על ייחודו של משורר ערבי (תגו בות', "דף חדש", העולם הזה 22.3.89).

לדעתי, כתבתו של ר"ר יוסף אלגזי בגנוה המשורר סמיח אל-קאסם היא השמצה.

מה הפשע שמשורר ערבי חש צורך לייצא איזון בין האני המאמין הרעיוני והרוחני שלו ל" בין המציאות? כשהמ דובר בעולם הערבי והר קפו בעבר ובהווה — בין זה לבין הרעיון הפסול של סיפוח, המרחק כמו בין מירוח למערב.

אולם חמור מאוד לכ" טוב שכמו "הרב ישראל אריאל" כך "סמיח אל-קאסם לא למדו שום דבר אחר כי כך הרבה שנות סיכוסכים ושפיכות דמים".

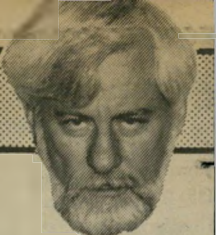
כיצד בכלל אפשר להשוות בין שניהם? בומ שהרב אריאל רוצה בארץ-ישראל הגדולה, איש נושאמונים מהימין הקיצוני והשוכני, הרי אל קאסם ידוע כשוחר-שלום, הנאבק לפיתרון שת שתי מדינות לשני העמים — ישראל ופלסטין. **עזרי ברשטיין**, תל-אביב

מיכתבים למערכת

העולם הזה שומר לעצמו את הזכות לערוך מיכתבי קוראים מסיבות לשוניות, מישפ טיות או טכניות.

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקד — 63458. בשעת הגורדון ניתן גם לפנות בטי לפון — 232262 (03) בבקסומיליה — 245242*3*972. מנרי 2009, ובטלקס — RMYM IL 341667.

זוהי דוגמה מחרידה למה שצפוי למדינה המתפרקת מבפנים

לבנון, לבנון

העדויות לא קיבלו את מרות הממשלה הזאת, ורבו בממשלה החוקית הקודמת, בראשות המוסלמים.

כנגד ניסיון זה קמו, כמובן, כל העדות האחרות, הנתמכות ברובן על ידי סוריה.

היה יהיה הסוף? יתכן מאוד שלא יהיה סוף. יתכן שהלבנונים יטחנו את מדינתם עד דק, עד שלא תישאר בה אבן על אבן.

אין דוגמה לטראגדיה הלבנונית בעולם של היום. אבל בתקופות קודמות כבר היו דברים מעולם.

במשך מאות בשנים לא היתה גרמניה מסוגלת להתאחד. היו בה עשרות מיני-מדינות, שלחמו זו בזו השכם והערב, הכל נגד הכל.

אולם גרמניה ואיטליה הן ארצות גדולות, וזה קרה בתקופה אחרת. ואילו לבנון היא כולה ארץ זעירה, וזה קרה בימינו, תוך הפעלת טנקים, תותחים, ומי כונות-תופת.

כיום אצלנו אוהבים להשתמש בלבנון לצורכי השוואות, כדי להוכיח תיאוריה זו או אחרת.

עוזי אורנן, כנעני ותיק, אחיו של יונתן רטוש, אבי האסכולה הכנענית, טען כי הישראלים, המעמידים את הסולידריות היהודית מעל ללאומיות הישראלית, מובילים את ישראל ללבנוניזציה.

אך הדימוזן הוא תיאורטי בלבד. בניגוד למארי-נים, שהם מיעוט בלבנון, היהודים מהווים רוב מוחץ בישראל (שבתוך הקו הירוק), וזהו הבדל מהותי.

אפשר להשתמש בדוגמה הלבנונית כדי להראות מה קורה כאשר עם קטן ומגובש מנסה לספח למדינתו עמים אחרים, כדי לנצלם ולשעבדם.

תחת זאת התפתו לעלות על דרך של "לבנון השני" למה, ומאז הם משקיעים את כל מירצם וכוחם במילחמה בלתי-סופקת, שתוביל לחורבן, או, לכל הפחות, לשיעבוד זר.

ולם הלקח האמיתי, העיקרי, שעל כולנו ללמוד מן הטראגדיה הלבנונית, הוא: אין תחליף למיסגרת הלאומית.

רק אומה מאוחדת, שכל בנייה ובנותיה מעמידים את הנאמנות שלהם לאומתם ולמדינתם מעל לכל נאמנות למיסגרת קבוצתית אחרת, יכולה להתקיים.

אין לזה קשר עם נאמנות האדם לערכיו האישיים. אומה מודרנית צריכה להיות דמוקרטית, פלורליסטית, פתוחה למיסגרות פוליטיות, רעיוניות, חברתיות, עדתיות ודתיות שונות.

כלבנונים, ועל כן הפכה הלאומיות הלבנונית הסוואה ושם-צופן לעדתיות המארונית.

אילו ניתן ללבנון להתפתח בשקט במשך 100 שנים נוספות, יתכן שבהדרגה אכן היתה נוצרת הכרה לאומית לבנונית, תוך התגברות על הנאמנות המקומית והעדתית.

ריכים להבין שכל שלב במילחמת-האזרחים בלבנון התחיל בהתקפה של המארונים על שאר העדות.

המארונים הפכו זמזום למיעוט בלבנון. מיעוט המנסה לשלוט ברוב חושף את עצמו לסכנות.

בכל פעם כשהמארונים נוכחו לדעת שזכויותיהם ייחזרו להם, הם פתחו בהתקפה על שאר העדות.

תר שלהם נתונות בסכנה, הם פתחו בהתקפה אלימה, שהביאה לשורה ארוכה של מעש-רטרטבה.

כך היה ב-1975, כאשר ערכו טבח בנוסעי אוטובוס פלסטיני בבירות. באותו יום החלה מילחמת-האזרחים. כך היה כאשר ניסו לגרום את מנהם בניין להתערבות ליד זחלה.

מדינת-דתיות — מדינה מארונית, מדינה דרוזית, מדינה שיעית, מובלעות סוניות, מובלעת עלאווית, ועוד. בדרום-לבנון הקימה לעצמה ישראל מיני-מדינה משלה, רצועת-הביטחון.

ממנות את קיומה. לשם כך יש לגבש מיני-מדינה גם נמל משלה. בתוך כל מיני-מדינה נערכו קרבות בין פלגים שונים, ולרוב בין מנהיגים פיאודליים שונים, על השליטון בה.

אך הופרה אידיאליה יחסית וזו מי הפר אותה? מדוע? מי אשם בשחיתתה החדשה, ששוב גרמה להרס, להרג, לנכות ולאומללות של כל רבים?

כאשר הסתיימה תקופת-הכהונה של הנשיא האחרון, אמין אל-ג'ומייל העלוב, לא יכלו העדות לבחור בנשיא חדש (שהיה אמור, ככל מיקרה, להיות מארוני).

שחיטה ההרדית בלבנון הולכת ומתמשכת לסיווגיו. העולם כבר התרגל. אחרי קרוב ל-15 שנים, קשה להתרגש. טבח בלבנון הוא כמו שיטפון בבנגלדש, רעש-אדמה ביפן, רעב במרכז אפריקה והפיכה צבאית בדרום-אמריקה.

לבנון היא דוגמה מחרידה למה שצפוי למדינה, כאשר היא מתפרקת מבפנים. המדינה היא מיסגרת לחיים-בצוותא.

המדינה המודרנית היא מדינה לאומית. קיומה תלוי בלהט הלאומי של אזרחיה, בתחושה חזקה של שייכות לאומית, של סולידריות לאומית.

במדינה נורמלית, זה מובן מאליו. בריטי או צרפתי אינו צריך לדבר על זה, ואף לא לחשוב על זה, מפני שזה חלק מיישותו.

תכן שאין זה נכון. יתכן שהאומה הלבנונית לא התפרקה, אלא שלא היתה קיימת כלל. או שהיתה זאת אומה בשלב של התהוות, ותהליך-התהוות שלה נעצר וסוכל.

בעבר הרחוק, בטרם נולדה המדינה הלאומית המודרנית, היתה לבנון ארץ-מיפלט של מיעוטים דתיים נרדפים. המיבנה ההררי של הנוף הלבנוני, המעניק לה יופי כה מיוחד, היה אידיאלי בארץ-מים לט לעדות קטנות ומיוחדות, שרצו לשמור על ייחודן הדתי-עדתי מול סני מרחב מוסלמי-סוני גדול.

באה ללבנון כת של כופרים מוסלמים, הקרויים דרוזים, ותפסה לה פינה משלה. באו בני סיעת-המיעוט באיסלאם, "הסיעתיים" (שיעים). התבצרו בה עדות נוצריות קטנות, ששרדו מוויכוחים כנסייתיים קדומים, כמו חסידיו של הכומר מארון, "המארונים", לצד האורתודוקסים היווניים והיוונים הנוטים לאפיפיור, ועוד.

כל עדה כזאת היתה מוכנה בכל עת להילחם בחיורף-נפש על קיומה הנפרד וגם על כל מילימטר של ארמה. כל עדה השליכה את יתבה על מעצמה ורה, וכל מעצמה זרה חיפשה לה עדה מקור מית כדי להטיל עליה. חסות".

הצאר הרוסי תמך באורתודוקסים. הנריטים בדרוזים. הצרפתים במארונים. כשהשליטון התורכי הסוני נוכח לדעת שנתר בלי תומכים, הביא לערייה-החוף מוסלמים-סוניים, מההווים עדה נפרדת. השיעים בדרום, שהיו עניים ומרוכאים, נשאו את עיניהם לעבר אחיהם באיראן ובעיראק. העלאווים בצפון, חסידיו של עלי, חתך הנביא, היו קשורים כאחיהם בצפון, בחוף הסורי.

בונים לבנון החדשה היו נוצרים-מארונים, והם פעלו תחת חסות צרפתית. תחת להקים מדינה מארונית-נוצרית קטנה, סיפחו אליה את איזורי הדרוזים והמוסלמים. זה היה סכר מבחינה כלכלית וגיאוגרפית, אבל זאת היתה פיצצת-זמן.

משך זמן רב היה גרמה שניסיון זה הצליח להפליא. ללבנון יצא שם של מדינה שלווה ומשגשגת, שווייץ של המרחב השמי, מרכיב בנקאי וכלכלי גדול. גבולה עם ישראל היה גבול של שלום.

ריברו על "אומה לבנונית". אולם זה היה שקר. כי למעשה לא היו "לבנונים". האמנה הלאומית "הבלתי-כתובה כבעה שכל אדם שייך לעדתו. הקידום של כל אדם במידת צועו, האישו של כל המיסרות במדינה, בצבא ובחברה היו תלויים אך ורק בהשתייכותו של הפרט לעדתו הדתית. מוסלמי לא יכול היה להיות נשיא-המדינה, דרוזי לא יכול היה להיות רמטכ"ל, מארוני לא יכול היה להיות יו"ר בית-הנבחרים, סוני לא יכול היה להיות שגריר במקומות רבים, וכן הלאה.

המציאות היתה שלא היה בלבנון כמעט אף אדם אחד שנאמנותו ללבנון קדמה לנאמנותו לעדתו. כל אחד היה קודם כל דרוזי או מארוני או שיעי, ורק אחר-כך לבנוני. עצם מיבנה השליטון הבטיח זאת. במדינה שלטו המארונים. להם היה נוח להגדיר את עצמם

וצה"ל פתח בתקינה...

ה ידיעה מתחילה, בדרך-כלל, כך: בתק רית אלימה בשטחים נהרג אתמול תושב... והיא מסיימת במישפט, שהפך כמעט לשיגרה: וצה"ל פתח בחקירה לביור נסיבות-המוות. קל להאמין שהמישפט וצה"ל פתח בחקר רה... הוא דרכו של הצבא לטיח, להעלים ול- השכיח את האירוע ונסיבותיו, ובעיקר את המוות שנגרם בו.

לעיתים רחוקות מופיעה בעיתונים ידיעה, כמו זו שהופיעה ביום הראשון השבוע: מג"ד, שחי" ליו היכו ערבי שמת אחר-כך, יועמד לדין. (מתוך כותרת של העיתון מעריב). ואז נראה כאילו מתוך ים החקירות שצה"ל פתח בהן, מסיימים מדי פעם אחרות, כדי שלא ייווצר בתיקשות ובציבור הרד שם כאילו כל החקירות נזרקות לפח.

דוברצה"ל מסר השבוע להעולם הזה נתונים מיספריים מרשימים על החקירות של מיקרי הי מוות בשטחים הכבושים.

בכל מיקרה של מה שמכונה בשפה הצה"לית מוות בלתי-טיבעי נפתחת חקירה באופן אוטר מאטי. את החקירה מבצע מצ"ח — מישרה צבאית חוקרת. מצ"ח הוא הגוף הצבאי המקביל למישרה האורחית. הוא חוקר ומעביר את מימצ

וחריגות — תוגבר כוההארם של היחידה, הן בחיילים סדירים, הן באנשי-מילואים.

מטבע הדברים אין חקירת-מצ"ח יכולה להיות שלמה, והחוקרים נתקלים בקשיים רבים בדרך-למצוא את האמת.

הנסיבות, כפי שהן קורות ונראות בשטח, בעת הפגנה או אירוע, אינן דומות זו לזו, וקשה להסי' ביר אותן כשכאים לבחון את הדברים במישרה, בחדר שקט, מאחורי שולחן-הכתובה. הן החוקרים, הן הפרקליטים הצבאיים, בנואם להחליט על המי' סקנות מאירוע מסויים, בוהנים את העובדות לאור התקנות וההוראות החלים על כל חיילי-צה"ל, ובעיקר על החיילים העוסקים, מאז דצמבר 1987, בתפקידי שיטור ופיוור-הפגנות בגדה-הי מערבית ובעזה.

לעיתים קשה מאוד לחוקרי מצ"ח לאתר את היחידה, או את החיילים המסויימים שהשתתפו בפיוור הפגנה מסויימת, שהסתיימה במוות של אחר המפגינים, או בפציעתם של אחרים מהם, משום שלעיתים קרובות לוקחים באירוע כזה חלק חיילים מיחידות שונות. גם אם אותרה היחידה קשה, לעיתים, לאתר את החייל המסויים שנישקו גרם למוות או לפציעה.

שבו יש צבא שולט ועם כבוש, אין לחקירות מצ"ח כמעט אפשרות להגיע לשורש האמת ולביור ערה-הטוף של העובדות בשטח.

החיילים בשטח

חידות-צה"ל הנשלחות למשימות שונות בשטחים הכבושים עומדות במצב לא-נורמלי, שבו קשה להעמיד חוקים, כללים והוראות גוקי שים. בחורשי-האינתיפאדה הארוכים הגיעו הדבי רים לא פעם לידי אבסורד.

שרה-ביטחון, הרמטכ"ל והמטכ"ל קובעים הור" אות, שלפיהן צריכים החיילים להתנהג בשטח. ההוראות יורדות דרך אלופי-הפיקודים, אלופי האוגרות, אל הדרגים היותר נמוכים. החייל הקטן בשטח, גם אם ילמד אותן בעל-פה, קשה יהיה לו למלא אתריהן בדייקנות.

רוב האירועים הם בלתי-צפויים לחלוטין. ההתפתחות שלהם גם היא בלתי-צפויה לחלוטין. אולי קשה לדרוש מחייל להיצמד למילים הכתור בות, ולא לחרוג מהן כאשר הדברים מתרחשים במהירות רבה, ובעיקר כאשר החיילים עומדים

את ההוראות לפי ראות-עיניהם ומנצלים מצביי שבהם ניתנה ההוראה להכות, למשל, כדי להתנ קם ולהוציא את כעסם על התושבים הפלסטייניי שגררו אותם למצב בלתי-אפשרי זה. כך או כך — ברור שמצב החיילים הוא בלתי אפשרי.

סגירת תיקי

מאתיים ושמונים תיקים (מתוך 27 מיקרי-מוות, שבעטיים נפתחה חקירת-מצ"ח הגיעו לפרקליטות הצבאית.

מתוך התיקים האלה נסגרו 102 ללא נקיטת אמצעים — חלקם משום שהחקירה הגיעה למס קנה שהאירועים בשטח הצדיקו את התנהגות החיילים, חלקם משום שלא היו די הוכחות לה עמיד מישוה מן החיילים לדין, חלקם משום שאי אפשר היה לאתר את היחידה או החיילים שהשתתפו באירועים, חלקם משום שהחקירה גילתה שהמוות לא נגרם כתוצאה מפעולה של חייל צה"ל.

למשל:

ב-26 באוקטובר 1988 התקבלה במצ"ח הודעה על מותה של ילדה בשם נאצרין ג'יהאד סאא נואג'חה מחאריינס (כל השמות המובאים בכתבו) נתקבלו מדוברצה"ל, ולכן יתכן שחלקם אינ מרוייק). הודעה סיפרה כי הילדה, בת ה-3 וחצי מתה בגלל שאיפת-גאז לריאותיה, כאשר שהתו בביתה. היא הובאה על-ידי סבתה לבית-החולים כשהיא גוססת, ונפטרה בבית-החולים: הגופו הועברה לניתוח-של-אחר-המוות.

מצ"ח חקר את החיילים שנכחו באירוע. הקצי סיפר שהגיע למקום מכיוון שהיו בו הפגנות החיילים, שבאו לרחוב, מצאו אותו חסום באבנים

מאת

ענת סרגוסטי

הם ירדו לפנות את מחסופ-האבנים, ואז, לנ דרו"ח מצ"ח, התחילו התושבים ליידות בהם אנ גים. הקצי ירה גאז מרמיע לרחוב, אך לא לתנו הבתים. היחידה שהיתה בשטח ביקשה סיוע יחידת-חילוץ הגיעה, וגם חייליה ירו גאז מרפצ זרקו רימוני-גאז: גם חיילים אלה טענו בהודעה תיהם כי ירו גאז לרחוב בלבד, ולא לבתים. לתיק החקירה מצורף גם דו"ח של הפאתולוג הד"ר היס, שניתח את גופתה של הילדה. הוא קב כי התינוקת סבלה מתיסמונת-דאון, שהיה לה ל מוגרל, ריאות לא-תקינות ותולעים במעיים. הד"ר היס קבע כי הילדה מתה בגלל כישלו במערכת לב-ריאות בגלל מום מלידה, השכי אצל ילדים בעלי תיסמונת-דאון. המוות, לפ הדו"ח הפאתולוגי, היה טיבעי, ולא נמצאו בגופו סימנים לשאיפת-גאז.

לכן, מסיים דו"ח החקירה, נסגר התיק לל נקיטת הליכים. לא נגבו עדויות מפלסטיינים שנכחו באירוע מיקרה אחר, כפי שמופיע בחוות-דעתו של פרקליט צבאי:

הירי שממנו נהרגו שני התושבים המקומיי היה מבוצע וכדי, נוכח הסכנה שנשקפה לחיילים שהותקפו על-ידי בנייה-מישפחה בכלי-עבודה ול אחר שאחר החיילים, סמל א', נפצע בראש מפגיעת-מכוש בידי אחר מבנייה-מישפחה, ואיבו את הכרתו.

לעניין מיקום הפגיעות בכנייה-הזוג והראן — כעולה מעדויות החיילים — הם ציינו את אזור הפגיעות (כרך, ירך) על-פי מראה-עיניהם והכרי קוח שעלה בידם לבצע בשטח. אם לא דייקו כל הרי שלא ניתן לבוא אליהם בטרוניה בהתחשנ בניסיונות האירוע, הלחץ שבו היו שרויים, והעוב דה כי הנוכחים במקום לא איפשרו לחובש לכושל, לאבחן את המקומות שבהם נפגעה הישה

לא נמצאו ראיות או עדויות חדשות שיש בהן כדי לתמוך בגירסה שהוצגה על-ידי הצלב-הא דום במיכתב שהוגפה לרמטכ"ל. גם בני מישפחה והראן, שחקרו לראשונה בעת הלימת החקירה לא סתרו את גירסת-החיילים בדבר נסיבות התק רית, בין בשל כך שלא היו עדים לכל מהלך השתלשלות האירוע, ובין בשל הצנת גירסה מית ממת, שבה ניסו להרחיק עצמם מהשתתפות באיר רוע ומתקיפת החיילים.

נוכח האמור הנני מורה על סגירה סופית של התיק, ללא נקיטת הליכים מיספטיים כלשהם.

מאז תחילת האינתיפאדה נפתחו 600 תיקים על מיקרים חריגים מכל הסוגים והמייים

איי-חקירה לפרקליטות הצבאית. הפרקליטות מחליטה, בהתאם לחומר שיש בידיה, מה לעשות בתיק.

- האפשרויות:
 - לסגור את התיק — אם בגלל חוסר-הוכחות, אם משום שלפי המימצאים פעלו החיילים בהתאם לנחלים.
 - להמליץ על רישום הערה או נזיפה מינהלית בתיק, או בתיקיהם האישיים של הנאשמים.
 - להמליץ על העמדת האחראים לדין מישמע"ת.
 - להגיש כתב-אישום לבית-דין צבאי.
- ביום השני השבוע הגיע מניין הרוני האינתי פארה ל-327 לפי מניין צה"ל. צה"ל מונה רק הרוגים מירי חיילי-צה"ל (ראה תשוקין).

חקירת מצ"ח

מאז תחילת האינתיפאדה וריכוזי מיקרי המוות של הפלסטיינים מירי חיילי צה"ל, מאז ריכוזי החקירות של מוות בלתי-טיבעי, שמצ"ח צריך לעסוק בהן, וחקירות אחרות — שוטפות

חמושים ומצויידים ככל האמצעים הצה"ליים הרווישים מול אורחים, לעיתים קרובות נשים וילדים, שכל הנשק העומד לרשותם הוא אבנים, ברוב המיקרים, או בקבוקי-בערה במיקרים מע"טים. קשה לקבוע כללים ברורים — מתי נמצאת יחידת-חיילים בסכנת-חיים ממשית, שאן, לפי ההוראות, מותר, בהליך מסויים, לפתוח באש חיה לעבר המפגינים.

המפקדים בשטח, לעיתים קצונים וזטרים, לעיתים אף פחות מזה, אמורים להחליט את הי החלטה הנכונה, שתצטרך אחר-כך לעמוד אולי במבחן של חקירת-מצ"ח, בדיקת-פרקליטות ול-עיתים גם יותר מזה.

יש לא-מעטים הטוענים שבמצב הבלתי-אפשרי, שבו נמצאים חיילי-צה"ל מאז תחילת הכיבוש ב-1967 בכלל, ומאז תחילת האינתיפאדה בפרט, הם שומרים על מילחמה הוגנת ביותר, בנסיבות הקיימות. יש המביאים לשם השוואה דוגמות מי צבאות-כיבוש אחרים בעולם, כגון הצרפתים באלג'יריה בשנתו, ששם מספר-ההרוגים עלה בהרבה על מיספר-ההרוגים הפלסטייניים בשטחים הכבושים. יש הטוענים כי חלק מחיילי-צה"ל מפרשים

נתי שוחט, סקופ 80

בעיקבות 327 מיקרימוות של פלסטינים באינתיפאדה מידי חיילי צה"ל, נסגרו 200 תיקים ללא נקיטת אמצעים. בי 15 מיקרים קיבלו חיילים נזיפה מינהלית. בי 11 מיקרים הובאו חיילים לדין מישמעתי. 9 מיקרים הועברו לבית דין צבאי

אפשרות חוקית להעמידם לדין מישמעתי, הנגי ממליצה כי תזמן אליך את הקצינים סרן ש' וסגן ב' ותנזוף בהם נזיפה ארמיניסטרטיבית על-פי פקודות-מטכ"ל, כגין העבירות המיוחסות להם.

דין מישמעתי

או בית-דין

ב 11 מיקרים הובאו האחראים לדין מישמעתי, לפני קצין-שיפוט. לעיתים מעדיף הצבא להעמיד אחראים לדין (המשך בעמוד 42)

תושבים מקומיים רבים. מרבירו ניתן ללמוד כי לכאורה כוצע הירי עקב סכנה שנשקפה לחיי כוח צה"ל.

לכאורה עולה כי סגן ב' לא מילא אחר נהל הפתיחה-באש הקבוע בהוראות הפתיחה-באש, כמפורט לעיל, בכך שלא קרא קריאות-אזהרה ולא ירה באוויר טרם הירי המכוון. בכך, לכאורה, עבר סגן ב' עבירה של שימוש בלתי-חוקי בנשק, לפי סעיף 85 לחוק השיפוט הצבאי, 1955.

מאחר וחלפו למעלה מ-90 יום מאז סיימו הקצינים את שרות-המילואים שלהם, ואין עוד

אזהרה בערבית, ולאחריהן לירות יריאזהרה בו וזית של 60 מעלות כלפי מעלה. רק לאחר כל אלה ניתן לירות על-מנת לפגוע ברגליים בלבד, וכנגד תוקף ספציפי, שווה כמסכן חייל-ארם. על-פי עדותו של סרן ש', הוא פתח באש מבלי למלא אחר שני השלבים המוקדמים — קריאות אזהרה וירי באוויר. בכך הוא עבר, לכאורה, עבירה של שימוש בלתי-חוקי בנשק, לפי סעיף 85 לחוק השיפוט הצבאי, 1955.

סגן ב' ירה ארבע יריות. לרבריו היה הירי לעבר תוקף ספציפי, לעבר הגפיים התחתונות, כאשר חשש לגורל חייליו שהותקפו על-ידי

מיקרה נוסף, בחוות-דעתו של הפרקליט הצבאי (כלשונה):

מחומרי-הראיות שבתיק החקירה עולה כי ב-22 באפריל 1988 בשעה 21.00 לערך נתקל כוח-צה"ל במחסום בכביש שבכפר בית-רוש א-חתפא. הכוח נעצר, ואז הומטרו עליו אבנים על-ידי פורעים ערביים, ובנוסף הושלך בקבוקי-בערה לעבר הכוח.

החיילים הגיבו כירי לכיוון משליך בקבוקי-התבערה, ואחרי-כך פתחו במירדף אחר הפורעים. במהלך המירדף נורו יריות באוויר ומיספר יריות נורו לכיוון שני מקומיים, שנמלטו מהמקום וסיר-בו להיענות לקריאת החיילים לעצור, גם לאחר הירי באוויר.

במהלך האירוע נתפסו חשודים, ולא נתגלו מימצאים על פציעת מאן-דהוא מירי החיילים.

למחרת היום אושפו בבית-הולים מקומי תושב הכפר, אחמד חסן סלאח עמר, שנפטר אחרי-כך מפצעיו. מקורביו טענו כי נפצע מירי חיילי צה"ל בכוקר ה-23 באפריל 1988.

במיסגרת החקירה נחקרו מפקדים, אשר הביירו כי החיילים פעלו בהתאם להוראות המחייבות. ואכן, חומר החקירה אינו מצביע על קיומה של הריגה מהוראות הפתיחה-באש.

לאור האמור לעיל הריני מורה על סגירת התיק ללא נקיטת צעדים מישפטיים.

המלצות להערה

או לנזיפה

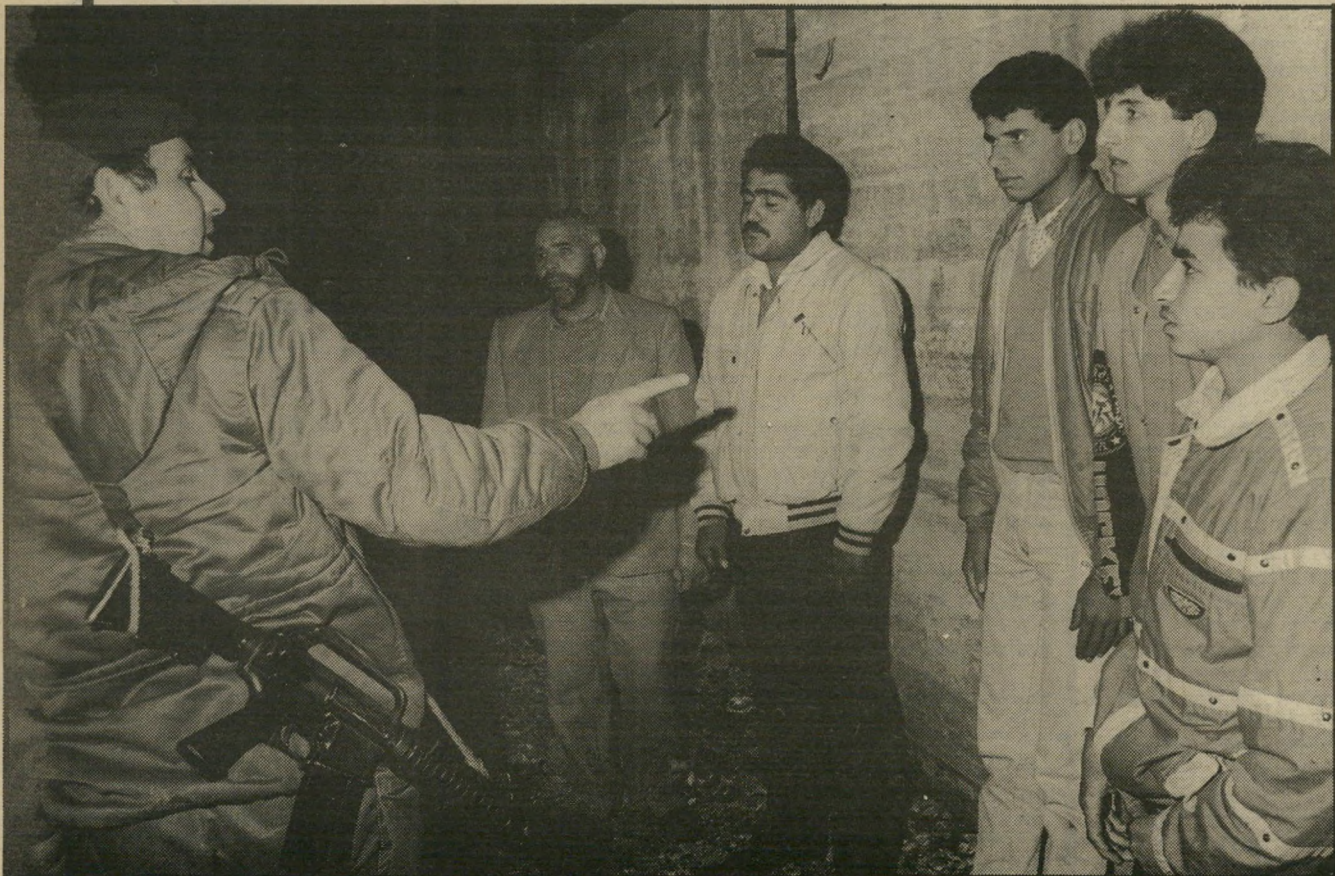
ב 15 מיקרים המליצה הפרקליטות הצבאית לכלול הערה או נזיפה מינהלית בתיקיהם האישיים של המעורבים באירוע, וזה היה סוף הטיפול בתיק. למשל:

ב-9 במרס 1988, במהלך התפרעויות בכפר סילוואר, ירה סרן (מיל') ש' ברובה-טוטו שני כדורים. הכדור האחד נורה לעבר מתפרע ספציפי, לכיוון רגליו, ברגלו השמאלית, והכדור השני לא פגע באיש.

סרן ש' טען כי ירה, לאחר שכוח צה"ל הותקף באבנים על-ידי תושבים רבים שאיגפו את הכוח וסיכנו את חיי החיילים.

על-פי הוראות הפתיחה-באש, מותר השימוש בנשק כאשר נשקפת סכנה ממשית ומיידית לחיי כוחות-צה"ל. על-פי עדותו של סרן ש', תנאי זה התמלא, לכאורה.

ההוראות קובעות מהו נהל הפתיחה-באש, ולפיהן טרם הפעלת-הנשק יש לקרוא קריאות-

צילום אלוויר סקופ 80

בכל מיקרה של הרג נפתחת אוטומאטית חקירה של המישטרה-הצבאית-החוקרת

במדניה

העם

ריבוע המעגל

יש מטאטא חדש.

האם הוא יישבר. כמו

כל קודמיו?

כאשר דורך יצחק שמיר על אדמו ארצות-הברית, עומדת לפניו משימ הדומה לריבוע המעגל.

המשימה: איך להגיד "כן" כאשר הכוונה היא "לא". כיצד להציג רעיונות חדשים לגמרי, מבלי להציג א רעיון חדש אחר. איך לצאת מכל הש לוחות בלי שום תוצאות מעשיות, ול עורר את הרושם שהושגה התקדמו איריה.

שמיר רגיל למיבצעים מסוג זה. א הפעם זה קשה במיוחד, מכיוון שהמיב של החדש של ג'ורג' בוש מעוניין, ככ מימשל אמריקאי חדש, להוכיח שהו ברים "זוים".

הצגה ישנה. שמיר יכול להיו אופטימי. כבר היו דברים מעולם:

● בראשית מימשלו של ריצ'ארד ניקסון הציג שריהוטן שלו, ויליאם רוג'רס, תוכנית-שלום מרשימה, שעל פיה היתה ישראל צריכה להחזיר אר כל השטחים הכבושים, מלבד תיקונך גבול מיועריים". שום דבר לא יצא מזה

● בראשית מימשלו של הנשיא ג'י מי קארטר, הושגה הסכמה אמריקאית סובייטית מרחיקת-לכת, שסתרה לח לטוין את מדיניות ישראל. היא התמו טטה מיד. קארטר התחיל לדבר עי מולדת לפלסטינים, וחזר מיד.

● בראשית מימשלו של רונלד רג' פרסמה "תוכנית רג'", שנגררה גם היל לחלוטין את הקו של ממשלת-ביגן. היא נעלמה כלא-היתה.

האם תחזור הצגה זו הפעם? אמנם

המצב הבינלאומי השתנה לחלוטין. ה אינתיפאדה שינתה את פני בעייה יחסי מוסקווה-ווישינגטון, ציר מצריים-ירדן-אש"ף והמצב בשטחים הכבושים יוצרים מצב שלא היה כדוגמתו בעבר אולם איש אחר לא השתנה: יצחק שמיר. הוא בוטח בסדולה היהודית בקונגרס, ברושם שעשתה ועידת הסר לירדיות היהודית העולמית, בתמיכו המאסיבית הניתנת לו על-ידי יצחק רבין, בחירולונה של מיפולגת-העבודה. מכל שליחותיו של שמיר, זוהי אר לי המכרעת ביותר. אך איש אינו יכול להינבא מי ינצח: הרחף האדיר לשינו או ההחלטה הנחושה שלו שלא לשנון דבר.

מדיניות

כן, אבל לא

איך לרוץ קרימה

מבלי לזוז אף

מילימטר אחד? יצחק

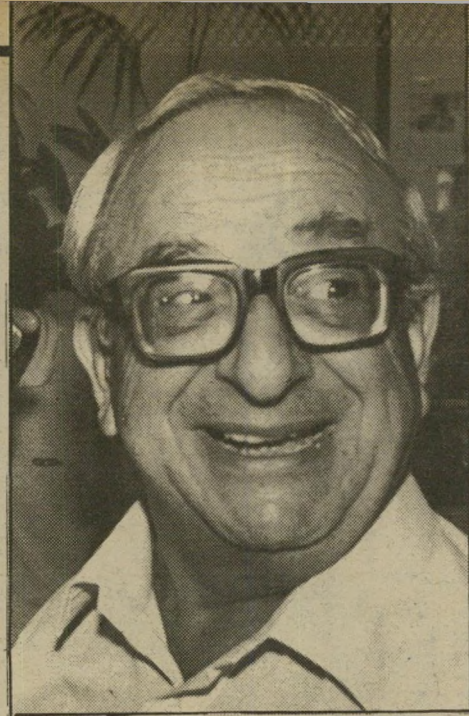
שמיר גיבש שיטה.

יש לו ניסיון.

הרעיונות החדשים של יצחק שמיר (ראה לעיל) הם מלאכת-מחשבת של לוליינות.

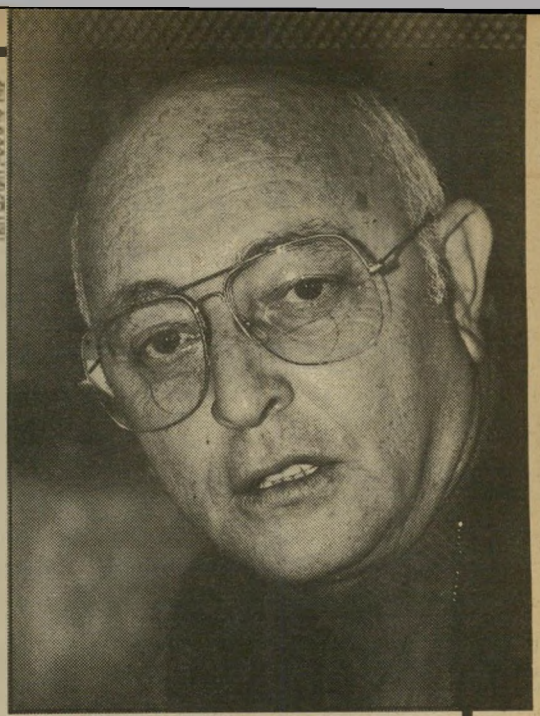
● ייצוג פלסטיני: שמיר יודע כי האמריקאים תובעים תשובה על שאי לה זו. ב-1989 שוב אי-אפשר להציג תוכנית כלשהי, מבלי להעניק לפלסטינים ייצוג. הצעות שמיר: הנציגים הפלסטיניים ימונו על-ידי מצריים ויר דו.

זה מגוחך בעליל. באתו ההגיון אפי שר היה לתבוע כי האמריקאים ימונו את נציגי ישראל. אולם שמיר מנסה לעורר את הרושם כאילו בדרך זו ניתן יהיה להביא למשאומתן נציגים בלתי-רשמיים של אש"ף — הם ימונו על-ידי חוסני מובארכ והמלך חוסיין. אין כל סכנה כזאת, כי יאסר ערפאת זה פאתטי!

צבי טל, העולם הזה

אורי פורת לדפנה ברק: לענות לבני-זונות!

נחמיה גולדמן, העולם הזה

הם גיבורים בתחתונים!

● נדמה לי שבשלב הפיר סומים בעניינך שכחו לשאול אותך מדוע יש לך עניין בתפי קיד, ובפרט בסיטואציה הסבר כה שנוצרת?

מר שזה מחמא, להתעורר בבוקר ולמ צוא את כל זה בעיתונים. כפיטיקה יש חוק האומר שכל לחץ מפעיל לחץ נגדי. אני מניח שהביטויים של נבון, כמו "על גופתי..."

ולא אלבש שק ואשים אפר על ראשי — אם לא. זה כליכך לא משנה לי יש חיים לפני ויש חיים אחרי... מה פתאום ציפורניים? בשביל מה? בשביל 2000 שקלים בחודש? אני שואל אותך!

ב עוד הכל מהמרים על זהות האיש שיישב בכס מנכ"ל רשות-השידור ביום הראשון, ה-9 באפריל, ברור מעל לכל ספק מי לא יישב שם: אורי פורת, המנכ"ל הנר-

„במיוחד שורת הנגרים שאני השארתי מאחורי..."

„לנבון יש פה בסך הכל תפקיד של בלדר!"

„נבון מנסה להיות רמבו. זה פאתטי!"

נבון מעולם לא שאל אותי אם אני רוצה להמשיך. הוא מעולם לא שוחח אתי על-כך, ולא הודיע לי מה עמדתו. לי נודע מה שנבון רוצה מהעיתונות. נבון הוא שבמשך חצי מהקדנציה הראי שונה עדיין למדתי את התפקיד, ויש דברים שהייתי עוד רוצה לעשות, אבל... יש פה דבר שרירותי בתאריך הזה. הפכו את ה-7 באפריל לתאריך היסטורי!

● נבון מעולם לא אמר זאת. אלה ביטויים שיוחסו לנבון — זה באמת לא אופייני לו לרבר כך — יצרו את תוכן המודעות האלה.

● הרושם נוצר בעיקבות כל מיני פעילויות חריגות, כמו המודעות שהתפרסמו בזכותך. אני לא עומד מאחורי המודעות האלה, אבל מצד שני — אני חייב לר-

כחי זוהי התפתחות קצת מפתיעה, לאור העובדה שהליכוד אמור למנות את המנכ"ל הבא, ולאור הפירסומים האומרים שמורת הוא מועמדו של ראש-הליכוד יצחק שמיר, ויותר מכל של מקורבו, רוני מילוא. אבל איך אמר בהקשר אחר יצחק נבון (העולם הזה, 29.3.89), מי ששם רגל בדרכו של פורת לקדנציה שנייה: „החיים מלאי הפתעות..."

ביום השבת, בעיצומה של חגיגה ציבוענית של פירסומים נגד מורת ומודעות יקרות בעדו, יום של פרט שנויות, הערכות-מצב ופעולות שתדלנות מטעם מועמדים להחליפו, שוחחתי עם חתן-השימחה. מורת לא היה ערוך עדיין להחשבונות כוללת ולחשבון-נפש נוקב. מדברים שאמר לי באורח פרטי, אני מעריכה שהוא ערך לכך, ועל פי הסנוניות הראשונות שאני באפריל החגיגה נגמרת — היא רק מתחילה.

המועמדים

דן שילון באופנה

מי, מי יתישב בגנין, כלל" (שם ממוקמת לישכת מנכ"ל רשות-השידור) בשלושת החודשים הבאים, ואולי יותר? מבין שלל השמות המקסיטיים את התיקשות בימים טרופי ספקלציות אלה, נשמעים השמות נחמן שי ועיקב לורברבוים כבעלי-סיכויים יותר מן שילון וארנון צוקרמן. ● לורברבוים, מנהל הטלוויזיה החינוכית, כך נהוג בטעות לחשוב, הוא „איש נבון", עושה-דברו של השר המופקד עליו, ולכן מחמרים רבים שיהיה לנבון עניין להציבו בראש רשות השידור.

בסך-הכל, כשנכנסתי לתפקיד, קיד שו עלי רבים מילחמה. מי זוכר אותם כיום? אותי — זוכרים ועוד יזכרו הרבה זמן, במיוחד שורת הנגרים שהשארתי מאחורי...

● אז מה קורה בשבוע הבא? אתה חוזר לעיתונות?

הדברים עוד לא ברורים. בשבוע הבא אדע יותר. בינתיים צברתי בליכך הרבה ימי-חופש... אבל באישהו מקום אני נורא מתגעגע לכתיבה — לחזור לכתיבה, לענות לכל הבני-זונות שכתבו עלי כאשר פי היה סתום וירידי כבולות. אלה גיבורים בתחתונים. חלק מהדברים שכתבו עלי עוררו בי הירורים נוגים, לאן העיתונות הידרדרה — לזנות.

● אני מתרשמת שאתה מבין את ההתפתחויות על רקע יותר מדי פרסונלי, בעוד ש"התנגדותו של נבון להמשך תפקידך מעולם לא הוצגה כך. הסיפוק הגדול ביותר שיש לי הוא שהאיש שמינה אותי (יצחק שמיר) רוצה שאמשיך בתפקידי. ארוך-נבון לא מינה אותי, ולעולם לא היה ממנה אותי. ככלל לא הוא ממנה את מנכ"ל רשות השידור — הממשלה ממנה. בסך-הכל, יש לו תפקיד של בלדר פה. הוא מביא את המינוי מהמליאה — לממשלה. החוק נתן לו סמכות, להיות מרשליית. כמה להמתי למען תיקון החוק הזה, מאו שהמנתי ממנכ"ל!

● מפקד גליצה"ל, נחמן שי, הוזכר כבר כמועמד לניהול הערוץ השני הנוסע בטרם נולד, כמועמד למישרתו של דובר-צה"ל (אפי ריים למיד, שבוסש לפרוש). הוא התחרה על מישרת מנהל-הרדיו, אך המינוי עבר לאמנון דב. הוא נחשב כמקובל הן על הליכוד, הן על המערך, מפני ששימש כדוברם של יצחק רבין ומשה ארנס במישרת-הביטחון. ● בכל זאת, אני מחמרת, יפתיע יצחק נבון שוב. השר, שהפתיע רבים בעמדתו הבלתי-מתפשרת נגד המשך כהונתו של אורי פורת, ושיסירב להתכופף על אף הפיתויים שהיו כרוכים בכל הצעת-משרת, ידלג על החישובים המקובלים ויבחר, קרוב לוודאי, במי ששימשו כבר במישרות בכירות ביותר ברשות-השידור. ● ארנון צוקרמן כיהן כמנהל-הטלוויזיה. בתקופתו נחשבה הטלוויזיה כ„נקמה" מפוליטיזציה. ● דן שילון כיהן כמנהל מחלקת-החדשות. לשניהם תדמית של „אנשים חזקים". צוקרמן קרוב יותר אידיאולוגית לנבון, איש-המערך. שילון נחשב בעבר כאיש-המערך, ואף הוצע מטעמו למישרת מנהל-הטלוויזיה (הוא נסל מכיוון שלא היה ברשותו תואר אקדמי). בינתיים, זכה ב„הכשר" מטעם הליכוד, כשהנחה את העימות בה-הידיעה — יצחק שמיר נגד שימיון פרס. מאז שילון באופנה.

● מה קורה בסוף-השבוע? מה זאת אומרת, מה קורה בכל מיקרה אני הולך? גם אילו היה נבון מחליט פתאום שהוא רוצה אותי — הייתי חייב ללכת, מפני שהוא צריך להודיע זאת שלושה שבועות מראש...

אני מסיים חמש שנים, וזהו. מה קרה אני הולך עד יום החמישי לעי בודה, וזהו. כך קורה בכל מינוי. כאן לא מדובר על בחירות, אלא על חוזה.

● בתיקשורת הצמייר באר ל אותה נלחם על קדנציה שנייה בתפקיד בציפורניך, ואילו אתה נשמע לי שזוהי-נמש ממלש...

אני לא אערוך מסיבות או חגיגות וגישי-ניצחון אם אמשיך בתפקיד,

בלי התמה

ד"ר ילי מודלמן

או לא? שאל רוד סומך. ביחד עם רוד סומך ערכתי חישוב, שלפיו אני אצטרך לשלם בכל חודש, נוסף על מסהתבר הרגיל, הגבוה גם עתה, עוד 12 ש"ח בחודש — כלומר 144 ש"ח בשנה. עבור מה? **עבור מימון הפסקת-הריון לנאנסת ומימון רפר-אה שחורה?** שאלתי שאלה זו לא רק את עצמי, אלא גם את המבקר המסביר. תשובתו:

"עובדים על הציבור בעיניים!"

אל תהיה נאיבי. ראשית כל עלינו לדאוג לחברי קופת החולים שלנו. ביקשתי לראות את הפוליסה של הביטוח. אין לנו פוליסה של הביטוח, מפני שאנו, בניגוד לחברות אחרות, איננו משתמשים בשרותי חברות הביטוח. הביטוח המשלים, מאוחרת עדיף, יהיה נכעלותה וכהנהלתה של קופת החולים המאוחדת, ויגוהל באמצעות קרן. הקרן תגוהל כיחידה כלכלית נפרדת וסגורה, בלי קשר לתקציבה השוטף של קופת החולים המאוחדת.

כל מעורפל בתוכנית הזאת: הניסוח, הרמזים והצאי הרמזים, הפריצות בהבטחות והיכולת להתחמק מהן, כמו המינוח שמשתמשים בו: "במיקרים מיוחדים" (איזה מיוחדים?)

מנכ"ל סלנט

לא מהפכני, לא מיוחד

מי יקבע מה זה מיוחדים? ניתוחים שלא ניתנים לביצוע בארץ, מומחים בעלישם לקבלת חוות-דעת שנייה וכד'. אנחנו מבטיחים — כך רוד סומך — בריקות-שיניים תקופתיות חיינם. עד כמה שאני יודע, ברוב המירפאות נעשות היום בריקות כאלה בחינם. מה חדש בכל זאת? לחצתי, מה המהפכני כל-כך

הרופא החוקר בדק תוכנית לביטוח בריאות — זו של "קופת החולים המאוחדת" וכוסק: שום דבר מיוחד

בתוכנית שלכם? התוכנית של קופת החולים המאוחדת יוצרת את הרושם של תוכנית חובבנית, ללא לימוד נתונים, שאינה מבוססת על עבודה מעמיקה בשטח — לימוד המצב הבריאותי של המר בוטחים בקופה, ומישאל בין החברים כדי לוודא מה באמת ההערכת האמיתיות בין חבריה הקופה. **התוכנית יוצרת בי את הרושם שבקופת-החיר ליס-המאוחדת רצו לעלות על גל תוכניות-הביטוח הבריאותיות האחרות, כדי להגדיל את מס' החבר, וחיפשו דרך נאותה לעשות זאת, כדי למד ניצול התקוממות של החברים.** ניתן היה לקרוא לתוכנית הזאת אולי תוכנית להגברת השרותים הרפואיים לחברי קופת החולים. אנחנו גם רצינו לתת כדור-הרגעה לחברי-הקופה, המקנה אים בתוכנית של קופת-החולים האחרות, הוסיף בשיתה איתי מבקרה-קופה. הנהלת קופת החולים המאוחדת החליטה, קרוב לוודא, לנצל את אופנת הביטוחים-המשלמים, ובמקום להודיע ישירות לחברים על הגדלת המס, חיפשה על עצמה על-ידי הכרוה על ביטוח רפואי משלים ייחודי בשם "מאוחרת עדיף". איו בתוכנית זו שום שוני מתוכניות אחרות. **התוכנית של קופת החולים המאוחדת — אם להשתמש בהגדרתו של מנכ"ל הקופה עוזי סלנט — היא עבודה בעיניים אמיתית.**

לא מכבר התייחס עוזי סלנט, מנכ"ל קופת-החולים המאוחדת, לתוכנית-הביטוח לטיפולים בחוץ-לארץ, בצורה ביקורתית ביותר: עובדים על הציבור בעיניים. תוכנית-הביטוח להשתלות למיניהן מיועדות לאחוז אפסי של האוכלוסיה... ביקר והבטיח: בקופת-החולים המאוחדת אנו מכינים תוכנית מהפכנית, שתהיה שונה לחלוטין מתוכניות-הביטוח האחרות! אחרי פירסום שני המאמרים הראשונים, שבהם ניתחתי את

תוכנית-הביטוח-הבריאות השונות (הנולם הזה 22.3.89), טילפנה לי גילה הראל והציגה את עצמה כפירסומאית המייצגת את קופת-החולים המאוחדת. קראתי את המאמרים שלך, אמרה הגב' הראל, התרשתי מאד, ואני שמחה להודיע לך שבקופת-החולים המאוחדת המצב שונה, ואנו מוציאים עכשיו את התוכנית המהפכנית שלנו. ביקשתי פרטים, אך לא הצלחתי להשיגם מפני שהגב' הראל היפנתה אותי לרויד סומך, מבקר קופת-החולים המאוחדת. הוא יודע את הכל, הוא בקיא בעניינים אלה, אמרה. ביקשתי בכל-זאת להעביר אלי את פוליסת-הביטוח של קופת-החולים המאוחדת, כדי להשוותה עם פוליסת-הביטוח האחרת.

למחרת השיחה קיבלתי במכשיר-הפקסמיליה מיסמך. שני שא את הכותרת: קופת-החולים המאוחדת תעניק לחבריה ביטוח רפואי משלים ייחודי, בשם "מאוחרת עדיף", החל ב-1 במאי 1989. קראתי בעיון רב את שניים וחצי העמודים, שעליהם משרתת התוכנית. **להפתעתי הרבה, לא מצאתי בה שום דבר מיוחד, המאפיין אותה כביטוח מהפכני או מיוחד.** למרות שהביטוח עצמו נקרא "מאוחרת עדיף", אין בו שום דבר שיכול לגרום לאזרת, חבר קופת-החולים כלשהי, להעדיפו על פני ביטוחים אחרים. למעשה, כל מה שמגיע למבוטח בקופת-החולים המאוחדת ישנו בפירוט השרותים היחודיים, שמעניק הביטוח המשלים "מאוחרת עדיף" לחבריה: צינתור-לב, ניתוח-לב פתוח, כריכת כלוטת-הערמונית אצל גברים (טוב שלא מעניקים את הזכות, לכריתת כלוטת-הערמונית לנשים), ניתוח-קטרקט ועוד.

הוכנס פה מינוח מיוחד: אישפוז זמין.

ס עיף מיוחד קיים בתוך התוכנית הזאת: מימון הפסקת הריון באישור ועדה רפואית שלא מסיבות רפואיות — אונס. התקשרתי עם רוד סומך, הבקיא בעניינים יותר מכולם, ושאלתי מה פירושו של המינוח במקרה אונס.

כמה חברות של קופת-החולים המאוחדת נאניו, ולא רק נאנסו, אלא גם נכנסו לריוח? התשובה היתה כי ידוע לו על ארבע נאנסות בחודש, כלומר, כ-48 נאנסות בשנה, ועבורן צריכה קופת-החולים המאוחדת לשלם בערך כ-35 אלף ש"ח. שאלתי את מבקרה-קופה: מה יעשו בודוף של כשישה שיבעה מיליון ש"ח, שיצטברו בקרן, מהגבייה מחבריה של קופת-החולים? אנחנו, קופת-החולים המאוחדת, איננו חבי-רות-הביטוח, ואיננו זקוקים לרווחים. ניתן לחברים שרותים נוספים. אלו שרותים נוספים? ניתן לחברים אישפוז זמין, חזר על ההכרוה שכתוכנית. מה זה זמין במיקרה של אישפוז? ביקשתי הסבר. **כחבריה-קופה יבקרו אצל רופאים פרטיים בעלישם, יסכמו איתם את המחיר, והקופה תשתתף בתשלום, ניסה לשכנע אותי רוד סומך.** מה זה יתן לחברי קופת-החולים המאוחדת? שאלתי. מה, אתה לא יודע? תמה מבקר קופת-החולים המאוחדת, הם יקבלו טיפול ללא תור, מהר יותר מחולים אחרים המאושפים בבתי-החולים הציבוריים, שבהם עובדים רופאים בעלי-שם. מה, אתה לא יודע את זה? התפלל מבקר הקופה. **האם זה לא יראה כמתן גוספנקה מגוף ציבורי לרפואה השחורה?** שאלתי. אינני יודע איך זה יראה, אבל לחבריה-קופה יהיה זה טוב

מיכלאות

הפעם מפ"ם

זהו היסוד גדול. אך

יתכן כי כראי

להפסיד כדי להרוויח.

ברוב זעיר החליטה מפ"ם החלטה מרחיקת-לכת: להינתק סופית מן המערך ולהתייצב לבחירות בהסתדרות לביטוח.

דעה, כעבר, כאשר פרשה מפ"ם מן המערך כמישור הכנסת, היא הקפידה (גם אז ברוב קטן) לשמור על המערך בהסתדרות.

היתה לכך סיבה. כבנסת. הכל דר-בורים. בהסתדרות הכל ממי מאור. האימפריה הכלכלית הגדולה של מפ"ם — הקיבוצים על תעשיותיהם ושאר המיפעלים — תלויה בהסתדרות. יש לאנשי מפ"ם עמדות-מפתח בכל רחבי הממלכה העצומה של חברת-העובדים, האיגוד המיקצועי, קופת-החולים ושאר זרועות ההסתדרות.

אזנייה שוקעת. כנגד האינטרס הכלכלי הזה עמדו הפעם כמה נימוקים חדשים:

ההרגשה שמפלגת-העבודה שרק קעת. אין למפ"ם חשק לשקוע יחד איתה.

ירידת מיפעלי חברת-העובדים, המהווים עתה פרס פחות מושך.

קיומו של מתחרה צעיר ובעל-תיאבון כדמת ר"צ. מפ"ם ור"צ מתחרים במידה רבה על אותו הקהל הלי-כרלי-שמאלי, ואם מפ"ם לא תהיה בשטח עשוי כל הקהל הזה לעבור לר"צ.

כעבר היה למפ"ם כוח רב ברחוב הערבי. שם מופיעים עתה כוחות חדשים, גם הם צעירים ונמרצים, כמו התינועה האיטלקית, מיפלגתו של עבר-

לא יסכים להתחבא אחרי גבם של אחרים.

לחילופין מציע שמיר בחירות מוגדרות, או בחירות אזוריות, בתנאי שלא ייבחרו אש"ר-אש"ר. אין שום סיכוי שאש"ר יסכים לכך.

בכל מיקרה, ייקבע מראש כי הנהיגים אשר ימונו או ייבחרו כך לא יוכלו לרוץ בהסדר הסופי, אלא רק בהסדר-ביניים.

כל זה, כמובן, רק אחרי שתופסק האינתיפאדה, ואחרי תקופה של רג-נהיג.

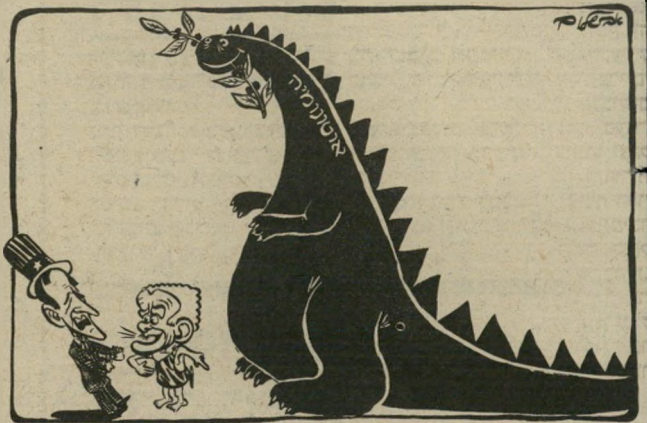
שמיר סבור כי אפשר להציע הצעות אלה בלי כל סיכון, מכיוון שאין להן כל זכויות להתקבל. שום פלסטיני לא יסכים להפסיק את האינתיפאדה תמורת ישיג עלוב כזה.

הסכם-ביניים: שמיר יציע להמשיך במקום שנפסקו שיחות-האזנה ומינה בני ישראל ומצריים. הן הופסקו מפני שישראל התנגדה לכל מימשל-צבאי אמיתי, והציעה לערבים שליטה על הכיבוש בלבד. ישראל לא התכוונה להניח מידה את כל הנושאים החשודים: יחס-חוקן, הביטחון (צבא, מיש-זרה, שב"כ), הקרקעות ומקורות-המים. הן המשך הכיבוש תחת שלט אחר.

אין שום סיכוי שהפלסטינים יקבלו יעיון זה, אחרי 16 חודשים של אינתיפאדה מוצלחת, מה גם שגם לדעת צמ"ת זה"ל יכולה האינתיפאדה להימשך עוד שנים.

הסדר סופי: רק עבור שלוש נשים, או אחרי שיוכח כי הסכם-ביניים פועל היטב, יתחילו הדיונים על הסדר הסופי.

שמיר יסרב לקבוע מראש שהבטיח הסדר יהיה שטחים תמורת שלום החלטות מועצת-הביטחון 242 ו-338 לדעת שמיר, אין אלה חלות על השטחים הכבושים. הוא גם יתנגד לכך שאש"ר יהיה שותף למשא-ומתן, כפי שדורשים האמריקאים.

"הבאתי לך משהו חדש לגמרי!"

אין סיכוי שרעיונות אלה יתקבלו. אין גורם ערבי שיסכים לכך, וגם לא גורם בינלאומי.

הרגעת השמחים הכבדים: שמיר יתנגד לכל רעיון להוציא את צה"ל מאזורים מסוימים בגדה וברצועה, מכיוון שכל איזור כזה יהפוך מייד שטח פלסטיני שמורר, שעליו יתנופף רגל אש"ר. הוא יציג כתנאי את הפסקת המחללת של האינתיפאדה מראש — דבר שאיש לא יסכים לו.

ועידה בינלאומית: שמיר יתנגד לכל ועידה כזאת, אך ילביש את הסיכור בלבוש חיובי: הוא יציע ועידה בינלאומית ליישוב בעיית-הפליטים (לא בארץ, כמובן).

כל הרעיונות האלה נועדו למנוע כל תזווה שהיא בכיוון הנדרש על-ידי ארצות-הברית, דעת-הקהל העולמית והעולם הערבי. אולם הם בכל זאת מסר-כנים לשמיר, מפני שאויביו בתנועת-החרות אורבים לפיתחו ומתכוננים לתפוס אותו בכל מילה, גם אם היא נאמרת מטעמים טכסיסיים בלבד. אסור לשמיר לזוז אף מילימטר אחד — בה כשעה שהוא צריך להיראות כרץ מאראתון.

מגזר

כספם של האסירים ועלם

האסירים הפוליטיים ככלא רמון שנתו ביום החמישי שביתת-דעב סימלית. לאות הודות עם יוסהארמה. הנהלת הכלא החליטה להעניש את האסירים. כעונש נשללו מהם ביקורי-המישטות באותו שבוע, ובמקביל החדמו מהם 50 מתוך 100 השקלים שרשאות מישטתו של כל אסיר להסקיר בקופה לצרכי קניינה של האסיר. פרקליטתם של חלק מהאסירים פנו להנהלת הכלא וביקשו לדעת על-פי איזה סעיף התרם הכסף, ולאן הוא הלך. הנהלת הכלא טרם השיבה.

בריל לתחבורה

משה קצב, שר-התחבורה, עומד לפנות מנכ"ל חדש למישרדו. השר ימנה לתפקיד, כנראה, אלוף מאנשי הליכוד, ואחד מאתם ששמום הוזכר בהקשר זה הוא האלוף משה ברכובא ("בריל").

מישפחת דמיאניוק

לארץ

מישפחת דמיאניוק — אשתו ובנו של ג'ון ("איוואק") דמיאניוק — עומדת להגיע לארץ ביום החמישי הקרוב, לשהות של 10 ימים.

דמיאניוק, הממתין לשמיעת עירעורו בבית-המישטת העליון בתחילת חודש נר במבר, ראה את בני מישפחתו באחרונה ב-26 באפריל 1988, יום לאחר מות גזר-הדין.

בגלל הביקור הקצר, יאפשרו שילטון נות-הכלא ביקורים יומיים של בני-המישפחה אצל האסיר בתקופת שהותם בארץ.

לישכת-הפירסום

לאיגוד לפירסום

צוות בלבלנים ומסמכים של "האיגוד הישראלי לפירסום" מנהל בשבועות האחרונים משא-ומתן סודי עם בכירים באצ"ר, ובדק אפשרות שהאיגוד ירכוש את לישכת-הפירסום הממשלתית ויסעל אותה.

הרעיון הוא שהאיגוד הישראלי לפירסום, המאחד בתוכו יותר מ-30 משרדי-פירסום מהגדולים בארץ, יפעיל את הלישכה כך שבפועל יחלק את העבודה ואת התקציבים הממשלתיים בין המשרדים השונים, חברי-האיגוד. המשא-ומתן נערך כהתאם למדיניות הממשלה למכור חברות ממשלתיות, ויש סיכוי שהסכם בין הצדדים יושג בתוך זמן קצר.

גינוסר לא לעיתונות

בניגוד לפירסומים השבוע בעיתונות היומית, לא מתכוון יוסי ("גינול") גינוסר לנהל את תזכרת-העיתונות של איש-העסקים אריה גנגר בארץ.

גינוסר מתכוון לפנות לעסקים פרטיים, אחרי סיום תפקידו כמנהל מבחן-היצוא-הממשלתי.

המועמד יביא נדוניה

ביום החמישי הקרוב תבחר מפלגת-העבודה את המועמד שלה לתפקיד יו"ר מרכז-השילטון-המקומי. כרגע ישנם כמפלגה שני מעמדים: מאיר ניצן, ראש

עיריית ראשון-לציון ויחזק ולר, ראש עיריית כפר-סבא. ולד הכביר השבוע בי אם ייבחר במועמד המיפלגה, הוא צופה שכמה ראשי-ערים מהליכוד יתמכו במועמדותו ולא בזו של אלי לנדאו, ראש-עיריית הרצליה, מועמד הליכוד לתפקיד.

הוא גם אמר שבגלל קשריו הטובים עם כמה מראשי המועצות הערביות, הוא יקבל את קולותיהם.

ישראלים מקשים

על ישראלים

ערבים-אזרחי-ישראל, העובדים בשטח טאבה, נתקלים מדי יום ביומו בקשיים, בעת הבדיקת במסוף הישראלי, במעבר-הגבול לשטח טאבה. הם מוטרים ובדיקותיהם אורכות זמן רב, בניגוד לאלה של הישראלים היהודים, שהן קצרות בהרבה.

437

ביום השני, ה-3 באפריל, מסר דובר צה"ל על 327 הרוגים סלסטיניים בשטחים הכבושים. מיספר זה כולל הרוגים מירי חיילי-צה"ל בלבד.

לפי ספירת "העולם הזה" הגיע מיספר הרוגים ל-437.

לעומת זאת מוסרים מקורות סלסטיניים על 547 הרוגים, לפי הפירוט הבא:

- 371 הרוגים מירי חיילי צה"ל ומת-נהלים.
- 72 הרוגים כתוצאה משאיפת-גזא.
- 45 הרוגים ממכות ומהתחשמלות.
- 59 הרוגים מסיבות אחרות.

מוכ"ל חדש למישפטים

במשרד-המישפטים נפוצו שמועות כי השר, דן מרידור, מחפש מנכ"ל חדש למישרדו. מרידור ידוע כמי שמתנגד בתקיפות למינויים פוליטיים, אך בינתיים נודע כי הוא מחפש מי ששטח מחוץ למשרד המישפטים, כדי לאייש את המשרה.

נוצרים עלו

מברית-המועצות

שלוש מישפחות נוצריות נמצאו בתוך קבוצה של עולים יהודים מברית-המועצות, שהגיעה בשבוע שעבר לישראל.

המקומון ידעווח הנוכ"ל, שפירסם ידיעה זו, מסר כי המישפחות שהות במלון נוף-הנסק במיגדל-העמק, וכי אלה אנשים המסתייכים לכת שומרי-השבת. בינתיים ממתנים אנשי משרד-הקליטה, הממנים את שהייתם של העולים במלון, להוראות משרד-הפנים, שיקבעו את מעמדן התוקף של מישפחות אלה.

רשות-השדור

משותקת

בגלל המאבק בין הליכוד למערך על איוש מישרת מנכ"ל רשות-השדור, אין הרשות מתפקדת באופן שיגורתי כבר שבועות אחדים. דברים רבים ממתנים למנכ"ל החדש. חלק מהדברים נעצרו ולא הסתיימו, כמו הדין על התקציב, שאמור להביא לאישור תקציב-הרשות לשנת-הכספים, שהתחילה בראשית חודש אפריל. גם איוש תפקידים מתעכב עד למינוי המנכ"ל החדש (או הישן).

בינתיים, בגלל הוסרי-הידיעה, יש ברשות התרת מוסרות מוחלטת, ויש השש שמצב בלתי-נסבל זה יימשך עוד זמן רב, אם ימונה ב-7 באפריל מנכ"ל זמני ולא יקבוע, כפי שנראה כרגע.

מזכיר האגודה לדין

היועץ-המישפטי-למושלח רחה השבוע בקשה לעיכוב הליכים שהגיש וזנה שימוש, מי שהיה מזכיר-אגודת-העיתונאים.

נגד שימשי הוגש כתב-אישום על עבירות מידמה וגניבה. מישפטו יפתח בקרוב לפני השופט ארי זוריאב בתל-אביב.

מוסיאון במטה-יהודה

מועצת מטה-יהודה מתחילה בהקמתו של מוסיאון חדש במושב-הריטוב שליד בית-שמש.

הכוונה היא להציג במוסיאון פריטים שיתארו את תולדות היישוב מהעבר הרחוק — כולל עתיקות ארכיאולוגיות — הקרוב, כדי שהדור הצעיר יכיר את תולדות היישובים שבהם הוא מתגורר.

תעודת-מעבר בכל זאת

פואד סולטאן, שר-התיירות המצרי, יבקר השבוע במלון סווסטה בטאבה.

בין השאר יבדוק השר אפשרות להקל עוד יותר על כניסת ישראלים — תיירים ועובדים — לשטח טאבה. אחת ההצעות שתביקש היא ויתור על הצורך בדרכונים, והנפקת תעודות-מעבר במקומם.

תעודות-מעבר אלה יהיו טובות לישראלים בלבד, ורק לשטח טאבה.

שיטה חדשה

למילחמה בסמים

בארצות-הברית ניסו באחרונה בהצלחה שיטה חדשה לטיפול במתמכרים לסמים קשים.

לפי השיטה משלמים הורי הנרקומן 25 אלף דולר לאירגון, החוטף את הנרקומנים מבתיהם ושולח אותם לתוכנית גמילה מיוחדת במידבר נבאדה, הרחק מכל יישוב. במשך שישה שבועות נמצא הנגמל לגמרי לבדו, וצריך להסתדר בעצמו במידבר. בשאר הזמן הוא מוחזק, ביחד עם נגמלים אחרים, במחנה מיוחד.

השיטה מעוררת ויכוחים בארצות-הברית, למרות שתוצאותיה טובות. הדיה הגיעו גם לישראל, וכרגע בוחנים אותה ושוקלים אם יש אפשרות ליישמה גם בארץ.

ירושלים: העיר

הענייה ביותר

תושבי ירושלים נחשבים בתושבים העניים ביותר במדינה, ביחס לתושבי ערים אחרות בישראל.

נתון זה נמסר בכנס פרלמנטרי למען ירושלים, שנערך בשבוע שעבר בבירה, בהשתתפות יו"ר-הכנסת וח"כים ירושלמיים נוספים.

הכינס החליט על קיום פורום פרלמנטרי קבוע למען ירושלים, שכראשו יעמד ח"כ יהושע מצא (ליכוד) וח"כ עימנואל זיסמן (מפלגת-העבודה).

המימסד היהודי

נגד ה"גיאפס"

המימסד היהודי בארצות-הברית עומד לצאת במיבצע-פירסום מקיף — בעיקר בקמפוסים של האוניברסיטות והקולגים — כדי לשנות את התדמית האנטי-שמית שצויירה בעת האחרונה לכינוי "גיאפס" (ג'יאיש אמריקאן פרינסס), המדובק לצעירות יהודיות.

הכינוי הפך לשסרי-גנאי, ומשתמשים בו בעיקר קבוצות שונות של אנטי-שמנים בקמפוסים.

קוד לכל סיעה

בכנסת התחילו כימים האחרונים לחלק מחשבים לכל הסיעות.

המחשבים יספקו לסיעות השונות מידע על סדר-היום, ההצבעות, הדינאים ועוד עניינים הנוגעים לעבודה השוטפת במישכן.

נוסף על-כך יהיה לכל סיעה קוד-גישה משלה למחשב, שבעזרתו תוכל להזין אותו בחומר סטטיסטי שלה.

ימיקניות נפרדים

קבוצה של משקיעים חרדים שוקלת להקים קניון חדש בבני-ברק. הקניון יקום על שטח של 13 דונם עיר. ייתרו של הקניון יהיה בכך שיהיו בו ימיקניות נפרדים לנשים ולגברים.

גיבעול ירוק אחד

אחד המאורעות הגדולים של המאה ה-20 מתרחש עכשיו בכרית המועצות. היו בחירות חופשיות, וזהו כבר דבר מדהים. אליהם ארנבורג, הסופר היהודי-הסובייטי בימי סטאלין, אמר פעם: "אם יכסו את העולם כולו באספאלט, גיבעול ירוק אחד יצמח ויביקע את האספאלט".

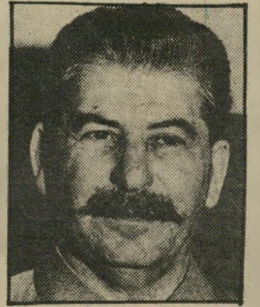
עכשיו זה קורה. אחרי 70 שנה, בפעם הראשונה, ניתן לאזרחי ברית המועצות לבחור באופן חופשי.

(כך עברה לה מהעולם אחת הבריחות שהיו הכי אהובות עלי. אורה נכנס לחדר הקלפי כמוסך

וה, ושם נמסרת לו מעטפה סגור, וזה נאמר לו לשלם אותה בתיבה. "מה, אסור לי לראות מה יש בפנימי?" שאל. "טוואריתש, אצלנו הבחירות הן חשאיות!" באה התשובה.)

עצם קיום הבחירות החופשיות הוא דבר מדהים. התוצאות מדי הימות עוד יותר.

כמה מקומות נחלו אויבי המגננון המפילגתי ניצחון טוטאלי. על כך כבר נכתב הרבה. אבל זה שוב יותר, בעיניי, מה שקרה ברפובליקות הסובייטיות הבאלטיות.

סטאלין

בלטוויה, בליטא ובאסטוניה הובסו כל המנהיגים הקומוניסטיים, שהתנגדו לגל הלאומני. המועמדים שעליהם המליצו התנור עות הלאומיות בשלוש הארצות נחלו ניצחון כביר.

כדי לחשוב על משמעות הדבר. רפובליקות אלה סופחו לברית המועצות ב-1939, ואחרי שלוש שנים של כיבוש נאצי ושווא נכבשו מחדש ב-1944. כלומר, במשך 44 שנים לפחות היתה שם למפלגה הקומוניסטית הסובייטית כל האפשרות לחנך, לשכנע ולנהל תעמולה בכל האמצעים העומדים לרשות מדינה טוטאליטרית מודרנית, כשהיא נעזרת עליירי מנגנון אדיר של טרור פנימי.

הנה, כעבור שני דורות, הלאומנות חוגגת. בעימות החופשי הראשון בין הלאומנות והקומוניזם, מוכה הקומוניזם שוק על ירך. אותו התהליך מתרחש גם בכמה מן הרפובליקות הסובייטיות המשתייכות לברית המועצות מזה קרוב ל-70 שנה. כלומר, הדור השלישי והדור הרביעי של חניכי הקומוניזם הסובייטי מעדיפים את הלאומנות על הקומוניזם. וזה במדינה שהוקרשה הריבה מאוד מחשבה לבעייה הלאומית" (תורמתו היחידה של סטאלין, גרוזי ששמו האמיתי היה ד'ז'וגאשווילי, לתאוריה הקומוניסטית היתה בתחום זה דווקא). המדינה הסובייטית שהתדרלה מאוד לתפק לרגשות הלאומיים של עמיה אפיקים חובביים שונים בתחום השפה, התרבות והסמלים הפוליטיים. שום דבר לא עור.

גם הרוסים לא השתנו. קמה אצלם תנועה לאומנית קיצונית, בעל טעם לווואי אנטי-שמי חריף. אחרי 70 שנה:

כשביקר כאן לא-מכבר פרופסור סובייטי, מעמודי-התווך של השילטון הקומוניסטי, שמתי לב לכמה פליטות-פה שלו. הוא אמר "רוס" במקום "סובייטי", כאילו זה הינוקרה. הוא סיפר שה משלה הסובייטית מתחילה לארגן פעולות תרבותיות כפורה הרוסיות, להושיע יד למנהגים הצטאיים לתרבות רוסית. הוא לא דיבר על המהגרים האוקראיניים, למשל, הצמאים לתרבות האוקראינית. הלאומנות הרוסית חוגגת.

אולי עוד יותר מעניין מה שקורה ביוגוסלביה. זוהי פרוציה קומוניסטית של שישה לאומים שונים. הם חיים ביחד במישור של שיוויון לאומי מאז מילחמת-העולם השנייה. והנה הלאומנות מרימה את ראשה, והורסת במחיריך כל מה שנבנה בסבלנות כה רבה. הלאומנות של עס-הערוב הסרבי (42%) מרכזה את הזכויות של המיעוט האלבני הקטן (4.5%), גם במקום שבו מהווים אלה את הרוב המקומי. יש הרוגים, פצועים.

היכן הדגל האדום? "פועלי כל הארצות התאחדו!" "לפרו לטריון אין מולדת!"

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

היכן הדגל האדום? "פועלי כל הארצות התאחדו!" "לפרו לטריון אין מולדת!"

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

היכן הדגל האדום? "פועלי כל הארצות התאחדו!" "לפרו לטריון אין מולדת!"

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

הסיכום הוא חרימשמעי: אם הקומוניזם, בעל כוחה-המחץ האידיאולוגי העצום, הנעזר בכל כלי השיכנוע והלחץ של המדינה המודרנית, אינו מסוגל להתגבר על הלאומנות, שום כוח אינו מסוגל לכך. האם ישראל הקטנה, הרמוקרטית, שהיא עצמה תוצר מופלא של הלאומנות הציונית, תהיה מסוגלת להתגבר על הלאומנות של עם אחר?

אורי אבנרי

יונה אישי

הסוף הפגנה איררה למען יצחק שמיר. הוא הפך את פרס לכינור שני, ואת גור לנער-שליח. הוא העמיד בצל את כל עמיתיו בליכוד. הוא הוכיח שהוא הגדול מכולם — גם כשעמד לפני הכותל בין שלושת הגברים הגבוהים ממנו בהרבה. (מספרים שנפוליון רצה לתלות תמונה על קיר. "הנח לי, סיר, לעשות זאת במקומך. אני גדול ממך!" אמר השליש. "לא, אתה גבוה ממני," תיקן אומג נפוליון.)

יש נטייה לזלזל בשמיר. אולי מסתתר ביחס זה וזלזול תת-הכרתי נכמוכייקומה. אבל אין טעות גדולה מזו. בלי מאמץ נראה לעין גובר שמיר שוב ושוב על אריאל שרון מימין ושימעון פרס שמאל. נדמה שאינו עושה דבר, שאינו זז כלל. אבל בסוף מסתבר שוב ושוב — תמיד — שהוא ניצח. יש חיות כאלה בטבע.

יצחק רבין, למשל

אין צדק בעולם.

קחו את יצחק רבין. אילו היה אריאל שרון מכהן במקומו ועושה רבע ממה שעושה רבין, היו מאות אלפים יוצאים להפגין נגדו. אילו היה במקומו שימעון פרס, היו מגרשים אותו אחרי חודש של אינתיפאדה, כמי שנכשל כישלון מוחלט.

ואילו רבין — הפופולריות שלו הולכת וגוברת. שום רכב של כישלון אינו רבך בו. סומכים עליו. מדוע? אין לזה שום הסבר רציונלי. הוא פשוט "אמין". זה תלוי במראהו החיצוני, בקולו, בצורת דיבורו, בעברו. הכל כאילו אומר: סומך עלי.

ואילו שימעון פרס, אדם שהשתרל כל ימי חייו באופן נואש לרכוש אמון, אינו משיג אותו. שום דבר אינו עוזר. הוא הקריב קורבנות רבים כדי לרכוש אמינות. אבל הציבור מסרב להאמין לו. מדוע? שוב: מראה חיצוני, צורת-דיבור, שפת-הגוף.

ראיתי תופעות כאלה פעמים רבות. למשל, ההתחרות בין יגאל אלון ומשה דיין, מאמצע שנות ה-50 והלאה. דיין סתר את עצמו פעמים בשבוע, והדבר התקבל בהוכחה לכך שהוא איש אינטליגנטי, פרגמטי, צמאיים את דיעותיו לנסיבות המשתנות. כאשר אלון סתר את עצמו, היתה זאת הוכחה לכך שהוא איש בלתי-עיקבי, חלש, הססן.

דויד בן-גוריון היסט עשרים פעם לפני מילחמת-סיני, וכמעט ויתר על כל הרעיון מפני שלא הובטחה לו כעוד מועד מיטריה אוירית צרפתית. אשכול גימגם פעם אחת לפני מילחמת ששת-הימים, והעם הוועץ נטל ממנו את מישר-הביטחון. אילו גימגם בן-גוריון כאותו הנאום, היו מחייכים בהערצה.

ככה זה. הבעת-פנים, צורת-דיבור, חיתוך-העיניים יכולים לקבוע לעיתים קרובות יותר מאשר תוכן הדברים והמעשים. לעיתים קרובות לא חשוב בכלל מה נאמר, אלא מי אומר זאת. מה שמתקבל כאמת צרופה מפי אחר, נשמע כשטות בפי אחר.

לא צורך? ומי אמר שיש צדק בעולם? מדוע צעירה אחת, בעלת אף סולד, משיגה כל דבר בקלות, ואילו חברתה, הרומה לה בכל, אך שיש לה אף ארוך, נאלצת להתאמץ ולתחמך כדי להשיג חלק קטן מזה?

האיש המרגיז ההוא

אורי מילשטיין מעורר זעם. זהו טיבעו. ונדמה לי שהוא נהנה מזה.

80 תמונה

שמיר ליד סימור רייד ופרס, לפני הבחלת

עוד לפני שהופיעו עשרת הכרכים של מחקרו על מילחמת-העצמאות, נשפכים עליו קיתונות של השמצות וחרפות. די היה במאמר שפירסם לפני שבועיים בהעולם הזה, ובקטעים שפורסמו בעיתונים אחרים, כדי לקרוא "עליהם" — בנוסח שהיכרנו ב-1948.

מכל זה תצמח ברכה גדולה. כי המחקר של מילשטיין יגרום לוויכוח ציבורי, שהיה צריך להיפתח מוזן, ולא רק בין היסטוריונים מיקצועיים (אם יש בכלל דבר כזה).

רוב מחקרו של מילשטיין מוקדש לניתוחים צבאיים, ועליהם אפשר להתקוטט הרבה. איזה פאשלות היו, ומי אשם בהן? אך לי נראה כי חשוב יותר מה שהוא אומר על עצם מהות המילחמה.

האגדה מספרת כי האו"ם החליט על חלוקת הארץ לשתי מדינות. היהודים הסכימו, והערבים התנגדו. לכן התנפלו הערבים על היהודים, היהודים עמדו על נפשם, מעטים מול רבים, וניצחו תודות לגבורתם העילאית. כתוצאה מכך לא נולדה המדינה הפלסטינית, שהיתה אמורה לקום לצד המדינה היהודית. ישראל כבשה שטחים רבים נוספים, והמוני האוכלוסיה הערבית ברחו משטחים אלה.

זאת היתה אגדה יפה, והיא החזיקה מעמד 40 שנה. חוששני שהיא עומרת למות.

החלק הראשון של הסיפור נכון. הערבים כפרו בתוכנית החלוקה, מפני שלא הסכימו לעצם קיומה של מדינה יהודית. לרעם היתה ארץ זו, פלסטין, כולה ארץ ערבית, נחלת העם שישב כאן במשך 1300 שנים. היהודים היו בעיניהם פולשים זרים, שנשלתו כאן על-ידי המדינות הקולוניאליות. לכן התכור נגו למילחמה, פתחו במאבק אלים ושלחו לארץ את הצבאות של המדינות השכנות.

החלק השני של הסיפור הוא מלאכת-מחשבה של תעמולה פיקחית. ההנהגה הציונית אמנם קיבלה רישמית את תוכנית-החלוקה, מפני שהיא סיפקה בסיס מינימלי לבניית כוח עברי. אך היא לא חלמה אף לרגע להסתפק בגבולות שנקבעו לה. היא לא חלמה אף לרגע להשאיר במדינה היהודית אוקלוסיה ערבית גדולה, וכי עיקר: היא לא חלמה לאפשר את אקמתה של מדינה פלסטינית, שתמנע את התפשטות המדינה היהודית בעתיד.

עוד לפני שעתיד-האפס, כרת דויד בן-גוריון ברית סודית עם עבדאללה, לא מלך עבריה-הירדן, שעל פיה היה עבדאללה אמור לספח את כל השטחים שאר ייכבשו על-ידי ישראל. שני הצבאות — העברי והירדני — עמדו למחוז בנינים את הישות הלאומית הפלסטינית לצמיתות.

לדויד בן-גוריון, המצביא העליון והמנהיג הבלעדי של היישוב בימי המילחמה, היתה אסטרטגיה ברורה לגמרי. היא נועדה לכבוש שטחים רבים ככל האפשר — אבל מבלי להתגרות בעבדאללה — ובכרטיים, שעמדו מאחוריו. הגבולות של תוכנית-החלוקה עניינו אותו כקליפת-השום. וברגע שהכוח העברי היה די חזק כדי לעבור למיתקפה, בחודשים אפריל-מאי 1948, אחרי כמה חודשים של מגיננה, החלה מערכה יזומה ועיקבית לגירוש הערבים מכל השטחים שנכבשו.

כל זה מוכח בפרוטוקולים הסודיים, שהתגלו בינתיים. לנו, הלוחמים של אז, שעניינם היו פקוחות, היו הרברים ברורים כבר אז, אם כי לא בבהירות כה רבה. כשאתה נמצא בליבם של מאורעות סוערים, רוויי-רגשות, אינך יכול לנתח את המתרחש בצורה שקטה.

חלק מן הרברים האלה פורסם בשעתו בספרו החשוב של ישראל בר. אבל בר היה איש שמאלי, והוא כתב את הדברים בשעה שישב ככלא כעוון ריגול למען ברית-המועצות. קל היה להתעלם מניחותיו.

אחרייך כתב על כך שימחה פלאפן. אבל גם פלאפן היה שמאלני, ודבריו פורסמו רק באנגלית. הוא עצמו מת. הדברים לא עזרו ויכוח כלל. גם מחקרים אחרים, שהטילו אור על חלק זה או אחר של המאורעות. גם אף עוררו ויכוח.

אורי מילשטיין הוא איש הימין, ויש לו יכולת נדירה להרגיז ולקומם. לכן יעורר המחקר שלו ויכוח סוער יותר.

השאלה שהוא מעורר היא: האם היתה מילחמת-העצמאות מילחמת אידיברירה, כפי שמקובל להניח, או מילחמת-ברירה? מילשטיין מכש, כמובן, להוכיח שהיתה זאת מילחמת-ברירה, כמו מילחמת-הלבנון. אך הדברים אינם פשוטים כל-כך.

בעינינו, לוחמי תש"ח, היתה זאת מילחמת אידיברירה. האם טעינו?

אינני סבור כך. כי בלי כל קשר לכוננותו הסמויות של בן-גוריון, הכוננות של הצד השני היו ברורות. הוא התכוון להשמיד את המדינה. מבחינה זו היתה זאת אכן מילחמת אידיברירה לגבינו.

מאידך, יתכן שניתן היה לסיים את המילחמה הרבה יותר מהר, ובצורה לגמרי אחרת, אילו הסכים בן-גוריון להקמת המדינה הפלסטינית, כפי שקבעה החלטת האו"ם, ואלמלא חתר להרחבת הגבולות ולגירוש הערבים. ובעיקר — יתכן שניתן היה אחרי המילחמה להגיע לשלום — אותו השלום החומק עדיין מיריני כיום, אחרי שני דורות ושש מילחמות נוספות.

התגובה הנזעמת על דברי מילשטיין מוכיחה כי מניו וגמור עם הרוב העצום של הוגי-הרעיונות בארץ להשתמט מן העימות עם שאלות אלה. הרבה יותר נוח לחיות בחממה של המיתוס, כמו ברחם של אמא, ולהשמיץ כל מי שמפריע למנוחה. אך איך נתמדרר עם העתיד, אם נעצום את עינינו מלראות את העבר, שבו נזרע רוע העתיד?

התגובה הנזעמת על דברי מילשטיין מוכיחה כי מניו וגמור עם הרוב העצום של הוגי-הרעיונות בארץ להשתמט מן העימות עם שאלות אלה. הרבה יותר נוח לחיות בחממה של המיתוס, כמו ברחם של אמא, ולהשמיץ כל מי שמפריע למנוחה. אך איך נתמדרר עם העתיד, אם נעצום את עינינו מלראות את העבר, שבו נזרע רוע העתיד?

התגובה הנזעמת על דברי מילשטיין מוכיחה כי מניו וגמור עם הרוב העצום של הוגי-הרעיונות בארץ להשתמט מן העימות עם שאלות אלה. הרבה יותר נוח לחיות בחממה של המיתוס, כמו ברחם של אמא, ולהשמיץ כל מי שמפריע למנוחה. אך איך נתמדרר עם העתיד, אם נעצום את עינינו מלראות את העבר, שבו נזרע רוע העתיד?

התגובה הנזעמת על דברי מילשטיין מוכיחה כי מניו וגמור עם הרוב העצום של הוגי-הרעיונות בארץ להשתמט מן העימות עם שאלות אלה. הרבה יותר נוח לחיות בחממה של המיתוס, כמו ברחם של אמא, ולהשמיץ כל מי שמפריע למנוחה. אך איך נתמדרר עם העתיד, אם נעצום את עינינו מלראות את העבר, שבו נזרע רוע העתיד?

התגובה הנזעמת על דברי מילשטיין מוכיחה כי מניו וגמור עם הרוב העצום של הוגי-הרעיונות בארץ להשתמט מן העימות עם שאלות אלה. הרבה יותר נוח לחיות בחממה של המיתוס, כמו ברחם של אמא, ולהשמיץ כל מי שמפריע למנוחה. אך איך נתמדרר עם העתיד, אם נעצום את עינינו מלראות את העבר, שבו נזרע רוע העתיד?

התגובה הנזעמת על דברי מילשטיין מוכיחה כי מניו וגמור עם הרוב העצום של הוגי-הרעיונות בארץ להשתמט מן העימות עם שאלות אלה. הרבה יותר נוח לחיות בחממה של המיתוס, כמו ברחם של אמא, ולהשמיץ כל מי שמפריע למנוחה. אך איך נתמדרר עם העתיד, אם נעצום את עינינו מלראות את העבר, שבו נזרע רוע העתיד?

התגובה הנזעמת על דברי מילשטיין מוכיחה כי מניו וגמור עם הרוב העצום של הוגי-הרעיונות בארץ להשתמט מן העימות עם שאלות אלה. הרבה יותר נוח לחיות בחממה של המיתוס, כמו ברחם של אמא, ולהשמיץ כל מי שמפריע למנוחה. אך איך נתמדרר עם העתיד, אם נעצום את עינינו מלראות את העבר, שבו נזרע רוע העתיד?

התגובה הנזעמת על דברי מילשטיין מוכיחה כי מניו וגמור עם הרוב העצום של הוגי-הרעיונות בארץ להשתמט מן העימות עם שאלות אלה. הרבה יותר נוח לחיות בחממה של המיתוס, כמו ברחם של אמא, ולהשמיץ כל מי שמפריע למנוחה. אך איך נתמדרר עם העתיד, אם נעצום את עינינו מלראות את העבר, שבו נזרע רוע העתיד?

התגובה הנזעמת על דברי מילשטיין מוכיחה כי מניו וגמור עם הרוב העצום של הוגי-הרעיונות בארץ להשתמט מן העימות עם שאלות אלה. הרבה יותר נוח לחיות בחממה של המיתוס, כמו ברחם של אמא, ולהשמיץ כל מי שמפריע למנוחה. אך איך נתמדרר עם העתיד, אם נעצום את עינינו מלראות את העבר, שבו נזרע רוע העתיד?

הציורים על קיר לישכת הרמטכ"ל ★ העברית של שגריר צרפת וההצלחה העולמית של דוגמנית ישראלית

ככניסה ללישכת הרמטכ"ל של קיר, הנושא את דיוקניהם של כל 12 הרמטכ"לים שכיהנו בתפקיד זה מאז קום המדינה. כשנשאל הרמטכ"ל דן שורביץ, בהצגה, היכן יימצא מקום לתצלומי כבוא יומו להתחלה,

עברית, אך בניגוד לבעלה היא הראתה בקיאות רבה יותר בשפה וגילתה שהיא שוקרת מזה כמה חודשים על לימוד השפה והיא מקווה לרכוש בעברית רהוטת כ" עור שנה. במהלך האירוע נערכה התרמה באולם הגדול וההפתעה

אלימות בתוך המישפחה הפכה נושא מאוד חם. **רזנית לביארי** מונעמת, המטפלת בנור שא האלימות נגד נשים, סיפרה שבין הגברים המכונים יש עורכי דין, רופאים, קציני צבא ומיט"ר רה. בין המכונים המפורסמים יש, לטענתה, רופאי כירורג ידוע, הי מכה באופן קבוע את אשתו, אך בגלל הידע שלו במיכונה גוף האדם הוא יודע להכאיב לאשתו מבלי להשאיר סימנים על גופה. **רות גילעד**, אשתו של המנחה הפלסטי **עמי גילעד**, פעילה מתנדבת במרכז לנשים מוכות בהרצליה, טוענת שהמצב המור ביותר, וכעת היא בין היוזמות של מיפגש עם ראשי ערים מר" חביהארץ, כדי להשיג מהם תקציבים להפעלת המעונות והגרי לתם.

היא ממוסכת לזכות כהצי לחה עולמית הסרת הקדים. דוג מנית ההצמרת הישראלית **מירב אלה ברקן** בת ה-18 נבחרה על ידי איגוד צלמי האופנה הי בינלאומי כמיס וו העולמית לש" נה זו. מלבד זאת מתחרים עליה כמה מגדולי המעצבים בפאריס. בין השאר דיגמנה את יצירותיהם של האופנאים **טיירי מגולר** ו**אנריקו קוברי**. גם הדוגמנית הישראלית **דנה סטיינר** בת ה-21 עושה חיל באירופה, וכעת היא מככבת בקטלוג הגרמני של יצרנית האופנה מיס לנורס.

בערב הקרס-אירוויזיון ניי גש שחקן ממוצא מיוחיל לשבוע אל **עצמו**, אביה של השחקנית **ענת עצמון**, המכונה בתפקיד המנהל האמנותי של תיאטרון האדיש בארץ, ואמר לו שהוא מעוניין להופיע באחת ההצגות הוברות איריש. עצמון לא היה מופתע מכך, וסיפר לשחקן שבתו, ענת, שאינה רובי רת איריש, הופיעה בכמה הצגות כאלה, מבלי להבין את הטקסט.

יוסי פרץ בן ה-32, ראש עיריית טבריה, היה מארחי הכבוד במסיבה השנתית של סניף אק"ם בעירו. לחוגגים, שהתפלאו על זקנו, התברר שפרץ מתאבל על מות אביו.

היתה ששניים מאלה שתרמו פרס סים לזוכים זכו בהגלות של עצמם. האחת, בעלת מיסעדה בטבריה והשני, בעל חוף פרטי

השיבו: "הקיר הזה הוא כמו גאז. הוא מתפשט לפי הצורך". בינתיים ממלא הרמטכ"ל את לישי כתו כציורים שופעי צבעים של אשתו, **דלילה**. אין לי זמן להיות הרבה עם אשתי בבית", הוא מס' ביר לאורחיו, "אז אני מביא את היצירות של אשתי הנה".

שגריר צרפת בישראל, **אלן סיררה**, עלה על בימת-הנדר אמים כנשיף השנתי של סניף אק"ם בטבריה ואז אמר בעברית: "כבוד ראש העיר, אורחים נכבדים". הכל היו בטוחים שפיריה ימשיך את נאומו בעברית, אך הוא הודיע לקהל שאלה המילים היחידות שהוא יודע בעברית. במסיבת-ההוקטייל שנערכה לא חר מכן הפתיעה רעיית השגריר, **זיקלין פיררה**, כשבשיחה פרי טית פנתה אל נאוה ביני, מנ"ח הלת מלון גלי-בינורח, שאירחה את השגריר ואשתו, ודיברה כי

ליבנת רידר עורכת-הדין שבעלה, אישה-הטקסטיל יוסי לחזור לחיים נורמליים. השבוע נראתה באחד הבינים של תל-אביב.

ומלון. האירוע עצמו היה מרגש מאוד מכיוון שבמהלכו עלתה לכימה אחת מהמטופלות של סניף אק"ם המקומי וביקשה מה קהל לתרום והקהל נענה לקריאה בהתלהבות.

רקדנית-הבטן הדרום-אמי ריקאית **סואר**, הנמצאת בארץ זה חודש ימים, זכתה בכבוד רב כשהוזמנה להופיע בתוכנית של הטלוויזיה בערבית. רקדנית-הב"טן הוותיקה, **ברי סימון**, לא

האימרה שילדים וכלבים גונבים תמיד את ההצגה נכונה. עם סיום הצגת-הבכורה של מחי והדילדים שווד ומנך לוזין

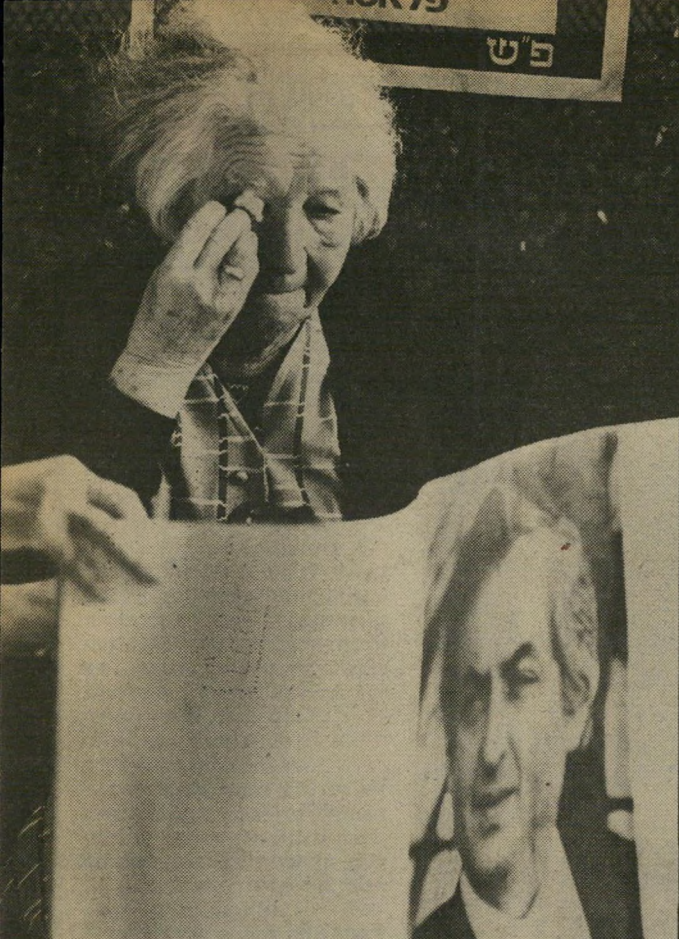
דיצה חבס (עומדת) המתקרב לשנתה ה-50 נחשבת כאחת הנשים האלגנטיות בעולם, וחברתה, מארגנת-התצוגות בתיה דיסנצ'יק (יושבת), היו בין האורחות בטכס הענקת הפרסים לתלמידים המצטיינים של מיכללת-שנקר.

ופושט יד עלתה לכימה חניי **תה דביר**, מפיקת-ההצגה, והי ציגה ילד בן 10 בשם **בן טארי בר**. לילד, שהוא בנו של התיפי אורן **אדריאן טאובר**, יש כיי שרון לציור, וכשהוא שמע מאביו על המחזה הוא ביקש לעשות סקיצה של התיפאורה. הרשות ניתנה לו, והתוצאה היתה כליכך טובה, שאיפשרו לו לעשות את כל התיפאורה להצגה.

במשך חמישה חודשים ערך הצייר **גד אולמן** מחקר על תולדות גן-החיות העירוני עבור ציורי-קיר ענקי שהוא מכין. בי מיסגרת התחקיר הוא עלה על עיקבותיו של השומר הזקן של גן-החיות, שכונה בפייכל "הש מן". אולמן חיפש אחריו והגיע לבית-מירקחת בקירבת-מקום, שם אמרה לו הרוקחת שהשומר השמן נמצא בבית-אבות בגליל העליון. הצייר החרוץ נסע לכתר בת שקיבל, ולא גילה דבר. בהמי שך חקירותיו גילה שהשומר נפי טר לפני כמה שנים, אך איש לא ידע היכן קיברו.

התימורת הפילהרמונית הצעירה ערכה קונצרט לטובת אגודת יוצ"ן באירוע, שנערך במוסיאון ארץ-ישראל, בלט חסי רונם הבולט של כמה אישים חשובים, שהוזמנו. השר **יצחק נבון** נעדר בגלל ישיבת-שרי נו", שהתקיימה כאותה עת כי רושלים. גם השר **גד יעקובי**, שאשתו **נלה** היא נשית האגרו דה, לא נכח בגלל אותה הסיבה. הפירסומאי **משה תאומים** מניחם, שאשתו **עירית** יזמה את האירוע, לא היה נוכח אף הוא, אך זה לא הפריע לאחרים ליהנות ולתרום כספיים.

נעמי רזן זוזר אהליאב

אמא יש רק אחת

יניו של שמואל פלאטרשרון היו אדומות ונפוחות, פניו היו מוקפות ספיחיזוקו, והוא מעולם לא נראה כל־כך רע בציבור. ניכר היה שהוא מתאבל אבל כבר על מות אמו, אסתר שייביץ.

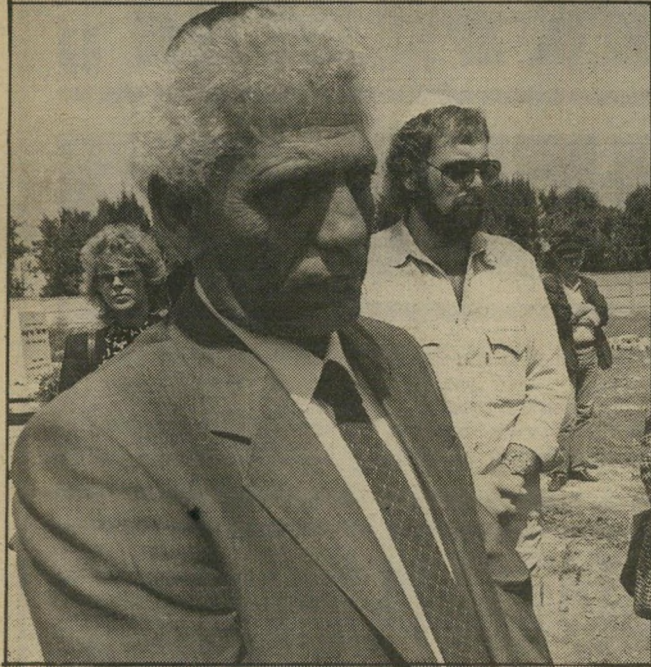
פלאטרשרון גדל ללא אב, ואמו היתה עבורו כל מישפחתו. הם עברו ביחד את מלחמת־העולם בצרפת, והיא גידלה את בתו מאשתו הראשונה, כא־שר הוא ואשתו עברו שעות ארוכות והצליחו להפוך לעשירים גדולים בצרפת.

נלה וידידה אנט פלאטרשרון, בחולצת־תחרה לבנה וחליפה החברה מיכל בקר. השתיים עמדו יחדיו בשורה השנייה של האבלים. את ראשה של אנט כיסה צעיף שחור וקוף ולאוזניה היו עגילים גדולים.

אמא בוכה כאשר נערץ פלאטרשרון באיטליה, ערכה מישפחתי הפגנה לשיחורו. אמו הישישה של פלאטו באה במיוחד לשם כך מצרפת ועמדה ליד בני־המשפחה כאשר עיניה דומעות מדאגה לגורל בנה. היא זכתה לראות בשיחורו ובשובו לישראל.

אנט פלאטרשרון, שהניחה פרח על הקבר הרענן. והיו כמה צעירות בלונדון ריות בחצאיות־מיני ובמיכנסים צמר־דים, חברותיה של הנכדה, הילדה גולן. גם הנינה, במבי, ילדה יפהפיה בת 11, התייפחה ליד הקבר. היא ואמה היו

ידיד המישפחה הפתיע בנוכחותו בהלוויה - בצלאל ידוע כחבר מיוחד של פלאטרשרון, אך חלק כבוד אחרון למנוחה.

קשורות מאוד לסבתא מצרפת, שנתנה להן הרבה חום ואהבה בימי חייה. יעקב חלפון, קבלן־הבחירות המפורסם סיפר ליד הקבר כיצר היתה המדנחה מכבדת אותו תמיד בכריכים ומשקה כאשר עבד עבור בנה במערכת־הבחירות.

הנעלם הגדול אחרי מותה של האם הוא שאלת צורתה. הווילה המפוארת, שבה מתגורר פלאטרשרון בסביון, ורכוש נכבד נוסף רשומים על שם המנוחה. בזמנו התפרסם, כי בצוואתה הותירה את מחצית הווילה לאנט פלאטרשרון ובנה יואב, ואת מחציתה השנייה לנכדתה, הילדה, ולבתה אמבר. אם לא שונתה צוואה זו, הרי שלפלאטרשרון לא היתה בעלות בוויילה שלו.

הוציאה מפיו כי הוא זקוק באופן דחוף לסכום־כסף גדול לצורך עיסקה מסריימת. האם לא היססה, הסירה מאצבעה טבעת־יהלום גדולה ומסרה לו. פלאטו היה גא מאוד כאשר החזיר לה, אחרי ביצוע העיסקה, טבעת בעלת יהלום גדול עוד יותר.

בהלווייתה, בבית־הקברות הקטן ביסביון, לא השתתפו אנשים רבים. לא היה בהלווייה אף שר או חבר־כנסת אחד. היה שם רפי סוויסה, מי שהיה נציב שרות־בתי־הסוהר, שהכיר את פלאטרשרון כאשר זה ריצה את עונשו, לאחר שהורשע בשח־ב־חירות. היה שם בצלאל מזורחי, שגודע ממישפטו נגד העיתון הארץ. היתה שם אשת־החברה מיכל בקר, חברתה הטובה של

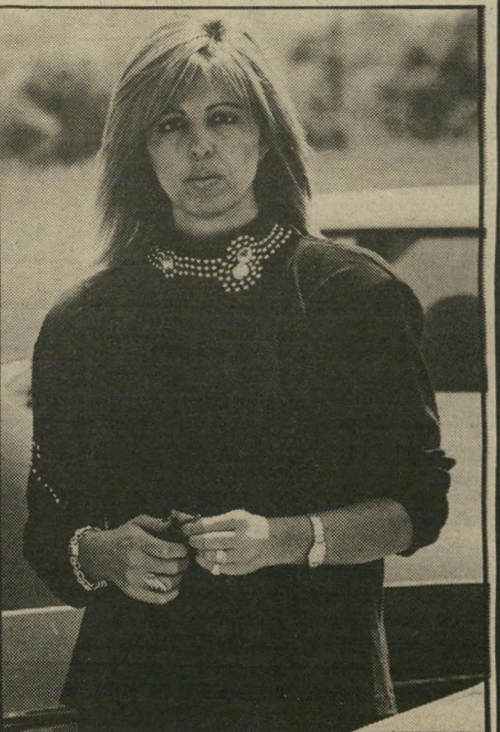

לא הסירה את מישקפיה מכיוון שעיניה היו אדומות ונפוחות מבכי. היא היתה קשורה לסבתה במיוחד, מכיוון שהיא גידלה אותה בילדותה. מאחוריהם אפשר לראות את האשה - אנט, וחברתה מיכל בקר.

בן ונכדה שמואל פלאטרשרון, בלתי־מגולח, עוצב מאוד כאשר עמד ליד הקבר, לצידה של בתו הילדה. הילדה, שהיא עצמה כבר אם לילדים גדולים,

הנכד יואב פלאטרשרון, בנם של אנט ושמואל, נכדה הקטן של המנוחה ליווה את אביו כשעיניו מביעות עצב. אף הוא היה קשור לסבתו.

המזכירה קלרה חורי, מזכירתו הוותיקה של פלאטרשרון, עמדה בצד, לבושה חליפה שחורה בעלת קישוט נוצץ התלוי ליד הצוואר.

הפסיכולוגית זיוית אברמסון מסבירה לענת סרגוסטי מדוע ילדים משחקים

במישחק הרולטה הישראלית בכבישים ואיזו גישה חינוכית עומדת מאחורי זה, מנסה

להסביר מה מרגישים הילדים העושים זאת, ומשיאה עצות למערכת החינוכית ולהורים בבית

בשביל להשתעשע מעט כונית והפחדתי אותן. אנשים מפחדים לדרוס ילד, והיחס המתחשב גורם לי עונג. הם בולמים בחי ריקות אימונות כדי שלא לפגוע בך וזה, למרות הכל, עדיף מלא-כלום. רציתי להפחיד אותם עוד יותר, אבל לא היו לי האמצעים...

ככשרצתי בין המכוניות כדי להפחיד אותן - כי ילד דרוס, אני נשבע לך, לא גורם תענוג לאיש - הייתי חשוב מאוד, הרגשתי שאני יכול לעשות להם צרות צרורות. לא עלה בדעתי להידרס רק בשביל לעשות להם בעיות, אבל מה שעשיתי הרשים אותם מאוד..."

כך אמר מומו בספר כל החיים לפניו מאת אמיל אז'אר.

כשביקשתי מהפסיכולוגית זיוית אברמסון להתייחס לתופעת ילדי הרולטה הישראלית, היא הלכה ושלפה מתוך הסיפוריה שלה את השפטה כחגיפה.

לצטט את הקטע הזה.

קשה להאמין שיש כיום בארץ הורה אחד - אבות ואמהות - שאינו מוטרד, מודאג, מפחד, נמאצא בחרדה וחושב באופן עמוק ואינטנסיבי על בעיית הילדים המזנקים לכבישים הסואנים כדי "לעצור מכוניות", כדיבריהם.

קשה להאמין שיש בארץ הורה

שלך לרווחת-הכלל - אם זאת הימשיפה, או קבוצת חברים, או החברה. אלא כל המיסקל הוא על ההשוואה בין טוב מאחיר, או שהילד מרגיש שהוא צריך להיות יותר טוב מאחיו, כדי לזכות בהערכה. כשהוא מביא הבית תה ציון שקיבל בבחינה, שואלים אותו כמה קיבלו האחרים. או ליתר דיוק, האם היו מי שקיבלו ציון יותר גבוה ממנו. או כמו שאמרה נערה אחת: "כש אני מביאה 9, אמא שואלת למה זה לא 10."

אבל מה רע בזה?

המון דברים. קודם כל, הדבר הפשוט: שבתנאים כאלה הפרט כמעט אף פעם לא יכול להיות רגוע וליהנות מהדברים, ולרגיש שווה. אם הוא נמוך, או הוא לא שווה. אם הוא גבוה בסולם, או הוא חרד כל הזמן למעמדו הגבוה. מלבד זאת, אף אחד אינו יכול להיות גבוה בכל התחומים.

שנית, הגישה התחרותית גורמת לאדם להתייחס אל הצלחתו כאל דבר המנוגד להצלחת הזולת. או במילים אחרות: כדי להעלות את עצמו, האינדיבידואל הוא להוריד את האחרים. הורים רבים חושבים, בטעות, שרק ילד שאפתן ותחרותי יצליח. והיות והם עציצים מעמידים את "ההצלחה" בראש סדר היום, וחשוב להם שילדיהם יצליחו, הם מעודדים אצל הילד את הגישה הזאת לחיים.

הם לא מתאבדים - הם מחפשים ריגוש!

ילד הגדל בהשקפה כזאת על החיים, מרגיש, לעיתים קרובות, שהוא כשל-עצמו, כמו שהוא, לא שווה הרבה. אין לו ערך אלא אם יתבלט, או ינצח במשהו.

אבל למה זה שלילי?

כאן נכנס הגורם השני: תחת לעודד את ההשקפה, את המאמץ, את התהליך ואת הטעויות, מעודדים רק תוצאות והצלחות.

הילד לומד שהעשייה צריכה להיות מושלמת והתוצאה מיידית, ושהשגת אותה אסורות. כל שגיאה מקבלת תגובה ביקורתית ומשפילה.

גם הפינוק, והנטייה של ההורים לתת חסות יתיר, מונעים מהילד להתאמץ בלשאת תיסכול, בלהזיע ולהשקיע עמלנות ארוך. מונעים ממנו את הידיעה שהוא יכול לעמוד בקשיים ובסבל, ונוטעים בו את ההרגשה שצריך תמיד להיות לו קל, נעים ונוח.

אבל מה זה קשור לכבישים?

השילוב הזה של הרגשה שמוכרחים להצטיין, בלי הנכונות להשקיע מאמץ, מביאה את הילדים לחיפוש אחרי ניצחונות שלא מושקעת בהם עבודה. לכן זה צריך להיות משהו שאת קוואת לו שלילי.

הילד לא מתכוון לשלילי. הוא היה מוכן, מצידו, שזה יהיה חיובי, ובלבד שיהיה מייד.

מדינת-ישראל. ומשהו רקוב מכל הבחינות הקשורות בערכים ובחינוך. האווירה הכללית היא כל-כך תחרותית, שהילדים גדלים בהרגשה שהעיקר הוא הוריהם, שהדבר החשוב ביד

אבל למה זה שלילי?

כאן נכנס הגורם השני: תחת לעודד את ההשקפה, את המאמץ, את התהליך ואת הטעויות, מעודדים רק תוצאות והצלחות.

הילד לומד שהעשייה צריכה להיות מושלמת והתוצאה מיידית, ושהשגת אותה אסורות. כל שגיאה מקבלת תגובה ביקורתית ומשפילה.

גם הפינוק, והנטייה של ההורים לתת חסות יתיר, מונעים מהילד להתאמץ בלשאת תיסכול, בלהזיע ולהשקיע עמלנות ארוך. מונעים ממנו את הידיעה שהוא יכול לעמוד בקשיים ובסבל, ונוטעים בו את ההרגשה שצריך תמיד להיות לו קל, נעים ונוח.

אבל מה זה קשור לכבישים?

השילוב הזה של הרגשה שמוכרחים להצטיין, בלי הנכונות להשקיע מאמץ, מביאה את הילדים לחיפוש אחרי ניצחונות שלא מושקעת בהם עבודה. לכן זה צריך להיות משהו שאת קוואת לו שלילי.

הילד לא מתכוון לשלילי. הוא היה מוכן, מצידו, שזה יהיה חיובי, ובלבד שיהיה מייד.

כדי לנסות ולהקטין את מימדי התופעה, ולמנוע אסונות בעתיד. איך לשמור על הילדים, איך להסביר להם שמה שהם עושים הוא מסוכן, רע וטיפשי?

אבל למה זה שלילי?

כאן נכנס הגורם השני: תחת לעודד את ההשקפה, את המאמץ, את התהליך ואת הטעויות, מעודדים רק תוצאות והצלחות.

הילד לומד שהעשייה צריכה להיות מושלמת והתוצאה מיידית, ושהשגת אותה אסורות. כל שגיאה מקבלת תגובה ביקורתית ומשפילה.

גם הפינוק, והנטייה של ההורים לתת חסות יתיר, מונעים מהילד להתאמץ בלשאת תיסכול, בלהזיע ולהשקיע עמלנות ארוך. מונעים ממנו את הידיעה שהוא יכול לעמוד בקשיים ובסבל, ונוטעים בו את ההרגשה שצריך תמיד להיות לו קל, נעים ונוח.

אבל מה זה קשור לכבישים?

השילוב הזה של הרגשה שמוכרחים להצטיין, בלי הנכונות להשקיע מאמץ, מביאה את הילדים לחיפוש אחרי ניצחונות שלא מושקעת בהם עבודה. לכן זה צריך להיות משהו שאת קוואת לו שלילי.

הילד לא מתכוון לשלילי. הוא היה מוכן, מצידו, שזה יהיה חיובי, ובלבד שיהיה מייד.

את הרכבת ברגע האחרון, ואסון נוסף נמנע. התופעה מתרחבת ומתפשטת לכל חלקי הארץ, סוחפת אחריה ילדים בכל הגילים, גם ילדים קטנים.

אבל למה זה שלילי?

כאן נכנס הגורם השני: תחת לעודד את ההשקפה, את המאמץ, את התהליך ואת הטעויות, מעודדים רק תוצאות והצלחות.

הילד לומד שהעשייה צריכה להיות מושלמת והתוצאה מיידית, ושהשגת אותה אסורות. כל שגיאה מקבלת תגובה ביקורתית ומשפילה.

גם הפינוק, והנטייה של ההורים לתת חסות יתיר, מונעים מהילד להתאמץ בלשאת תיסכול, בלהזיע ולהשקיע עמלנות ארוך. מונעים ממנו את הידיעה שהוא יכול לעמוד בקשיים ובסבל, ונוטעים בו את ההרגשה שצריך תמיד להיות לו קל, נעים ונוח.

אבל מה זה קשור לכבישים?

השילוב הזה של הרגשה שמוכרחים להצטיין, בלי הנכונות להשקיע מאמץ, מביאה את הילדים לחיפוש אחרי ניצחונות שלא מושקעת בהם עבודה. לכן זה צריך להיות משהו שאת קוואת לו שלילי.

הילד לא מתכוון לשלילי. הוא היה מוכן, מצידו, שזה יהיה חיובי, ובלבד שיהיה מייד.

"הילדים יודעים שזה מסוכן, אבל חסר להם כושר-ההכשמה הדרוש לאדם כדי לתאר לעצמו הסתברות כמעשית"

"הילדים חושבים על הרושם שייצמד, וחסר להם הכושר לחזות באופן מוחשי את האסון האפשרי"

"בדרך-כלל הילד רואה בדימויו את תשומת-הלב והתהילה שיבואו בעקבות המעשה"

אחד שאינו מחפש פיתרונות, עוצות ודרכים כדי לשכנע את ילדיו המפריטים שלא להיכנס לתוך המ"ע רבולת המסוכנת והטיפשית הזאת, שפסטה כחגיפה.

גם מערכת-החינוך נזעקה לנו-עצמה, באיחור רב, ומנסה לעשות מאמץ כדי לעקור את הנגע המתפשט.

מישרד-החינוך החליט לקיים שעת-מחנך מיוחדת, שבה יסבירו המחנכים לילדי בתי-הספר מה משמעות המישחק. ינסו להעביר להם מסר שזה מסוכן, שזה עלול לפגוע בחייהם באופן מוחשי ביותר, ואולי סופי ביותר.

אך ראה זה פלא: בבתי-ספר רבים, שבהם דיברו המחנכים עם הילדים על ה"מישחק", הם דווקא נתנו לילדים רעיון, ומייד עם תום הלימודים הלכו הילדים לנסות את מזלם בכבישים.

מזה שבועיים ויותר עוסקת כל המדינה - ילדים, בתי-ספר, המערכת החינוכית, הורים והתיקשורת - בנושא זה. כמעט ולא עובר יום שבו אין מדווחים על עוד מיק"ר של ילדים שנישחקו במישחק-המוות, ובכל פעם הם מנסים ומפגינים יותר ויותר מסוכנים ורפאים, כמו שני הנערים שהחליטו להיות יוצאי-דופן ושניסו את מזלם לנסות על פסיה-הרכבת. נהגה-קטר הולנדית, למזלם הטוב, לעצור

ילדים שיש להם המטרות הללו — להצטיין, להרשים, להתרגש — והם מחפשים את הדרכים הקלות להשיג אותן, פשוט קונים את הרעיון.

● **האם ההסתכנות לא יכולה להיות חיובית?**

ההסתכנות של הילדים הפלסטיים ניים, למשל, המתקרבים לחיילי צה"ל וורוקים עליהם אבנים, נתפסת על-ידים כחיובית, ויש לה גיבוי אידיאולוגי מצד ההורים והחברה. אני חושבת שבאיזשהו אופן לילדים שלנו, שחסר להם היום כיוון אידיאולוגי של טובת-הכלל, ושחסרה להם הרגשת-משמעות, נשאר רת רק ההסתכנות המטופשת.

לילד הפלסטיני יש היום מקום מאוד מרכזי ומשמעותי בחיבור שלו. הוא נשלח לעשות את המלאכה, הוא נחנך ומרגיש חשוב. אני תודה אם הילד הישראלי אינו מוחה באיזשהו אופן על זה שהוא כלי-כך בלתי-נחנך, בלתי-מורעיל, ולכן הוא מרגיש עצמו חסר-ערך ולא-שייך.

● **אז מילחמה זה הפיתרון?**
חס וחלילה! אלא שאדם, כל אדם, זקוק להרגשה של משמעות, והדרך הטובה ביותר לזכות בה היא לחוש שהוא יכול לתת יד למאמץ הכללי, למען מטרה חברתית. לילדים שלנו לא ניתנת היום הרגשת משמעות, ולכן הם מחפשים אותה באמצעות ההסתכנות.

בשלב מוקדם מאוד כבר ראה הילד את כל המופעים, כבר קילקל את כל הצעצועים והמישחקים, כבר ערך טיסה בשמייה הארץ, ואולי גם בחול. ומלבד טיסה לחלל, כבר לא נשאר לו ממה להתרגש.

כל האירועים המבדרים והמרגשים הללו הוגשו לו כשהוא פאסיבי, ומישהו אחר עושה. הוא אומר: "אמא, משעמם לי!" ואמא, שבילדותה בילתה את שלוש השבועות של חופשת-הפסח במישחקי אבנים, מקלות, חול, טיפוס על עצים

אבד, ולא רוצה בעצם בהתאבד רות, אלא רק במה שנלווה לזה — תשומת-לב?

בריוק. הוא רואה יותר את ההשפעה שתהיה לזה על אחרים מאשר את מותו שלו או את פציעתו.

● **גם הילד שזורק את עצמו לכביש "זוכה" במשהו?**
כן. קראתי שהילד החוזר מן הכביש זוכה בחיבוקים נאהבים מכל חבורת הכנים. רגע כזה יכול להיות משאת-נפש לילד, שאינו מאמין כי יוכל אף פעם לזכות בהערכה בשל כישוריו או

למרכבה הצער איו, ברך-כלל, בחי יים הצטיינות חיובית ללא השקעה. גם ספורט יכול להיות שטח לתחרות הר גת ומועילה, אבל ההצטיינות בו רשת השקעה גדולה, סבלנות ונכונות לשאת תיסכולים איך-ספור וליהנות מהעשייה עצמה, גם אם אינך מנצח.

● **את חושבת שהילדים יודעים שמה שהם עושים זה מסוכן, רשוע דבר שלא ייעשה?**
הם יודעים שזה מסוכן, אבל חסר להם כושר-ההפשטה הדרוש לאדם כדי לתאר לעצמו הסתברות כממשית.

● **יכול להיות שהם לא מבינים את מלוא משמעות המוות?**
הם מבינים מה זה מוות, אבל הם חושבים על הרושם שייווצר בעיקבות ההעזה. זוהי תמונה מוכרת ומוחשית להם. חסר להם הכושר לחוות באופן מוחשי את האסון האפשרי.

זה מביא אותנו לחיסרון מרכזי אחר של החינוך: ילדים אינם מקבלים את ההורמות לשאת בתוצאות מעשיהם.

אני לא מתכוונת, כמובן, שצריך לתת לילד לשאת בתוצאותיו של מעשה המסכן את חייו, אלא שכדי לפתח אתרייות — ואחריות פירושה לקחת בחשבון את התוצאות האפשריות — יש צורך לאפשר לילד להתנסות בקטניות, החל בגיל הצעיר ביותר, בתוצאות מעשיו. רק כך הוא יכול לפתח את הכושר לקשור מעשה לתוצאה.

לעומת זאת, אם ניסיון-החייה שלו הראה לו שהוא יכול לעשות מה שהוא רוצה, ואז יבוא מבוגר כלשהו, יכעס

„אני מציעה שבכיתוח יחנודו ילדים, שתפקידם יהיה הגודע' או המזהיר, שיוודעו על ילדים המשחקים בכביש“

ומעללים דימוזיים של חבורות בשכר-נה, חושבת שאיננה ממלאה את תפקידה כראוי אם היא לא אומרת: „היום נלך ללונה-פארק“.

לחגיגות יום ההולדת מוזמן קוסם, או ברך. לילדים אין הורמות ללמוד לארגן לעצמם תוכנית, מה שדורש, שוב, עבודה. אז הולכת לה נרחוב אסיפת-כיתה שבועית משועממת, שלא יודעת מה לעשות כדי שיהיה כף, שיהיה ריי גוש. ואז מופיע אלמנט ההסתכנות,

הצלחתיו כאיזשהו תחום חיובי של החיים.

● **את חושבת שיש לילדים „חלשים“ נטייה גדולה יותר לעשות מעשים כאלה?**

לא. לא בריוק החלשים. יש עוד מרכיב: הרבה מאוד ילדים, שהיו במשך תקופה מסויימת בחייהם מרכזי תשומתי-הלב במישפתה, מפתחים תלות בלהיות מרכזי תשומתי-הלב בכל קבוצה שבה הם נמצאים. הם מרגישים שהם משמער חיים רק כשהם מיוחדים ובלתי-ס

לילדים שלנו חסר כיום כיוון אידיאולוגי של טובת-הכלל, הרגשת משמעות. ושאר ההסתכנות המטופשת

ההורים, המורים והתיקשורת צריכים להשתדל להעביר את ההערכה, התהילה והפידוס אל המתנדבים הר מונעים, ולעסוק מעט ככל האפשר במסתכנים.

● **ואין חישש שחברות-היי לדים יקראו את המתנדבים מהחברה?**

אני לא רואה אפשרות טכנית למי בוגרים להיות בכל מקום שבו מתאספים ילדים, ולמנוע אסונות. אנחנו מדברים פה כעניין של פציעות קשות ומוות. מעשית, היחידים היכולים לפעול בשטח הם ילדים.

אני מקווה ומאמינה שזה אפשרי, בהדרכה נכונה של המבוגרים, שהעיר צה והמנהיגות יעברו אל החזקים באמת, הלוקחים על עצמם את התפקיד הלא-פופולרי.

את שואלת שאלה שהיא בעלת משמעות כללית. האומנם הולכת הקבוצה החברתית אחרי המנהיג החיובי והנבון, או אחרי מי שמבטא את הנטיות השליליות וההרסניות שלה.

אני לא בטוחה שזה רעיון טוב, אבל (המשך בעמוד 30)

● **אז מה עושים במישור הפרטי?**

כרגע ההצעה שלי היא כזאת: שכל מתנדב-כיתה, או מישהו אחר — גם ההורים יכולים ליוזם את זה — יעלה הצעה שבה יתבקש מישהו או מישהם מהילדים להתנדב לתפקיד שאפשר לקרוא לו „המתריע“ או „המזהיר“ או „המנעור“.

„יש ילדים שבשלב מוקדם ראו את כל המופעים, ששיחקו בכל המישחקים, שארץ או בחול, וחפץ מטיסה לחלל כבר לא נשאר להם ממה להתרגש“

דיע. תפקיד המתנדב, או כל מי שינהל את המיבצע הזה, יהיה להעביר לילדים את הרעיון שהאומץ הכי גדול הוא להיחשב פחדן. כמו שאמר אסף שמי לאמו, בראיון שהתפרסם בשבוע שעבר בהעולם הזה: „אני לא רואה את עצמי משפיע על אחרים לא לעשות את זה... כל מה שהייתי מצליח לעשות זה

שראינו אותו כלי-כך יפה בזמנו בסדר הנועורים.“

● **כרגע זה נראה גם כמו מגישה מדבבת.**

הפידוס פשוט נותן את הרעיון למי שלא חשב על זה קודם.

אני חושבת שיש ילדים שלא יעשו. ככל שההערכה העצמית ותחושת-הכבוד תהיה חזקה יותר, הילד יתחנך יותר, והפכו כבר לחלק ממנו, ואינם תלויים באישור מבחוץ, כן יהיה הילד זקוק פחות להערצה של חבריו. במיקרה כזה, ובעיקר אם הוא ילד אחראי, הוא יוכל לשים את שיקולי-ההזדהות לפני השיר קולים של הנצח, להרשים וכי“.

יש עוד דבר, וגם הוא קשור בחינוך: זה תחושת הצורך בכף ובריגוש, ההר לכת וגוברת. הרבה הורים חושבים, בטעות, שאחד מתפקידיהם הוא להיות קציני-בידור. הם מתחילים באספקת שעשועים בלתי-פוסקת לתינוק, וממי שיכים בחיפוש כהול אחרי כרטיסים לאירוע הכימרהים שיתקיים בחופשה הבאה.

ילדים בעלי צורך כזה יהיו נוטים יותר להתנדב למישחק זה. לחילופין, יכולים להתנדב גם ילדים הזוכים למעט מדי תשומת-לב ותתייחסות, כמו הילד של אמיל או'אר, בקטע שציטטתי בהתחלה.

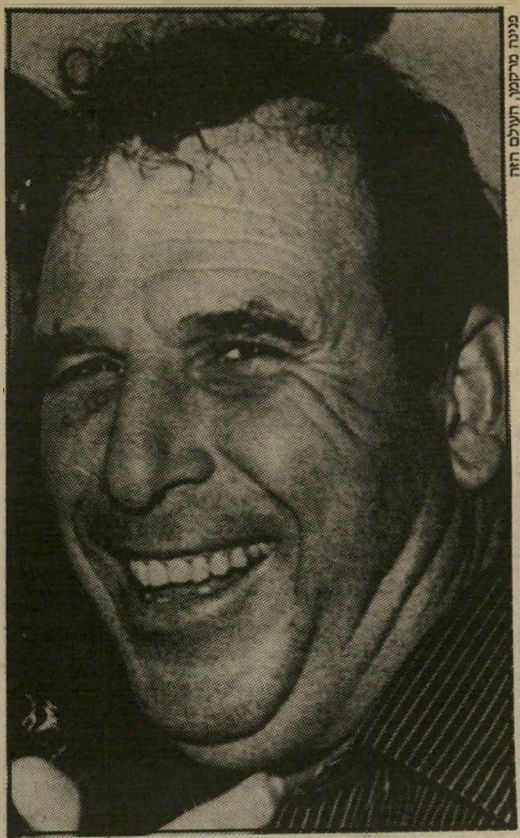
● **זאת אומרת שכל ילד עלול לעשות מעשה כזה? יש ילדים שלא יעשו את זה?**

אני חושבת שיש ילדים שלא יעשו. ככל שההערכה העצמית ותחושת-הכבוד תהיה חזקה יותר, הילד יתחנך יותר, והפכו כבר לחלק ממנו, ואינם תלויים באישור מבחוץ, כן יהיה הילד זקוק פחות להערצה של חבריו. במיקרה כזה, ובעיקר אם הוא ילד אחראי, הוא יוכל לשים את שיקולי-ההזדהות לפני השיר קולים של הנצח, להרשים וכי“.

יש עוד דבר, וגם הוא קשור בחינוך: זה תחושת הצורך בכף ובריגוש, ההר לכת וגוברת. הרבה הורים חושבים, בטעות, שאחד מתפקידיהם הוא להיות קציני-בידור. הם מתחילים באספקת שעשועים בלתי-פוסקת לתינוק, וממי שיכים בחיפוש כהול אחרי כרטיסים לאירוע הכימרהים שיתקיים בחופשה הבאה.

● **אחרי שהיתה בכל הכי תות בבתי-הספר שיהיה-מחנך על הנשוא, היו הרבה ילדים שיצאו באותו היום מהכיתה והלכו לשחק בכביש.**
נכון.

● **זה מנותק ממה שאמרת קודם?**

גניה מירסון, תעלים הוא

חיים שוהם:

„קופת-חולים עוד לא פתחה סניף בסיני!“

התאונה שהיתה בשבוע שעבר בדרום-סיני, שבה נמצע ישראל ואחרי-כך מה, כנראה בגלל חוסר-טיפול, מדגישה מחדש את הבעייה של חוסר עזרה רפואית רצינית בכל מרחב סיני. המצרים הגרים באזור, ישראלים הנוסעים לסיני וגם תיירים זרים, שאולי יבואו, לוקחים על עצמם סיכון גדול בנוסעם לסיני. מניתי אל מנהל בית-החולים „יוספטל“ באילת, הד"ר חיים שוהם, שאלי, בסופו של דבר, מגיעים הפצועים מסיני, ושאלתי אותו האם יש איזה תוכנית משותפת של מצריים וישראל לפיתרון הבעייה הזאת.

עד עתה לא היתה שום יוזמה משני הצדדים לרוץ בנושא זה. אני חושב שהרעיון לשכת עם המצרים הוא רעיון נכון, וצריך לעשות משהו. אני חושב שאפילו לא צריך הסכמים בין ממשלות, אלא הסכמים יותר לוקאליים, וברור לי שאנשי משרד-הרוץ שלנו יודעים כיצד לעשות זאת.

● **ואם אכן יהיו מגעים בין ישראל לבין המצרים, מה ניתן לעשות? האם מוצדק להקים שם בית-חולים?**

לפתות מירפאה גדולה עם אמצעי-החייאה. אבל אני לא רואה שהמצרים עושים את זה בקרוב, ואנחנו, מצרנו, לא יכולים להקים אצלם בית-חולים או מירפאה גדולה. קופת-החולים הכללית עוד לא פתחה סניף בסיני.

לאה ורבר:

„חיילים בני 19 וחצי מפקדים על בני 19!“

צה"ל מירסם השבוע נתון מזועזע: שמונה חיילי-צה"ל התאבדו בחודשים האחרונים. זהו מיספר-שיא בתקופה כה קצרה. בין החיילים שהתאבדו היו רס"ר בצבא-הקבע, איש-מילואים, חניך בחוות-השומר, שריונר, חייל בהנדסה קר-בית, נח"לא, חייל מיחידה מובחרת וחילת. לאה ורבר היא אמה של ניר, חייל בתותחנים. שאלתי אותה מה היא הרגישה אחרי קריאת הידיעה.

זה מאוד מפחיד אותי. חיילים בני 19 וחצי מפקדים בצבא על חיילים בני 19. ברור לי שהם צעירים מדי מכרי לזרש בסימנים מוקדמים וקראות-לעזרה אמיתיות.

לפני הגיוס של ניר השבתי המון על ההסתגלות שלו לצבא, ומאוד פתיתי מהתאבדותו. ניר הוא ילד מאוד יציב וחזק בנפשו, אבל לא ידעתי איך הוא יסתדר בצבא, כשכבר בבית-הספר היו לו בעיות קשות של קבלת-מרחו.

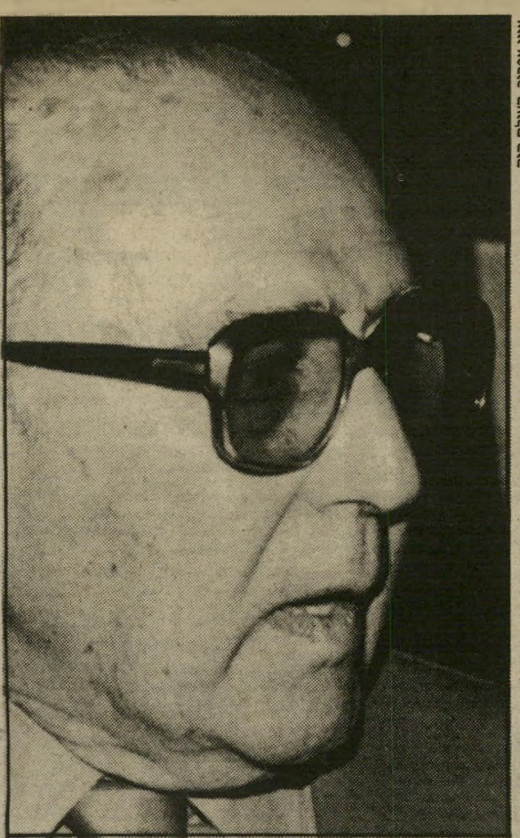
כשביקיתי אותו בפעם הראשונה במחנה, וראיתי שהוא ממחרד טוב ושהוא אפילו מאוד מרדזה, לא היתה מאושרת ממני. עכשיו הוא כבר שמונה חודשים בצבא והכל בסדר, אבל אני תמיד עם האצבע על הדופק.

● **מה את ערשזה?**

בכל פעם שאנחנו מדברים, אני מבררת אם הכל כשורה. אף מש"קית ח"ש (תנאים-שדות) לא מכירה את בני כמוני, לכן אני מאוד עירנית לגיוסנים דקים במצב-הרוח שלו.

אני יודעת שאחר הדברים הכי קשים להיילים זה היציאות המועטות הבינה. פעם בשלושה שבועות. כששוללים מהם את החופשה הזאת בתור עונש, זה לא קל. בעלי אומר שזה עונש לאמתה.

כל הצבא של הקשיים הפיסיים, יחד עם הקשיים הנפשיים, יכול

ציון צמרי, תעלים הוא

משה וילנסקי:

„אפילו על הדשא בכפר שומעים רק פופ ורוק!“

בחדש הבא יעג אותו בארוויזיון הילד גילי נתנאל, ואנחנו כולנו בוודאי נחזיק לו אצבעות. אלא שלדעת רבים הילד יעג את רשות-השידור הישראלית או את המדינה, אבל לא את הזמר העברי המקורי, שכבר מזמן נפקד מקומו מתחרות הקדם-ארוויזיון.

שאלתי את המלחין והמנצח משה וילנסקי, מי שאחראי לחלק נכבד של הזמר העברי, מה דעתו על הקדם-ארוויזיון ועל השיר הזוכה.

אני חושב שכבר מזמן שכחנו את המונח הזה, „זמר עברי“. היום שיר המושר בשפה העברית נקרא זמר עברי, ובעיקר בתחרות הקדם-ארוויזיון, שבה ממש משתדלים שלא להרגיש שום דבר מקורי, אלא להיות מה שיותר בינלאומיים. השיר שנבחר הוא לדעתי שיר ארוטי, שאמנם מתאים למיסגרת הארוויזיון, אבל בינו לבין שיר עברי אין מאומה.

סיני

● **אם כך, מה תציע, במיקרה שתתקיים מגישה בין ישראל למצריים בנושא זה?**

הייתי מציע להם להיעזר בכוח הרבילאומי הגמצא באיזור. יש להם מסוקים, והם תמיד מוכנים לעזור. עוד לא קרה פעם אחת שהכוח הרבילאומי התבקש להסיס פצוע או חולה, והוא סירב. הבעייה היא שהמצרים צריכים להחליט לפנות אליהם ולבצע מייד. איראפשר להתעלם מהעובדה שאנחנו העורך הרפואי של כל האיזור, וצריך להשתמש בנו.

● **ובינתיים, יש לך עצה למי שנוסע לטייל בסיני?**

שיהיו זהירים פי אלף ממה שהם והירים בדרך-כלל, ואם אפשר שישתדלו לנסוע בקבוצות, ושייקחו איתם חובש אינטליגנטי או רופא. כדאי להצטייד בעזרה ראשונה, ואפילו באינפוזיה, ואם חס וחלילה, קורה משהו, צריך לבקש, לדרוש, להתנגן כדי שהרופא המצרי יתקשר עם הכוח הרבילאומי, שיסיס את הפצוע לאילת. זה בינתיים, ואני אשמח מאוד אם משרד-הרוץ יתחיל לגשש בכיוון פגישה בנושא זה. (דניאלה שם"י)

צבא

לשבור חייל. הם עד לפני כמה חודשים היו ילדים מפתקים.

● **מה תעשי אם ניר יהיה לך שיש לו בעייה קשה, ולא עוזרים לך?**

ניר סיפר לי שיש חיילים שיש להם בעיות והם פונים למש"קית ח"ש, שגם היא ילדה בת 19, והיא לא פעם מתעלמת מהתלונות. אילו הייתי רואה שיש לו בעייה, ושהוא באמת טובל, הייתי פונה מייד לראש-אכ"א ולקצינת פניות-ציבור. הייתי פונה לכל מי שאפשר עד שהיו מתייחסים לבעייה.

● **עד שהמכתב שלך היה מגיע לשולחנו של ראש-ההגנה של ראש-הצבא, היה עובר שבוע, וב-צבא שבוע זה המון זמן.**

אם הרברים לא היו זזים מהר, הייתי נוסעת לבסיס הורשת לשוחח עם מפקד-היחידה. מובן שגם הייתי מרגיעה את בני, ואומרת לו שעליו להתחזק מעמד, כי בצבא העניינים לא מסתדרים ביום אחד. יש גופים שתפקידם לפתור בעיות, אבל זה לוקח זמן. אני חושבת שאסונות קורים מפני שההורים, כאשר הם קוראים את הסימנים, לא כליכך יודעים למי לפנות. (נוליה צ'ר)

ארוויזיון

● **מה צריך, לדעתך, לעשות עלי-מנת לעודד יצירי רת זמר עברי מקורי?**

אני לא יודע אם אפשר לעשות משהו. אני רואה שהקהל נסחף אחרי הפופ והרוק ושאר יצירות כאילרבינלאומיות. זה לא רק אצלנו, זו תנועה בינלאומית. יש כוח עצום, הנתמך עליידי הוץ עתק, ואיראפשר לעמוד נגדו. איפה שרים היום זמר עברי? אפילו על הרשא בכפר אתה שומע רק פופ ורוק.

● **נגמר הזמר המקורי בכל העולם?**

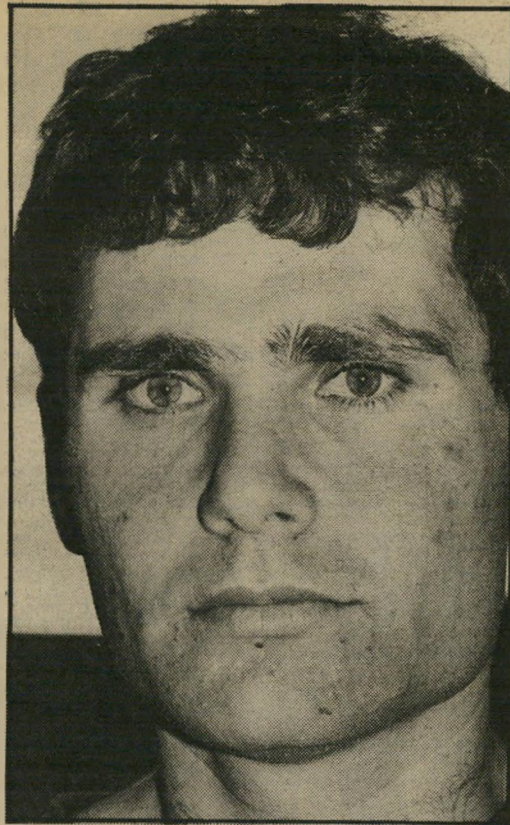
ביוון הוא מצליח להישמר, אולי גם בספרד.

● **למה שם כן, ואצלנו לא?**

להם יש מסורת ארוכת-שנים, שעדיין מחזיקה מעמד.

● **לדעתך, פשוט בעוד כמה שנים בכל העולם ישירו את אותו הדבר, וחסל סדר זמר עברי מקורי?**

לצערי אני מאוד פסימי. בעניין הזה אנחנו היום ככל העמים. (דניאלה שם"י)

אבי ולמן, העולם הזה

גל לבירן:

„זהו ספורט שירגיע את הישראלי חסר-המנוחה!“

גל לבירן וג'וני אגדס שאמו להיכנס לספר-השיאים של גינס. הם החליטו לחבוט את כדור-הסקווש לארבעת ק"ר רות האולם במשך 134 שעות (שעה אחת מעל השיא הקיים). במרתון-סקווש כזה זכאי צמד-השחקנים לחמש דקות של הפסקה אחרי כל שעת-מישחק. ג'וני החליט להפסיק את המיבצע אחרי 87 שעות. שאלתי את גל לבירן:

● האם בכך תם עבורך הניסיון להיכלל בספר-השיאים של גינס?

עדיין לא גיבשתי ריעה לגבי ניסיוני השלישי. כתחילת השנה שחלפה ביצענו את הניסיון הראשון, שהיה מוצלח יותר. חבטנו בכדור-הסקווש במשך 106 שעות, כששיא-העולם היה 126 שעות.

● יש אנשים האומרים שסקווש הוא מישחק לב-עלי תרמה הכלכלית-החברתית הגבוהה.

במצאיאת הישראלית כיום, זה נכון. למעשה המישחק מתאים לכל בעלי רמות-ההכנסה השונות.

● מה המחירים של האמצעים והעזרים החשובים, שבהם משתמש שחקן הסקווש?

נעלי-סקווש עולות בערך 100 שקל, ורקטה בין 50-250 שקל. אדם השוכר אולם לשעת-מישחק במועדון שאני שייך אליו בהרצליה ישלם שמונה שקלים, ואילו חבר במועדון ישלם מחצית מסכום זה. זה רק מחוק את מה שכבר אמרתי, שהמישחק מתאים לכולם ללא כל קשר למצב הכלכלי שלהם.

● מדוע הסקווש בישראל אינו סופרלרי?

הספורט בישראל אינו מפותח מספיק, וזו אחת הסיבות לכך

סקווש

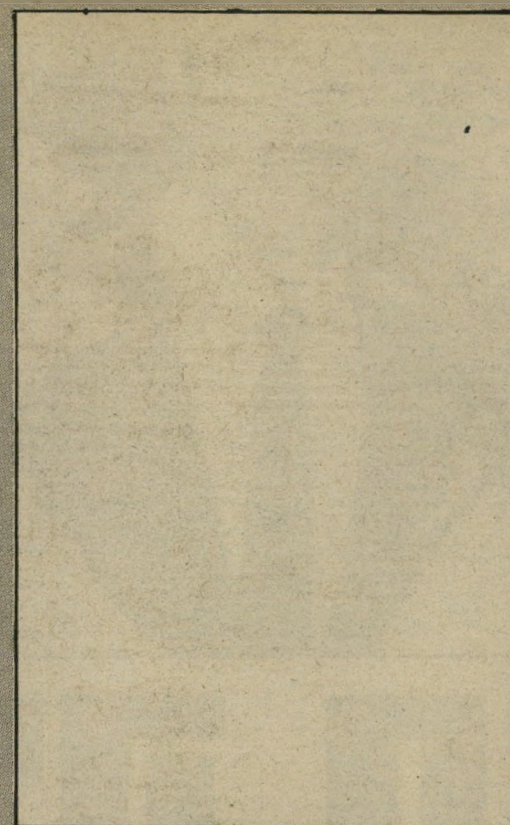
הסקווש הוא בחיתוליו. חוסר-המודעות לענף-ספורט זה נובע מבעייה אובייקטיבית של אי-חשיפה תיקשורתית. קשה לצוות טלוויזיה לסקר שעת-מישחק באולם קטן, סגור, כשאופן המישחק מהיר מאוד.

● האם זה יכול להצליח בישראל?

בוודאי! זה מישחק נוח מאוד, כי במשך שעה אחת בלבד עוסק המתאמן בספורט, מתקלה וכבר הוא פנוי לעיסוקיו. ניתן לקבוע שעת-מישחק במשך כל שעות-היום ללא תלות במזג-האוויר.

● האם סקווש מתאים לאופיו של הישראלי המדי-מוצעי?

בהחלט! אנו עם מתוח ולא-שקט בגלל בעיות כלכליות, חב-רתיות וביטחוניות קשות. זה ענף-ספורט שבאמצעותו ניתן להגיע לשחרור ולפורקן-ממתחים. למעשה מקור המישחק היה בבית-סוהר אנגלי, שבו איפשרו לאסירים להשתחרר ממתחים על-ידי חבטות בכדור-עץ. מאותה תקופה הוכנסו שינויים רבים, שיכ-לולים ותיחכומים, עד שקשה למצוא דימיון בין המקור לקיים כיום. (עודד רכסמן)

ס.ט.:

„אנחנו רוצות להיכנס להריון אבל בלי לשקוע בחובות!“

אולי אין בזה עניין ציבורי רחב, אבל כמה עשרות נשים בתל-אביב מרגישות שסידרו אותן בגדול. אלה הן נשים, תושבות תל-אביב, המנסות להיכנס להריון בעזרת הפריית-מבחנה. עד היום הן קיבלו את הטיפולים בבית-החולים „הקריה“ בתל-אביב, הנחשב כמקום מצויין לעניין זה, ללא תשלום, כלומר, על חשבון קופת-החולים שבה הן חברות. לאחרונה הופסק הטיפול לחברות קופת-חולים ונאמר להן או לפנות לבית-חולים אחר, בפתח-תיקוה, או לשלם בעצמן עבור כל טיפול כ-2500 שקלים.

פגשתי את אחת הנשים והיא היתה מאוד מזורמת על כי מילחמות בין בתי-חולים וקופת-חולים אולי יפגעו ב-סיכויים שלה להגשים את החלום וללדת ילד.

מה בדיקת הבעיה, למה פתאום אתן צריכות לשלם סכומים עצומים מאלה עבור הטיפול?

מה שאמרו לנו זה שפשוט קופת-חולים לא מעבירה את הכסף ולכן אנחנו „נענשנו“.

● אבל אינן עדיין יכולות להמושך את הטיפול בחינם בבתי-חולים אחרים?

כן, זה נכון, אבל כפי-שולים האלה, הרופא שלך הוא האלוהים, ואחרי שרופא מסוים מטפל בך שלוש שנים והוא יודע עליך כל מה שצריך לדעת, ויודע איך הנוף שלך מגיב, וראה את כל הבריקות שלך, את לא תעזבי את הרופא הזה ותעברי לאחר, כי זה נראה לך כאילו את מתחילה הכל מחדש, ונשים, כידוע לך, לא נשטות יותר צעירות וכשהן רוצות להיכנס להריון גם עניין הגיל קובע.

נשים

● כמה פעמים צריך לעבור טיפול כזה עד שניתן להריון?

זה כמובן מאוד אינדיבידואלי. אחוזי ההצלחה עדיין קטנים. אני אישית כבר עברתי חמש פעמים הפריית-מבחנה, ואילו כל טיפול כזה היה עולה לי 2500 שקלים, אני מניחה שהייתי חושבת חמש פעמים על כל פעם, ואולי לא מנסה כל-כך הרבה פעמים.

● ואת תמשיכי ותשלמי עכשיו את הסכום המבו-קש?

אני אישית אנסה רק עוד פעם אחת, ועבור הפעם הזאת אני אשלם. אין לי ברירה, אבל נשים הנמצאות עכשיו בטיפולים הראשונים מודאגות מאוד.

● אז למה לא הלבנתן לקופת-חולים ועשיתן צע-קדת?

דווקא כן הלכנו, אבל אמרו לנו, פתח או יותר, „זה מה יש“, ואין לנו כוח נגד קופת-חולים, אנחנו בסך הכל רוצות להיכנס להריון, בלי לשקוע בחובות. ואנחנו, אנב, משלמות קופת-חולים כזמן, כבר שנים. (דניאלה שמי)

נועה ארבר:

„האמריקאים עדיין אוהבים מלמלות, פנינים ונוצצים!“

טקס חלוקת-האוסקר נערך בהוליווד בשבוע שעבר. אי-רוע שאליו מתכוננים שחקני ועושי הקולנוע במשך כל הש-נה. הפרסים חולקו, דמעות שימחה ועצב נשפכו. אבל מע-בר לפרסים ולהישגים בקולנוע, טקס חלוקת-האוסקר הוא תצוגת-אופנה מיוחדת במינה. מי שהיתה בין הקהל הפעם היא עיתונאית-האופנה והמעצבת נועה ארבר, שממנה ביי-קשתי סקירה קצרה על חידושי-האופנה.

לא היו שום חידושי-אופנה. באירועים הרבה פחות תגיגיים — בלוה-טקאלה במילאנו, למשל — מתלבשים הרבה יותר יפה ומעניין, ואפילו זוהר, מאשר בטקס האוסקר.

לפי מה שראיתי, אני חושבת שרוב התילבושות היו של מעצבי אופנה אמריקאיים, וזאת אופנה שונה מזו המוצגת במילאנו או בפאריס כל שנה. האמריקאים עדיין מאוד אוהבים מלמלות ופי-נינים ושאר נוצצים.

● האם היתה תילבושת אחת מיוחדת, שצדה את עיניך?

דווקא התילבושת של מריל סטריפ, שהיתה פשוטה להרהים, ועל כן יפה במיוחד.

האוסקר

● היו גם תילבושות מגוחכות?

בוודאי. הרבה. למשל ג'ודי פוסטר, מי שזכתה בפרס השחקנית המצטיינת, לבשה שימלה בצבע תכלת עם משהו מאוד מצחיק על הישכן. ככלל, הכוכבות כנראה מאוד אוהבות תילבושות עם השי-פעה של תחילת המאה.

● מה לבשו הגברים?

כולם נראו כאילו קנו את אותו טוקסידו, באותה החנות. ההברל היחיד, אם היה, היה בצבע הפפיון. ממש שטאנץ.

● מה שאת אומרת זה שכתצוגת-אופנה זו לא היתה הצלחה גדולה?

בפירוש לא.

● ומה את לבשת?

מיכנסי-מישי שחורים וחולצת-מישי של אופנה איילת, בתוספת תכשיט יפה מתוצרת הארץ, ואני מוכרחה להגיד שהרגשתי מאוד נוח בתילבושת שלי, בין כל הנוצצים. (דניאלה שמי)

"הריני מאשר בזה היתר נ"י שואין למר לויתם שימעון, ל" שאת אשה על פני אשתו לויתם מיכל, בהתאם להחלטת בית-הדין הרבני האיזורי בירושלים מיום י"א כסלו, תשמ"ח."
 על החתום: הרב אברהם כה"נא שפירא, הרב הראשי לישראל ונשיא בית-הדין הרבני הגדול.

פיט-נייר קטנה זו התירה לר"ר שימעון לויתם, רופא ירושלמי, לשאת אשה נוספת, למרות שנותר עדיין נשוי לאשתו הראשונה, מיכל. שימעון נשא מאז אשה חדשה, מורה ירושלמית, שממנה נולדה לו בת. אין לויתם מרוצה כלל ממצבו המוזר. הוא ממשיך להיאבק כדי להשיג גט ממיכל. "אינני רוצה להיות נשוי לה", הוא אומר.

סיפורם של שימעון ומיכל מתחיל בבית-החולים סורוקה בבאר-שבע, בי סוף שנת 1981.

סיפרה מיכל: "שמרתי על חולה פרטי בבית-החור לים. נכנס לחדר רופא חדש. הוא היה עדיין מתמחה. הוא בא לקחת דם מהחולה. זה היה הקשר הראשוני בינינו.

לזה. אני מניח שהוא החתים גם אותה." מיכל מספרת כי חיתה עם בעלה במשך שלוש שנים לפני שנפרדו סוף פית. הר"ר לויתם מכחיש זאת בתוקף. "היינו ביחד אולי שלושה חודשים-מ" תוך כל שבע שנות-נישואינו לא היינו תחת קורת גג אחת יותר משלושה חודשים. חלק מהזמן בבאר-שבע, ואחר כך עברתי לבית-החולים באילת. עבדתי שם שלושה חודשים. היא נכנסה לבית באילת, אבל כבר לא הייתה איתי."

כאן מסתבך סיפורה של מיכל וי מגלה פירטי-פרטים של חייה-נישואין אומללים, והתעללות מינית וגופנית. לרבניה נגר בה בעלה עם נשים אחרות וזנח אותה לנפשה. היא טוענת כי פעם, כאשר חזר ממילואים ורצה לשכב איתה, סירבה לו בטענה שיש לו נשים אחרות. הוא תקף אותה והיכה באגרופו כנסטרה, עד ששתתה דם. עליך התי לוננה במיטרה.

זה נכון, היא התלוננה במיטרה שהיכתי אותה. זה קרה פעם אחת, ואני מצטער עליך", הגיב הבעל. "אמא שלה תמיד הייתה אומרת לה שתתגררה בי כדי שאכה אותה, ואז תוכל לסחוט

ביגמיה חוקית

ממני. היא הייתה שוכרת לי את המיש" קפיים, מכה אותי וקורעת את בגדיי. באותו יום היא לא נתנה לי לישון כל הלילה, ורצתה שאכשל בעבודה. לא יכולתי יותר, נתתי לה סטירה ויורד לה דם מהשפתיים. היא רצה מיר למי-שטרה. הודיתי שאמנם נתתי לה סטי"רה, אבל לא הוגש נגדי מישפט פלילי."

לויתם טוען שהיה זה דווקא הוא שהתלונן פעמים רבות במיטרה על שהסירדו אותו ואת הוריו בטלפון במי שך לילות ארוכים. לדבריו איימה מיכל עליו ועל הוריו.

"אני אכשף אותך!"

מיכל מספרת על יחסי-מיין תכר פים, שפגעו בה ושגרמו לה בחילה וכאבים, על השפלה ועל פחד מתמיד. ריה, להתמוטטות-עצבים, היה כאשר באחד הלילות, בעת שישינה בסלון ש"נה עמוקה, התעוררה וראתה את בעלה עומד לידה. "הוא נתן לי צעקה חזקה באוזן. נשימתי קפאה והרגשתי סחר-חורת... בעלי עמד בחושך, הצמיד את שתי ידיו לפניי ואמר בקול מפחיד. אני

הוא לא מצא חן בעיניי, יש לו צורה רוחה. הסתכסכנו תוך כדי עבודה, כי הוא לא ידע את נוהלי בית-החולים, ושלה אותי לרגע החוצה. הוא לא ידע שאסור לעזוב את החולה לכרו".
 ההיכרות, שהחלה ברגל שמאל, תר קנה כעבור כמה ימים בקולנוע ה"מקומי.

"במיקרה נפגשנו בקולנוע. הוא ישב לידי, שוחחנו, הלכנו לריקודים, ר" מאז לא נפרדנו. הוא ביקש לבקר בבית ולפגוש את הוריי. הוא לא מצא חן בעינים. אמי ביקשה לראות את תער דת-הזהות שלו, כי היא חשבה שהוא ערבי, בגלל מראהו. למרות שלא מצא חן בעיניי, אמרתי שאין לשלול אפשרות להכירו."

הם יצאו יחד לטרטים ולריקודים, ואחרי שבועיים ביקש שימעון את מיכל להינשא לו. לדבריה: "הוא תמיד לחץ לקיים יחסי-מיין, ואמר לי שחלם עלי בלילה ומוכרח להתחתן איתי. לא הסכי מתי, אבל נכנסתי להריון אחרי שבר עיים של היכרות שיטחית, והוא לא רצה שאעשה הפלה."

הר"ר לויתם טוען כי הרברים התי רחשו אחרת. לדבריו: "היא אמרה לי שהיא בהריון ממני, ואם לא אתחנן איתה תעשה דברים לפגוע בי. נישאתי

מיכל נישאה לר"ר שימעון לויתם לפני שבע שנים. עכשיו נתנה הרבנות היתר לבעל לשאת אשה שנייה על פניה. הבעל נשוי עכשיו לשתי נשים, ומיכל "יצאת מדעתה"

פזה, לדבריה, כמה פעמים, בשל זיהור מים, דלקות וכאבים. בחורש השישי ילדה בת, שנפטרה אחרי שעות מעטות. "הייתי מטושט" שת, ובעלי החתים אותי על מיסמכים לנתיחת הגופה. נפגעת קשות. אילו הייתי בהכרה לא הייתי חותמת, בגלל שיקולים אישיים. התינוק שגולד היה חלק מרמי ומבשרי, ואין לו זכות להח" ליט לגביו".
 לויתם, להעולם הזה: "אחד הר" פאים פנה אלי ושאל אם אנחנו מוכנים לאפשר לבדוק את סיבת המוות של העובר, אם היה בו מום. אמרתי לרופא שאני מסכים. אם הרופא לא שאל אותה, זו הבעייה שלו, אינני אחראי

לויתם אומר כי מעולם לא ניסה להסתיר את עובדת היותו גרוש. "הרב"ר היה ידוע, ולא הסתרתי ממיכל דבר".
מי היכה את מי?
ר הצמבר 1981 כאשר נישאו הי" תה מיכל בת 23 ושימעון בן 33. הם נישאו בבית-החוריה בבאר-שבע. "היתה חתונה ביתית, בחצר הווילה של הוריי".
 הזוג הצעיר התגורר ברווקייה של הרופאים בבאר-שבע. מיכל המשיכה לעבוד, וסבלה מהריון קשה. היא אוש-

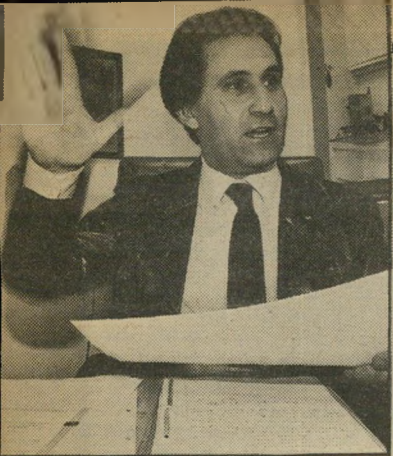
לה תחת לחץ".
 גם מיכל טוענת כי נישאה תחת לחץ. "הייתי כמו בת-ערובה בידי, ב" גלל ההריון. לא רציתי בתינוק, אבל הוא לא רצה שאעשה הפלה. פחדתי מ" הוריי ומהחברה, סבלתי מהקאות ומ" כאבי-בטן. לא התחתנתי מאהבה, אלא מאילוך". הבעל אומר כי אינו בטוח עד היום שהתינוק היה שלו.
 מיכל טוענת כי החל ביום הראשון הסתיר ממנה בעלה סודות חשובים. לדבריה, לא גילה לה שהיה נשוי כבר קודם לכן והתגרש. בתעודת-הזהות שלו היה רשום כרווק. העובדה הזו ה" תגלתה לה, לדבריה, רק אחרי שנתיים, ממיסמכים בבית-החוריי בירושלים.

מיכל בחיילת שולוה כמו ים

מיכל בשעת החתונה חתונה מאולצת

אוריאל אשכנזי

רופא מוסמך שמיכל היא חולת-נפש, ומאחר שבני-הזוג נשואים רק שבע שנים, ומיכל ילדה במשך התקופה בת שנפטרה, לא קיימת במיקרה זה אף אחת מהעילות הרגילות למתן היתר-נישואין. היתר עצמו אינו מפרש את הסיבה, אלא קובע באופן כללי ביותר "בגלל החומר שבתיק". החומר שבתיק הוא עכ"כרס ומרובה עד מאוד, ואין לדעת למה בדיוק התכוונו הרבנים הנכבדים.

"תיכנתי לרצוח אותי!"

עורך-הדין יעקב חובב, שייצג את הבעל ברבנות, אמר להעולם הזה כי היה חומר רב שהצדיק את ההיתר. לדבריו, הרבנים נמנעו מלכתוב כי פירוש את סיבת ההיתר, כדי שלא הנכבדים.

"היתר של 100 רבנים". אם 100 רבנים החליטו שיש מקום לאפשר לגבר לשאת אשה על פני אשתו, היה הדבר מותר. הסיבות הן עיקריות שבגללן מתירים לשאת אשה נוספת הן: עקרות מוחלטת וחסרת-תיקווה של האשה, שאיננה מאפשרת לבעל לזכות ביושר. אם הדבר נמשך יותר מ-10 שנים, והאשה אינה מסכימה לתת לבעל גט, מתירים בדרך כלל הרבנים לבעל לשאת אשה נוספת. כאשר האשה חולת-נפש, ואינה מסוגלת לקבל גט בגלל מחלתה, מתייחסים רבים בדרך כלל הרבנים לבעל לשאת אשה שנייה. גם החוק הפלילי של מדינת-ישראל, האוסר ביגמיה, והמטיל על העברייני חמש שנות-מאסר, מתחשב בהיתר של 100 רבנים. וכך אומר סעיף 179 לחוק-כדוריה-רגעה. כך חיתתי שלוש שנים."

לי היו תמיד נקיים ומגוהצים. התנהגתי בכבוד ובנימוס רב לבעלי. עשיתי כל מה שביקש, מכיוון שאהבתי אותו מאוד. הלכתי אחריו כמו עיוור. אבל נתקלתי בקיר אטום. לא הבנתי מדוע הוא מחזיר רעה למישהו שעושה לו רק טוב!"

"פחדתי שיאשפז אותי"
ר שלב מסויים של נישואיהם נדון סו בני הזוג להיעזר ביועץ-נישואין, אלא שמגירסותיהם המנוגדות קשה להביץ מה קרה ומדוע לא הצליח הטיפול. ב-1984 הרגישה מיכל שפיה אדם גמור. היא פנתה לטיפול נפשי, ונשלחה לבית-החולים הפסיכיאטרי ב"בארישבע". פחדתי שיאשפז אותי, אז הלכתי רק לתר-המיון וקיבלתי שם כדוריה-רגעה. כך חיתתי שלוש שנים."

אכסף אותך! מאז נתקפתי בפחיתים קשים".
הבעל מכחיש בכל תוקף את הסיפור, וטוען שזה דימיון חולני של אשתו.
מיכל איננה מכחישה כי אחרי תקופה של חיי נישואין מעורערים עם בעלה, הרופא, היא התמוטטה, נזקקה לתרופות חזקות ולא יכלה לתפקד. כעלי היא אדם אכזר ביותר. אני אוהבת את בעלי, אך התקשיתי לחיות חיים נורמליים, בגלל המזרחיות שבו. כן סיכנתי את חיי במשך הזמן שהייתי במחיצתו. אני פוחדת מבעלי פחד מוות... למרות ניסיונות נואשים, אני מתקשה לחזור למסלול-חיים תקין. אני חיה על ואליום. ללא ואליום אינני יכולה לחיות."
אחרי שנפרדה מבעלה, התגוררה מיכל בבית-הוריה במשך שנתיים תמי

פרקליט פרלמוטר לבטל את ההיתר

אבל היא לא הביאה ראיות לפני בית-הדין.

מיכל: "קיבלתי לפני שנה הודעה מלישכת הרב הראשי, שרוצים לתת לבעלי היתר לשאת אשה. קניתי ספרים כדי להתעניין במצבי החוק. הבנתי שמדובר רק באשה חולת-נפש או במי שתפסו עם גבר, ולא הבנתי מדוע הרבנים רוצים לתת לו היתר כזה."

מיכל טוענת כי לא הגיעה לרבנות בגלל סיבות של מחלה ופגישה אחרת שנבקעה לה באותו היום, וכי לא התכוונה לזלול רבנים. כאשר הגיעה סוף סוף לבית-הדין הסתיים כבר הדיון, ובעלה לא היה שם. הרבנים אמרו לה שהיא חייבת לחתום על גט. אמרו לי שבעלי כבר נשוי, ושיש לו ילד. אז פניתי לעורך-הדין פרלמוטר, כדי שיע"ש מהשוו."

מיכל אינה מאמינה שאפשר עדיין לתקן את הייחודי-שואין שלה עם שימי"עון. אולי לפני ארבע שנים, בעזרה וייעוץ ורצון טוב, אפשר היה עדיין לעשות משהו. אבל כעת, אחרי פרידה של ארבע שנים, זה בלתי-אפשרי."

כל אחד מהצדדים מאשים את השני במופרעות נפשית. לא הבעל ולא הרבנים מרוצים מהמצב המזוהר של משור לש חוק, שאליו נקלעו. מיכל אינה רוצה להתגרש, כנקמה. הבעל אינו מוכן להישאר נשוי לה, ומתכוון להמשיך בהליכי-הגט.

"אני אמנם לא משלם לה מזונות, אבל זה בכל זאת מפריע לי שאני נשוי איתה. אני לא רוצה להיות קשור אליה והיא כופה זאת עלי."

"אם באחד הימים יקרה לי משהו, ואני אהיה מת היא תוכל לדרוש סכום מהפצויים שמגיעים כעצם למישהו אחר. אני אמשיך להיאבק כל עוד אני חי כדי לקבל גט ממנה," סיכם הד"ר לויטם.

מיכל ביקשה מעורך-הדין פרלמוטר לחפש דרכים חוקיות כדי לבטל את ההיתר שניתן לבעלה, ואת נישואיו השניים. בשלב זה נובר פרלמוטר בארכיון הגדול של אוניברסיטת בר-אילן כדי למצוא שם את החומר המישיפטי הדרוש לכך. **אילנה אלון**

הרבנות הראשית לישראל
THE CHIEF RABBI OF ISRAEL
ירושלים השלישית
י"ט כסלו תשמ"ח
אשור סופי להיתר נשואין למר לויטם שמעון
הריני מאשר בזה היתר נשואין למר לויטם שמעון, לשאת אשה על פני אשתו לויטם מיכל, בהתאם להחלטת בית הדין הרבני האזורי בירושלים, מיום י"ט כסלו תשמ"ח.
אברהם כהנא שפיתא
הרב הראשי לישראל
ונשיא מיה"ד הרבני הגדול

זה מיסמך נדיר ביותר, שלא פורסם כמותו מעולם: היתר לביגמיה

העונשין:
היה הדין, החל על הנישואין החדשים, רדיקלית. לא יורשע אדם על עבירה לפי סעיף 176 (הסעיף האוסר ריבוי נישואין) אם הנישואין החדשים נערכו לאחר שניתן לו היתר נישואין לפי פסקדין סופי של בית-דין רבני, ופסקדין אושר בידי שני הרבנים הראשיים לישראל...
מאחר שמעולם לא נקבע עליידי

מאז 1985 לא נפגשו עוד בני הזוג, אלא ברבנות. לויטם עבר כרופא בכמה בתי-חולים בארץ, וכיום הוא עובד ב"ירושלים". מיכל עברה לגור בבית-הוריה, כיום כבתים. הקשר ביניהם היה רק באמצעות מיכתבים והטלפון. מיכל הרגישה שיש לה הרבה דברים שהיא רוצה לספר, אבל לא היה לה למי לספר. על כן שלחה "ים של מיכתבים" לבעלה, שבהם סיפרה לו את כל הקורה לה. הוא, מצידו, השיב בשני מיכתבים לבלבד, לדבריה.

מיתל פתחה תיק ברבנות נתל-אביב, אבל לא התמידה, מכיוון שחשה ברע, והתיק נסגר.
לפני שלוש שנים פתח הבעל תיק ברבנות בירושלים, וביקש גט. הטיפול בתיק נמשך זמן רב. מיכל הזומנה לשיבוט רבות ולא הגיעה. לבסוף קיבלה הודעה כי בית-הדין עומד לתת לבעלה היתר לשאת אשה שנייה.

מות ולא תיפקדה כראוי. לדבריה, שככה במיטה, מתהחיה, ללא רצון וללא כוח לחיות.
את כל ישותה מילאו אז דימיונות ומישאלות-נעם כבעלה. היא ביקשה להתאבד, אך הוריה תמכו בה וטיפלו בה ככתנוק. "במשך שנתיים הייתי באפיסת כוחות נפשיים ופיסיים. התקשיתי להירדם בלילה. העיניים שלי שקעו והפכתה מכוערת ורוח... תמיד חשבתי שיש לי מחלה ממארת, אך תמיד זה היה על רקע נפשי.

אני מרגישה תמיד כמו סיר-לחץ, העומד להתפוצץ. אני חיה במתחים נפשיים. לא הייתי כואת לפני הנישואין. הייתי שלווה כמו ים רגוע... נגרם לי נזק נפשי בלתי-הפיך. אני מתפללת לאלוהים שיעשה לי איהו נס, ושאחזור להיות כמו שהייתי לפני הנישואין. אני אוהבת את החיים, אך אני אדם חרימת. אני מקנאה באנשים הבריאים."
מיכל טוענת שלפני פרידתה מבעלה, כאשר גילתה כי הקשיים ביניהם מתגברים, קנתה ספרי-פסיכולוגיה כדי לעזור לעצמה ולבעלה. "ניסיתי להביץ מה פשר התנהגותו של בעלי. נלחמתי כדי לשנות את המצב בבית הייתי אשה למופת. ביטלתי אוכל איטלקי מספרים שהיו בבית. הבית תמיד היה מצוחצח ונקי, בגריו של בעי

הרבנות הראשית לישראל
חרם רבנו גרשום
גרשום ברב יהודה, מאור הגולה, נולד בצרפת בשנת 965. הוא היה מגדולי חכמי צרפת ואשכנז, מפרש התלמוד, פוסק, פייסן ויוזע בתקנותיו. גרשום היה ראש ישיבת מגנצא (מיינץ) שהתפרסמה בזכותו ושמשכה אליה הרבה תלמידים מכל קצוות אירופה. מספרים כי נטייתו לדיוק היתה גדולה כל-כך, עד שהעתיק במזידיו את "המסורה הגדולה" ואת המיטנה והגמרא המוגהות. מסורת היא שהוא כתב פירוט לכל התלמוד, אלא שלא נשארו ממנו בימינו אלא קטעי-פירוש למסכתות אחדות בלבד.
חשיבות מיוחדת נודעת לחרמותיו ולתקנותיו, שנתקבלו ברוב ארצות אירופה. בזכותן כונה "מאור הגולה", על שבתקנותיו האיר את הגולה ליהודים. רש"י היה אחד מתלמידי-תלמידיו.

מיתל פתחה תמיד כמו סיר-לחץ, העומד להתפוצץ. אני חיה במתחים נפשיים. לא הייתי כואת לפני הנישואין. הייתי שלווה כמו ים רגוע... נגרם לי נזק נפשי בלתי-הפיך. אני מתפללת לאלוהים שיעשה לי איהו נס, ושאחזור להיות כמו שהייתי לפני הנישואין. אני אוהבת את החיים, אך אני אדם חרימת. אני מקנאה באנשים הבריאים."
מיכל טוענת שלפני פרידתה מבעלה, כאשר גילתה כי הקשיים ביניהם מתגברים, קנתה ספרי-פסיכולוגיה כדי לעזור לעצמה ולבעלה. "ניסיתי להביץ מה פשר התנהגותו של בעלי. נלחמתי כדי לשנות את המצב בבית הייתי אשה למופת. ביטלתי אוכל איטלקי מספרים שהיו בבית. הבית תמיד היה מצוחצח ונקי, בגריו של בעי

על חיינו המרטיים ידוע מעט מאוד. מספרים כי בנו היחיד המידע את דתו, ומת לפני שהצליח לחזור ליהדות.
התקנות של רבנו גרשום נדפסו לראשונה ב"ליקוטי המרד" שנדפס בוונציה, בשנת רע"ט. מיקצתן היו קיימות מדור-דורות ורק נתאשרו על ידיו, ואחרות נתקנו על-ידו והיו פרי התקופה הקשה שעברה אז על יהודי-אירופה.
החשובות בתקנותיו: שלא ישא גבר שתי נשים. שלא יתן גבר גט לאשתו בעל-כורחה, ושלא יקרא אדם מתוך איגרת חבירו בלי ידיעתו. היתר 100 רבנים לשאת אשה שנייה, שהותקן על ידו, נכנס לחוק הפלילי בישראל, ומהווה הגנה טובה כנגד העבירה של ביגמיה.
שנת פטירתו של גרשום אינה ידועה בבירור. יש אומרים כי מת בשנת 1028, ויש אומרים ב-1040. מצבת-קבורתו נמצאת בבית-הקברות של קהילת מגנצא.

**כוכבים
גטי הצעיר
הופך לכוכב**

(אלובי, ארצות-הברית) — אשה על הגבול בין שפיות לשיגעון חרק האהבה יכולה לגאול אותה. מסרטיו המפלאים של ג'ון קאסאבס, עם מיכצ'ימישק יחיד כמינו ונדריד כעוצמתו, ג'ינה רד לגרס בתפקיד הראשי.

*** אינטרווייטה (נב) איטליה) — פליני מסביר לזאת של וויזיה יפאני מה זה קולנוע, מפליג בו כיכרונות ומפגיש את מאסטרואני עם אניטה אקברג אחרי 30 שנה בסרט עם ומפלא. מומלץ ביותר. למרות שיש בו עצבנות ואת-החורבן על כיבוש העולם כידי צבאות האנטנות של מקלטי-הס' לוויזיה — יש בו רגעי-שימחה ותחת לא מעטים.

*** דג ושמו נרדה (סילח), תל-אביב, מוצג גם בירושלים ובחיפה, אונליה) — אחד הדגים הנדירים בארץ ואריום הקולנועי שיועד לשחזר בקמריה ואינו מתקרה. ג'ון (סלון פולטי, מונטי פייטון) קליז כתב תסריט והיגרס את דמויותיו כך שכל רגע והא בידור, שנינות, רומנטיקה ועוקץ. צוות מיכצ'ימי לא מפגר אחריו: ג'ימי לי קרטיס מתגלה כקומיקאית אירוטית. לידה מייקל פאלין כגמגמן תמים וקווין קליין כמאהב המפסידן (אוסקר-שינה).

*** איש הגשם (נחף, מוצג גם בירושלים ובחיפה, ארצות-הברית) — אלוף האוסקרים של השנה. ראסטין הופמן הוא אוטיסט הירש 3 מיליון דולר וטום קרוו הוא אחיו, המבקש לגזול ממנו את הירושה. בארי לינסון ביים במיומנות רבה.

*** יחסים מסוכנים (ורבחן, מוצג גם בירושלים ובחיפה) — שח' תות ניוון של האצולה הצרפתית המשתעשעת במישחקי-כוח על השבן החלשים שביניהם. גלן קלה, שכמעט זכתה באוסקר, ג'ון מילקוביץ ומישל פיפר הם כולם בסדר, אבל הדקורציה משכנעת יותר מהם. והיא אכן קיבלה פרס.

*** נשים נשים (נב, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

*** פלה הכובש (מוסיואן, מוצג גם בירושלים, ספרד) — קומדיה-מסורת על אסוף נשים שכולן על סף התקפת עצבים בגלל הגברים הכושלים שב- חייהן. הבמאי פררו אלמודובר מבקש להיות התשובה הספרדית לבילי וילדר וכרמן מאורה היא האלטרנטיבה שלו לשירלי מקליין של פעם.

את הסרט הזה כבר ראינו: הירוש הצעיר ביותר של מיספחת גטי, שר שלת-הנפט האגרית, ג'ון פול גטי

שחקן גטי
כוכב-ירוש

ג'וניור בן ה-14, מככב בסרט. וגם את הסרט הזה כבר ראינו. בעל זכוב, לפי הדומאן הידוע של ויליאם גולדרינג, היה כבר סרט בשנת 1963, הרבה פחות מצלח מן המקור הספרותי, בכימויו של פטר ברזק.

בגירסה הקודמת כיכבו ג'יימס אר ברי ותום שאפין. הפעם מנהיג גטי הצעיר קבוצה של 24 נערים בני-גילו בתפקיד הנערים. הנקלעים לאי בודד והופכים לפראים בהדרגה, כשחלק מהם, ובראשם גטי הצעיר, נצמדים ל- ציויליזציה כשאריית כוחותיהם.

סירטי קולנוע בטלוויזיה

- *** **שילטון הפחד** (יום רביעי, 5 באפריל, 22.05) — סרט ריגול קלאסי של פריץ לאנג על-יפי רומאן של גרהם גריין. איש שוחרר ממוסד לחול-ינפש מוצא עצמו בלב פרשת-ריגול סבוכה, באנגליה של מלחמת-העולם השנייה. אווירת מיסתורין ומתח דחוסי, לפי מיטב המסורת של לאנג, מאבות האכספרסיוניזם בקולנוע, עם ריי מילאנד בתפקיד הראשי. (שנת הפקה: 1944)
- *** **הגנב** (יום שישי, 7 באפריל, 22.30) — מייקל מאן, ההוגה של "מיאמי וייס", זכה לפירסום רב עבור סרט זה, סיפור על גנב מיקצועי בעל אתיקה מיקצועית פרטית משלו, שהוא קנאי במיוחד לעצמאותו. ג'יימס קאן בתפקיד ראשי, טיודזי וולד לצידו.
- *** **המהמרים** (יום רביעי, 12 לאפריל, 22.05) — מסרטי הקלילים יותר של רוברט אלטמן, העומד בו על התמכרות הימור נוסח אמריקה. עיתונאי ומהמר נודדים בין לאס-וגאס וינו. עם ג'ורג' סיגל ואליזט גולד.

הבימאי הוא הארי הוק, שוכה כפי סטיבל טוקיו בפרס הבימוי על סירטו הראשון, ומחפשים עתיד ורוד יותר בר- נמרק השכנה. קדרות החיים האפרר ריותם מאורת בחום האנושי של הרמויות ובהבה שיש לבימאי בילי אוגוסט אליהן. מאכס פוך-סידון בתפ- קיד הראשי (אוסקר הסרם הזר).

*** **סלאם בומביי** (פריז, תל- אביב, אימפריה ירושלים, הודו) — סיפורו של קרישנה, נער שגורש מכפר עני, ההולך העירה להחזיר לעצמו כסף אבוד ולומד את האמת העגומה של ה חיים בארצו. ילדות ענייה אינה מאר שרת ולאפי ילדים מיסכנים כמותו אינם נחמה. סרטי-מחאה של הבימאית מירה נאיר, הודית שהיה לה מזל ללמוד בהארווארד.

*** **סלאם בומביי** (פריז, תל- אביב, אימפריה ירושלים, הודו) — סיפורו של קרישנה, נער שגורש מכפר עני, ההולך העירה להחזיר לעצמו כסף אבוד ולומד את האמת העגומה של ה חיים בארצו. ילדות ענייה אינה מאר שרת ולאפי ילדים מיסכנים כמותו אינם נחמה. סרטי-מחאה של הבימאית מירה נאיר, הודית שהיה לה מזל ללמוד בהארווארד.

*** **סלאם בומביי** (פריז, תל- אביב, אימפריה ירושלים, הודו) — סיפורו של קרישנה, נער שגורש מכפר עני, ההולך העירה להחזיר לעצמו כסף אבוד ולומד את האמת העגומה של ה חיים בארצו. ילדות ענייה אינה מאר שרת ולאפי ילדים מיסכנים כמותו אינם נחמה. סרטי-מחאה של הבימאית מירה נאיר, הודית שהיה לה מזל ללמוד בהארווארד.

*** **סלאם בומביי** (פריז, תל- אביב, אימפריה ירושלים, הודו) — סיפורו של קרישנה, נער שגורש מכפר עני, ההולך העירה להחזיר לעצמו כסף אבוד ולומד את האמת העגומה של ה חיים בארצו. ילדות ענייה אינה מאר שרת ולאפי ילדים מיסכנים כמותו אינם נחמה. סרטי-מחאה של הבימאית מירה נאיר, הודית שהיה לה מזל ללמוד בהארווארד.

*** **סלאם בומביי** (פריז, תל- אביב, אימפריה ירושלים, הודו) — סיפורו של קרישנה, נער שגורש מכפר עני, ההולך העירה להחזיר לעצמו כסף אבוד ולומד את האמת העגומה של ה חיים בארצו. ילדות ענייה אינה מאר שרת ולאפי ילדים מיסכנים כמותו אינם נחמה. סרטי-מחאה של הבימאית מירה נאיר, הודית שהיה לה מזל ללמוד בהארווארד.

*** **סלאם בומביי** (פריז, תל- אביב, אימפריה ירושלים, הודו) — סיפורו של קרישנה, נער שגורש מכפר עני, ההולך העירה להחזיר לעצמו כסף אבוד ולומד את האמת העגומה של ה חיים בארצו. ילדות ענייה אינה מאר שרת ולאפי ילדים מיסכנים כמותו אינם נחמה. סרטי-מחאה של הבימאית מירה נאיר, הודית שהיה לה מזל ללמוד בהארווארד.

*** **סלאם בומביי** (פריז, תל- אביב, אימפריה ירושלים, הודו) — סיפורו של קרישנה, נער שגורש מכפר עני, ההולך העירה להחזיר לעצמו כסף אבוד ולומד את האמת העגומה של ה חיים בארצו. ילדות ענייה אינה מאר שרת ולאפי ילדים מיסכנים כמותו אינם נחמה. סרטי-מחאה של הבימאית מירה נאיר, הודית שהיה לה מזל ללמוד בהארווארד.

*** **סלאם בומביי** (פריז, תל- אביב, אימפריה ירושלים, הודו) — סיפורו של קרישנה, נער שגורש מכפר עני, ההולך העירה להחזיר לעצמו כסף אבוד ולומד את האמת העגומה של ה חיים בארצו. ילדות ענייה אינה מאר שרת ולאפי ילדים מיסכנים כמותו אינם נחמה. סרטי-מחאה של הבימאית מירה נאיר, הודית שהיה לה מזל ללמוד בהארווארד.

צ'ארלס ראגלס, צ'ארלס לוהטון ולורי בולנד

בהמוניות, המוותרת על הצורך בצביעות ובמוסכ- מות הפסולות של התרבות האירופית. כתוב ומבוים במיקצועיות שהוליווד אינה משקיעה עוד במוצריה היום, הסרט הזה של ליאו מקארי נושא את כל סממני תקופת-המשבר באמ- ריקה. הוא משתדל להצחיק, לעיתים באמצעים בוטים למדי, עם טיפוחות רועמות על הבטן ויללות אינדיאניות של חדוה, אבל יש בו גם הרבה מאוד הברקות בדיאלוגים, ומעל הכל יש בו הופעה מהמ- מת של צ'ארלס לוהטון המככב בתפקיד הראשי.

איזבל אדג'אני: משעממת ומייגעית

אני, שעמדה מאחורי הפרוייקט כולו, אינה משתנה ואינה מזדקנת. למרות שהיא משחקת היסטריה לעולם אינה היסטריה ממש, כמו שהיא יכולה להיות. ד'פארדייה מרמרך מעל דמותו הנמלוגית, האנוכית והפאתטית של רודן, בלי שאמשר יהיה להסיק מכאן על צורת עבודתו וערכה. פול קלודל נראה אומלל וסתום בהבנתו הבלתי-אפשרית לאחותו, דביסי הוא על חיוור של קוריוז והוריהם של קאמי ופול נושאים את חותם החטא הקד- מון של הורים שלא הצליחו לממש את יחסיהם.

אמיליו אסטבס וטרנס סטמפ: פיטפוטים

וחסרי-רסן. עדי-מהרה הם מתבככים בשרשרת מעשי-ניקם עקובה מדם כשמהיגים האלים, המתו- אר כאן חכמי פסיכופס ומהיר-שליפה מאיך-כמותו הוא, כמוכן, בילי הנער. עמוס בדיאלוגים ממוטפטים, איטיים ולא-מש- כנעים, המעכבים את התפתחות העלילה ופוגמים בקצב. זהו ניסיון מגמגם של הבימאי כריס טופר קיין, שדווקא סירטו הראשון, שלא הוצג אף פעם בארץ, נער האבן (תרגום מילולי של השם) היה מרתק ביותר, אבל קיין לא עמד הפעם בהבטחה.

**אל העולם
החדש**

ראגלס נוסע לאמריקה (נב, תל-אביב, ארצות-הב- רית) — קומדיה בת 54 בנוסח

הוליווד הישנה והטובה, עשויה אולי לקהל קצת יותר תמים שהיה זקוק באורח דחוף להצחקות רועמות כדי לשכוח את המשבר הכלכלי באמריקה, וכדי לחזק את אמונתו במולדת.

לורד ברטי פוזו ושתיון העושה חיים בפאריס, מפסיד את השרת המושלם שלו, ראגלס, במישחק פוקר, למיליונר אמריקאי המוני. רעייתו של המי- ליונר מאושרת על האוצר שנפל בחלקה ואשר עתיד לעורר את קונאטת הבערתה של כל ידידותיה. ראגלס עצמו מבוהל לחלוטין מן הרעיון של נסיעה לארץ שבה עדיין סוחרים בעבדים ושוכח שהוא עצמו נמסר מיד ליד כאילו היה עבד.

באמריקה, ערש-הדמוקרטיה, אין איש מעלה על הדעת שראגלס המתורבת, בעל הגינונים המוש- למים, יכול להיות שרת ומיד סבורים שהוא קולנוע בדימוס. עד אשר הוא מספיק להעמיד אותם על טעותם, הוא משהכר מבושש-החרות של היבשת החדשה, מתאהב בהצהרות השייוון והאחוה של לינקולן ובסופו של דבר תופס את החן והחיוניות שבאומה הצעירה והנמרצת הזאת ואת היתרון שיש

**רומאן
למשרתות**

קאמי קלודל (צמון, תל- אביב, צרפת) — עטור בחמי- שה פרסי "סזאר" (האוסקר

הצרפתי) ושועט בניצחון על מני קומות פאריס, לא יעזרו נגדו כל נצוות של מבקרי-קולנוע.

הסיפור, העוסק בקשר הרומנטי שארך במועל חמש-עשרה שנים, בין הפסלת קאמי קלודל לפסל אוניסט רודן, אינו חורג ממיסגרת הרומאן הרומנטי טי למשרתות, למרות שהיתה זו תקופה הרתי-גורל לאמנות — המעבר מן הרומנטיקה למודרניזם — אין כמעט סימנים משמעותיים לתהמוכה תרבותית זו. ועוד גרוע מזה: אין ספק שהדמויות הראשיות בד- ראמה, הפסל רודן, הפסלת קאמי קלודל, שלמעשה הועמדה בצילו באותה עת, אחיה, המחזאי הקתולי הידוע בכל הזמנים, פול קלודל, והמוסיקאי קלוד דביסי, כולם היו מרתקים ובעלי שיעור-קומה גבוה הרבה יותר, כל אחד בשיטחו, מאשר התסריט מציע אי-פעם במיסגרתו. ובסרט, שאורכו כמעט שלוש שעות, אמשר לפחות לדרוש העמקת-יתר במיבנה הדמויות או ניסיון לניתוח כלשהו של המקום שתפסו כאמנים שהשפיעו על תולדות ה- אמנות כל אחד בתחומו. אבל ברונז נויטן, הבימאי, מעדיף לשרטט אותם בקלישאות חיוורות. אדג'-

**בנים
של**

גדולים מהחיים (הוד, תל- אביב, ארצות-הברית) — ניס- יון לחזור על מיתוס בעזרת

מיתוס חדש בניהם המתפרסמים והולכים של שחקנים מפורסמים מאוד. בקיצור, אלי-העתידי. וזו בעצם הנקודה העיקרית המעניינת בסרט הזה. מעניין לעקוב אחרי שני בניו של מרטין שין, הד- מים לו להפליא, וכל אחד מהם עושה קאריירה מפתיעה משל עצמו. האחד, צ'ארלי שין, שהצטיין בפלאטון ובוול סטריט, השני, אמיליו אסטבס, ש- כבר כותב ומביים בעצמו והתבלט במועדון ארז- חתי-בוקר, מעקב צמוד והמעקלים. ועוד משעשע להתבונן בבניו של קיפר סאתרלנד, הדומה דימיון מהמם לאביו דונאלד, ונשמע בחתך-הדיבור ב- דיוק כמו אביו.

אבל עם הקוריוז הבולט הזה כמעט ומסתתים העניין שבסרט. הנושא: לידתה של אנדה. בילי הנער, מיתוס שנוול בניו-מכסיקו, ב-1878, והחל עם קבוצת נערים חסרי-בית וחסרי-חינוך, שנאס- פה על-ידי סוחר בריטי יוצא-דופן (טרנס סטמפ) ככונה לחנכם ולהכניס לאורחים מכובדים. הסר- חר נרצח על-ידי כונופיות מתחרים שלטת בעירה והנערים מוצאים את עצמם חסרי-אב, חסרי-מגן

טורי

תמי אילון

ב אחוז הימים, אחרי שתגמור לארוז לילדים את הכריכים, אתה תשלח אותם לבייבי סטר הקבוע שלהם, בין 8 כבוקר ל-2 אחרי הצהריים. שם, מאחורי הרוכן, יחכה להם המורה צעיר וחייגני. הם, מצידם, יתייצבו בצד הנכון של השולחן, ובקול ילדתי ישימו תפילת-שחי' רית.

אחרי דגימרא אחד, ייכנס לכיתה המורה לטבע. הם יעמדו כהרגלם, אך לפני שיישבו לשיעור נוסף, הוא יאסוף אותם וייקח אותם החוצה. שם, כשרה, הוא יספר להם, בסטודיו-סודות, שמוצאם האמיתי, השורשי, הוא מהקוף. הם יגחכו קלות ממבוכה, והוא, נישא על כנפי האקסטזה, יוסיף ויתאר להם את התפתחות האבולוציה. כך יודע לצאצאיו הרכים, שבין הקוף לאדם המודרני, ער טה הגלימה השחורה, היו גם שלב-ביניים. היה אדם אחר, חילוני, היתה טלוויזיה, הקרינו סרטים, היה תיאטרון, והיתה מוסיקה אחרת, לא רק זו של בתי-התפילה.

הם, הילדים, יחזרו הביתה ויספרו לך את החישוב, וכמוהם יעשו גם חבריהם לכיתה. למחרת יתאספו ההורים בחצר בבית-הספר, וידרשו להוקיע את המסית. — — —
האם ראית כבר בדימויך תסריט דומה? האם השתלטות הומוייניום והריתיות הקנאית על המדינה והעולם מפחידה אותך? האם העסקת את עצמך כשאלה לאן ואיך ייראה החינוך, שינוהל בידי המפלגות הדתיות?

האם האזנת כחרדה לתשרי-הבחירות של ש"ס בטלוויזיה? — — —

בתיאטרון חיפה כטוחים שלא. ולכן, כרי להבי' היר לך את גודל הסכנה הצפויה, הם מעלים עכ' שיו הצגה חדשה בשם 'מישפט הקופים'.

המחזה נכתב על-ידי גרוס לורנס ורוברט א' לי, והוא משחזר מישפט שנתערך בארצות-הברית ב'

תמרור אזהרה? הצגה

1925. מורה הועמד לדין על שלימד בכיתתו את תורת-האבולוציה של צ'ארלס דארווין, בניגוד לחוקת-המדינה, שאסרה על הוראת תורות הסותרות את גירסת התנ"ך לבריאה, והמלמדות שמר צא האדם מהקוף.

המחזה הוא עיבוד חופשי לאותה פרשה. הוא מתרחש בעיירה דימוינית. שני פרקליטים נודר'ים, האחד סגני-הנשיא השמרן, והשני עורך-דין הידוע כמאבקי למען תורת-המחשבה, מתעמתים במישור המישפטי. במקביל חושפים אנשי-הע'יירה, וברשותם הכומר, את פרשת אהבתו של המורה-הנאשם לבתו של המטיף הקנאי.

הקהל בהצגה "משחק" את חברי-המושבעים. בסוף מורשע המורה ונקנס בקנס סימלי של 100 דולר. אך כאשר הוא מנסה לעזוב את העיירה צרים עליו תושביה, והמסך יורד — — —
כרפיה-השכר, שניתנו על-ידי תיאטרון חיפה, כתוב: "פרטי הוויכוח על חרות-המחשבה והירי' בות בין קידמה לשמרנות מפתיעים באקטואליה שלהם, ומשמשים תמרור-אזהרה גם כאן ועכשיו".

תמרור-אזהרה שכזה, כלב חיפה החילונית, בהצגה שהוצגה במוצאי-שבת, היה עשוי לזרוע פחד ואימה. אבל תחת אלה מצאנו קהל מנומס, מגיב כאיפוק מרוחק, באנינות פסכודאינטלק'י טואלית.

שוב מוכח עד כמה קשה לתיאטרון אקטואלי, במרומו, לעורר פחד במציאות וזרועת-אימה כמו זו שלנו.
אחרי ששמענו את המישפט "אשה ספרדיה, המנסקת ספר-תורה, שווה 40 פרופסורים באוני' ברסיטה, הטוענים שמוצא האדם מהקוף", ואנו יורעים אותו בעל פה, האם יכול הרעיון של איסור לימוד האבולוציה באיוו ארץ רמיונית ב-1925 לזעזע אותנו?

האם הסכיר המחזה את התופעה של ההקצנה,

שחקנים אברורדה והרפז, ב"מישפט הקופים"

הסבר רגשי או פילוסופי, עמוק מזה שאנו שומ'ים, קוראים ורואים כאמצעי-התיקשורת?

מכיוון שלכל השאלות קיבלנו תשובות של-ליות, תהינו עד כמה יש צידוק למחזה כזה, שהוא "אקטואלי", אך מאורעותיו נותרים חיוורים לער'מת הראמות האמיתיות המתרחשות בחיים, שע'ליהן הוא אמור לרמוז.

אינן זה ברור שיש תשובה חד-משמעית לתהיות אלה.

התיאטרון נראה במציאות של ימינו כמו מש'הו המנסה לרדוף ולהשיג את ההתרחשויות הא'מיתיות, תחת להסכיר, להתריע, להכביר אותן.

יש סכס אחר תערוכה

"וואלה, האיש הזה זקוק לפסיכולוג דחוף", עונה לה הגבר שלה, לבוש במיכנסיה-מראה-ה'ר טוב שחורים, ומרים את כתפיו אל עבר אוניו, כרי שיתקבל הרושם של גבר-לעניין.
עיניך מתרגלות לאט-לאט לחלל, אתה נוטש את האנשים, שכליכך אינך רגיל לראותם בתער'רות, ומתהפנט על-ידי המיובת, המזרקה, ה... שבי מרזו האולם.

זה איזה מיבנה שחור, ועליו קעורות שפתיים ארגמניות מפלסטיק שקוף. טיפות-מים, המטפט'פות מהתיקיה, מתנפצות על השפתיים הארג'מניות בקול מוגזז, ומתפוררות לאלפי רסיסים קטנים. מנורה אדומה אחת מאירה את המוצג בק'י אור חודר אליו מלמטה, צובעת ומדגישה את טיפות-המים הזעירות, העפות בחלל השחור.

זה נראה כמו "זה". אבל אתה לא בטוח, ש"זה" הוא מה שהם מתכוונים להראות. אתה מפתח שזה רק הראשה-הכחול שלך, שראה ב"זה" את "זה".

אתה מרים את העיניים אל הקיר הגדול מולך. שם "זה" מוצג שוב. בוזמנית, תיאור פסיולוגי מדויק מאוד, ובכל זאת לא הדבר עצמו.

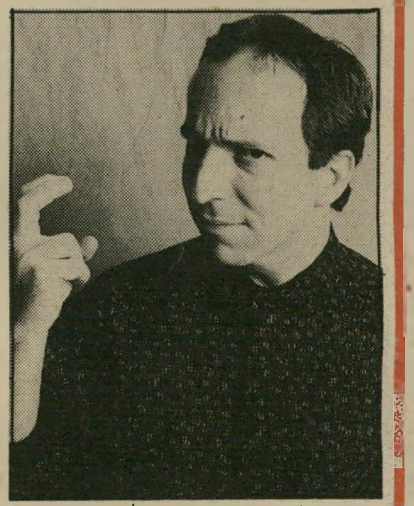
מדרגות-הבטון היצוקות, מאורות באור של מנורה חשופה אחת, מובילות אל מרתף של אולם תעשייתי גדול. למרות שעל קיר-הבטון כתוב בכתב-יד פזור "לתערוכה", אתה יורד לאט, בחשש, מתלבט האם זה יכול להיות במקום כזה, שואל את עצמך אם ימצא שם משהו מלבדך, שואל את עצמך אם אין זו איזה שהיא תרמית, ושם למטה מחכים לך אנשי העולם התחתון, עורכים לעצמם איוו בריחה פרטית.

בסוף המדרגות משתרע מיסדרון אפל, וקרן'י אור אדומה מהבהבת בקצהו, מראה את הדרך, כמו במשל של אפלטון. אתה נכנס לאולם התעשייתי האפיל-למחצה ועומד משתאה.
האולם מחולק בניילון שחור לחללים קטנים. אתה עדיין אינך יודע מה יש בהם, אבל ברור לך שיש שם משהו, מפני שקומץ אנשים מציעים מי'בעד לסרקים ומשמיעים קולות-התפעלות וצע'קות-קרב משונות.

"תראה, תראה, איזה מגניב!" צוחקת מחומצנת שמנמנה במיני צמוד, שירדה לראות את התער'ר כה ולשאוף קצת אוויר באמצע ריקוד כפאפ הזמן האמיתי הנמצא מעליך.

היא רוצה להתחתן!

מוטב מאוחר מאשר אף-פעם לא. עכשיו גם לדני סנדרסון יש "מועדון מעריצות". הן מגיעות להופעות כמעט קבוע. את זה אפשר היה להבין מהעובדה שבשעת-ההופעה הן החליפו חוויות על ההופעות הקודמות. אחת מהן אף ציינה, שהפעם הוא דיילג על

דני סנדרסון: שפע של בדיחות

איזה קטע. הן ניהלו ביניהן חיי-קהילה ערים, ציחקו ציחקוקים דקים מהבדיחות עוד לפני שהוא הגיע לפואנטות.
סנדרסון מספק להן ולקהל שפע של בדי'חות ובערכונים. הוא מחקה דמויות ישר'אליות טיפוסיות, מהטייס המאצ'ו ועד לני'גו. לקראת האמצע הוא מביט בצוותא הע'מסה באדם ואומר: "אולי הגיע הזמן שני'עשה הכרה? אני אספר על עצמי, ואתם תספרו לי על עצמכם. כל אחד יקום למי'התור ויספר משהו אישי." הקהל מגיב בש'אות צחוק. אבל המעריצות תופסות את זה ברצינות. "אני רוצה להתחתן אותך", אומ'רת צעירונה, 15 גו. "אתה אמנם לא חתיך, אבל העיקר שתהיה תמיד כליכך מצחיק".

פיקולו הבורגני אירועים ואנשים

פיקולו: "מה שיש לי בין הרגליים, זה גידולי'! רציתי להכאיב להורים שלי. ידעתי שאני הולך'להתקלל, וביקשתי לעבור לפנימייה".
את הפנימייה הוא עזב בגיל 17 ומאז, בעצם, הוא מסתובב. עד הצבא הוא הצטרף לחברה בלוד. מיפגש ראשון עם עולם-הפשע.
"זאת היתה תקופה קשה, הרבה דברים קרו אז, את רובם אני מעדיף לשכוח. אבל עד היום אני יודע שיש לי משיכה לעולם-הפשע. אני אף פעם לא אגנוב שום-דבר, אפילו לא קופסת-סיגריות, כי אני צריך לשמור על עצמי".
אחרי התקופה בלוד, פיקולו התגייס לצבא. הוא השתחרר אחרי שנתיים. "לא התאים לי הקטע

הזה של הצבא. ככל פעם היו מעבירים אותי ממקום למקום, מתפקיד לתפקיד, כמעט בכל יום הייתי חוטף תלונה".

עם השיחרור מהצבא, הוא גם השתחרר סופית מהשריד האחרון שהיה לו מהבית, הכיפה. הוא הסתובב בארץ עם שקשינה וחבורה קטנה של אנשים. עברו מפסטיבל לפסטיבל, חיו את חיי'הרגע, חיים של אידיאלוגיות נאיביות, סכס ומסיקה.

תוך כדי סיבובים הוא מצא את עצמו עם ידידה במאהל ברזילי ליד באר-שבע, מצטרפים ל"חמו'לה" ויוצאים כל יומיים לרעות את הער'. "הבר'ד ויום הם הפריקים הכי אמיתיים שיש", התקופה הזאת נגמרה כשהוא חזר לתל-אביב.

כיום הוא "בורגני". שכר חדר בעיר, עם עוד כמה שותפים. כל יום יוצא לעבודה, ובליילה מב'לה במועדונים.
כשניגשתי אליו ואמרתי שאני רוצה לדבר א'י'תו, הוא הסתכל עליי בחשדנות. "את מהיתות? אני לא יודע לדבר. באיזה עיתון את?"
"העולם הזה". ענית.
"לא מכיר. אני לא חזק בעיתונים. אני נרקומן של פילוסופיה, לא קורא עיתונים".
אחרי שיחה ארוכה פגה החשדנות. בסיום שאלתי: "מה תעשה, פיקולו, כשתהיה גדול?"
"אולי אני אעזוב את הבורגנות, ואחזור לטייל עם החברים שלי, אנשי-המערות".

בדיסקוטק, בבריכה ובלובי, בילו ישראלים ומצרים סוף-שבוע בטאבה

קיום הנוכחי ומארגנת התצוגות והאירועים שלוהו בנגל. על השימחה ואווירת החופש העיבו העיכובים במעבר הגבול, אך לאור שהייה של שעה במלון השתנתה האווירה הטובה והכל הרגישו שהקורבן כדאי.

שושי אלקיים, ממחלקת המכירות של ארקיע, לקחה יוזמה פרטית והחלה לארגן ירידות קבוצתיות לטאבה ב"מטרה לפשט את תהליך המעבר שבימקרה הגרוע אורך שעה. בשעות הלילה

השלום האמיתי החל בשבת האחרונה במלון סונסטטה שבטאבה. לא שלום כפוי של אי-לוחמה ושבתות נשק, אלא אחווה דורניים כסיגנון שבת אחים גם יחד. מצרים וישראלים רקרו ושרו בצוותא, החליפו כתובות ומיסי פריטלפון והתברחו על נושאים שונים. הכל מלבד פוליטיקה.

הישראלים והמצרים הסירו את המחיצות וחגגו כשירה וריקודים בסוף-שבוע ארוך, יוזמה משותפת של אלי פפושדו מהנהלת המלון, המאמין ברוי

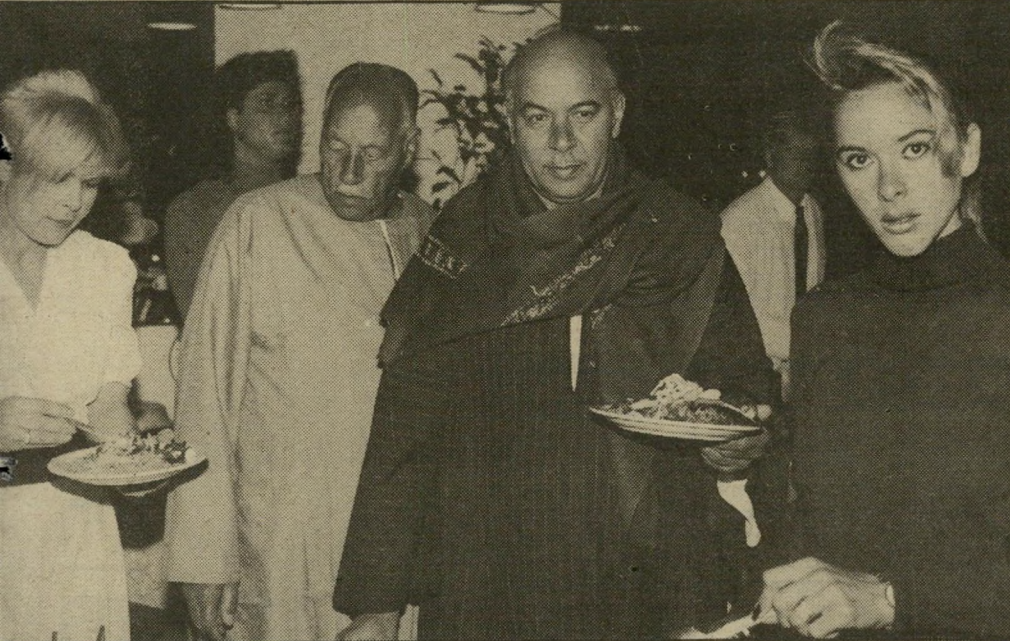

התלהבו משירתה וביקשו להצטלם עימה. לצידה אני-שי-עסקים צעירים מקאהיר ונשותיהם, שכל-כך התפעלו מהופעתה שהחלו לצלמה במהלך ההופעה.

אילנה אביטל הזמרת (במרכז) שבאה בחברת נרזוגה, שי-טוכמאיר, נתנה הופעה וקצרה תשואות. המצרים

מיספר מצרי מכונית מרצדס לבנה, נושאת לוחית-זיהוי בערבית, חנתה בפתח המלון וממנה יצא גבר מצרי. מטרים ספורים מאחוריה חנתה מכונית עם מיספר-זיהוי ישראלי.

מועצת "אל-שורה". לצידו: אני אביטל ומעצבת-השיער ונדה קרן (בשימלה לבנה). (בתצלום למטה, מימין) רוקדת הדוגמנית אנבל טמיר, בחברתם של זוג מצרי.

חבר הפרלמנט עובייד אל-מתאח (בי-מרכז), בנלביה שחור (רה), הוא חבר הבית העליון של הפרלמנט המצרי,

אישור-מעבר לתינוק גם רן נלסון, בנם בן החודשיים של לירון וגודי נלסון, נזקק לאישור-מעבר מיוחד בטאבה. התיירים כולם חייבים בדרכונים.

לה המאחרות התהליך אורך פחות מרבע שעה. המלון היה גדוש מצרים, חלקם בגלביות ומרביתם בלבוש מערבי-שמרני. הנשים בשמלות פשוטות, הגברים בג'ינס או במיכנסים-גבריים ומיעוטם במיכנסיים קצרים. וביניהם נראו ישראלים המככים כטורי-הרכילות - דוגמניות, נערות-זוהר, אמנים, אנשי-עסקים ובנים למישפחות עשירות. בכפיפה אחת ניתן היה לראות חתיכה ישראלית במיני צוערת בלובי

עידום אצל נלסון בשלוות ג'יעדן משתזמים בעי-רום מתי ואיננה, זוג תיירים מגרמניה, בכפר של-נל

שיחת עסקים רונית פדרמן, בתו של המלוןאי יקותיאל (מלונות דן) פדרמן, נשיא ההתאחדות הבינלאומית של המלונאים, דנה עם היבואן המצרי אנואר מחמוד. במלון שהה מלונאי מצרי ידוע הבונה מלון 400 חדרים בקירבת טאבה.

מיכגש נשים

הדוגמנית-שחקנית חלי גולדנברג בשימלת ערב חושפת כתפיים לצידה של אחת מאורי-חות המלון, שירדה אף היא למועדון כשלאשה חבוש כיסוי-ראש.

רוני מאנה, מבעלי הסינרמה, ואת הספרית ג'קלין ליכטנשטיין לעזור בתירגום.

וכערב, שוב כלובי ובדיסקוטק, ה מצרים השמרניים המשיכו לשמור על פרופיל נמוך אך האחרים, המודרניים יותר, חשו כבר כחברים ותיקים של אלה שהכירו רק אתמול, שרו בצוותא, רקדו ביחד ונראה כאילו הכירו כבר שנים רבות והכל כטיבעיות, בלי שאף אחד ינסה להרשים את הצד שכנגד. זה היה כל כך טיבעי, שאפילו התברחו אחד על השני. שלושה ימים ולילות שהשאירו טעם של עוד.

ישראלים מצטרפים אליהם. מארגנת התצוגות שלוהו בנגל אחזה במיקרופון ועוררה את כולם. הזמרת אילנה אביטל נתנה הופעה, שעם סיומה ביקשו אחי רים מהמצרים להצטלם עימה, ולאחר מכן הם ביקשו להצטלם גם עם מלכות-היופי. הכל נעשה בעדינות ובשיא הנימוס.

גם למחרת, בברכת-המלון ועל שפת-הים, חזרה לה האחוה הזאת. שלוהו בנגל הזמנה לקאהיר, כדי לארגן תצוגות-אופנה, והעובדה שלא כל המצרים מדברים אנגלית ולא כל הישראלים יודעים ערבית, אילצה את

ומטרים ספורים ממנה ערבי בגלביה, מוקף חברים.

מחוץ למלון התגודדו מצרים רבים, שידם אינה משגת לשהות במלון. הם עשו את כל הדרך במכונית כדי לראות את המלון, וחלקם אף הורשה להיכנס ללובי, אך לא לבריכה.

האקשן התחיל בערב. תחילה המיי פגש בחדר-האוכל, ליד השולחנות עמוסי כלי-טוב, ולאחר מכן כלובי או בדיסקוטק ועם המוסיקה והשתיה נש-ברו כל המחיצות. התחילו ההיכרויות, החליפו כרטיסי-ביקור, גברים מצרים שבאו בגפם התעניינו בבחורות היפות ובמיוחד במלכות-היופי, ניקול הלפרין ובחברתה, מלכת-היופי לשעבר שירלי בן-מרדכי, הכל בנימוס ובשיא הקורקטיות.

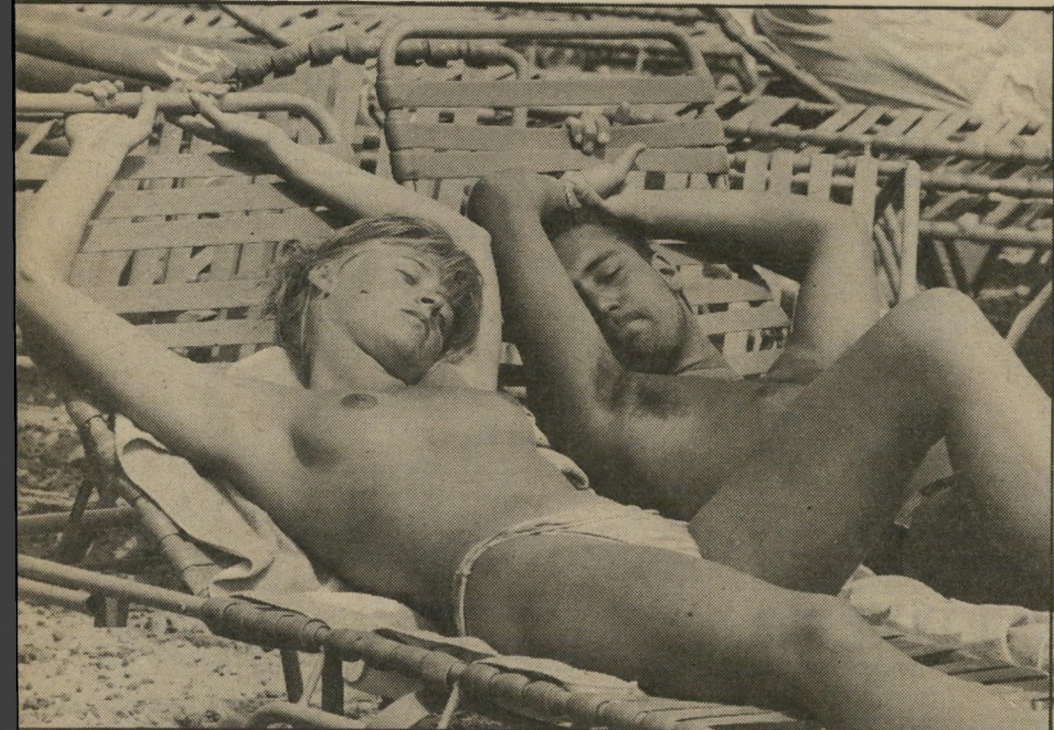
ברקע נשמעה נגינתו ושירתו של ג'קי, זמר המלון. הישראלים התחילו ללוות אותו בשירה וחלק מהמצרים פתחו בריקודים בסיגנון ההורה. מאוחר יותר, במועדון שבמלון, ביקשו המצרים מהתקליטן שישים מוסיקה ברזילאית, והם התחילו לרקוד במעגלים כשהי

מצרי מדליק אנואר מחמוד, סוחר-כימיקלים ויבואן כלי-עבודה, היה חניב הישראלים. בפאב המלון רקד בחברתן של שלוהו בנגל (משמאל) והאופנאית-זמרת לאה תורן.

סוחר משי מגיזה זועמת שועה, ואיש-העסקים רוני מאנה. ומנהל אוניברסיטת חילואן, רעייתו (יושבת) וורד מיארה, מיוזמות המיפגש.

התעניינות מיוחדת נעששה על החוף. החוף והבריכה - מובלעת ישראלית בניווד ללובי, המאוכלס ברובו על-ידי מצרים. תחושת החופש במקום גדולה מבעבר.

עירום בסונסטטה זוג תיירים מצרפת משתזפים בעירום חלקי על שפת-הים בסונסטטה. המצרים לא מגלים

שראק סמויסקי, יפ.פ.א.

מלונדון

באהבה

קרול גרבר עומדת ליד דוגמיות של סרגו הסטודנטים במיכ"ל, "שנקר" על מכונית-סריגה ביתיות. הרעיונות הם של קרול גרבר, שצטרפה לבחור, ממיבחר זה, בדוגמי מית אחת או כמה כדי לעצב מערכת לבוש אחת. מערך-כותה-לבוש יהיו אתגר לאופנאים ולמעצבים לעתיד.

סטורות וצלליות, את העתיד ב- אופנת-הסריגים. הפרוייקט השני הוא עבודה עם סטודנטים משנה שנייה. זה פרוייקט של כ"ף. הסטודנטים יצטרכו ליצור בעצמם את החוטים, עם שילוב של חוטים קיימים, ולסרוג ביד את הטכ" סטורות השונות. בסוף הפרוייקט חייבים הסטודנטים לבנות קולקציה של

צריכים לעצב דוגמיות של סריגים. למטרה זו יכול הסטודנט לעבוד ב- חוטים שונים כמו חוטי ויסקווה, צמר, כותנה, או חוטים מעורבים. הפרוייקט מאוד אינדיבידואלי ולא חייב להיות מיסחרי. בזמן הפרוייקט יעברו הסטודנטים על מכוונת-סריגה ביתיות ב- מיכללה עצמה, ובסופו יצטרכו לעצב ולסרוג מערכת-לבוש כשהם משת-

פרחים לאביב סודר קצר מכותנה עם דוגמת פרחים גדולים מפוזרים. רקע הסודר לבן והפרחים בוורוד, צהוב ויעלזה. ניתן להוסיף קישוט-שיער בצבעים תואמים.

סריגים, כשאלמנט עיצובי אחר מקשר את הקולקציה. בפרוייקט השלישי תעבוד גרבר יותר כיועצת. הפרוייקט הוא עבודת-הגמר של הסטודנטים משנה רביעית,

משים בדוגמיות שעיצבו. בזמן ה- פרוייקט חייב כל סטודנט לערוך מחקר כדי לקבל השראה ורעיונות. המטרה היא שהסטודנט יחשוב תוך כדי עיצוב איך הוא רואה, מבחינה ציבוענית, סכ-

על מה התכוונה לעבוד עם הסטודנטים? בשלושה פרוייקטים נפרדים. ה- פרוייקט הראשון והמורכב יותר הוא עם הסטודנטים מהשנה השלישית. הם

לימודיה בקולג' הממלכתי לאמנות בלונדון, לפני כ-10 שנים, הפכה הגי- ברת לבעלת מוניטין בינלאומי במי- קצועה. מה הביא אותה לארץ? ורה ולרשטיין, ראש מגמת עיצוב הטכסטיל בשנקר, חשבה שחשוב ל- חשוף את הסטודנטים במגמה למי- עצמים בחו"ל ובכלל לכל מה שקורה בשטח הסריגים באירופה. במגמת ה- טכסטיל לא ביקרו אנשים הקשורים ועוסקים בשטח, והחשיפה מאוד חשובה להתפתחות המיקצועית של הסטוד- נטים. אגודת ירדי שנקר באנגליה פנתה אל גרבר והיא מאוד שמחה לקבל את הצעתם.

באמצע החודש שעבר, כאשר ירושלים רעשה וגעשה ממנהיגים יהודיים שבאו להפגין סולידריות עם ישראל לאור הזרקורים, התקיים מיפגן קטן של סולידריות מסוג אחר במי- כללת שנקר. זאת היתה הצגת-יחיד של קרול גרבר, מעצבת-אופנה של סריגים באנגליה, שהגיעה לארץ לבי- קור-עבודה של שלושה שבועות.

פרוייקט של כ"ף **גרבר איננה** מנהיגה יהודית. היא אפילו לא יהודיה, אך בתחו- מה — עיצוב-סריגים — היא נחשבת לרוטשילד לפחות. מאז שסיימה את

איורי אופנה רישומים של קרול גרבר בשביל עבודת-הגמר שלה בשנת 1979. מערכת לבוש משלושה חל- קים: סודר, מיכנס/גרם ומעיל, מצמר ואנגורה, בצבעים של שחור ולבן.

דוגמית סריג עשויה מצמר וממורה, ומ' שלבת בתוכה ריקמה. נמ' כרת למעצבי האופנה המשלבים סריגים בקולקציה.

חזרה אל הטבע אביזרי אופנה ש' עוצבו בידי קרול גרברה עשויים מפקקים, עץ, חימר וגלעינים צבועים.

ואביזרי אופנה אחרים, כך שהיא יכולה למכור ללקוחותיה מראה כולל. בשלוש השנים האחרונות החלה גרברה ללמד אופנה בסנטו מארטיוס בלונדון, וגם גלשה לתעשיית הנעליים, כשהיא מעצבת נעליים בשביל חברת קלארק.

אבל נראה שהיא עדיין נשארה עם זמן פנוי, ולכן החליטה לעבוד כפריי-לאנס. בחלק זה של עבודתה מייצרת גרברה דוגמיות סריגים, שאותן היא מוכרת למעצבים שונים, יצרנים ומפי' עלים המתמחים בסריגים.

עבודתה כפריי-לאנס מעסיקה אותה מאוד ולכן החליטה להפסיק לייצר קולקציות עם שמה. לדבריה, "לא חשוב לי כל כך ששמי יתבוסס על-ידי הבגדים".

עבודה זו מאפשרת לה להיות מער' רבת בעבודות שונות ומגוונות, כשהיא היחידה המכתיבה לעצמה מתי תעשה מה, איפה, ועם מי, וגם "זו הסיבה שיכולתי להתארגן לבוא לכאן". עיצובה בסריגים מאוד מגוון, מעי-

צמאי והחלה לייצר סריגים ומערכות לבוש העשויות מסריג ובתערוכות הש' נתיות, הנערכות פעמיים בשנה ב'

המסיימים את המיכללה. הם יציגו לפני גרברה את רעיונותיהם והיא תיי' עץ להם על האופנה האחרונה בסריגים, צבעים, טכסטורות, חושים וצלליות. כל סטודנט חייב לעצב שש מערכות-לבוש מסריגים שייצרו מיני קולקציה שאותה הם יציגו בתצוגת האופנה שתתקיים בסוף שנת-הלימודים.

עיצוב עם חשיפה

קרול גרברה, אשה רקה וגבוהה, קסימה את לימודיה ב-1979 והי' הצלחה ליוותה אותה מאותו הרגע. את עבודת-הסיום שלה מכרה מייד לי' חנויות-היוקרה הלונדוניות בראון ר' ווסף, ובנוסף קיבלה חשיפה תיקשורי' רתית בשני הירחונים החשובים ביותר באופנה, וון והארפרס באזאר. זאת היתה כמוכן התחלה שכל סטודנט המסיים בית-ספר לאופנה מקי וזה וחולם עליה. אחרי הלימודים פתחה גרברה עסק -

מעיינים מערכת בת שני חלקים שהיתה חלק מעבודת הגמר של גרברה. שימלת צמר סרוגה במכונת סריגה עם מעור' יינים נושקים, ומעליה ג'קט/סודר מסריגת יד בעל דוגמה דומה.

שאחינו בתפוצות דיברו גבוה על מה צריך לעשות (ושהם לא יעשו) למען המלדת, ישבה קרול גרברה עם תלמי' די שונקר והקנתה להם מניסיונה העי' צום. תרומה צנועה, בלי הרצאות ומסי' בת-עיתונאים, רק סריגה והרבה סר' לידידיות.

צוב מינימליסטי, המבוסס על צורת גיאומטריות ועד פרחים המזכירים את תקופת-הבארוק, או עבודות-סריגה ה' אופייניות מאוד לאנגליה, במיוחד בב' גרייגברים. על כנסיהסולידריות לא שמעה. פר' ליטיקה זה לא התחום שלה. אך בשעה

ספורטיבית מערכת בעלת שני חלקים בא' פור עם הדפס פירחוני בוורוד וצהוב. מעל אפודת-צמר צהובה הסרוגה בעבודת-יד.

מרחבנים שימלת-סריג בעלת צווארון-ענק, סרוגה במכו' נה. ג'קט-סודר מצמר סרוג ביד. עיצוב: קרול גרברה. בדוגמית צבעים בהירים האומרים פשטות ואלגנטיות.

מראה כפרי סודר קארדיגאן מסריגת-יד. לאורך הכפתורים סרוגות צמות, עם מיכנסי קורדרוי וחולצה תואמים. מעל צעיף פירחוני מצמר שולי.

נתן זך

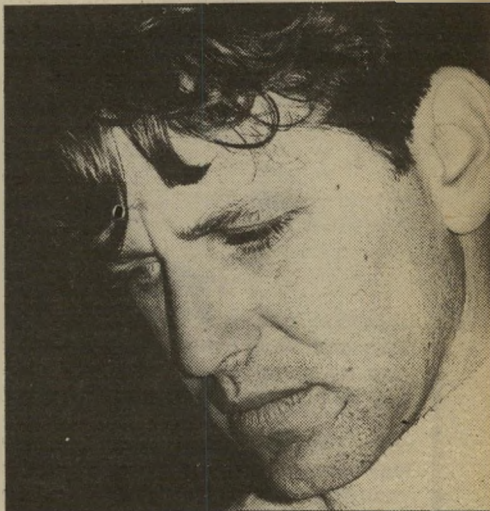
הפיענוח, הפיצוח והסוד

בשולי "לדעת אשה" לעמוס עוז

עמוס עוז
לדעת אשה
הוצאת כתר, 200 ע'

במקום פתיח

אחת הבעיות בארץ קטנה כשלנו היא שאחרי שנות היכרות עם סופר / משורר / מבקר כלשהו, שנים שבהן נקבע פחות או יותר היחס גם אל האיש (האשה), גם אל יצירתו (יצירתה), קשה קשה מאוד לקרוא ספר, שיר, מאמר משלו (משלה) דעות קדומות כריזמות; הכוונה לא רק לכך שכולנו מלאים שבמרוצת השנים גיבשנו לעצמנו יחס ועמדה מסויימים לכל עמיתינו — לחיוב ולשלילה: הכי

עמוס עוז: מצב קיומי

וונה היא, בין השאר, גם לכך, שבמהלך הזמן ועל סמך היצירות שקראנו גיבשנו ואף קיבענו לעצ' מנו את הציפיות שלנו מכל אחד מן היוצרים המוצגים לנו.

וכך אנחנו מרמים לדעת בריוק מה תהיה דמיון תה של הצגתו הבאה של חנוך לוין (ולרוב גם איננו טועים), יש לנו מושג כלשהו על השיר הבא שיכתוב יהודה עמיחי ואנחנו מסוגלים לשער מה יאמר רוד אביזן בסוגיה משורר-משוררת או על עמיתיו המפורסמים. כלומר, הרבה מרחב לבלתי צפוי לא הותרנו לעצמנו — בנבולותיו של מה שנראה בעינינו כצפוי. הוסף לכך את היחס, ול' עיתים גם השיפוט, מראש כלפי כל אחד מן היוצרים / היצירות הנזכרים / הנזכרות והרי לך תמונת-מצב בלתי-בריא, אבל כמעט בלתי-נמנעת כתנאים שלנו. אותה קריאה תמה שבה אני מסוגל לקרוא, למשל, את ספירה של סביון ליי ברבט שאינה מוכרת לי — בלתי-אפשרית ביחס לסיפור החמישי או העשירי של אהרן אפלפלד, משה שמיר, יצחק בן-נר או יצחק אורפז.

מצער, אבל, מה לעשות, עובדה. עובדה המת-חיבת כמרומה מאופיו של מקום קטן, תרבות מוגדרת ומגוררת, שבה הכל מכירים את הכל, הכל פוגשים את הכל, מתחככים בהם, אוהבים אותם, שונאים אותם, מסכימים עם עמדתם הפיר-לישית, חולקים עליה. כל אלה דברים שאינם רלוואנטיים ביותר להערכתה של יצירת האמנות — אולי חוץ מהנקודה האחרונה. וגם זו: יש וחי' לוקידעות פוליטיים מסתירים דווקא את השב' אות / הקנאות העזות ביותר. כלומר, אינם חילד' קידעות עקרוניים (או פוליטיים) כלל. והי, לעניות דעתי, הסיבה לכך, שלא מעט מטובי המבקרים שלנו, מכל מקום ההגונים אבל גם החששנים שבהם, פרשו ממלאכת הביקורת. זוהי הסיבה שאלה שלא פרשו מעדיפים, לרוב, לכתוב על סופרים שכבר אינם בין החיים, ששם אינם צריכים להתגבר על יצרם, — או על סופ' רבים מקובלים עליהם, שאז אין חשש שיסתבכו בקטטות ובהתכתשויות. אסור גם להתעלם מן

לדעת אשה הוא ספר לא טוב של סופר עתיר כישרון. אפשר אפילו לומר שהוא ספר רע — אבל לא מן הסיבות שמנו בו כמה ממבקרינו. סמליות שחוקה, דמויות לא אמינות, חזרות מייגעות של "מוטיבים" וימרה שאין לה כיווי מסלפים, מגחיכים את מה שעשויה היתה להיות, "מנגינת לילה זעירה" של צער החסך וההעדר.

מקור השראה, שארררו ובשר לסיפרו של עוז — מוטב לכתב לבתו זה של קניוק, ספר שממנו הוש' פע ללא ספק, מאשר לגז'ן לה קארא.

אבל השתיקה היא כמובן רק מאפיין אחד, ולאן רווקא המרכזי, כמפת הנפש ובמפה הנפש של גיבור סיפורנו. מעניין, גם המאפיין השני, הפי' ענוה, קשור במיקצוועו של ה"בדימוס" שלנו כאן. והרי, שתיקה' ופי'ענוח', — כל מורה משכיל לספרות יאמר לכם זאת — הם מושיג'י-מפתח ככל פואטיקה סימבוליסטית, וגם בזו הרומנטית שקד' מה לה. החידוש הוא רק בזה, שמה שיוחס בעבר לרוב לדמות המשורר או הסופר ביצירה, עבר עתה תהליך עידכון והרחקה והוא "נש' תל' — גם כאן כפול-משמעות חקלאי-שב' כי בקרקע נפשו של סוכן חשאי. שניהם, רי' משורר והסוכן, שותקים ומפענחים, מפענחים ושותקים. והכל פנימה — כמובן. מה פלא שה' סוכן שלנו מהרהר באפשרות של כתיבת "סיפור' מרגלים קטן כאשר ייצא לפנסיה" (30).

אשר לפיענוח, נדמה לי שהיא ונדרפיה ונגי' וזותיה הן המילים הנפוצות ביותר בספר. אל נש' כה, פיענוח מניח את קיומו של צופן, קיומה של חידה, של מיסתורין שאותו צריך — ולפעמים לא ניתן — לפצח.

אמרנו נדרפיה ונגזרותיה, כי אנו משייכים ל'כאן גם את התהייה והניסיון להבנה ולהגדרה ולאיתחון ולתפיסה ולידיעה ולהשגה ולגז' הוי. הכל שייך לשרה הסמאנטי-סימלי הזה של הפיענוח. וכך "מתעמק" יואל — הוא גיבור סי' פורדנו — ב"תבנית" כלשהי (אור מוטל בעד חלון אל חצר ונופל על הרשא) אבל לא מצליח. להג' דירה" (26), והוא מגלה "תעלומות" ביצירות צ' כוב ובאלואק (30), והוא מזהה בכל מקום. סימנים של סדר". שאני (הוא) לא מצליח לתפוס" (32) ומזהה (על גבי הטאפט — עוז קרא את הנרי גיימס) "מין איים של תבנית סדירה" וחושד לעצמו ש"אולי יש איהו דבר אבל לא נועדת

מאחור: שתי נשים מתחבקות ומרגיעות זו את זו. ל'סביות?

הכל צועק: מצב קיומי, מצב קיומי! מצב קיומי בנוף ישראלי מאוד. היותו של גי' בור הספר איש מוסד' לשעבר שרירותית אבל גם סימלית ורלבאנטית. המוסד, השב"כ הם סחורות יצוא מבוקשות זה שנים בעיני סוכני הרכש של הוצאות ספרים זרות בירידים בינלאומיים. אבל סוכני שב"כ, מוסד מדוברים גם אצלנו, אין שבוע שאינם בחרשות. הם the out' in לסירוגין. אבל הם גם המשך "טיבעי" כביכול לאותם אלופים ומ' פקדי צה"ל הבכירים שהקימו אותם בספרות, לאחר שנסתלקו ממנה מרבית ה"אליקים", ה"אר' רים" וה"אפרימים" שסתם הלכו בשדות לתומם. איש מוסד הוא כמובן בראש וראשונה איש שותק, איש מחריש, איש הנושא את בשרו בשיניו. בהיבט זה, הוא ממשיך טיבעי למיתוס המוצר לכולנו: "בני גדול ושתק... הוא נושא בליבו כדור עופרת". שתיקתו של אלתרמן הפכה ל"שתיקתם" של חיים גורי ושל ס. יזהר. מורים לספרות ידעו להצביע לאחור אל מגילת היוחסין שלה: השתיקה והגימגום אצל גיבוריו של ברנר, "שתיקת הים" של ורקור הצרפתי האנטי-נאצי הנשכה. מרחיקי-ראות שביניהם אף יזכירו את הרומנטיקה — מנובאלים הגרמני ועד מטתו של מטרילינק על דבר יתרון השתיקה על פני הדיבור.

אוגיסט רודין: לדעת אשה (המטמורפוזה של אובידיוס)

כולם שתקו, שתיקה קשה, עיקשת, אחראית, ממלכתית, לירית, חסרת-שחר. כולם עלו לרגל אל "הר הדומיות" האלתרמני, כשהם שומעים "מסביב רומייה של הרבה אגמים / והרבה ארצות בהירות". והיה גם שייקספיר. תמיד יש שייקספיר: The Rest is Silence.

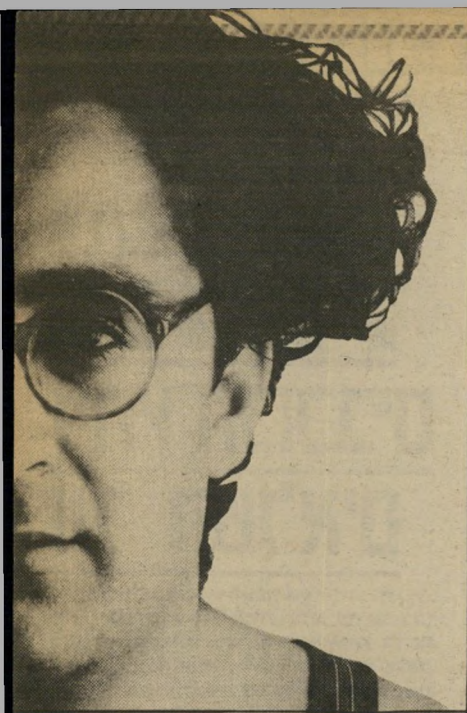
וכך שתקו כולם — ופיטפטו... פיטפטו בלי קץ, בלי גבול, בלי תיכלת ותכלית. והצירוף של השתיקה והפיטפטו הוליד את הגיבור המפוטט פנימה. שתיקה מבחוח ובפנים — מנוולוג שאין לו התחלה ואין לו סוף. ומי יטיב לייצג שתיקה מפטטנית כזאת כאיש מוסד' לשעבר. הרי שתיקה כפולת פנים: גם משום שתפקידו מחייב אותו לש' תוק וגם מפני שכבר יצא בדימוס ולכן אין לו עם מי לרבר. ובתו, חולת-גופלים לעת מצוא (סמל, סמל), אף היא שתיקנית שבשתיקנית. אבל כשהיא כבר פותחת את פיה — שום יאכנע מהשוק לא תשוב לה.

הקשר הישראלי

ובכן, בראשית היתה השתיקה. מבחינה זו עדין, כמדומה, איש המוסד אפילו על הקצין הב' כיר מיל' (כלומר, בדימוס אף הוא) של יורם קניוק ברומאן שלו, בחו. ואגב, אם כבר מחפשים הקשר,

עמוס עוז
לדעת אשה
צד התפר
ספר 13: סימן למזל

לפענח (אותו), ואולי יש רק תענוע". אפשר לכל היותר לנחש. והסוכן-בדימוס שלנו מסכם את ניסיון חייו במסקנה האופיינית, בכל זאת, יותר למשורר מבלבל מעט מאשר לסוכן חרש ממולה ומפוכה: "יוצא שהייתי כאן ארבעים וכמה שנים ועדיין לא התחלתי אפילו לתפוס מה הולך כאן." כמה פילוסופי — וכמה ישראלי ("מה הולך כאן"). אולי בכל זאת לא. מצב קיומי" במידה כזאת — ואולי אפילו חומר למחשבה לוועדת חקירה על כישלונותיהם האחרונים של המוסד והשב"כ שלנו.

יגאל עזרי: מבין היותר מוכשרים

אמנות

יגאל עזרי, במיטב המסורת הישראלית

יגאל עזרי הוא אחד מבין האמנים הצעירים ביותר מוכשרים הפועלים כיום במקומותינו. כיון מוצגת תערוכתו בגלריה ביום התל-אביבית. רישומי הבניינים והכיסאות שבתערוכה עשויים כתרשימי זרימה של מיבנים שהופכים למשהו יותר אורגני, ומקנים לעבודות חיוניות רבה. שימת לב לפיטורים, כמו הטיפול בהם בצורה אישית, והמשיכות הארוכות והאנינות העשויות ביד חופשית, מצליחים לשמר את המגע הראשוני ורענותן של העבודות, כך שבכל פעם שמתבונן נגים בהן מחדש, הן מתעוררות שוב לחיים. להבי דלים שבין חללים חיצוניים ופנימיים אין כמעט משמעות. עזרי מנסה ליצור מעין אינטגרציה של האור בכל שטח הציוור, כך שלהבג אין לרעת אם האובייקטים הם שמקרינים את האור או שמתוך מיסחקי השקיפיות שברקע מוארת התמונה כר לה.

הציבעונית השלטת, בגוני חום ואדמדם ולעי- תים גם בצהוב ובאוקר, מחממת את העבודות, ומנעימה את השהייה במחיצתן.

עזרי הושפע הרבה מאמני המופשט הישראלי כמו זריצקי ואפילו מאירוביץ עור בתחילת דרכו, ועדיין ניתן לעמוד על השפעותיהם ביצירותיו. אבל הנגיעה הלירית שלו — כולה שלו.

נעמי הרירוק ■

שירה

שבוע השירה

גלריה בוגרשוב, בשיתוף עם בית לסין והוצאת כתר, יזמה שבוע של אירועי שירה בתל-אביב, הכוללים ערב, יום רביעי 5 באפריל, יתקיים קהל, רבישיח בנושאי שירה ותירגום שירה. עורך ה"שבוע" הוא המשורר והמבקר חזי לסקלי, איש העיר.

השבוע נפתח בערב קריאה במרתף תנות הספרים החדשה של כתר בריזנגוף, שבו השתתפו אבות ישורון, יצחק לאור ודוד אבינן. מיפגשים נוספים עם משוררים נערכו בתנות כתר ובגלריה בוגרשוב. הערב, יום רביעי 5 באפריל, יתקיים בבית לסין ערב שבו מארח נתן זך חבורה נכבדה של יוצרים ערביים. בין המשתתפים: אמיל חביבי, סיהאם דאור וסלמאן נאטור, המשורר העממי ראג'י אלסאלפית, בן הכפר סאלפית, זקן ממר ריי ישראל הערבים, מישל חרד מנצרת, הזמרת אמל מורקוס, השחקנים מוחמד כפרי, סלים דאו ויוסף שילוח (שיקרא מן האנתולוגיה של שירי הגלות הערביים שלו), וכן תימורת ערבית בת 20 נגנים, בניצוחו של תייסיר אליאס.

להיות שותף לכמה סודות הקשורים באישיותה. בייחוד התעקב על החשדנות היתירה כלפי הער לם, ובעיקר כלפי מפא"י, שהתפתחה אצלה בש נותיה האחרונות.

ובאמת, יותר משהיה זה ערב ספרותי, היה זה מיפגש יוצרים שניסו לחשוף טפח מחייה של משוררת זנוחה ותוך כדי כך גילו משהו על עצי- מס. הסופר דן צלקה נראה קצת נבוך כשעמד וסיפר על פגישתו היחידה עם המשוררת בתל-אביב. פירטי הפגישה שנשארו מעורפלים במיד- צת הותירו רושם של סימפטיה הדדית בין המ- שוררת הוקנה לסופר. מי שקרא משיריה היה בני הנדל, מטובי קרייני השירה בארץ. הסיגי היחידי שאפשר להעלות כנגדו הוא נטייתו לכפות על השיר נוסח קריאה. הנדל: "אולם מעלותי כקר- רא מחפות על חולשה בודדת זו. הערב הסתיים בהחלטה לרכוש את ספר השירים כדי שלפעמים, כשנצרה להתבסס מניחות הארץ כפי שחשה אותו אסתר ראב, נוכל לקרוא שורות כמו:

... ריח סמדר ופרדסים פורחים

עם חלב אם השקית;

כמות רגלים

רכות כידים

בחול לוחש ממששות;

ואקליפטוסים פרועים

טעוני צרעות ודבורים

שיר ערש לי דובבו...

שרה כין ■

אופרה

אמצע הדרך

חגיגה של ממש היתה באחרונה לאוהבי האופ- רה. כאולם המחורש של נווה ביפו נערכה הצגת הבכורה ללה טרוויאטה של ורדי. צוות מגובש, ישראלי ברובו, הרשים את הקהל בשירה מיד- צועית שאיננה נופלת באיכותה ממה שמושר בתי אופרה ברחבי העולם. איילת אמיתי הצל- חה לעמוד בכבוד בתפקיד התובעני של ויולטה, תפקיד שיש בו הרבה טונים גבוהים והרבה קולראטורה. גם שירתו של גבי שדה (אלפרדו) נשמעה כגורת מתמיד, בלי שהפחיתה מקיסמו. מקהלת האופרה המרי קמרון השלימו את הרושם, שיש לנו בארץ כוחות טובים.

ובכל זאת, כוכב הערב היה זמר הכריטון הא- מריקאני ריצ'רד קלרק שגילם את ג'דמונט האב. הוא תם אכזרי כשנרש ואוהב כשהיה צורך בכך ומנחם וגוער ורמותו מילאה את האולם ושבתה את ליבותינו. איך הוא עושה זאת?

"הכל טכניקה", עונה לי אחד מזמרי מקהלת האופרה, "הוא יודע טוב מכולנו איך מתפקד גופו, שולט על התנועות' בכל הרגיסטרים, האוויר נכנס ויוצא מפיו באופן מושלם." רק טכניקה, אני תמהה. כן, עונה לי זמרנו המקומי, "זה כל הסוד."

ברגעים שבהם ניגנה התיזמורת את קיסעי הסולו שלה נחשפה חולשתה. כלי הקשת ניסרו את האוויר באדישות ובמקומות שהיה צריך לל- חוש, ניגנו "פיאנו" בלבד. ההתרששות שהיתה על הבימה לא עברה אל התיזמורת פרט לשני מיקרים: נגן הקלרינט ונגן האבוב, כל אחד מהם בתורו, וחללו נס קטן והדגימו לחבריהם נגינה מעולה מהי.

עיצוב התלבושות והכמה היה סביר, אם כי היתה הליכה רק עד אמצע הדרך. הרעיון של ציבועי שחורילבן מהודרים הוא טוב, אך לא בוצע עד תום (בעיות של תקציב), רבר שהתברר ביי- חוד ברגעים שהמקהלה נעלמה מאחורי הקלעים והותירה את הבמה ככל מערומיה.

דבר דומה קרה לכימוי שהיה טוב בדרך-כלל. הבמה שקקה חיים ונשתתקה לסירוגין, הכל לפי מצב הרוח שהכתיב הליברית. אולם על הבימאי היה להיזהר. קל מאוד לגלוש אל הגיחוך כסיפור אופראי סוחט רמעות. הבימאי (או שמא היתה זו מעצבת התנועה) עשו זאת פעמיים: בסצינת הנשק הספירי, כשעוד מעין דרקוב מביך בין הגברים לנשים ומיד אחריהם — "סטירות הלחי" שמעניק הארון לאלפרדו. מוטב היה לוותר עליהן.

ובכן, יש לנו אופרה. האם נוכל לשמור עליה מה עלינו לעשות כדי שזמרנו הטובים לא יברחו החוצה התשובה ברורה: יש להעניק להם תמורה חולמת. שמועה גונבה לאוני זומרי המקהלה ה"מיובאים" מקבלים תנאים טובים מאלה של עמיתים עצמחו פה. מדוע? ■

ז.ב. ■

שעל כך באה תשובה ניצחת המזכירה בסיג- נונה את הצהרות הבחירות של הליכוד. וכך משמיעה כאן בת רגישה-כאוהב לאביה האוהב המתייסר: "תגיד, יואל, מה הקטע שלך? מה אתה מתפתל שמינית? מה כל-כך משנה לך אם אני מתגייסת או לא." (135).

כאן, לפחות, אין לצפנת שלנו מה לפענח. והוא אכן "חור בו ושוב השתתק." (67).

אולי חשב, בהזדמנות זאת, על הקשר שבין "לפענח" ו"לפצח" בעברית המרוכבת של ימינו. הרי אריק קראנץ, ידידו מתוך הדירות, הוא עצמו נדר נדר שלא ירפה מן המתנרבת הבלונדית הער- ברת יחד עימו כאותו בית-חולים. עד אשר יפצח אותה מימין לשמאל, מלמעלה למטה, ובאלכסון גם." (129).

"ברובד סמוי יותר" — כך על עטיפת הספר — נדענח אשה הוא ספר של ארם-מרשל המנסה לפענח את חירת החיים. זהו רישום מרוקדק של תצפית בלתי נלאית בחשיכה האופפת אותו."

לפענח ולפצח — באפילה האופפת אתנו ובאורו המלא של פיוט ברבני — מימין לשמאל, מלמעלה למטה, ובאלכסון גם."

(המשך יבוא)

ערבים בתל-אביב

ערב

עם משוררת

אווירה של שיעמום שלו נחה בחלל האולם הגדול של בית הסופר כאשר התאספו כמה סופי רים וקהל כדי לכבד את זכרה של המשוררת אסי- תר ראב. מה הבאנו איננו אל הערב הזה ועם איה מיטען שבנו ממנו יותר מכל קיבלנו אישור לכמה אמיתות שאנו נושאים עימנו זה שנים. מפי המשוררת ש. שפרה נודע לנו שהיוצר — ארם בודד הוא. גם אם חי במקום שבו נולד, הרי הוא מהגר פנימי שנידון להשלים עם-חוסר הכרה והערכה. בכטאה כזו כאב הבדידות הזאת, הקשה, חשפה שפרה את הקשר שלה אל אסתר ראב, קשר של הדהות ואהבה. על שפרה הוטל גם להנחות את הערב והיא עשתה זאת כטון סמכותי, נרגש ורידקטי. בלי משים הפך האולם, שקהל מבוגר- ברובו ישב על ספסליו בשקט, לכיתה בית-ספר.

כעבור זמן לא רב נפרדנו ממנה, לא בלי חמדה, והתיישבנו על כיסאות אוניברסיטאים. המרצה הבא, רפוף דן מירון, הכין היטב את השיעור. הוא מיקם את המשוררת בתוך התהליך הספרותי-היס- טורי, הכתיר אותה כאשה הראשונה שכתבה שירי רים בשפה העברית, ופתר כמה חידות בערפל שירתה כאשר הראה שהשימוש של המשוררת כלשון היה לא-מקובל וחרשני לזמנה. אלא שמי- רון האריך מאוד ברבריו וכבר צפה הקהל בתפק- גדול שנרשם והועבר מיד ליד בשולחן הארון של היושבים המכובדים וכמעט שנמסר לידי של המרצה. ברגע האחרון הודיע מירון, שכמו חש בקבונה הנרקמת לימינו, שעוד מילים ספורות והוא מסיים. מילותיו הספורות התארכו אף הן. מירון לא עמד בפיתוי והחל לערוך השוואה בין אסתר ראב לבין משוררת אחרת בת זמנה, המ- שוררת רחל. במשך דקות ארוכות נרמה היה שמירון ונח את אסתר מרוב אהבתו לרחל ואנו, הזוכרים לרחל את המתיקות שנסכה בנו שירתה בימים שהיינו צעירים וסובלים, שמחנו לרגע.

הדוברים שבאו אחריו הובילו אותנו בשבילי ויכרונם הפריטי. עורך אפירון סיפר בשפתו המת- נגנת על ילדותו. הנטייה לרבר על עצמך בשעה שאתה בא לספר על המת איננה דבר מגונה. אר- רבא, שפתו השירית והענוגה של ארו ביטון היתה כמשב רוח אביבית ביום חמסין. ברצון הייתי מאוינה לו עוד זמן רב. אחרי שחתם בשיר משלו, חזר אל כיסאו, רציו ועטוף תג. גם דרך דיבורו של המשורר משה דור נעימה היתה המשובבת נפש. דור העלה ויכרונות מפגישתו עם אסתר ראב בחצר ביתה. הוא תיאר את עיניה הירוקות אפורות ("בחולות"), נועק איש מן היושבים באולם והפר כאחת את הרושם האדיש שהותירו הצופים עד אז) וביקש שנשכח את השירים הגרוטים שכתבה המשוררת. אהור כן-עוז, שעצתו של משה דור הגיעה אליו באיחור, תאר לפנינו את מאמציו הבלתי-נלאים, וכיצד הצליח להוציא לאור את מיכלול שיריה. אחר-כך הומין את הקהל

יכולנו להמשיך כציטוט תריסר מובאות נוס- פות של פיצוחים ופיצנוחים — שכולם סופם תוהו. נכון, יש גם כמה דברים שגיבור נדענח אשה מצליח "לפענח". כך הוא מפענח בקלות כמה שיקר לו המתווך" (מתוך הדירות, עמוד 196), והוא "כמעט שקפץ אל מכונתו ודחה ליי- רושלים". כדי לפענח כל דקה, כל שנייה, כל תנועה בבוקר ההוא" (120) וניטל עליו להקשיב בריכוז עליון לנגינת מאדריגאל כדי "לאתר (כה) קול אחד שמויף" (133). אבל בעיקרו של דבר הוא משלים עם העובדה, שיש סדר, ושלא תפענח אותו. וכי "כוחותיו לא יספיקו למציאת תשובה על שלהי שאותה בעצם לא עלה בידו לנסח. או אף להאיש. ומפני כן פיענח לא פיענח עד כה, וכנראה שלא יפענח אף פעם" (101).

אולי משום כך הוא נחרד כל-כך למחשבה כי ייתכן שקיימים "לא צופן אחד כי אם צפנים רבים? איש איש והצפון שלו" (72), וכי הוא, האיש אשר "הרהים את כל המישרד כאשר הצליח לפ- ענח מה באמת הניע את איל-הקפה העיוור מקר- לומכיה לחפש ביומנתו שלו את השורות החשאי- היהודי" (72) — לא יצליח לפצח / לפענח את הצפון האיש של כל אדם, ואף לא ילמד להבחין — בעייה קשה באמת! — בין גיטרה לצ'לו, בין קצר להפסקת חשמל. בין מחלה לגעגועים. בין ברדלס לצ'לוב ביזאנטיני." (72).

מישקפים קאתוליים

איש אשכולות אמיתי, היואל השתקן שלנו, שתאות ההגררה שלו נעה כל הזמן בין איל-הקפה דרום-אמריקניים לבין "ציור-צליבה בינוטי הסר- תר את השכל הישר" (131). וכמוכן — מדריגא- לים, ואשר מישקפיו (שימו לב!) ממש מזכירים "מישקפי אינטלקטואל קאתולי" הם "משווים לו- ארשת של פרישות ולמרות סגפנית" (118). כאותה ארשת אופיינית לכל שאר אנשי המוסד והשב"כ, כמוכן.

אבל איך בעצם — ארם עשוי לתהות — נראים "מישקפי אינטלקטואל קאתולי?"

מה פלא שבתו היחידה של המפענח הפרוש שלנו, נטע שמה בישראל, אותה מושתלת שנייה שברומאן, תולה על קיר חדרה את תמונתו של המשורר האהוב עליה — יעקב שטיינברג... לא פחות ולא יותר! איך אמר דן בן-דאמוץ: עלא עיי- נ'....

וכך הפך מה שבשימוש חסכוני זוהר יותר עשוי היה להיות סמל פיוטי חבוט ונדרש — לפי טיש שבו מכה בנו הסופר, שוב ושוב, אחת לכמה עמודים, משל היינו פעמונו של אורלוגין, או מטומטמים מגורים. והקורא שאינו נכד ואף לא נין ל, לצפנת פענח" זה שבספורנו, הולך סחרחר במסלול המיכשולים שבין פיענחים ותענועים, תענועים ופיענוחים, כשבתוך הרפתח לה כאן צברית שתקנית וגסת-ירוחילושן (כשהיא מואילה לדבר), במיכסו הרמון נפוחים (אלה דווקא יפים לה!), האמורה אף היא לייצג כאן איוו חידה נעל- מה באיך-פותרו. שחרר יוצרה הוא לא פירסאנא- לייטיק בעל-כוחותיו כי אם מישיטיקו לתיאבון.

ואילו אביה, אותו אינטלקטואל קאתולי" בדיומו, שפיון בלע"ו, הנכשל במאמציו להבחין בין גיטרה לצ'לו, בין ברדלס לבין צ'לוב ביזנטיני — נאמן בהחלט לעצמו כשהוא מתאר את בתו — כיה הפייס הטובה עליו — כ"בן-אצולה (כך) שחפני ממאה אחרת המופיע בנושף-מסכות ומש- תעמם בו." (65).

מה תמה — אומר לעצמו, בשלב זה, אפילו הקורא הבלתי-מרושע, זה שעודו מסוגל לקריאה תמה, — שגיבורנו זוכה מאותה בת-אצילים שח- פנית ממועגמת למענה היחיד, בנוסח הישן והד- טוב, שהוא ראוי לו: "אז מה הבעייה שלך?" (66).

ושיחה דומה, ברוח דומה, בין אבמרל לבין בת שהיא בהחלט לא שפיונית, תחזור כאן, באורח צפוי (הכל חוזר כאן לפחות ארבע פעמים!), כמה עשרות עמודים מאוחר יותר.

השיחה מתחילה בהערה עמוקה של האב המ- עמיק רמיי-האינטלקטואל-הקאתולי: "את לא חושבת נטע שהמרינה הזאת מתפרקת?"

והיא ממשיכה במדורים שהם לא נחלת המול- דת בלבד:

"אתה זוכר את מה שאמרת לי מתי שהפטרון (הבוס של השפיונים — נ"ו) לחץ עליך שחסיים לגסוע לכמה ימים להציל את המולדת?"

"אמרת משהו. כן. נרמה לי שאמרת שיררה לי היכולת להתרכז. משהו כזה. אבל מה זה שייך לענייני?"

חמים
בניחני

מזל החודש:

טלה

לחץ הכוכבים

על הטלאים

מצב הכוכבים בתקופה הנוכחית מעניין, מוזר ובלתי-רגיל. למרות שלא קורים דבר רים דרמטיים וכבר היו תקופות הרבה יותר קשות, ההרגשה היא כמו שקט שלמני הסערה, כשמדי פעם מקבלים אזהרה, אות או סימן למה שעומד להיות.

היום, ה-5 באפריל 1989, הוא יום מיוחד ומוזר. למה שמתמצא מעט באסטרולוגיה מעניין יהיה לדעת שהשמש, הירח, כוכב מרקורי וכוכב ונוס יהיו כולם במזל טלה או במעלה ה-15 במזל טלה. כוכב מרס שליט מזל טלה, יהיה במזל תאומים והיכן אם לא במעלה ה-15 כוכב פלוטו בעקרב וגם הוא נמצא קרוב למעלה ה-15. זה מדליק אור אדום, בגלל מיקומם של הכוכבים סטורן ונפטון בגדי ובמעלות ה-12 וה-13 שיוצרות אספקט מרובע, לקבוצת הכוכבים השוכנת במזל טלה. כוכב פלוטו שולח זוויות של 150 מעלות לכוכב מרס בתאומים ולקבוצת הכוכבים המרוכזות בטלה. האספקט שנוצר נקרא "מצב אלוקים" וזה אולי ההיבט שיש מור שיום זה והיום שלאחריו יהיו בכל זאת נסבלים.

אי-אפשר לעבור לסדר-היום מבלי לציין את ה-5 וה-6 באפריל, שבהם יכולים להתרחש אירועים מאוד בלתי-רגילים. מי שמתכוון לקחת סיכונים באותם ימים ולחגוג מהשיגרה כשזה לא נחוץ, כדאי שימתין כיו-

מיום. לא כדאי דווקא אז לצאת לטיולים, מסעות, נסיעות או להזדמן למקומות שאינם בטוחים, מוגנים ומוכרים. ה-6 באפריל השנה הוא גם ראש חודש ניסן. יום כמו זה יכול להצביע על נקודת-מימנה במדינה, בגלל אירוע יוצא-דופן או אולי מזעזע. זה יכול להורות על סיום דרך או אורח-חיים מסויים והליכה לקראת עתיד שונה.

אמורה לסבול מעוני. אם היתה זו מפה של אדם פרטי, היה אפשר לצפות שהוא יקבל כספים מדודים ב"אמזיקה" או מירושות, או שעשה עיסקה טובה והצלחה או שמישהו שבא מרחוק עזר לו לשנות את תפיסתו לגבי הדרך שבה ינהל את ענייניו הכספיים, מה שיעזור לו לשפר את מצבו. כוכב ויפטר, שיימצא בבית השמיני של

ובאשר לטווח הרחוק יותר: בימים אלה רבים עסוקים במצב הכלכלי במשק, עם תחילת שנת-הכספים החדשה. מה קורה למעשה? המיתון והאבטלה מדאיגים, ומה צד השני המפה מראה שכספים יגיעו ממקורות שונים. זו לא שנה שבה המדינה

ובאשר לטווח הרחוק יותר: בימים אלה רבים עסוקים במצב הכלכלי במשק, עם תחילת שנת-הכספים החדשה. מה קורה למעשה? המיתון והאבטלה מדאיגים, ומה צד השני המפה מראה שכספים יגיעו ממקורות שונים. זו לא שנה שבה המדינה

סקיזמן ומשיפור זמני במצב, צריך בהחלט להתכוון לשבע השנים הרזות. אם זהו המצב בעולם זה ישפיע עלינו, כפי שישפיע על האחרים.

כוכב אוראנוס, שיתחיל השבוע בניסיה, יחזור להילוך ישיר ב-10 בספטמבר 1989. הוא יימצא מול כוכב ונוס במפת המדינה. כוכב ונוס הוא שליט המפה של המדינה והיא מצאותו של אוראנוס בפעם השנייה מול כוכב זה, יכולה להביא לאירועים בלתי-צפויים. הכוכבים הנמצאים בגדי ממוקמים ב"בית השלישי של מפת-המדינה. בית שלישי קשור בשכנים, אחים, תיקשורת וצורת-חיים. כוכב ונוס, שליט מפת-המדינה, נמצא מול, בבית התשיעי, המסמל חוק ומשפט, מדינות זרות, דת ומוסדות אקדמיים. צריך לקוות שלא גיע למצב שבו יפתיע אותנו אוראנוס בסיכסוך בינינו לבין מדינה או מדינות שכנות, או חלילה ל-

שקט שלפני הסערה:

שבע השנים הרזות

וסטטוס-קוו חדש!

סיכסוך או מאבק בין אחים. כשגם הדת והאמונה, החוק והמשפט, אחים ושכנים ותיקשורת מעורבים, זה נותן כיוון-מחשבה לא כל-כך סימפטי.

במפת המקודמת של המדינה, נמצאת השמש בצמידות לכוכב ונוס הקבוע במפה. גם אם כרנג זה לא מתקבל על הדעת, יש ראל לתרדך וכמעט בצורה מפתיעה תסכים למשרות. יתכן שזה כרוך בויתור על חלק מהשטחים, מה שיכול להביא להתלקחות או כמעט למילהמת-אחים. יש לשים לב גם לכוכבים אוראנוס וכירון שיעמדו האחד מול השני בגדי ובסרטן. שני אלה כוכבים המבטאים מצד אחד יצירתיות גדולה ומצד שני מרד בכל המוסכמות. כמו כן הם מסמלים מציאת דרכים חדשות, דרכי-התנהגות שונות, סטטוס-קוו חדש בעולם, תגליות והמצאות או גם תרופות למחלות המחירידות את כולם. אלה ישנו לא רק את התפיסה, אלא את כל צורת-החיים הקיימת היום.

אתם ממשיכים להקסים את בני המין השני. אל תזלזלו בכוח שיש לכם עליהם. זו אינה

תקופה קלה, אבל בתוך אותה תקופה נצלו לפחות את הזמנים שבהם אפשר ליהנות. הרומן שיקה, זהו התחום שלכם ושם אתם ממש יכולים להצליח. זה כרוך בויתורים ובהתנהגות קצת נועזת, אבל שווה לנסות. הפיגיו יהיה מלא. ה-7 וה-8 מתסכלים בגלל תוכניות שאינן יכולות להתממש. אל תקחו סיכון, זה לא כדאי.

מצב הבריאות לא כל כך טוב. אתם סובלים מכל מיני מחלות או בעיות שלא שמחתם לב אליהן, אל דאגו, עם טיפול נכון זה יחלוף. אבל אי-אפשר לוותר על בדיקות וביצוע ההוראות של הרופאים. בבטחה יש לכם עומס לא רגיל וסופרסטרס אינם מספיקים לעמוד בקצב. בדרך כלל כשמתכוננים תוכנית, שומרים בה ועובדים שיו זה פשוט לא יוצא. הפתעה שמסתתרת בתחום הכספי ב-9 או ב-10 בחודש נסיעה ב-10 יכולה להיות מסוכנת. עירונת יכולה להציל אתכם.

אתם בעצם חוגגים. יותר קל לכם. אוהבים אתכם ואתם מרגישים מלאי חיים, מרץ ונכונות להתחיל בדבר רים חדשים. בתחום הרומנטיקה העניינים מתחילים להסתדר. לידתם להתנייח בצורה יותר נכונה ונבונה לצד השני וחזרתם לשלוט במצב. פחות נוח ב-7 וב-8, שאז מישוה מבני המיטמחה, או אתם עצמכם, עלולים להר-גישי לא טוב, אבל זה יחלוף. אל תתפתו להיכנס למריבה ב-9 או ב-10 בחודש.

הבעיות שהיו לכם במקום-העבודה כבר אינן סציקות בקודם. עכשיו מתברר שיש לכם ירדים המוכנים לעזור. ובכל זאת גם אם דברים מתחילים להסתדר, חשוב שלא תמהרו לכסוח בכל אחד. עדיין יש מי שמוסיף לפגוע בככם מאחורי עכס וכל תוכנית עתידית חייבת לישמר בסוד. היריות ביד סים עם המסומים. אתם נוסים להסתבך בגלל מילה שאינה במקומה. ה-9 וה-10 עסיפים ודי קשים. שימרו על הבריאות והשתדלו לנחוי אולי כדאי שתצאו לחופשה.

נסיעות לחו"ל עולות על הפרק. השבוע אפשר יהיה אפילו לבצע וליהנות מהן. גם נסיעות בתוך הארץ יפתיעו לטובה. אתם מאוד נהנים מחיי החברה, לא משעמם זה האמן לבצע שינויים. לחשוב אפילו על מעבר לעיר אחרת לצורך מגוי רים. אולי גם על תפקיד חדש בעבודה. צריך להעזר ב-9 בחודש יפ-תיע לטובה. הכרויות עם בני תאומים או טלה מלהיבות ומרגשות ויכולות להיות משמעותיות לעתידכם.

הבריאות מאוד פציקה. הסיבה, או הגורם להרעה הסתית בבריאות, הוא גורם נפשי. מישוה מכיר המישפחה מביא מחח רב לחיים ומשפיע מאוד על ההרגשה. קיימת הרגשת אי-אונים וחולשה. חשוב שתארגנו את חייכם בצורה כריאה יותר. אי-אפשר להמשיך בצורה זו, כי הסבל רב מדי. למרות עסאיכם שתלמים מסבגר כס, הגיע הזמן שתפעילו סכסכות ותאמרו דברים בצורה ברורה וחסרת-פשרות. הפתעה שמסתתרת תהיה לכם ב-9 או ב-10 במקום-העבודה.

במקום-העבודה מחיל להיות לכם יותר קל. עכשיו תוכלו לבקש הפצה בתאנים ובשכר. מרוצים מעבודתכם ולפתע נראה שמה שהלך כל כך בקושי מסתדר מעצמו. בבית, האווירה משתפרת. מרגישים קצת יותר קל, אבל עדיין יכולות להיות בעיות להורים סבדרים או דאגות בקשר לדידה שאליה חשבתם לעבור. ה-10 בחודש יפ-גיש אתכם עם מישוה אהוב, אבל ההתנהגות שלכם צריכה להיות מאוד סבוקרת. יש נסיה לקלקל לכם בגלל דרישות.

עיסקות שאתם חושבים לבצע, יצליחו עכשיו. יום רביעי פחות מתאים. ה-6 וה-7 בחודש מבטיחים הצלחה. הפעילו את הידיים שלכם, שיעזרו לים במציאת-פיתרון לבעייה שאפשר למצוא לה פיתרון, אך כרנג אינכם מסוגלים לראו תו. בתחום הרומנטי אתם ממשכים לחגוג. הכרויות חדשות גור-מות לכם להיות מופ-תעים, כל מה שקורה אינו מתוכנן ומי כמכנס נהנה ומצפה על השנה בלתי-צפויה!

ענייני כספים מתחילים להסתדר. עכשיו אל תתלהבו מדי, כי הנטייה לבזבז ולהיות אופטימיים מדי יכולה לפגוע בככם. ה-6 לחתום ולסכם עסקות. בזה ייראה אחרת מהל. בבית האווירה יותר טובה. נוח יותר בכל הקשור לתנאי מגורים ובבית יותר ידיים. אבל עם ביה"מישפחה לא חסרות מריבות והתיפציות שאפשר למנות אותן. ידידים יכולים לסבך אתכם בבעיות ולהאשים אתכם במה שכלל אינו קשור אליכם.

גדי 21 בדצמבר - 19 בינואר

האזניים 23 בפפטמבר - 22 באוקטובר

סרטן 21 ביוני - 20 ביולי

טלה 21 במרס - 20 באפריל

דלי 20 בינואר - 18 בפברואר

עקרב 22 באוקטובר - 22 בנובמבר

אריה 21 במרס - 20 באפריל

טור 21 באפריל - 20 במאי

האזניים 21 במאי - 20 ביוני

בחולה 22 באוגוסט - 22 בספטמבר

קשת 23 בנובמבר - 20 בדצמבר

דנים 19 בפברואר - 20 במרס

איך להיות הורה

מאת
ענת סרגוסטי
יועצת
זיווית אברמסון

אבא: עוד מעט מגיעה חופשת הפסח ואנחנו יוצאים לחופשה בטבריה. ניסע לארבעה ימים.
אמא: אבל אני רוצה לנסוע לאילת.
אמא: מה פתאום אילת, אנחנו נוסעים לטבריה!
אור: אבל אני רוצה לנסוע ללונהפארק, הבטחתם לי?

ער על הראש של הילדים, כשהתוכנית כבר מגובשת לפרטיה. לילדים לא נותר, ברוב המיקרים, אלא להסכים. לעיתים הם מנסים להתמרד או לערער על ההחלטה, לעיתים גם זה לא.

קול טיגון הבצל

הורים רבים אינם שמים לב שהימים חולפים והפגישות המישפחתיות, שבהן יושבים כל בנייהמישפחה ומשוחחים על נושאים הנוגעים לכולם, מתמעטות והולכות. גם אם יש הורמנויות כאלה בארוחות סוף השבוע, או במיקרים אחרים, אין מנהלים כדרך כלל שיחות של ממש על ענייני המישפחה.

יש הורים המתייעצים לעיתים עם ילדיהם בניינים הנוגעים לילדים בלבד. יש הורים המוכיחים נים מפעם לפעם לשמוע על הבעיות שמטרידות את כנס או את בתם, אבל רבדים אלה לא נעשים באופן מסודר וקבוע, אלא מדי פעם, לפעמים כלאחר-יד, לפעמים תוך כדי עיסוק אחר, לפעמים מידת ההקשבה וההתייחסות של ההורה היא מינימלית. הכל מיקרי.

אבא עומד ושוטף כלים במיטבח. הבת הקטנה באה אליו, נעמדת לידו, מספרת לו מיקרה שקרה לה בבית הספר, או אצל חברים, ומבקשת את התעורבותו. הוא עסוק. הוא משתדל להקשיב, אבל תשומת הלב שלו נתונה באותו הרגע לכוסות הקריסטל היקרות שהיו בשימוש ערב קודם, וחשוב לו יותר לשמור שהן לא יישברו, מאשר להקשיב במאה אחוזו לבתו. אמא מבשלת במיטבח, ובנה בא לספר לה שה

כל המישפחה ביחד ורנה, באופן דמוקרטי, בנושאים המטרידים את כל בנייהמישפחה, או מישוה מהם, או בנושאים כלליים שונים. זו הורמנויות לשבת, ללבן בעיות, לדבר אחד עם השני, לשמוע האחד את השני בלי גורמים חיצוניים מפריעים.

המטרה היא ליצור אווירה מישפחתית כזאת שכולם ירגישו בה טוב. המטרה היא לאפשר לכל אחד מבנייהמישפחה לדבר ולהתבטא. זו הורמנויות ליצור קשר בין כל בנייהמישפחה, ללא גורם חיצוני.

בשיחה המישפחתית יש לכל אחד מבנייהמישפחה זכות וזכות להביע את דעתו בלי שיעבירו עליו ביקורת. ובלי שישפטו אותו. הילד יכול להביע דעתו על הוריו או על אחיו, בלי שזה ייצור מריבה או התנגדות, אלא פשוט יזכה להקשבה.

המישפחה מחליטה על מועד השיחה המישפחתית, שיתאים לכל בנייהמישפחה, שאף אחד לא יצטרך לוותר על עיסוקים החשובים לו — עבודה, חוגים, תוכנית טלוויזיה, שיעורי בית — ושיהיה נוח לכולם. המישפחה מחליטה כמה זמן תארך השיחה המישפחתית.

רבים שואלים מדוע צריך לקבוע זמן לשיחה המישפחתית, למה לא לעשות זאת באופן ספונטני, כשזה מסתדר, כשזה בא לכולם, להחליט על המקום ולבצע.

אלא שאנחנו חיים במציאות שבה הכל רצים כל הזמן. הילדים מתרוצצים בין בית הספר, שיעורי בית, חוגים ופעילויות חברתיות. ההורים עסוקים במרוץ אחר הקריירה, התחייבויות מישפחתיות, חברתיות ותרבותיות, וכך נוצר מעט מאוד זמן שבו הכל פנויים. לכן רצוי מאוד לקבוע

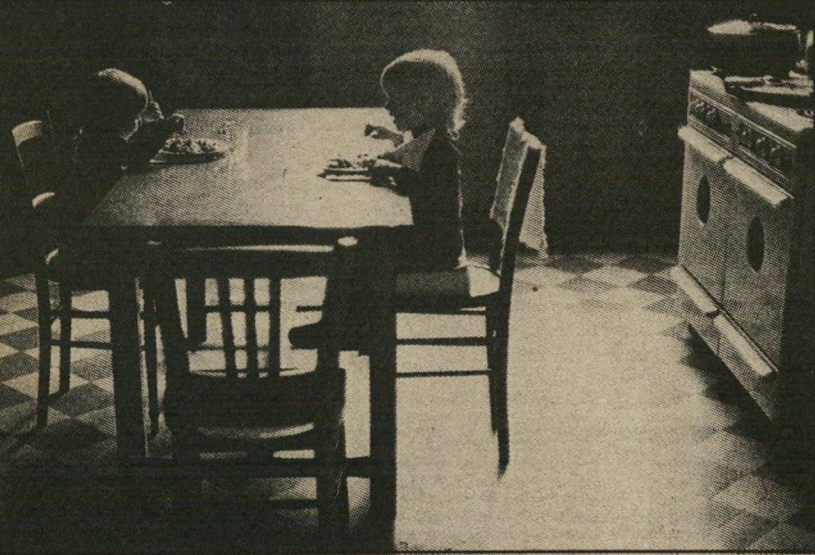
נים ולא יאחרו, כי הורה אינו יכול לדרוש מילד לדייק, אם אינו עושה זאת בעצמו.

תפקיד יו"ר הכנסת

את הפגישה הראשונה יוזמים ההורים בתיאום עם הילדים. הם יכולים גם לתלות מודעה (אם הילדים מסוגלים כבר לקרוא) כדי שהכל יזכרו, או להוכיח לילדים כדי שלא ישכחו.

רצוי שהפגישה הראשונה תהיה עם כיבוד קל ואווירה טובה, שתיתן נופך חגיגי לעניין. אחד ההורים יפתח ויאמר שהם החליטו שכדאי שהמישפחה תשב פעם בשבוע ביחד ותדבר על בעיות של כולם. בתחילה לא כדאי שההורים יזכו שיחה על בעיות, או יעלו תלונות וביקורת על הילדים כמו למה אתם לא מורידים את הנובל' אלא עדיף שהנושאים הראשונים יבואו מהילדים עצמם. ואם הילדים אינם מעלים שום נושא, כדאי שההורים יעלו נושאים נעימים, כמו: השאלה כי צד תבלה המישפחה את השבת הקרובה. המטרה היא גם שהמישפחה תתאמן לשבת ביחד, לשמוע האחד את השני, לערוך הסכמים ולקבל החלטות ומחויבויות.

ההורים יסבירו בפגישה הראשונה את המטרות ואת הכוונה להפוך את הפגישות לעניין של קבע. אפשר לרונ בפגישה הראשונה על המועד השבועי המתאים לכל בנייהמישפחה לערוך שיחה כזאת. השיחה הראשונה קובעת במידה רבה את הצלחת הרעיון. השיחה הראשונה יכולה להיות

זיווית אברמסון, סגורה

אק"ס שיחה מישפחתית

מהותית לגבי רצונם של הילדים להשתתף בפגישות הבאות. אם בשיחה הראשונה יש כעס וביקורת של ההורים כלפי הילדים, לא יהיה לילדים חשק לבוא שוב. כדאי, לכן, לעשות מאמץ רב כדי שלילדים יהיה כדאי לבוא. אפשר בהתחלה ליוזם פעולות שימשכו את הילדים, עד שהם יבינו את חשיבות וכדאיות הפגישות גם להם עצמם.

אחרי שנקבע המועד לפגישה הראשונה, מגיעים ההורים בריוק בזמן ומתיישבים — אם זה בסלון, או ליד שולחן האוכל הגדול — ומתחילים לנהל את השיחה. לא כדאי שהם יקראו לילדים, או יזכירו להם. הילדים ירגישו, קרוב לוודאי, בעצמם בשיחה האווירה כבית. הם ירגישו שההורים רבים פתאום יושבים בסלון ואינם צופים בטלוויזיה, ית, אינם קוראים עיתון, אינם עסוקים בשום דבר אחר. הם יסתקרו ויבואו לראות ולשמוע.

ההורים מנהלים שיחה ביניהם גם אם הילדים לא הגיעו, וימשיכו כך כל שבוע, עד שהילדים יגיעו. במיקרה של הורה יחיד, כדאי שיתיישב בשעה היעודה במקום הקבוע וימתין כ-10 דקות. אם הילדים בבית, הוא יכול לומר מישפט אחד קצר, כמו: "אני באתי לשיחה המישפחתית." אם הילדים רבים אינם, הוא יכול לספר להם אחר-כך: "אני באתי לשיחה המישפחתית."

שיחה מישפחתית יכולה להתקיים עם כל מיספר של משתתפים העולה על אחד. כדאי לקיים אותה גם למי שיש להם ילדים (יחידה) וגם למישפחה חרהורית, שבה יש הורה אחר עם ילד אחד או יותר. כדאי בשיחה הראשונה לקבוע את הכללים לשיחה האלה. כדאי להסביר שהשיחה היא דמוקרטית, שלכל אחד מבנייהמישפחה יש זכות דיון. כדאי שבוע יהיה יושב ראש אחר לשיבה, כדאי שבפגישות הראשונות ישמשו ההורים יושב ראש, כדי להדגים את אופן ניהול השיחה, ואחר-כך הילדים, לפי תור. יושב ראש נותן את זכות הדיון, והוא אחראי שהמדבר יוכל לסיים

מועד מסויים לשיחה, שיהיה מקובל על כולם ושכולם יוכלו להתכונן לשיחה זו. זו דרך מצוינת ללמד את הילדים אחריות. הילד, הרוצה להשתתף בשיחה, יידע שביום מסוים יים ובשעה מסוימת הוא צריך להתפנות מכל עיסוקיו ולהיות בבית לשיחה המישפחתית. הוא יצטרך לתת עדיפות למישפחה, שהיא הדבר הכי קרוב והכי יקר לו. כך לומד הילד שהמישפחה היא ערך. הוא ילמד לעמוד בזמנים שנקבעו ולדייק, וכך יתאמן בלקיחת אחריות על עצמו וילמד מהי מחויבות כלפי אחרים. כדאי מאוד שההורים ישמרו בהקפדה על הומו

חבר שלו נוסע עם מישפחתו לחופשת פסח בארץ, ושגם הוא היה רוצה לנסוע לשם. היא מק שיבה רק באוזן אחת, כי השניה כרויה לקול טיגון הבצל במחבת ומחשבותיה נתונות לצרות שלה בעבודה. היא מנהנת בראשה, אבל אחר-כך לא כל-כך זוכרת מה הוא רצה לומר, ומה שאל, אם שאל.

כך מתנהלים להם הדברים כדרך כלל כלאחר יד ובחוסר סבלנות. גם ההורים וגם הילדים מסתובבים לכן בהרגשה שזה לא זה. ההצעה שהועלתה בבית הספר להורים היתה לקיים באופן קבוע שיחה מישפחתית, שבה יושבת

אבא: אנחנו נוסעים לטבריה, כבר החלטנו.
אור: אבל אבא...
אמא: טוב, אם אתם לא רוצים, אז נישאר בבית ולא ניסע לשום מקום.
שולומית: אף, למה תמיד צריכים לעשות מה שאתם אומרים?
אמא: אני לא מבינה מה התלונות. זה טיול לכל המישפחה ואתם תראו שאתם נורא תיהנו ויהיה לכם נורא כיף, אז למה אתם מקטרים עכ"שיו?
אור: כפי הבטחתם לקחת אותי ללונהפארק, ואני רוצה ללכת ללונהפארק ולא לשום טבריה.
שולומית: כפי תמיד אתם מחליטים, ואולי אנחנו רוצים לנסוע למקום אחר?

רק דיבורים

עם כל ההתפתחות של הציוויליזציה, הטכניקה והאלקטרוניקה, טרם הומצאה שיטה טובה יותר לפיתרון בעיות מאשר לדבר.

הניסיון האנושי מצביע על כך שהצדדים השונים, המעורבים בסיכסוך, אינם יכולים לפתור אותם כאשר כל אחד מהם עושה זאת לבין לבין עצמו, או בינו לבין תומכיו וידידיו.

פיתרון מציאותי צריך שיחה מקובל על כל הצדדים ומוסכם עלידיהם ומתאים למטרות שלהם. רק כך יהיה לו סיכוי להתקיים בשטח.

לפיתרון כזה אפשר להגיע רק בדרך של הידבחות ישירה, כאשר כל צד מציג את עמדותיו ומקשיב בכבוד, ללא שיפוט, לעמדותיו של הצד השני.

רק כך אפשר לפתור את בעיות רחיצת-הכלים של ארוחת-הצהריים, ורק כך אפשר לפתור את הבעיית של הקונפליקט בין שני עמים.

מישפחה אינה יכולה להגיע לפיתרון בעיות הכלים, כאשר ההורים קובעים באופן חד-צדדי מי מהילדים ירחץ אותם, ומתי, הדבר משוט אינו מתבצע. הילדים אינם רואים את עצמם שותפים ואחראים להחלטה הזאת, ולכן הם אינם מבצעים אותה. לאיש מבנייהמישפחה אין במה לאכול את ארוחת-הערב.

אם צד אחד קובע בעצמו את סדרי השילטון בשטחים השניים-במחלוקת, אין הצד השני רואה עצמו שותף לקביעה זו, הוא אינו מקבל את הסדרים הללו ואף אחד מן הצדדים אינו יכול לחיות בשקט.

רק שיחה מישפחתית (הלא כולנו בניו של שם), שבה יהיו כולם שותפים שווים, יכולה להוביל לפיתרון של ממש, שיחיה מקובל על כל הצדדים ולכן יהיו מעוניינים לשמור עליו.

(המשך עמוד 29)

את דבריו ללא הפניות, אבל גם שהרד בר לא יחרוג מהזמן המוקצב לו. אפשר לשחק את המישחק עד הסוף ולמנות לכל ישיבה גם מוזיקה, שירושם את פרוטוקול הישיבה, את הנושאים שנדרו נו בה, ההצעות שהועלו וההסכמים שעל יליהם הוחלט.

הילדים יהיו גם הם, בתורם, יושבי ראש והיו אחרים להצלת השיחה ולכן מהגיל תהיה דמוקרטית. כך הם ילמדו מגיל צעיר לקחת אחריות, הם קידים ולנהל ישיבות. (כך אפשר להכיר שיר אותם מגיל צעיר להיות יו"ר הכנסת, תפקיד רב-כבודים.)

הילדים מרגישים נהדר שמקשיבים להם, הילד יוכל להביע את דעתו ולומר מה מוצא חן בעיניו ומה לא, בלי שיכניסו אותו לעימות בנושא.

הישיבה הירבבות תלוי במידה רבה בצורת הדיבור. במקום להטיל אשמה על אחרים, להעביר עליהם ביקורת ולבוא אליהם כבדישות, מוטב שכל אחד ידבר על עצמו, על רגשותיו, מישאלותיו והרעיונות שהוא מוכן, או לא מוכן, לעשות.

במקום לומר: "נמאס לי שאתם לא רוצים את הכלים!" מוטב לומר: "אני מוצאת את עצמי נורא כעושה כל יום כשאני נכנסת למיטבה אחרי-הצהריים והכיוור עדיין מלא כלים." אני מעריפה שלא לרוחץ את הכלים של ארוחת-הצהריים, מפני שכשאני חורט מהעבר דה אני ממש נופלת מעייפות." כך מצייגה אמא את מצבה ואת עמדתה.

הצגה כזאת מאפשרת ליתר בני המישפחה להתחייס לבעייה מתוך רצון טוב להגיע לפיתרון. מה שאין כן כשהם מותקפים. מי שמתקף, עסוק תמיד בלהתגונן, ואף פעם לא בחיפוש פיתרון.

פסקה

זמן במירוץ

שיחה היא מקום לעריכת הסכמים ולקביעת חוקים ונהלים. שם אפשר לברר קושי שקיים בבית, לרדן בבעייה ולהגיע להסכם ולהסדר בכבוד הדדי. הילדים יקבלו ויכבדו הסכם כזה, שהתקבל באופן דמוקרטי ובאווירה נעימה, הרבה יותר מאשר הוראה שהונחתה עלידי ההורים.

הכל מכל נל

מה עושים בילד שאינו אוכל איך מזהים אבעבועות רות כיצד מצמצמים אכילת ממתקים אנל ילדים! איך מונעים תאוונות בבית, ומה עושים כשהן קורות?

כל אלה, ועוד המון עצות, מידע, עובדות, סיפורים, ישיבות ואינפורמציה רפואית רחבת, אפשר למצוא בספר "הורים מאלף עד תו" - מדריך למישפחה על בריאות הילדים, ההתפתחותם ואושרם."

את הספר כתבה הד"ר מני לומי ליץ, פסיכולוגית אמריקאית, הברה בוועדות ממלכתיות העוסקות ברווחת הילד בארצות-הברית.

את הספר התאים למציאות הישראלית הפרוספור יעקב רותם, רומאי-ילדים ולשונית, הספר בעל שני הכרכים, כי תוב בצורה מוטטה ובחירה ובאותיות גדולות, והוא נוח לקריאה.

הבעייה הגדולה שלו היא שאין בו אינדקס. אבל הנושאים ערוכים למי סדר הא"ב - כך הוא נפתח באבעבועות-רותם ועוד נושאים אחרים: אכילת, לה, אנוקסיה נרווחה, בטיחות, בתי-חולים ועוד. גם התושינושאים ערוכים בסדר אלפביתי.

הספר יצא בהוצאת זמורה ביתן, והוא יכול להיות מתנה יפה להורים טריים, וגם להורים מנוסים יותר, מכיוון שהוא מסתכל גם בבעיות של גיל-ההתבגרות.

הם לא מתאבדים!

(המשך עמוד 15)

אולי אפשר לתת למתנדבים איזשהם סימלי-סטאטוס שיחזקו את מעמדם.

מה ההורים בבית צריכים לעשות בילד הפרטי שלהם?

ההורים בבית צריכים לשכנע את הילד שלהם שיש להם כלפיו הערכה, ושהם מקבלים אותו כמו שהוא. שבש"בילם הוא לא צריך לעשות שום דבר בולט, או להצטיין, או להצליח כדי להיות שווה. שהם פשוט שמחים בקיומו, וזוהי הכי חשוב להם, ולכן הם מבקשים ממנו מאוד לשמור על עצמו.

כדאי בכלל שהורים ידברו על זה עם ילדיהם?

כן, הם נטח מרברים איתם בין כה וכה. אבל את הדברים האלה לא די לומר, צריך גם לשדר אותם באמצעות כל מה שמתרחש בחיי היום-יום. וברבים אחריהם הם לא מעשיים. אי-אפשר לל"וותר ילד לכל מקום.

למה? אפשר לקחת אותו אל בית-הספר וממנו, ולאסור עליו כל פעילות אחרת.

אני רוצה להוסיף שאם כל מה שאי מרתי נשמע מאוד בוטה, זה מפני שהי סיפור הזה הוא מתריד. ואני לא חושבת שהוא מיקרי.

אבל את מדברת על שינוי מהותי שצריך להיעשות בחיי הילד, ואת זה אי-אפשר לעשות מהיום למחר. אבל אפשר להתחיל בקטנות.

את חושבת שיש בזה יצר-התאבדות?

לא. זה דומה למי שאוהבים

הרבה ילדים, שהיו בתקופה מסוימת בחייהם מרכז השומת-הלב במישפחה, שואכים להיות מרכז השומת-הלב בכל קבוצה שבה הם נמצאים

לעשות תרגילים מסוכנים על גבי אוסנוע, או למי שרוצים לנסוע לג'ונגלים נידחים בדרום-אמריקה?

בריוק אותו הרבר, אבל זה לא יצרי התאבדות. זה חיפוש אחרי ריגוש, הסתקרנות. זה רצון להרשים.

בסך-הכל מה שאת אומרת זה מאוד פסימי, כי את אור מרפת שכל החברה, על הערכים חולמים.

זה לא פסימי. אם יש למישהו תחרות חבתית, והוא עסוק בעשייה ורואה את הצרכים האמיתיים שלו ושל אחי רים, אז הוא לא יעשה דברים כאלה. בסך-הכל אסור לשכוח שרוב הילדים לא עושים את זה.

אבל נראה כאילו התופעה מתמשכת.

כן, אבל אם מסתכלים כמותית, כסדר פו של דבר אני מאמינה שזה בכל-זאת מעיטס מבוטל מבחינה מיספרית.

היו שאמרו שהם עושים את זה כדי להרשים את הבנות.

אני לא יודעת עד כמה זה מרשים את הבנות. אני חושבת שהבנים יותר עסוקים להרשים את הבנים, והבנות בלהרשים את הבנות.

אבל בנות לא עושות מעשי שים כאלה. מדוע?

בגלל הסטריאוטיפים הישן. זה אומר שבת יכולה להרשים בבגדים. לא זה בלבד שמותר לה, אלא שהיא צריכה להיות עדינה ופחדנית, ומתרשמת וי"תר ממרשימה במובנים האלה.

די צמח

היינו שוקר

ונח אומללה, מי יידע חייד? היה המשורר כותב בוורא, אילו היה שומע על נסיכות חייה ומותה של ציפורה (ציפי ינשוף) כהן, בת ה-27. תמונתה הראשונה של ציפי ינשוף, באלבום המיטרה, מגלה צעירה מפרעים, הוסיף מישהו בכתב-יד: "נרקום."

נאשמים פאכרי האדר וגילאל דאפי לקנות טלוויזיה מהבעל של הוונה

9533/84 05717652 01381/79 כהן 163 62 3365/84 רמלה 000000 000000 000000

הציון על גב תמונתה של ציפי באלבום המיטרה לחטוף, חפוז" בין עצה-תפוז.

חרת, שעגינה השחורות מביעות צער וכאב. בשנת 1984, כאשר היתה ציפי בת 23 בלבד, צולמה בראשונה לאל"בוסי-הפושעים של המיטרה. בתמונה נראית צעירה בעלת שיער שחור מב"ריק, שימלת-מיני וסנדל-יעקב גבוהים.

מוות לבן מעזה

תמונה שצולמה שלוש שנים מאוחר יותר, ב-1987, גם היא לאלבום המיטרה, נראית כבר ציפי שונה לחלוטין. עיניה כבר אינן מביעות אף פחד או צער, הן נראות ארישות וחסרות-הבעה. היא כבר לא טורחת להראות נאח, שערה היפה מרובל ועמדת גפיה, נשאלת רשלניים, סנדליה חסרי-יעקב, והיא לובשת מיכנסים ארוכים. ציפי מתכסה כסודר חסר צורה ונראית כאילו קר לה מאוד. רק דבר אחד לא השתנה בציפי בשתי הת-

המיטרה חקרה בשני כיוונים - לקוחות של הוונה וסחרי-סמים ססיפ"קו לה את המוות הלבן. חברותיה הור נות שנחקרו ידעו לספר כי שבועיים

מים את כספם.
 על ספסל-הנאשמים יושבים ג'אל
 (ג'ימי) ראפי, גבר משופם בעל עי
 ניים חודרות, וחברו, פאכרי הארר,
 צעיר בעל פנים עגולות ושיער מתול
 תל. עדי-המדינה בתיק הוא עוזי הארר,
 אחיו של הנאשם השני. האחים דומים
 עד כדי כך, שכיתה-המישפט שאל אם
 הם תאומים.
 עוזי ופאכרי הם בניו של מוכתר
 ג'יבליה שברצועת-עזה. הם בחורים
 ממישפחה טובה, שנהגו לנסוע ליש

שתי הסדרות של ציפי באלבוס' המישפחה: 1984 (מימין) ו-1987

ראל לעיתים קרובות. לדברי התביעה,
 לצורך סחר-בסמים.

ביום השישי, ה-24 ביוני שעבר, קש'
 רן, לפי כתב-האישום ג'ימי, פאכרי וע'
 זיו קשר לרצוח את ציפי ינשוף. הם
 חיפשו אותה במקום-עבודתה הרגיל,
 כבישיבנה, אבל לא מצאו שם. הם
 המשיכו בדרכם לסידורים בישראל, וכ'
 אשר חזרו לעזה בשעות אחר-הצהריים
 מצאו את ציפי עומדת מסוממת ליד
 תחנת-האוטובוס שבצומת-פלמחים. הם
 העלו אותה למכוניתו של ג'ימי ונסעו
 לפרדס ליד כפר-גבירול. שם ירד עוזי
 לתצפית, וג'ימי ופאכרי נכנסו עם ציפי
 לפרדס. הם היכו אותה בחפץ קשה,
 דרכו עליה עד שמעכו אותה וגרמו לה
 לשברים בגולגולת ובצלעות, וחתכים
 בחלקי-גופה השונים. מהמכות הללו

ואו הפשיטה אותה סוניה מבגריה,
 היכתה אותה, והוציאה מתוך תיקה 90
 ש"ח ומסרה לג'ימי. ציפי היתה חייבת
 כסף גם לסוניה, מכיוון שהתגוררה זמן
 מה בביתה, ולא שילמה את רמייה-ש'
 כירות.
 הכביש, שבשוליו נהגו הוונות לע'
 מוד, היה על דרך-המלך מעזה למרכז
 הארץ. בכל יום היו מאות מכוניות של

לפני מותה הותקפה ציפי והוכתה קשה
 על-ידי ג'אל (ג'ימי) ראפי, צעיר מ'
 עזה, שנהג למכור סמים לזונות כפר-
 דסים.
 ככתב-האישום מסופר כי ציפי נשא-
 רה חייבת סכום של 400 ש"ח לסוחר'
 הסמים, והוא בא לגבות את החוב. בתי
 חילת יוני הופיע באיזור וראה את ציפי
 יושבת במכוניתו של מקסים דינינו בכ

הסניגורים, עורכי-הדין מנחם ר'
 בינשטיין, גילה רייך ואליהו גת מאשי'
 קלון, טוענים כי לנאשמים אין כל קשר
 לרצח הפרוצה. לדבריהם, נגבתה ערו'
 תו של עוזי באמצעים פסולים, והאמת
 היא כפי שמסר בגירסתו הראשונה, ה'
 מתכחשת לכל עניין הרצח.
 המשך המישפט נדחה ליוני, וביני-
 תיים יושבים הנאשמים במעצר עד תום

ויישראל במעצר הגנתי עד תום המיש'
 פט. אלא שעוזי החל מיר להתכחש לע'
 דותו המפלילה את אחיו ואת ג'ימי. הוא
 טען כי אמנם סיפר כאחת הגירסות על
 סחר-בסמים ועל רצח ציפי, אך עשה
 זאת רק מפני שהוכה בידי השוטרים.
 הוא גם טען כי אינו יודע כלל מה כתבו
 השוטרים בעדויות שנגבו ככיכול
 מפיו, מכיוון שהוא אינו יודע קרוא

זונה אומללה, מי ידע חיך? יכול היה המשורר לכתוב על חייה ומותה של "ציפי ינשוף", שגופתה נמצאה בפרדסי כפר-גבירול. מדוע נרצחה?

ההליכים, ועדי-המדינה במעצר מונע.
 הסניגורית גילה רייך פנתה השבוע
 לבית-המישפט בבקשה לשחרר את מי
 כוניתו של ג'ימי, שנלקחה בידי המיש-
 טרה, מפני שעל פי כתב-האישום שימי
 שה לצורך הרצח. מאחר שהמישפט
 עלול להתנהל זמן ממושך, ביקשה ה'
 סניגורית שבית-המישפט ישחרר את
 המכונות ויחזיר אותה לבנייה-המישפחה.
אילנה אלון

וכתוב, לא בעברית ואף לא בעברית.
 על דוכן-העדים חזר עוזי על גירסתו
 הראשונה במישפחה, ואמר כי נסעו ל'
 ישראל ביום הרצח כדי לקנות טלוויזיה
 מחיים עמר, בעלה של הזונה בנימינה,
 שגילתה את הגופה. אחר-כך נילו באו'
 לסימחות בראשון-לציון, שם יש ל'
 ג'ימי חבר טוב. ובשעות-הערב חזרו
 לעזה בכביש אחר, ולא עברו כלל ליד
 המקום שבו נמצאה הגופה.

עדי-מדינה עוזי הארר
 לא בעברית ולא בעברית

בנימינה עמר (מימין) שגילתה את הגופה ותמונה של עובדת במקום ששימשה לזיהוי

מתה ציפי. אחר-כך חזרו הרוצחים לג'
 בליה.
 קשייה של התובעת, רחל גולד-
 שמידט, ניכרו כבר בשבוע שעבר, כא'
 שר עלה עדי-המדינה, עוזי, על דוכן
 העדים. עם מעצרו, שבוע אחרי גילוי
 הגופה, נחקר עוזי חקירה ממושכת ומ'
 סר מיספר רב של גירסות, בשלב מסו'
 יים הוסכם כי הוא יהפוך לעדי-מדינה

פועלים ערביים עוברות במקום, ורבים
 היו נעצרים כדי לחטוף חפז' בין עצי
 התפוזים עם אחת הזונות שעל אם
 הדרך. לדברי כתב-התביעה היו ג'ימי
 וחברו, פאכרי הארר, סוחרים-סמים, מוכ'
 רים את מרכולתם לזונות בפרדסים. מי
 פעם לפעם היו מקבלים תמורה לסחור
 רתם גם בשרותים אישיים של הזונות,
 אבל במקרה של ציפי ינשוף לא רצו
 להסתפק בשרותים, אלא דרשו באיר

ביש-פלמחים. ג'ימי ביקש ממנה כסף
 ואמר לה: "אם לא הייתה באוטו של
 הבן-ארס, הייתי מכניס אותך לפרדס
 ושוחט אותך" הוא נסע לדרכו.
 אחרי ימים אחדים חזר ג'ימי למקום,
 ויחד עם זונה בשם שרה ("סוניה")
 אסיאג נסע במכוניתו בין הפרדסים,
 כדי למצוא את ציפי. כאשר גילו אותה
 לבסוף, היססה ציפי לעלות למכונית.
 אבל סוניה שיכנעה אותה. ציפי עלתה,

לרותי

נעמי
רון

בעיות בבית

היא אשה יפה, חטובה, 1.60 מטר, בת 39, אבל נותנים לה מכסימום 30, מרגישה צעירה. היא נשואה, אבל עם בעיות בבית, ולכן היא מחפשת קשר עם מישהו שאפשר לדבר איתו, לִי־ידידות יפה. לא הרפתקה, לא פלירט. אתה מתאים לה, אם אתה נאה, חם, טוב־לב, מבין, בעל חושי־החומר, מִש־כיל, אינטליגנטי, בסביבות 40, גובה 1.70 מטר ומעלה. שאל אותי על (1/2692).

★★★

עמוק ללב

היא בת 35, גרושה בלי, עיסוק ב־טח עיצוב אמנותי, נאה, רוזה, 1.64 מטר, אוהבת מוסיקה, אמנות, טיולים, ים, שיחות־נפש, שנכנסות עמוק ללב. אוהבת חברה, אבל גם להיות בבית. מחפ־שת אותך — ליברלי כראש, עם הרבה כנות, אינטליגנטי, בין 30 ל־40. מי־ספרה אצלי הוא (2/2692).

★★★

וודי אלן מספר בקומדיה הח־דשה שלו אדיפוס על אמו הסר־סנית, "את יודעת", אומרת האם לחברתו החדשה, "גם האבא שלו עלויה־שלום היה קירח לחלוטין". "אבל אני לא קירח", מוחה אלן. "עוד תהיה", אומרת האם.

★★★

מענה ועד עולם

"אני בעניין חברה טובה שלי", היא אמרה לי, "די, נמאס לי לראות את ה־בייבוז. החברה שלי היא נהדרת, חכמה, אינטליגנטית, מצחיקה, נאה, גדולה (גם במישקל), בת 33, גובה 1.73 מטר. היא מאבר איד־סופי של אנרגיה חיובית ואהבת־אדם. אם יש לך ילדים, הם עתידים לחייך מעתה ועד עולם." היא מעוניינת בקשר רציני. מי־ספרה אצלי הוא (3/2692).

★★★

בפורים נסעתי עם אמרן אחד. פתאום הוא הפסיק את השיחה, אמר שהוא מוכרח לשמוע חדשות, כדי "לודא שאף אישיות חשובה לא מתה היום". לפני שנים הוא עבד באירגון מופעים ליום־העצ־מאות, הוא הסביר לי, סמוך לחג מת הנשיא יצחק בן־צבי, כל המו־פעים בוטלו, וחודשיים של עבודה קשה הלכו לאיבוד.

★★★

חסר יריד

יש לה מיקצוע נהדר, ירידה, לא חסר לה כלום, רק יריד טוב, לשוחח, לצאת יחד, שיהיה טוב אליה והיא אליו. היא גרושה בת 44, נראית צעירה מגילה, נאה, רוזה, 1.65 מטר, אם, לשלושה גדולים, עובדת בתחום התיירות. אותך היא רוצה כְּאֶדֶם, מבין, אינטליגנטי, בין 45 ל־50. שאל אותי על (4/2692).

★★★

שמואל וילוז'ני, איש ה־טאנד־אפ קומדי ומועצת־העיר, נוהג לפתוח עיתון בהופעותיו, בעמוד מודעות־האבל, ולקרוא את שמות האנשים, "שלא יגיעו להו־פעיה".

★★★

להרליק את החושים

היא גרושה, עוד מעט 39, אם לשני מתגברים, צח־פנים, כחולת־עיניים, 1.65 מטר, מלאה במקומות הנכונים, דברנית, ספונטנית, כוגרת אוניברסי־טה (מרעייה־חברה). היא מחפשת מישהו

מאונך:

9	8	7	6	5	4	3	2	1
	14		13	12		11		10
		19	18	17	16		15	
	23	22			21		20	
27		26			25			24
			30			29	28	
				32		31		
37	36	35					34	
		42		41	40	39		38
			47		46	45	44	43
				50		49	48	
					52		51	
60	59	58	57	56		55	54	53
			64	63	62		61	
		69	68	67		66		65
				73	72		71	70
							74	
			78				77	76
80	79							
	87	86		85	84	83		82
				90		89		88
			96			95	94	93
97								92
		103		102		101	100	99
				105				98
								104

1) דברירי, אצרות: 5) ספר של יגאל מוסנזון; 10) מרחץ; 11) אל־היערות; 13) שמו; 14) בסולם התווים; 15) הכלה של צייד־הפרפרים; 16) אחד ממיני העורבים; 18) סופר רומי וירושלים (ש"מ); 20) גס, לא רק; 21) ציפור־שיר; 22) מערב־קמח במים; 24) בינוני (לטינית); 25) שובב; 26) קו המחבר את קצות הקשת במעגל; 28) פסל, אליל; 30) סופר עברי (במישעול הצר) (ש"מ); 31) פסול לכוונה; 32) אנטילופה; 34) סירה; 35) מתקן שקבועים בו וויס לתליה (ח); 38) בירה אירופית; 39) אנא; 41) כל־ידידות; 42) סרח עורף; 43) אנקול; 45) כוכב־שביט נדיר; 47) בצוותא; 48) יצק מים רותחים; 50) אחד משנים־עשר המזלות; 51) מידה קטנה לנוזלים; 52) מתנפל; 54) תשוש; 57) בשביל; 61) חיי־טרף; 62) עיגול, היקף; 64) מתגורר; 65) מס־עקיפני; 66) חרוץ; 67) משקה שמוצאו מסיני; 69) נחל אכזב; 70) שק של עור; 72) רעידת־ארמה; 74) מיתר שירי; 75) צד אחר של החלצים; 77) מלך שוש; 78) יתר־ולאות; 81) ספר של אבא אבן; 83) ילק; 85) כיון, ררך התנהגות; 86) דם החי; 88) יחידה למדידת עוצמת־האור; 89) שיר תהילה במיקרא; 91) אויה; 93) מילת־הסכמה; 95) בית־דין גבה לצדק (ר"ת); 96) מכשיר־עבודה; 98) פנה לאחור; 100) פת־לחם; 102) סטה מן הרך; 103) חומה; 104) ברכה יהודית מקובלת (3,3); 105) צעירים.

מאונך:

1) להקמטוסים; 2) מרחם; 3) קלס, מגרעת; 4) מטבע זר מהמזרח; 6) אביון; 7) התכסה כחלב ושומן; 8) מילת־שלילה; 9) ירא, היסס; 12) צורה, רמות; 15) מעיין; 16) תנועה בניקור; 17) רוצח אחי; 19) מקום מתוא: 20) אילן; 21) צמח בעל מיץ חלבי; 23) אחוריים; 24) מכס לצורכי הממשלה; 26) זרם רב, שפע; 27) מרץ; 29) באשה; 30) סככה, סורג; 33) לכירינת; 34) ניוגב, ניקוי; 36) בת־שלמה (סלבים א.ד.); 37) עיוות, סירוס; 40) אלוהים; 41) מן הערים שכבש יהושע; 44) נהר

תן טרמפ לחייל

איתן עמיחי

הדברת מזיקים בע"מ

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עירפול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת־גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272, טל. 03-75-22-777

בשמירה על בריאותך ורכושך

1987

רחל מרחלת על כל העולם

שרירים

בבית המישפט

כמשך שנה ומחצה הם היו זוג יוצא־דופן. הוא — חייל צעיר ויפה־תואר בשם **אלי האנה**, שזכה בתואר מר ישראל, גבה־קומה, מרשים ושקט. היא — **עטרה דפני**, נמוכה באופן יחסי, מוצקה ושרירית, גם היא נושאת תואר. היא מרת ישראל. שניהם ייצגו את ישראל בתחרויות לשרירים. אני לא יודעת כמה הם זכו, אבל אותי הם תמיד הפחידו ככל השרירים האלה. הפרש הגילים ביניהם לא מנע התפתחות של רומאן ביניהם. היא בסביבות שנות ה־30 לחייה, והוא בשנות ה־20 המוקדמות לחייו. הם אף התגוררו יחדיו, והיו זוג לכל דבר. היא עזרה לו להתקדם, הוא עזר לה בתחומים אחרים, וזאת היתה ממש אידיליה.

לפני פחות משנה הם נפרדו. הוא הכיר צעירה ואמירה בשם **שביט**, ולאחר רומאן של כמה חודשים הם נישאו בטקס מרשים. השבוע שמעתי שהקשר בינו לבין השרינית שלו לשעבר הסתיים בבית מישפט, שם הם התדיינו על כסף, כמוכן. היא תבעה אותו על כספים שהוא היה חייב לה, לרבייה. הוא התכחש והיא זכתה במישפט.

דינג־דנגתי לגיבורת הפרשה, ושאלתי אותה.
"איך זכית במישפט?"
"אלי האנה לא הגיע למישפט, ולא נתן כתבי־הגנה."

אז איך זה שזכית?
"השופט שמע את עדותי ואת ההוכחות שהיו לי, ופסק לזכותי את כל סכום־התביעה, פלוס ריבית והוצאות. אחרי כמה שעות, כשכבר ניתן פסק־הדין, הגיע אלי בבית־המישפט, אך זה היה מאוחר מדי לגבני."

מה קורה איתך כיום?
"אני מלמדת מחול אירובי והתעמלות באוניברסיטת תל־אביב."
ומה עם אהבה?
"אני כעת בקשר רומנטי, אך אני לא מעוניינת לגלות כעת עם מי."
טוב, אני רואה שאני אצטרך לעבור קשה כדי לגלות זאת!
"בהצלחה!"

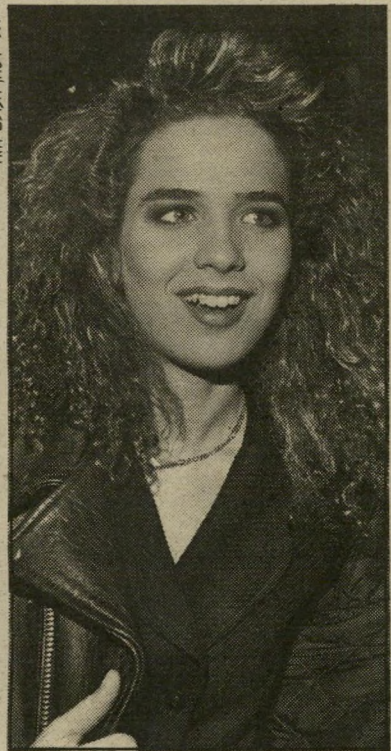

עטרה דפני ואלי האנה הוא הכחיש והיא זכתה במישפט

כמה בחורות אפשר?

מלכת־היופי לשעבר שירלי בן־מרדכי ירדה לאילת לצורכי עבודה, בחברתו של ידידה הקרוב ביותר, **עיתונאי צעיר** ומוכשר, שהידידות ביניהם היא אפלטונית בלבד, כלומר אין סכס, רק חברות. הם הצטרפו לעוד קבוצה גדולה של נופשים תל־אביביים, והשתכנו באחד המלך־נות היוקרתיים שבעיר הדרומית. הם קיבלו חדר גדול, שבו היו מיטה זוגית, מיטת־יחיד ומיטה מתקפלת.

כבר באותו הערב התחוויר לעיתונאי שבגלל בעיות של חוסר־מקום במלון הם מתבקשים לצרף לחדרם את אחת הבחורות שהגיעו למלון ביחד איתם, והם כבר מצאו עצמם שלושה בחדר אחד. השלישיה העליזה הזאת מצאה שפה משותפת, וכל אחד מצא את הפינה שלו בחדר הגדול והשדל של לדרוך על רעהו, אך הם שמחו במה שקיבלו.

אלי דסה, העולם הזה

שירלי בן־מרדכי שוכש חתיכות ועיתונאי ביישן

העיתונאי הנמרץ היה משוכנע שהצרות הדימוגרפיות שלו כבר תמו, והוא יכול לנשום לרווחה, ואולי הוא גם ימצא קצת זמן פנוי כדי שהוא יוכל לשוחח שיחת־נפש עם ידידתו הרוג'נית מנית והאקס־מלכת־יופי, אך, כידוע, ררכי האל נפתלות, וביום המחרת ביקשו ממנו לצרף עוד בחורה לחדר.

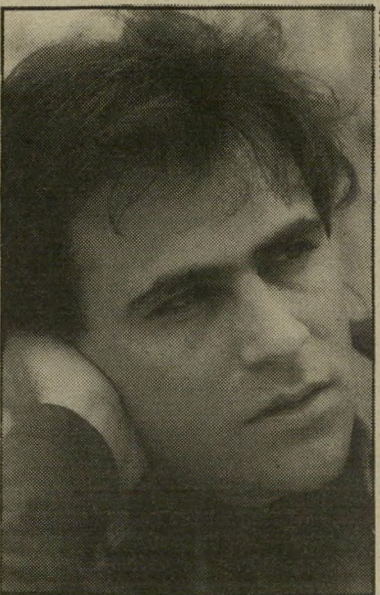
אתם מתארים לעצמכם: עיתונאי צעיר אחד ישן בחדר אחד עם שלוש חתיכות צעירות, והוא לא יכול לעשות דבר! הרי זה מתכון אידיאלי להתמוטטות־עצבים.

אך דבר לא קרה. הרביעיה הזאת הסתדרה על הצד הטוב ביותר. ביום השלישי, כך שמעתי, ניגשה אליו מישהי, שלא ידעה על התפוצצות האוכלוסין בחדר, ושאלה אותו אם הוא מוכן לעשות לה טובה ולהעביר לחדרו חתיכה שלא מצאה את מקומה במלון. העיתונאי, שכבר לא ידע אם לבכות או לצחוק, החליט שהגיע הזמן לחזור הביתה. הוא ארז את חפציו ומלכתו, וחזר לתל־אביב השפוייה והלא־צפופה.

הם החליטו שמאותו הרגע הם ביחד. אירית קיבלה הצעה רצינית, כולל חוזה עבודה לשנה, להיות דוגמנית־צילום בפאריס. היא רצתה לעשות את זה, אבל היא לא רצתה להיפרד מדורון. מכיוון שהיא לא קארייריסטית, היה לה די קל לוותר. מוזר אומר שזה טוב בשבילו. כאשר שואלים אותו אם, לרעתו, מקום האשה הוא במיטבה, הוא אומר: לא במיטבה, אבל לא יותר מדי רחוק מהבית. הפמיניסטיות יאהבו אותו.

אהבה במכון הבריאות

למצוא אהבה אפשר במקומות הצפויים — במסיבה, באמצעות מודעה בעיתון — או בלא־צפויים — כרחוב, באוטובוס, בהמתנה לרמזור, בסופר. יש אינספור אפשרויות, תודה לאל. לדרוך **מזר** זה קרה במועדון־הבריאות של **נימרוך דרייפוס**. הומר יפה־התואר, בעל התר-

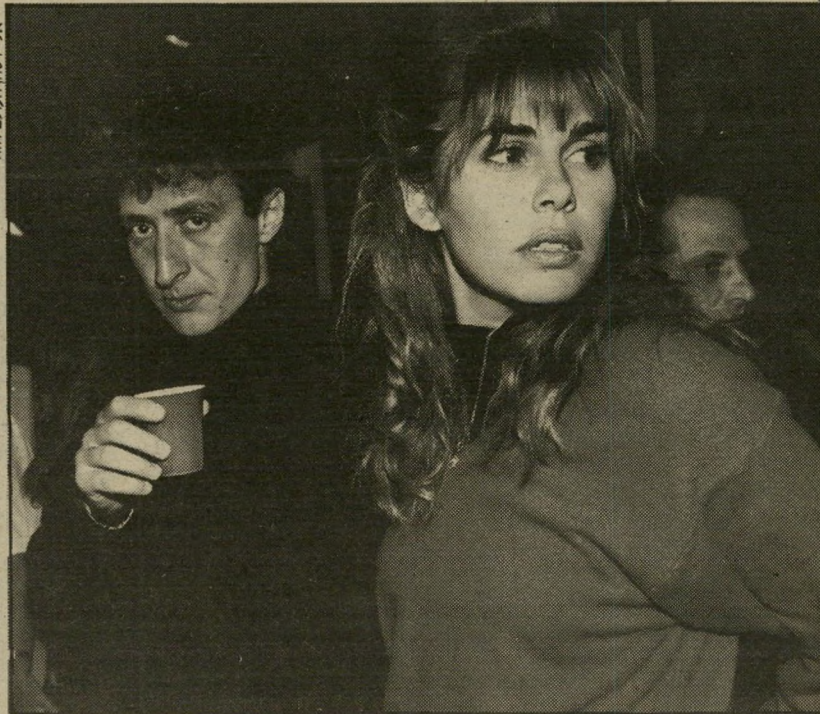
דורון מזר לא רחוק מהבית

דעה של כושר ושרירים, הגיע למכון, ומצא שם את **אירית הרפז**, בת 22, העובדת במשרד־פירסום, ושגם לה יש תודעה לכושר וכל השאר. בהתחלה הם התיידדו, סתם־כך. הוא גם התפ על מאור־מאור מאיך שהיא נראית בטייטס צמודים. לזה יש לו הגדרה בת מילה אחת: "פגז". אחרי כמה חודשים התהרס הקשר, עד לשלב שבו

תסריט יוצא־דופן

הופיעה עם פרצוף חדש, גבר צרפתי מתולתל־שיער בשם **לורן**, בסושי בר והם נראו מאו־מאוד מיוודים, ידידות מרשימה ביותר. כשנשאלה הגברת שושן לפשר הקשר החדש,

נו, מה אמרתי לכם? שהרומאן בין מלכת־היופי לשעבר **אילנה שושן** לבין **אלון תבור** נגמר עוד הרבה לפני שזה היה אמור להיגמר. הרומאן שהתחיל בכום היסטורי, נרם בשקט.

אילנה שושן עם לורן ידידות מרשימה ביותר

היא השיבה שהוא ידיד קרוב שלה. באירוע אחר היא נראתה בחברתה של לסלי קיי, ואמרה בהתי ברחות שכבר מפיצים בעיר שמועות שהיא ודי גברת קיי הן זוג, והיא אף ביקשה ממני שאכתוב את הכריחה הזאת.

אני כבר לא יודעת מה לומר. הבחורה הזאת תמיד מצליחה להפתיע אותי. יש לה הכישרון האדיר הזה להתחפש כל הזמן. אני חושבת שבנוסף למישחק בסרטים היא יכולה גם לכתוב תסריטים יוצא־דופן. או הידיד העכשווי של אילנה שושן הוא לורן הצרפתי. אני מתכה להתפתחויות חדשות.

יפהפיה עם קבלות

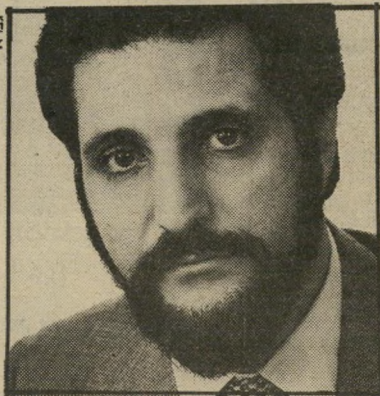
החברות שלי באו אלי בטענות שאני כל הזמן כותבת על מלכות-היופי של כל השנים האחרונות, ואני פשוט מתעלמת מנערת-ישראל לשנת 1989. נורא נבהלתי וגם קצת נעלבת. לא שיש לי משהו נגדה — פשוט לא יצא לי. אז תוך דקות ספורות מאו השיחה איתן הפעלתי את השפיון שלי לענייני מלכות-יופי וסגנוניות. נערת ישראל לשנה זאת היא בחורה נחמדה ושקטה אבל חריפת-לשון בשם רונית סיטון. כפי שאתם מכירים אותי, אני לא כל-כך מתעניינת באיקו שלה. אותי מעניין תכל'ס, מה קורה לה בתחום הרומנטי. השפיון שלי, שהוא מאור חרוץ, גילה לי שיש לה חבר בשם **עופר אליאז**, בחור בן 28 העוסק בייצור-אופנה, והם מכירים זה את זה רק חודש ימים. עוד גילה לי השפיון שהעופר הזה הוא חובב קבוע של יפהפיות עם קבלות.

רונית סיטון ועופר אליאז
החבר הוא חובב קבוע של יפהפיות

סודיות בנקאית

לפני חודש ימים החליטו הבנקאי **ליאון רקנטי** ואשתו, הפסלת **מיריה**, להיפרד. כיאה למעמדם, הם עשו זאת בדרך מכובדת,

ליאון רקנטי
נבר ככל שיהיה עצמאי

בלי מהומות ובלי האשמות הדדיות, משהו כמו פסק-זמן. ליאון המווקן וחובב-האמנות עזב את הבית ליעד בלתי-ידוע, לפחות לא בחלק הראשון ב" מערכה. אך גבר, ככל שיהיה עצמאי, תמיד זקוק לעצה נשית, לעיתים גם לתמיכה רגשית. ואת זה הוא מצא אצל **דפנה שכנר**, אחת הדמויות הידועות ביותר בעשירונים העליונים. שכנר, אשה משכילה ואלגנטית, בת-בית בחוג

דפנה שכנר
— חמיד זקוק לעצה נשית

ידידי התזמורת הפילהרמונית, מיוודת מזה שנים עם אישה-העסקים עתירה-הון **יוסי פקר**, בן למישפחת תעשייני-הפלדה. היא התיידדה ביותר עם הבנקאי, והשניים מצאו שפה משותפת. ב" אחרונה הם נראו ביחד. שכנר מבוגרת בכמה שנים ממירה רקנטי, אך כשמדובר בידידות — עובדה כזאת לא צריכה להפריע. מירה רקנטי עדיין שומרת על חשאיות בתחום האישי. מעניין לאן יובילו הדברים בקצב זה.

כולם היו בניו

האגדה מספרת שלפני חודש הגיעה **דליה רשף**, אשתו של סוחר-הנשק **אמנון רשף** למסיבה, כשהיא בגפה ללא הבעל. אז כל החברים שאלו איפה הבעל, והיא השיבה שהוא עזב את הבית לטובת מישהי אחרת. הייתי בהלם. אמרתי לעצמי: כיצד קרה דבר כזה, שאדם מכובד שכמותו יעשה דבר כזה לאשתו ולמישפחתו? אז לאחר סידרה של חקיקים וביוורים שונים, גיליתי ש" סוחר עזב את ביתו לטובתה של **מיקי נק" דימון**, סוכנת-נסיעות נמרצת בת 47, אם לשלושה ילדים, דמות מוכרת בתל-אביב, מהנשים האוהבות להיראות טוב, וזה כולל טיפוח הנוף והמנים, שיזוף תמידי גם בחורף, וכו'.

וכדי שתבינו: לאמנון רשף, המתקרב לשנתו ה-60, יש כבר חמישה ילדים מאשת נעוריו, ולמיקי יש שלושה ילדים ובעל בשם **יוסי**, שהוא מורה-נהיגה.

לפני שבוע עשו שני הזוגות מיפגש, כדי ללבן את העניינים ביניהם. היוזם היה **יוסי נקדימון**, הבעל. הנבגד, אך דבר לא עזר. אמנון ומיקי, המתגוררים כעת בצוותא, נחושים בדעתם לחיות ביחד ולשלם את המחיר. מי שסובלים הם, כמוכר, הילדים, שהם אמנם גדולים, אבל לגביהם זאת היתה פגיעה רצינית.

אבל לפניך הלב אין תרופה. זה מעל לכל.

אחות תאומה

נוכרתי שלירון היה רומאן ארוך, בן כמה שנים, עם הרוגמנית ההולנדית **מוראיקה דה-דיונג** ושמעתי שהם נפרדו בדרך לא-הכי-רשמית, ותקופה קצרה אחרי פרידתם הוא נסע למיורח הרחוק כדי להתאווור ולנקות את הראש. אז חשבתי שנמאס לו מהרוגמנית ומבהלונדיות היפות. אך נתברר שהתבררתי, הוא עדיין אוהב אותן בהירות-שיער-ועיניים ורונגמנית.

לאירים יש אחות בשם **סילג'רית**, שאמנם היא תאומה וזה, אך שונה ממנה באופיה. היא מופנמת ושקטה, ולא כל-כך מתלהבת מחיי-חברה ומסיבות כמו אחותה, וגם לה יש חבר, אבל היא לא כל-כך אוהבת לעשות לענייני חסי-ציבור, ואפילו אני לא יודעת מה שמו, או איך הוא נראה, ומה הוא עושה.

אבל זה באמת לא חשוב, כי שתיהן חמודות, וכולם אוהבים אותן. השתיים הן רוגמניות מאוד פופולריות, אך הרוגמנות היא לא משאת-נפשן היחידה, והן החליטו גם לנצל את הכסף שחטכו, ובעוד חודש הן טסות לארצות-הברית לטיול בן חודשיים מחוץ-אל-חוף.

החברים שלהן מאוד יתגעגעו אליהן, אבל את זה ניתן לפתור בעזרת כרטיס-טיסה. אך מה תע" שיה כל ערתי-מעריצים?

ברטו פנוי!

זה היה אחד הסיפורים העצובים של השנה. השחקן **אלברט כהן** התאלמן בנסיבות טראגיות מאשתו, הפסנתרנית הנודעת **רות מנזה**, שנפטרה ממחלה קשה ושהותירה אותו ואת שני ילדיהם, **עדי ושרון**, המומים, ואת כל עם ישראל עצוב.

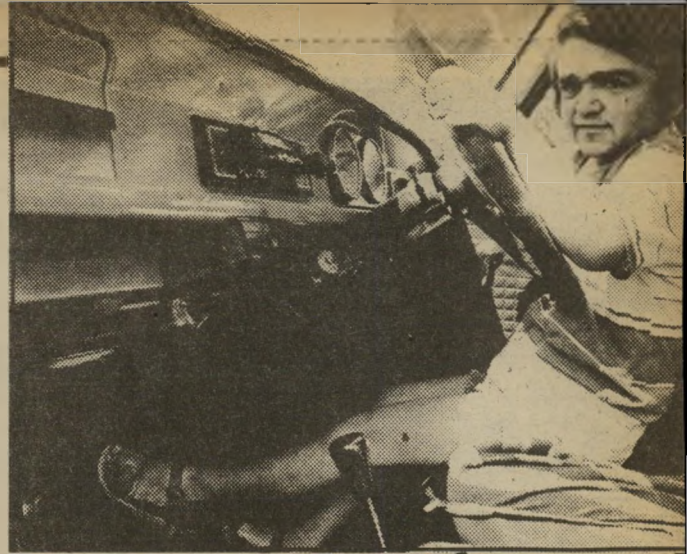
אלברט כהן
הקשר הסתיים

רוצה מהברטו שלה. הרומאן בין השניים נמשך כמעט ארבעה חודשים, וכעת שמעתי שהם נפרדו. דיברו שם על קשר ארוך, וגם על ילד משותף, ומה בעצם לא הועלה שם — לפחות עליידי חברים המסור תפים. אך הקשר הסתיים. אני לא יודעת כמה זה סופי, אך כעת השחקן אלברט כהן הוא בחזקת פנוי.

השחקן, המכונה בפי ידידיו "ברטו", מצא עצמו מחזור עליידי נשים שונות, שאותן הכיר במיטת גרת עבודתו, ולעיתים בנסיבות אחרות. היו אלה צעירות מהתיאטרון, מעריצות וגם ידידות, אך מכולן הוא בחר בעורכת-הדין **ישראלה גרף לייזן**, בלונדית עגלגלה, רווקה בת 42, אחת היודעות מה היא רוצה מהחיים. אך אני חושבת שהיא לא ידעה בדיוק מה היא

אירים שפירא עם ירון טיבט והוריו, רחל וראובן
טיול מחוף אל חוף

נתי במכונית בעלת המבשיר המיוחד לנמוכי-קומה
סוחר לדבר כמעט על הכל

כולם בשכונת התיקווה יודע עים איפה גר נתי אברהמי. תסעי ישר עד הרמזור ואחר כך שמאלה וימינה עד הקצה. בקצה תראי מכונית אמריקאית גדולה, בצבע כ"חול. זאת המכונית שלו ושם הוא גר. ברחוב תמוז הרבה בתים נמוכים וצ"פופים שמכולם התקלף הטיח. החצרות מלוכלכות והעזובה שולטת.

בקצה הרחוב, ליד שער ביתו של נתי, חונה מכונית הרוז' הענקית שלו. מכונית הרומה לאונייה.

המכונית הזאת עלתה 2000 דולר יותר מכל מכונית אחרת, מפני שיש בה דווש דלק המופעלת בעזרת ירימין. המכונית צוידה במכשיר המיוחד כדי שנת, שגובהו 110 סנטימטר, יוכל לנהוג בה.

בבית של נתי מותר לדבר כמעט על הכל. מי שפנתה היא מבניט-אורחנים, חמה ולבבית. הבית מסודר ונקי. לנתי תישעה אחים, אבל סביר להניח שכ"היו קטנים לא הקריאו להם את שוניה ושיבעת הנשים.

כי את המילה האחרונה אסור להד כיר.

לפני שבועיים נשלח נתי אברהמי לכלא לחמישה חודשי-מאסר בגלל גניבת אופניים שפעם החמישית. אני שים טוב-ליב שיקראו על מאסרו בע" תונים סברו שהאיש נמוך-קומה בן ה" 28 סבל בילדותו ממחסור באמצעים ולכן גנב האופניים. הם רצו לתרום לו אופניים. שיהיה גם לו.

אלי, אחיו הצעיר של נתי, פרץ בצ" חוק כששמע על התרומה שרוצים לתת

מתלב. גואל אברהמי, אביו של נתי, מכיר אותו הכי טוב בעולם. הוא גידל אותו לבר, כי אמו נפטרה עוד כשהיה ילד. גואל יודע שנת ילקח את האופניים בגלל שאין לו עבודה והוא משועמם. כל האחים של נתי מאוד אוהבים אותו. הם מספרים עליו רק דברים טר

אל תקראו לו גמל

נתי לבש בגדים חרשים שהוזמנו עבורו במיוחד ולקח חברים במכוניתו הענ" קית. גואל לא נרדם כל הלילה, כי לא שמע את נתי חוזר. בבוקר נתי הגיע שמו וטוב-לב וסי" פר שכולם נסעו איתו לירושלים והיה כל-כך נחמד שנשארו לישון שם. יש לו המון חברים.

אלי אומר שהוא הכי חכם במישפחה. ממש פילוסוף. גואל: נתי הוא כמו כולם. הוא עצמאי לגמרי, יש לו הרבה שכל, ידיים טובות, חברים שאוהבים אותו, הבעייה היחידה היא שאין לו עבודה. הגובה זאת לא בעייה, לדעתם. הוא יודע להתרד.

נתי לבש בגדים חרשים שהוזמנו עבורו במיוחד ולקח חברים במכוניתו הענ" קית. גואל לא נרדם כל הלילה, כי לא שמע את נתי חוזר. בבוקר נתי הגיע שמו וטוב-לב וסי" פר שכולם נסעו איתו לירושלים והיה כל-כך נחמד שנשארו לישון שם. יש לו המון חברים.

אלי אומר שהוא הכי חכם במישפחה. ממש פילוסוף. גואל: נתי הוא כמו כולם. הוא עצמאי לגמרי, יש לו הרבה שכל, ידיים טובות, חברים שאוהבים אותו, הבעייה היחידה היא שאין לו עבודה. הגובה זאת לא בעייה, לדעתם. הוא יודע להתרד.

מכוניתו של נתי

לתקן מכונית-כביסה הקורקיה, רדיו עם רשום וסיקלחט שונתמה

אם העירייה תיתן לו סימולר רים להסתדר יפה מאוד, אבל בטוח של- איש מהם לא קל להתדר עם החברה. "ליוצאי-דופן תמיד יש בעייה בחב" רה. רוחים אותם, מרגישים לא נוח בקירבתם, מקניטים אותם ולגמדים באופן מיוחד מייחסים כוחות על- טיבעיים בגלל מסורת ארוכה של אג" רות."

נתי מצלצל לגואל מדי פעם מה" כלא. להפתעתם של בנייה-מישפחה הוא מרוצה מתנאי-מעצרו ומספר שמתייח

אם העירייה תיתן לו סימולר רים להסתדר יפה מאוד, אבל בטוח של- איש מהם לא קל להתדר עם החברה. "ליוצאי-דופן תמיד יש בעייה בחב" רה. רוחים אותם, מרגישים לא נוח בקירבתם, מקניטים אותם ולגמדים באופן מיוחד מייחסים כוחות על- טיבעיים בגלל מסורת ארוכה של אג" רות."

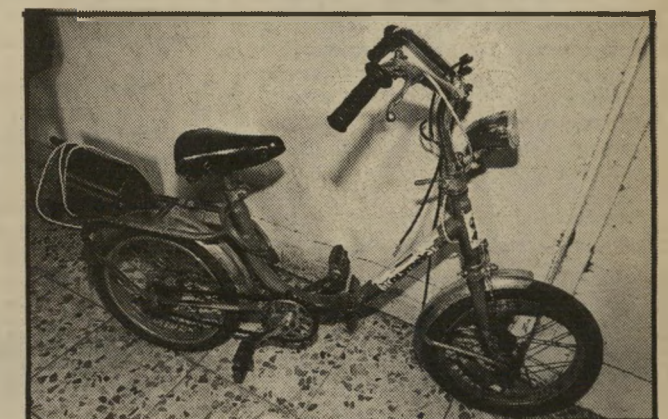
לנתי בן ה'28, שגובהו 1.0 מ' יש הכל - ובכל זאת נשלח לכלא בעוון גניבת אופני ילד

גואל כבר לא מאמין שנת יקבל רישיון. יש לו ניסיון רע מאוד עם עיריית תל-אביב. לפני 28 שנים כמעט רצח את ראש" העירייה דאז, מרדכי נמיר. בגלל מרדכי נמיר ועיריית תל- אביב נתי נולד נמוך. אמו של נתי היתה כהריון עם נתי והמישפחה הרחיבה את הבית ונתה את מה עירייה. יום אחד בלא להרוס להם את הבית. אמא של נתי לא רצתה להתפ" נות, היא נפגעה בזמן ההרסייה, וכך נתי נולד פגוע.

גואל כבר לא מאמין שנת יקבל רישיון. יש לו ניסיון רע מאוד עם עיריית תל-אביב. לפני 28 שנים כמעט רצח את ראש" העירייה דאז, מרדכי נמיר. בגלל מרדכי נמיר ועיריית תל- אביב נתי נולד נמוך. אמו של נתי היתה כהריון עם נתי והמישפחה הרחיבה את הבית ונתה את מה עירייה. יום אחד בלא להרוס להם את הבית. אמא של נתי לא רצתה להתפ" נות, היא נפגעה בזמן ההרסייה, וכך נתי נולד פגוע.

רישיון לשלגונים

ואב להם להיזכר במיקרה. אבל גואל חונק את ילדיו לא לשמור סינה ולא להיות שלגונים. זה יהיה עבורו שמחים בחלקם. כל יום סופרים כמה ימים עוד נשארו עד שנת ייצא ואם

אופניו של נתי

המישאלה הנדולה: רישיון לסכור שלגונים

עליו. אבל לעומת זאת סיפרו שהוא סבל לא מעט בילדותו. מי שלא הכיר אותו מהשכונה או מבית-הספר המיוחד שבו למד, הצביע עליו ברחוב וצעק את המילה הכי נוראית, יותר מעליבה מה" מילה מיסכן.

ר"ר קרביץ: זה נכון שנמוכים וסביר בתם נמנעים מלומר את המילה גמד. נעשה ניסיון להקים אגודה לנמוכי- קומה ושמה היה, למרביית הפלא, אנ"ק (אגודת נמוכי-קומה). זה כמו שהחרשים קראו לאגודתם: שמע."

בעייה קונקרטיית

יש לו הרבה חברים. גואל זוכר שב" חורף האחרון היה לילה גשום וסוער.

תמרורים

בניו-יורק:

100 אלף דולר

נחוג ♦ בניו-יורק, יוסי-הולדתו ה" 60 של קלאס טורה אולדנבורג, אחר מגדולי אמני הפופ-ארט, המרבה להשתמש בפסליו כהפציו של יוסיים, ואשר זכה, בראשית החודש שעבר, כפ" רס קרן וולף (100 אלף דולר) לאמנות. אולדנבורג, בנו של דיפלומט שבדי, גדל בארצות-הברית, וזה ח"י, משך שנים, בשיקאגו ובלוס-אנג'לס, לפני שעבר מיוזחה, לבניו-יורק, שבה עסק בראשית דרכו, לקיומו, כספרן בספי" רייה מדעית.

ברכת-עמון:

אירוסין במישפחה

התארסו ♦ ברכת-עמון, הנספ" כה זיין, 22, סטודנטית להמסבי" ואחת מבנות המלך חוסיין, ולמג'די אנוואר אל-סאלח, 24, סטודנט ל" מינהל-עסקים. אל-סאלח הוא אחיו הצ" עיר של מוחמד אל-סאלח, איש צבא ירדני, אשר נשא לאשה, לפני שנה, את הנסיכה עליה, אחותה הבכורה של הנסיכה זיין.

בירושלים:

רבי-סרן בן 19

נפטרו ♦ בניו-יורק, בגיל 62 (והר) בא לקבורה בירושלים, ד"ר (ס"טור"י) גילברט, חלוץ הטלוויזיה בכבלים האמריקאית, איש-עסקים רביהשקועות (כולל קבוצת הוקיי-קרח) ועסקן ציבורי (תמיכה בתיאטרונת ניסויים ונשיא ה" מכון הורדיר-אמריקאי לענייני ביטחון לאומי). גילברט, יליד אוסטרליה שגדל בארץ, התגרש בגיל צעיר לצבא הכ" ריטי של מילחמת-העולם השנייה, שרות אותו סיים בגיל 19 בדרגת מיי" ג'ור (רבי-סרן). הוא ירד לארצות-הברית אחר מילחמת-העצמאות, שבה השתתף כטייס בחיל-האוויר.

בבאלי:

תאונה ליצאנית

נפצעה ♦ בבאלי, איי-הינדונת ה" ארכוטי באינדונסיה, כתאונת-אופנוע, סאמלה בורדס, 26, יצאנית-הצמרת לילית הורו, היפהפיה שעלתה לכות" רות כבריטיניה, משהתגלה, כי לא הסי" תפקה במישרת תחקירנית-עוזרת לחב" ריהפרלמנט, אלא עסקה גם במיקצוע העתיק (תמורת מינימום של 2000 שקל למיפגש). בורדס, שיצאה לאינדר נסיה מאימת כל-ההתיקשורת, נפצעה מתחת לעינייה ומעל לשפתה עת התי, הפח האופנוע שעליו רכבה עם חברתה, כשהן אינן חובשות קסדות, משסוגוורו ממכונית שהגיחה ממולן.

בפאריס:

1710 מדרגות

נחוג ♦ בפאריס, יוסי-הולדתו ה" 100 של מיגדל אייפל, שהפך, מאז הקים אותו המהנדס אלכסנדר גוסטאב אייפל, שנודע גם כגשרים הרבים שבי" נה ובחלקו פנלמי, להסימלה של בינית גל-עלית-בשמה, ניתן להגיע (למי שמי" 25 מיליון חלקי פלדה ומי" 15 חלקי" מתכת מולחמים, ניתן להגיע (למי שמי" עדיף זאת על המעליות המתוקנות בו) גם בטיפוס ברגל - על 1710 מדר" רבות.

* שהוקסה מעיזבונו של שגור" קעובה האחרון בישראל, מיליונר יהודי שנקבה אח כספו בהתמכרות בשטח הכיסיה ושביקש, בצוואתו, כממשלת ישראל לחבר, סדי שנה, בוכי הפרסים בשיטח-יצירה שונים.

תרומה או שווקל?

שווקל, שיפרסמו בעיתון כדי שיחזיק מעמד.
 העיתון מפרסם כתבות חיות ביות על רמת-גן בחינם. לכך ביקשתי מרדן, שיתרום לפרויקט ובתמורה יפרסם מודעות במדף קומפוזיט, דן קיבל ויקבל את התמורה מפרויקט במודעות.

בהנהלת החשבונות נערך החישוב, ומישהו הוסיף בכתבירו על הפתק של סטוצינר: "מענק (תרומות)". סטוצינר הוסיף: "את ההמחאה יש לכתוב לפי קודת חברת פורז".

אבי אבנית ביקש מסטוצינר להסב את הצ'ק לפקודת חברת "פורז". סטוצינר לא התעניין למה ומדוע. הוא עשה במיוצרות מקידי-נאמנו של ראשיהעיר רייה עמית, למרות שלא ידע מזה היא חברת "פורז".

הצ'ק לפקודת פורז/הקן לפיתוח רמת-גן נמסר ביד לאבי אבנית, בצירוף מיכתבו של סטוצינר לקרן.

גם אילו היה אבנית מבקש להסב את הצ'ק לפקודת תיארון הביטה, או ליאיר קוטלר, הייתי עושה כרצונו התגונן סטוצינר והוסיף:

"קואופרטיב דן בתור שכזה לא עבר עם פורז. לא זכור לי שלדן היה קשר לפורז. אני נגד מתן תרומות, כי אין לדן כסף, אך המציאות באיזור שונה, תל-אביב, רמת-גן או בני-ברק פונים אלינו לקבלת תרומות, וגם מוסדות אחרים. חברים שלנו גרים במקומות אלה קשה להתעלם מן הפונים."

"דן פועל בתוסלכ. אבנית ביקש צ'ק לפורז, ונתתי לו."

אבי אבנית נטל מרדן תרומה

הסקופ של העולם הזה

לפני ארבע שנים סירסם "העולם הזה" סקופ. הוא נגע לראשיהעירייה החדש של רמת-גן, אורי עמית.

הסקופ, מרי הקירתו של יאיר קוטלר, גילה שאנשי עמית קיבלו תרומה בסך 5000 דולר, בצורה מזוהה ביותר, מידי קואופרטיב "דן". נסיבות התרומה, לאורך כל הדרך, היו חשודות ביותר.

לסקופ זה לא היתה תוצאה מיידיית. שאר כלי התיקשורת לא אימצו לעצמם את הגילויים, והיה נדמה כאילו העניין יישתק.

השברע הגישה הפרקליטות כתבי-אישום נגד אורי עמית, ואחדים משאר הנוגעים לפרשה, בעקבות קבלת שוהר ומתן שוהר.

להלן מפרסם "העולם הזה" כלשונה את הכתבה של יאיר קוטלר, כפי שהופיעה ב"העולם הזה" (21.8.85), בתוספת ההתפתחות החדשה.

יוסי הורביץ, והבקשה אושרה כנדרש במסדרות המיכצעים של דן. הרחלת לאשר לאבנית, שלי-חו המיוחד של ראשיהעירייה

אנף-אירגונות-כנון, הקובע. אני אבי נית הובא לעיריית רמת-גן על-ידי הכוס הקודם של כמועצת-הפועלים של עיריהגנים, אורי עמית, שהיה מדי

כ אחד מימי דצמבר 1984, כשנה אחרי הבחירות לעיריות וניצחוננו של אורי עמית בבחירות ברמת-גן, נר עד אבי אבנית, מנהל לישכתו של ראש

ארבע שנים אחרי ש"העולם הזה" פירסם את הסקופ על פרשת התשלום ששילם קואופרטיב "דן" לעוזרי אורי עמית, הגישה הפרקליטות כתבי-אישום

צאת עצמם (פורז) שני ספרים: השימה, הספר הראשון שחשף את הפרשיות הכלכליות שהסעירו מאוחר יותר את

מה לקרן שלא היתה קיימת בינואר 1985. לאיזה מטרה הופסו הכספים לחברת "פורז"?

עמית, "תרומה" על סך 5000 דולר ל"קרן לפיתוח רמת-גן". עברו רק כמה ימים מאז נועד אבנית

כיר המועצה. אבנית היה הגיבור. אבנית ביקש תרומה "הרבה מעל 5000 דולר?". סטוצינר השיב כי עליו להביא את הבקשה לדיון ולאישור מוסדות דן. הוא לא התעניין מה היא קרן לפיתוח רמת-גן, ואם אומנם קרן כזאת קיימת בפועל. במהירות מפתיעה "עודכן" יוד דן,

העירייה החדש, עם שני חברים בכירים בדן — אלי היימן, מנהל אגף כוח האדם, ודני סטוצינר, חבר מועצת דן וסגנו של היו"ר יוסי הורביץ כאגף החוץ של הקואופרטיב.

הנושא, אשר לובן בבית-קפה מחוץ לבית דן: תרומה לקרן לפיתוח רמת-גן. דני סטוצינר היה און, בתפקידו כיו"ר

בנק הבועלים
 BANK HAPOLIM B.M.
 הסניף המרכזי 600 שד רוטשילד 50 ת"א

שעות
 העתק לא לתשלום
 חברה מזה

048156
 שלמו לפקודת

שני סליון חשע מאות שלושים אלף
 מאתיים שיבעים וחמש שקל בלבד.

"דן"
 אגודה שותפית לתחבורה ציבורית בע"מ

תאריך 8.1.85 DATE

00048156 012160011A 0512688

לכבוד
 הקרן לפיתוח רמת-גן
 ע"י חברת פורז

17 תל-אביב, ישראל
 "חברת הפועלים לציבור"

D A N
 COOP. SOCIETY FOR
 PUBLIC TRANSPORT LTD.

מס' 048156
 על סך - 3,264,750 (שלושה מיליון מאתיים שישים וארבע אלף שבע מאות וחמישים שקל בלבד).
 כתרומתנו לקרן לפיתוח רמת-גן.

מכתב פנימי הורה סטוצינר להניח את ההמחאה על סך 5000 דולר לפי השער היציג לדולר, שהיה אז 652.95 שקלים, "לטר" בת קרן לפיתוח רמת-גן כהתאם להחלטת ההנהלה.

מכתב-הלוואי של "דן" חבר, מה עשו לך?

מדינת ישראל, ואת הצל על יהושע רבינוביץ: "הסיפור שמאחורי המחיר הכלכלי... סיפור עלייתו הבלתי-ידיאומי (ו) של האיש המנווט מחרל זה — יהושע רבינוביץ."

אבי אבנית הציג עצמו כעוזר ראש העירייה אורי עמית. בפיו סיפור מדויק, הממחיש את שותרוש בממלכתו החדשה של ראשיהעירייה הרמת-גני.

עם שני בכירי דן, וב"כ בינואר 1985 כתב סטוצינר את המיכתב הבא:

פורז מגפיקה את העיתון הכלכלי של מיפלגת-העבודה ששער, וגם את ביטאון חב"ד, והיא הבעלים של המקומון רמת-גן שלנו. היא מוציאה לאור, לכל דורש" ירחונים מיקצועיים וכתבי-עת לסוגיהם.

"לא זכור שביקשתי להסב את הצ'ק לפקודת חברת פורז. לא זכור גם שבאתי בעצמי ליטול את הצ'ק."

במכתב פנימי הורה סטוצינר להניח את ההמחאה על סך 5000 דולר לפי השער היציג לדולר, שהיה אז 652.95 שקלים, "לטר" בת קרן לפיתוח רמת-גן כהתאם להחלטת ההנהלה.

קרן רמת-גן לפיתוח היא בשלב של היווסדות, וטרם נרשמה אצל רשם החברות. ביקשתי כסף בשביל פורז, ולא בשביל הקרן. דן טעה ברישום הדברים אצלו. ביקשתי תרומה של 15 אלף דולר בשביל הקרן, ואחרי שתקום הקרן נקבל את התרומה מדן. הם לא הבינו את העניין.

ההמחאה על סך 5000 דולר לפי השער היציג לדולר, שהיה אז 652.95 שקלים, "לטר" בת קרן לפיתוח רמת-גן כהתאם להחלטת ההנהלה.

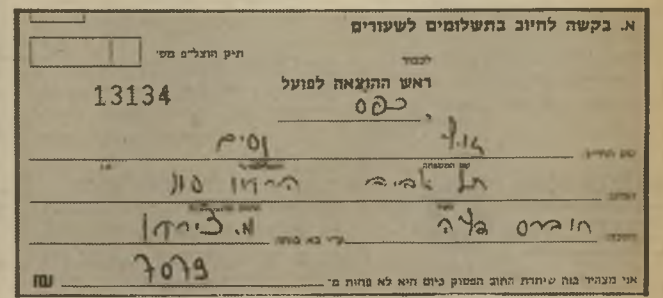
חובות אבודים וחובות שלא משלמים

יש כל מיני סוגים של חובות. קודם כל, לא מדובר בסתם אנשים. יש חובות לבנקים; יש קונצרנים ואף קיבוצים לבנקים; יש חובות שלא ישולמו מעולם, ויש גם חובות של מפלגות אחרי הבחירות.

מה עושה סתם אחר, או אתה, שמיפ לגה חייבת לו/לה כסף? קודם כל מנר-גרים, אחר-כך בוכים, אחר-כך נתלים בהבטחות, וכאשר כל אלה לא עוזרים, מה עושים?

הנה מה שעשתה אחת, שלאחר שה, עוזרו של הנתבע השלישי, יוד מטה-הבחירות ניסים וזוילי. מה ביקשה התובעת? שיטילו עיקול על משכורות שני אלה. (לצורכי השכר לה כללית, מן הראוי להסביר שאם עמותה — ומפלגת העבודה היא כזו — חייבת כסף, אפשר בהחלט לתבוע אותו מכל אחר מחבריה-עמותה. הנה עוד סיבה למה לא כראי להיות חבר רשום במפלגה, למשל.)

ובכן, השופט פסק להטיל עיקול על המשכורות. עדיין לא קרה דבר. אז פנו

בקשת החיוב של ההוצאה לפועל אפשר לעקל משכורות חברי המפלגה

למי שמשלם את משכורתו של זוילי, שיעכב את הסכום. גם שם לא קרה הרבה. ואז פנו להוצאה-לפועל על-פי פסק-הדין, וצירפו לסכום המקורי ריבית, הצמדה, אגרה, שכר-טירחנות-רדיני, והנה יותר מ-7000 ש"ח.

יש גם הורעה לחיוב, האומרת שתר צא נגרו פקודת-מאסר, וכי.

עכשיו נראה מה יקרה. ישלמו, ייש בו במעצר, או אולי יספיקו להעביר חוק חדש, האוסר על גביית חובות של מיפ לגות, למפרע מה-31 באוקטובר 1988?

ארבעה חודשים לא קיבלה את כספה מפלגת-העבודה נשארה חייבת ל-דליה חוברס 4800 ש"ח. היא עברה את התהליך הרגיל, ואחרי שכל אלה לא עזרו, פנתה לחברה העוסקת בגביית ציקים חוזרים, ביצוע פיסקידיו, פקי דות-מעצר, עיקולים ואיתור-נכסים (לי שם הקיצור תיקרא החברה ציק'ק). החברה שלחה תחילה מיכתב מגומגם למפילגה. לא עזר. הגישה תביעה ב-סדר-דין-קוצר. לא עזר. הגתבעים הם מפלגת-העבודה, אחד בשם קוולה מי

פאהד יבקר בבורסה

הפעם כמעט-מונולוג של אחד מהכרישים הוותיקים של הבורסה, אופטימיסט הסר-הקנה, הוא את העצים וגם את היער. לא כל מה שאמר מובא כלשונו, אבל רוח-הדברים מתקיימת:

אני אומר לך, המקום הראשון שאליו יבוא פאהד (מלך סעודיה), יהיה אחד-העם 54 (בית הבורסה בתל-אביב). בכל העולם יש צרות, אבל הכיוון הוא של פשרות (קומפרומיס, בלשון). תשמע, אין ברירה. יהיה שלום עם הערבים. למרות הכל, פרס איש הון וחזון, ויוציא אותנו מכל דיכאון.

אני הבורסה רואה את הקומפרומיס לפני שה עולה רוחה!

חביבי, הוא אומר, אין בעולם דבר יותר חכם מהבורסה. אלוהים גזר עליה לראות את הדברים. זה שוק חכם, תשים לב, חכם מי שרואה את הנולד, נכון?

פה תהיה מעצמה כלכלית, במקום צבאית. יהיה גם צבא חזק, אנהנו נספג שדותים לכל מדינות-ערב. כך נרדים אותם. תחומר ירדים אותם. כמה שתיי לחם, לא יעזור, יותר טוב שיהיו רדומים, מאשר מתעוררים במילחמה. לכן הקומפרומיס יגיע לאיזור הזה. לא יעזור לך שום דבר.

מה יקרה עד שיגיע הקומפרומיס, אני שואל. מה אתה רוצה, שנקמץ? יגיע אל תדאג, הוא משיב. אתה שואל מה קורה היום בבורסה. תראה, הבורסה עשתה חתיכת-דרך. 1982 היתה בניה יותר טוב, היתה בניה כדי לתחזיק רמה של בורסה. היו גנבסטים" בסדר גודל של יותר מבנקים. לא נזכיר שמות. ביום כזה למשל (יום חמישי בשבוע שעבר), קצת חלש, היו באים X ו-Y והוג, קונים והשוק עולה. מה יש לנו היפוך יש לנו קופות-גמל, עובדים

ריבית רצחנית רצחה את הקליינטים

ביום השישי האחרון השתתפתי ב-מיסבת-עיתונאים עם ראשי הבנק ה-בינלאומי. הנהגה מזה שנים לפרסם את מאזן הבנק ראשון (מחמשת הגרולים), ובחודש מרס. התרשמתי משני דברים.

ריבית רצחנית

האחר: שבראשונה קורא יוד של בנק, יגאל ארנון, הפרקליט הנרע, לריבית שהבנקים לוקחים "ריבית רצחנית". זה חשוב.

האחר: שמנכ"ל הבנק, שלום זינגר, מעריך את הפרשות הבנקים לחובות מסופקים בשנת 1988 בסכום של שני מיליארד ש"ח. סכום עצום.

יש תמיהה. מה ההיגיון בכך ש-לוקחים ריבית רצחנית מהקליינטים, כאשר היא גורמת לכך שאותם קליינטים לא יוכלו לעמוד בהחזר-החובות, בגלל הריבית הרצחנית, ועכשיו צריך למחוק, לשמוט, לאבד ובעיקר להפ-

גם מיטה וגם בדיחה בצידה

ושוב הכלבו המפורסם, האמאכר שלי. לא חידוש גדול, אבל מעניין וגם מועיל.

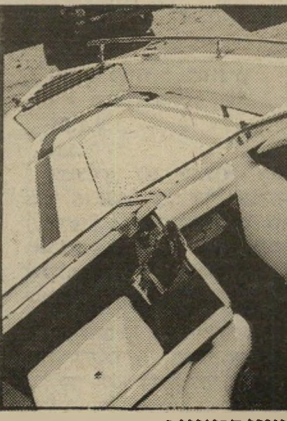
נניח שבא אורה נוטה ללון. הספה המתקפלת התפרקה, והיא מתקפלת ל-צד אחד בלבד. בקיצור, לא בשביל אורחים. מה עושים? הנה מה שמציע הכלבו.

המיטה המתקפלת הקטנה ביותר, והנה התיאור: מיוזון מתנפח בעל מיסגרת-מתכת מתקפלת. משלבים את הנוחיות של מיוזון-קפיצים מעולה ונוחיות של איחסון קומפקטי.

שלא כמו ספות מתקפלות, מעניקה המיטה תמיכה לשינה נוחה על-ידי מיכנה תעלות של תאי-אוויר, המאזנת את התמיכה בגוף — כדברי ההסבר.

חיים. והעיקר: למוזון מצורף מקררן קטן, המופעל על-ידי המוגן, והמשמש לקירור של משקה קר, למשל. וכל זה במחיר שווה לכל בעל סירת-מיוזן: 3000 שקל חדש.

חיים. והעיקר: למוזון מצורף מקררן קטן, המופעל על-ידי המוגן, והמשמש לקירור של משקה קר, למשל. וכל זה במחיר שווה לכל בעל סירת-מיוזן: 3000 שקל חדש.

סירת מיוזן ממודגת-אוויר אוויר קר ב-3000 ש"ח

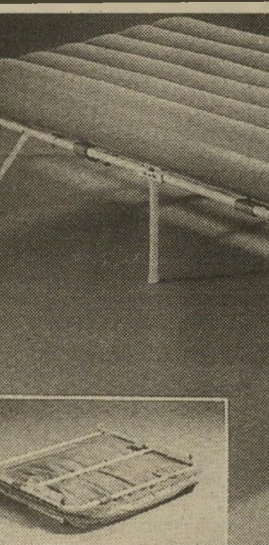
בנק לאומי

ראה הבנק הקודם, אבל בהיקף קטן יותר. הרווח — קרוב לאפס.

● **בנק המיזרחי**, הפסד.

● **בנק דיסקונט**, רווח בסיוע חברות הבת (ברקליס, דיסקונט ניר יורק, חלקן בריווחי הבינלאומי).

אני בטוח שעם פירסום התחזית הד פרטית שלי יבואו ויגיעו שיחות-טלפון מהנ"ל. יש לי כבר תשובה מן המוכן: הלוואי ואתברכה, בעיקר בנוגע לבנקים המפסידיים.

מיטה מתקפלת מתנפחת ניפוח המיוזון תוך 60 שניות

עשוי מפייזסי רחיק (שאפשר לרחוץ אותו) ומצופה בשיכתב חומר פלאסטי (שלא הצלחתי לעמוד על טיבו). המיס-גרות עשויות מצינורות-מתכת בקוטר של 2.5 ס"מ. כאשר כל היחידה מנו פחת ומורכבת היא מימדיה: גובה — 55 ס"מ, רוחב — 102.5 ס"מ, אורך — 185 ס"מ. המיסקל — 17.25 ק"ג. ה-

מחיר — 130 דולר, ובכלל זה המיש לוח ואחריות בלתי-מוגבלת. ועכשיו לבריחה. גם בענייני ספות. פרקליט, או אם תרצו רואה-השבוח, לא חשוב, הכניס ספה למישרו. כזו חבר ושאל: בשביל מה אתה צריך ספה במישר? השיב לו: בשביל הפאקס!

נאשם עמית
לא היה לי שום קשר

תרומה או שוחד?

המשך (עמוד 37)

התגונן, כשראה מיסמכים בפרשה. במישרו אמר חר'משמעית: "שילמנו לפורח תמורת פירסום חוברת שהוציאה החברה בשבילנו". הוא לא יכול היה להציג את החוברת, כשהתבקש לעשות כן. אחר כך הוסיף בהדגשה: "לא תרמנו דבר לעיריית רמת-גן".

למה כתבו מיכתב לקרן לפיתוח רמת-גן על התרומה?

הוא השיב תשובה מובלגת: "היי, פירסם משהו דרך פורד. תחילה ניהלנו משא ומתן עם עיריית רמת-גן, הם ביקשו תרומה, ולא שילמנו להם".

שוב הוצגו לפניו המיסמכים. הפעם החזיר: "בעוד כמה שעות אשיב".

בשבת בבוקר צילצל ואמר: "באמת תרמנו לקרן לפיתוח רמת-גן". הוא חזר על סיפורו של דני סטוצינר.

התעלומה נותרה בעינה: למה באמת היו מיועדים אותם 5000 דולר, "תרומת" חברת "רד"?

אין אפילו פרוטה!

אש העירייה, אורי עמית, לא ידע — כך אמר — כמה מרובר. הוא הפתיע — או שמא הדהים — כשהדגיש כי קרן רמת-גן (זה השם, ולא קרן לפיתוח רמת-גן) — הוקמה רק לפני כמה שבועות".

לשון אחר: כאשר התייצב שליחו, אבי אבנית, ב"רד" לקבלת 5000 הדולר בשביל "קרן לפיתוח רמת-גן" בינואר 1985, לא היה קרן בזאת קיימת ב"מצאות, לדברי ראש העירייה:

צילום מצב עכשווי ב"קרן רמת-גן, בדברי ראש העירייה

נקלטו בידן כ-800 אוטובוסים חדשים מתוצרת סאן. באותה שנה הפקידו מנהלי סאן בחשבוךבנק גרמניה יותר מ-300 אלף מארקים גרמניים, עודפים מעיסקות רכישה קודמות.

במשך חמש שנים לא נגע איש בכספים האלה. חברי דן, שביקשו מהנהלה לחקור את מקורם של המארקים האלה, לא נענו. הנהלה הטילה על "פרשת המארקים השחורים", כפי ש'כנתה בהעולם הזה, איפול מלא.

פרשת המארקים השחורים פורסמה בהעולם הזה בצמוד לפרשת עמית. הדקשר ברור והגיוני. הרולארים שסייעו לעמית ולעיתונו, מקורם, כנראה, בי אותם כספים שחורים.

שבוע אחרי פירסום הכתבות הפיצה הנהלת דן איגרת בשם: חבר. מה נעשו כך? לא היתה באיגרת אף הכחשה אחת לגילויים שהתפרסמו.

לאבי אבנית, שנטל מן תרומה כאילו לקרן עירונית שלא היתה קיימת, כדי להעבירה למולי פרטים, כתב דן: "בדיועך מתברר לנו שהכסף לא הגיע לקרן רמת-גן לפיתוח ועוד יותר מזה — שהקצין לפי שעה טרם קמה. אנו זכאים להסבר מלא מדוע הודית להעביר את הסכום לפורח, ונתת לנו להבין שהוא יגיע בדרך זו לקרן רמת-גן לפיתוח".

אל המר"לים של פורח כתב דן: "כסף זה הגיע אליכם בטעות, ואנו דורשים לתקן טעות זו ללא דיחוי, ולהחזירו לנו מיד בשקלים, לפי השער היציג של הדולר".

מישפט באיחור

תחסדות תמימה זו לא סייגו אזה כסופו של דבר לון או לאורי

פקודת-תשלום					מס' 8979	
מס' 652					מס' 14-81-3258	
מספר	בסכום	מספר השכנו	בסכום	מספר השכנו	ס'יה לתשלום	חשם
			3204.750	תנועות	3204.750	חברת פורד
						14-81-3258

פקודת-תשלום על שלושה רבעי מיליון שקל (ישון) בעוד כמה שעות אשיבו...

עמית. השבוע הוגש לבית-הדין המחוזי בתל-אביב כתבי-אישום נגד אורי עמית ואברהם אבנית. הם מואשמים בלקיחת שוחד מחברי המוכירות וההנהלה של דן. יו"ד מוכירות דן, יוסי הורוביץ, ומנהל אגף-התיכנון-האירגון של הקואופרטיב, דניאל סטוצינר, וחבר המוכירות וההנהלה אלי היימן, מואשמים בעבירה על מתן שוחד.

הסיבה למתן השוחד, כמפורט בכ"ת תביהאישום: רצונו של דן לזכות במי גרש חדש, שישמש כחניון לאוטו בוסים, אחרי שביית-הדין הוציא צו סגירה על החניון הישן, הסמוך לבור-סת-ההילומים. כדי לזרז את הליכי הטיפול במיגרש החדש העניק דן לאורי עמית תרומה של 5000 דולארים. ואכן, בין דן לעיריית רמת-גן, והמיגרש ה' סמוך לקניון-אילון הוחבר לקואופ' רטיב דן לתקופה של 10 שנים.

שאלה אחת נותרה בכל אופן בלתי פתורה. מדוע המתינו הפרקליטות וה' מיסטר ארבע שנים, עד שהגישו את כתבי-האישום? הרי הכתבה של העולם הזה פורסמה באוגוסט 1985. שלוש וחצי שנות שילטון ומנוחה עברו על עמית, ורק עכשיו, אחרי ששכל בכ' חירות, טרזו להגיש נגדו כתבי-אישום.

אילו היה נבחר לקדנציה נ' ספת, האם היה זוכה לתקופת-חסינות שנייה?

מאת חת'י: ס'יה לתשלום

אל חת'י: חברה פורד

הנדון: כספי תרומה לקרן לפיתוח רמת-גן

4 ארבעת אלפים 750 שקל

652.95

מס' 14-81-3258

מס' 3204.750

מס' 101

מס' 14-81-3258

התזכיר הפנימי של "רד" על 5000 דולר, זה לא דבר מנוה...

הנחות הנחות

אפשר להשתגע מהצרכן הישראלי. לא רק מה הוא קונה ובכמה, אלא בעיי לק איך מוכרים לו. והמעניין הוא שה' שיטה תמיד עובדת.

תפתחו את המגוינים של סוף-הש' בוע, המצורפים ליומנים. הכל מוכרים בהנחות, כתשלומים, ושוב בהנחות. המחיר לא חשוב, משום שעל-פ'רוב הוא גם לא מצויין, העיקר ההנחה.

הנה המצאה, בתחום ההנחה, הירוש בקנה-מידה עולמי, משהו שגם בפרטים לא רואים: צ'ק. לא רק שמבטיחים לך הנחה, כזה אין חידוש, מבטיחים לך צ'ק. אבל, לא נקדים מאוחר למר קדם.

חברת אלקטרה. גאה לפתוח את שנת '89.... במיבצע צ'ק. קנה אל'ק' סרה והצ'ק בדרך אל'ק'. בקיצור, אתה קונה אחר ממכשיר-החשמל של החב' רה, תולש ושולח תלוש בצרוף החשבר נית לחברה, והצ'ק, כאמור, בדרך אל'ק'. בחוברת היצעונית שצורפה לאחד מעיתוני-הבוקר, יש הכל: צילומים ציבעוניים של מוצרי-החשמל, תיאור תכונותיו הנאצלות של כל מכשיר, וכמובן תלוש הצ'ק, שבו נקוב הס' כום שיוחזר לך, על-ידי החברה, בצ'ק. בגב החוברת יש גם רשימה של הסוד'רים המומלצים. זהו זה מה שיש.

מה שחסר זה פרט בלתי-נחשב: המחיר, כן, המחיר של כל מכשיר! אני מניח שהנחה שנעה סביב 5% ממחיר המכשיר, שמחירו לא צויין, אינה ראוייה לציין, ומכאן הצ'ק. כל הנכח. באנגליה, מי שהיה מפרסם חוברת כזו, היה נתבע לדין, וככל הידוע משלם קנס הגון. שם, וגם במדינות-אירופה אחרות ובארצות-הברית, לא רק שאסור לפרסם מוצר ללא מחיר, אלא מי שנותן הנחה, ומתברר שההנחה אינה הנחה, למשל ערב ראשה-השנה האורחית או במעבר מעונה לעונה, מתחייב בקנס, ובמיקרים אחרים בסגירת החנות. על פי רוב, יהיה צמוד למוצר המחיר המקורי, שיעור ההנחה והמחיר החדש. עכשיו אתם אולי מבינים את גודל החידוש של אלקטרה. לא רק שאין מחיר, אלא שגם מבטיחים להחזיר לך סכום נקוב, שאינך יכול לדעת מה הוא מייצג וכמה. ולא עוד, תקבל צ'ק הכי תה. תחת לקבל הנחה במקום, בשעת הקנייה.

ועוד תופעה ישראלית טיפוסית: אך יצא המוצר החדש לשוק, כבר מוזמנת לקונה הנחה שאסור להחמיצה. הוא ש' אמרנו, קונים הנחות.

כמה שווה הדולרטייפ

חבר שלי קנה טייפ-מנהלים לקס' שות קטנות של גודל אלקטריק עם כל השיכולים, כולל הפנס של הפעלה באמצעות הקול. שילם 200 שקל לפני מע"מ. מכשיר נחמד, מחיר מתקבל על הדעת.

הלכתי לבדוק, אולי אפשר למצוא יותר זול. לא מצאתי. אבל מצאתי יותר יקר — 270 לפני מע"מ.

טילפנתי למפיץ, שהוא לא בהכרח הייבואן. הוא מוכר לחנויות כ-130 שקל, לפני מע"מ. בכמה קונה הייבואן? לא ברור.

ביקשתי מחבר אחר, הנוסע בקו תל-אביב-ניו-יורק-תל-אביב, לבדוק ב' ראוץ-טאו' בניו-יורק. התוצאה: 35 דולר לצרכן, כולל 8% מס. הייבואן בארץ משלם, במיקרה הגרוע, 25 דולר, שבסופו של עניין הופכים בארץ ל-150 דולר. זה מה שקרוי דולרטייפ.

עמית: "אין אפילו פרוטה אחת בקרן"

כעבור דקה חזר והרגיש: "לא קי' בלנו עד כה שום תרומה לקרן" הוא מבקש לאסוף כספים כדי להקים בעירו מוסדות תרבות ומוסיואונים, אולמות לקונצרטים ולתיאטרון.

מה ידוע למר עמית על חברת פורח?

עמית: "חברה המוציאה לאור כל מיני ביטאונים. היא לא קשורה בעירייה. היא מפרסמת כל מיני דברים, כמו העיתון המקומי רמת-גן שלנו. הם מגייסים מודעות. לא היה לי שום קשר לעיתון הזה. הליכוד טוען כאילו פורז עברה בשבילי במערכת-הנבחרות ל' עירייה, ואני דאגתי לה למודעות באותה תקופה. השמצות. לא ירוע לי על שום תרומה שניתנה לקרן רמת-גן דרך פורח. הקרן שלא קיבלה אגורה!"

עד כאן הכתבה של העולם הזה (21.8.85)

שוחד לשם מה?

ניין היה לך, קואופרטיב כושל, מסכום כסף כזה, שניתן כתרומה מיידית, רחופה?

במאי 1977 חתם דן על חוזה-הצטיי' דות גדול עם יצרנית האוטובוסים וה' משאיות הגרמנית סאן. עד 1978

מונולוג של אורי מלמיליאן

● לימודים: גמרת!

רק בית ספר יסודי...

רציתי להיות תלמיד טוב. בכדר רגל... הייתי מרגיש נהדר בכיתה ד', כששיחקתי עם שחקנים מכיתה ח'. גמרת רק בית ספר יסודי. מה קרה? לא קרה שום דבר. בחרתי במיקצוע ושמו כדורגל. עוד כשהייתי בכיתה ו' ידעתי שלא אמשך ללמוד. ההורים רווקא ניטו

היינו תיסעה ילדים בבית. עכשיו נשארנו שניים. השאר התחתנו. אני נהנה לגור בבית. חתונה? איוו אמא לא לוחצת על הבן שלה שיתחתן עם האשה הנכונה, שיהיה לו טוב? עד עצם היום הזה לא עמדתי על סף חתונה, ואצלי "ספחחחחחחחח" זה לה גיע לרבנות. התאהבתי? מי לא? למה לא? אבל זה לא הגיע לזה. לעולם אי אפשר לדעת. כשזה בא — אז זה בא.

אני אומר לך: זה פורקן! לא רק המתח במישחק. זה פורקן גופני. גם כאימון אני מתפרק. כשמגיעה הפגרה אני מרגיש אחרי שבוע-שבר עייים: "רי, נמאס לי!" אני יודע שלכדורגל יש בארץ תרמית של אדם לא-משכיל. אם נשווה בין הכדורגל לבין הכדורסל: הכדור סלגים מעריכים את עצמם יותר מאשר מעריכים את עצמם שחקני-כדורגל. אני קורא לפעמים בעיתונים איך שח

איך לא אזכור את הפעם הראשונה ששיחקתי בכית'ר וירושלים? הייתי אז בן 10, אולי — 11. היינו משחקים ככה בשכונה. המאמן של קבוצת הילדים של ביי ת"ר בחר בכמה ילדים. אני זוכר את הרגע שהוא בחר אותי, בטח זוכר, מפני שכתור-תוכי ידעתי שיום אחר זה יגיע. תמיד-תמיד רציתי להיות כדורגלן! מרוע רציתי מפני שאהבתי את המישחק הזה. קשה לי להסביר: אם את לא בתוכו — קשה לך לתפוס מבחוח.

"בבית"ר הכל היה בנוי עלי. זה נמיאס לי!"

● המעבר מבית"ר

ירושלים למכבי חל'אביב:

● מדוע בעצם בולם מתרגי שנים?

העניין הוא ששחקן שגולד בקבוצה וגרל שם 16 שנים — ואלה רק השנים ששיחקתי בקבוצה הבוגרת של בית"ר — עובר לקבוצה אחרת. ועוד עובר מבית"ר! אף-אחד לא האמין שבאמת אעשה זאת. אבל עשו מזה רעש גדול מדי, כזה רעש.

● אני מבינה שבועבר לא ניר תן היה "לקנות" אותך מבי ת"ר.

נכון, תמיד הייתי שייך לאגודה. אמנם רצו אותי בקבוצות אחרות, אבל זאת לא הייתה החלטה שלי. הפעם זה שונה. לפני שלוש שנים חתמתי עם בית"ר על חוזה, שהמעבר משם יהיה תלוי בי. הם (מנהלי הקבוצה) לא חשדו שזה יקרה. אולי הם חשבו לעצמם: נו, הוא יהיה אז בן 32....

● זהו גיל הנחשב בכדורגל כגיל מתקדם...

את מתכוונת שאני הולך לקראת סוף הקאריירה בינתיים, אני לא מרגיש טוב. אני מרגיש טוב.

● לא פחד קצת לקראת העתיד "בגילך"?

בינתיים — לא. אני מסתכל קדי-מה. אני לא מרגיש שאני מתפקד פחות טוב. אני מרגיש טוב עם עצמי.

● מהו הפחד הגדול ביותר שלך?

יש, יש בי פחד, שיום אחד לא אוכל לתפקד יותר. כלומר: מבחינת כושר גוף פני. אבל זה עוד לא הגיע. יש לי עוד חמש-שש שנים במיגרש.

● יש לך מסלול-קאריירה מתוכנן?

הבעיה היא שאני לא יכול לתכנן את הקאריירה שלי. אני רואה עצמי שחקן-כדורגל עוד כמה שנים. יש לי חוזה עם מכבי תל-אביב לשנתיים הבאות... אני לא מאלה שאוהבים לתכנן, כן, אני ספונטני.

● המעבר למכבי תל-אביב כרוך בשינויי-מגורים?

אני עוד לא יודע במה זה כרוך. אם ארגיש שהנסיעות מקשות עלי — אשן שם (כתל-אביב) פעם-פעמיים בבית מלון. לא, לא בדירה, אל תשתגעו. בכל מיקרה, אחזור לירושלים.

ללחוץ עלי להמשיך ללמוד, אבל ירעו שבחרתי בכדורגל, ואין מה לעשות. הם נורא מאוכזבים מזה. הם רצו שאלמד תורה, אהיה תלמיד-חכם. אבל כדורגל? לא, אני לא מתחרט עלי-ך שלא המשכתי ללמוד.

אם אני מרגיש לפעמים שחסר לי משהו? לכל כך-אדם חסר משהו. אני לא יודע על שאר השחקנים בבית"ר, אם למדו, כמה גמרו. לא יודע. זה בכלל לא נושא שמדברים עליו אצלנו. אין לי שום חלום להמשיך ללמוד פעם. יכולתי לשקר לך ולנסות להר-שים אותך, אבל באמת אין לי תוכניות כאלה.

● דת... זה נורא

בשביל ההורים שלי!"

אני בא ממישפחה דתית-דתית רתית. אנתנו שומרים שבת, שומי רים על כשרות.

אני אמנם רק מניח-תפילין כל בוקר, אבל אבא שלי מתפלל בצהריים ובערב. הבעיה היא שאני משחק כדורגל בשבת — זהו חילול-שבת! בהתחלה, כשהייתי קטן, היתה עם זה בעייה. הייתי בורח להורים שלי מאחורי הגב. זה נורא בשבילם, העניין הזה. עד עצם היום הזה, הם אומרים לי: "די כבר, תפסיק עם זה!"

כמה שזה יישמע לך מוזר, אם אני משחק בירושלים בשבת — אני מקפיד לישון במלון פלאזה בערב-שבת. המי לון קרוב למיגרש, ואני הולך ברגל למישחק. אם מדובר במישחק-חוץ? אני נוסע בשבת, מה לעשות.

כל האחים והאחיות שלי דתיים, אבל פרט לקטע הכדורגל אני דתי כמותם. ההורים שלי לא ראו אותי משחק במיגרש. יצא להם לראות אותי משחק רק בסלווויזיה, בשידורי-הספורט במוצאי-שבת. אבא שלי בכלל לא אוהב כדורגל. רק שני האחים שלי חובבים.

● נשים: "... אבל אני

גר עם ההורים..."

יש, יש, לא חסר. זה לא יעזור. אני מוכר. זה פותח דלתות. אבל מה? אם תכתבי על זה שיש לי חברה — אולי זה ייפסק? אם יש לי כולם יודעים שאני בחור סולידרי, שלא מדבר על זה. אני יוצא עם מישהי, לא מפורסמת, חודש, חודשי-חצי.

כן, אני בן 32 ועדיין לא התחתנתי. יש לי אמנם רירה, אבל אני גר עם ההורים. למה? זה הכיף של המישפחה.

אילוסטרציה: דניאל חיים

● בית-ירושלים מזורחה עם הליכוד. גם אתה?

מלמיליאן בעת הראיון
אין לי שום חלום להמשיך ללמוד פעם...

סמון ימני

אן ליטני

איל איל איסראיל

כל עם ישראל עצר בשבוע שעבר את נשימתו בערי מיה דרוכה ומבוללת: כיצד יתנהג הציבור הערבי הישראלי ביום-האדמה התשס"ז? השמאלנים מבינינו התפללו רחם, שאחיהם יזכרו ברוע האחרון לעצור בעד עצמם, ולא למחוק את שרידי ההבדלים בינם ואת אחיהם בשטחים.

בכל הדיווחים והכתבות שהתפרסמו אחרי יום-השבת, התברר ש-יום-האדמה עבר בשקט מפתיע, תע, כאלו רבוננים בעראב בקבוקי-בערה בס' ח'נין, הם חלק מהריסואל המקבל בשבתות בצאר, צנו, והציבור הערבי, איכזב, לכאורה את הרחוב הישראלי, כשלא נקט אותם גילויי-שימחה מולקלו-יסטיים, שאנו כה רגילים אליהם.

ההלכות-הזהרות עם האינתיפאדה, הנפת דיגלי אש'ף, הבערת צמיגים, רגימת רכבות וחסימות כבישים - התקבלו באנחת רווחה קולנית אצל עיתונאי-ישראל, שחששו מ-אקסן' יותר רציני.

עוד פרט מעניין: מאותם מצעד-שילהוב-יצרים, שנערכו בכל היישובים הערביים. אף פעם לא טורח חים, משום-מה, עיתונאי-ישראלי וכתבי-הטלוויזיה, האמונים על זכות-הציבור-לדעת, לתרגם לקהל ה-קוראים והצופים את הסיסמות הנצרות בכל-פה, כאילו היו אלה קריאות, אל-אל-ישראל' מסורתיות, שאין צורך להסיבין.

אין עוד ציבור כדוגמת ערבי-ישראל, הזוכה בק' רדיט ציבורי וסלחנות תיקשורתית במימדים כאלה.

סוס טרויאני

לא פלא שיוסף ביילין הוא הבחירה של שימרון מרס למנהיגות-העתידי של מפלגת-העבודה. חתרנותו הבלתי-נלאית של סגן-השר יוסי מאפי-לה, לא אחת, על תכניו המורכבים של מורו ורבו השר שימון, ומעמידה אותו כחובבן חסר-מעוף אל מול הפיתוח החדש של ה-סופר-ביילין, "חתרן משומר - סימן 2".

מתפלא אני, שיצוני המדבקות של חברות-הזבל עדיין לא יצרו דמיון בייליני, כסמל לחוסר-נאמנות וירטואוז ותכנות הבלתי-נלאית. מין נחש-מישק' פיים עם עדשות-מגע - למען ילדינו, שיראו וייראו. מעט מכישורנותו של ביילין, האיש מיספר 2 במישור-ההארץ, ולמדנו שבוע שעבר, עת ניסח חב' ריהכנסת לזרן, למשרד את הקציג-המדיני, ביילין היה זה שזים בבוקרו של יום הגדלה פרועה של תק' ציב הכספים הייחודיים, המוקדש למיפלות הדתיות ומקורביהן, הגדלה שהפתיעה אף אותן. ובערבו של יום, אצ'רץ יוסי זה שהשתתף במנישה חשאית במלון "פלאזה" בירושלים, בהשתתפות חברי-הכנסת משו' כד'היונים של המערך, שנושאה היה, ואיך לא, הפלת ממשלת האחדות. אותה ממשלה שביילין משמש כח' בר זוסר בה, והודות-התאפשר בעזרת מיודעיו מה-מיפלות הדתיות.

נשאלת השאלה אם ראש-הממשלה שמיר וחברי-מיפלותו מתכוונים לרסן ולרתום את הסוס הטרויאני הנישב אצלם בממשלה, והמממן בכספי-הציבור מישאלות-לב פוליטיות מרסיות, שעוד ולולות להת-גשם, או שמא ניצחון הליכוד בבחירות המוניציפאליות שיחרר את ראשם וסימא עיניהם, והם באמת ובת' מים התחילו להאמין, סוף-סוף, שרק הליכוד יכול לשלוט?

הנושק הסודי

הגיעה לידיי התוכנית הצבאית הסודית של טוריה, המבטיחה ניצחון ודאי לסורים על ישראל. בתוכנית, לאחר סקירת הכוח הצבאי הסורי שהת' עצם רבות בשנים האחרונות, כפול מצבא סורי, ופי

אסד חחון סורית

ביילין חחון משומר

כמאל חסן עלי מ'לחמה חמישית

שלושה מצבא בריטניה, מתגלה בפעם הראשונה הנ' שק הסודי הסורי.

התוכנית הסורית מתבססת באופן מפתיע על מור' דיעין טוב, שדיווח למטכ"ל הסורי על הכרזת בכירים בישראל, ובניהם שר-הביטחון - שאין לישראל פית' רון צבאי לאינתיפאדה. אך שמעו אסד והגנרלים על העובדה המפתיעה שלישאל אין פיתרון צבאי למ' שחן, התקבלה מיד ההחלטה: כל הצבא הסורי משוח' רר, ויחד עם נשות סוריה וילדיהם, ילקטו כולם אבנים ובקבוקי-בערה, ויסתערו "אזרחית" על ישראל.

המוסד לביטוח מנהיגים

ככל שעוברת השנים, ומורשים להם מוסדניקים החולקים עימנו מעט מזיכרונותיהם, כמו השבוע ב-מעריב, מתגלה לנו מועדון אכסלוסיבי עלום-שם - מועדון המבוטחים של המוסד הישראלי - שבו חברים מנהיגים ערביים.

למועדון המבוטחים הזה השתייך סאדאת, מש' תייך חוסיין, וכעת פורסם ב-מעריב' שגם ערפאת עצמו היה עד באחרונה חבר מן המניין.

זהו, כנראה, מיקרה נוסף שבו חשיבה רדודה של מנהיגינו, למען אינטרסים קיצרי-טווח, הובילה לפ' גיעה קשה באינטרסים ארוכי-הטווח של שגאל.

רק לחשוב שאילו שני ה"ה, חוסיין וערפאת, לא היו מאריכים ימים, כתוצאה מנדיבות ליבם של מנהיגינו, מה מוזר! תהליך הפלסטניזציה של פ' ירדן. יורשו של ערפאת לא יכול היה לעמוד היום כפליט אביון מול העולם ולדרוש "בית לאומי", והיה עסוק, עד למעלה מצוארו, שם בפלסטין שמעבר-לנהר, ב-ייצוב" של' טונו ובהתמודדות "דמוקרטית" עם מתחריו מפלגי הפלסטנים השונים.

אף מדוע, לעוזאל, אנו מאטים את תהליך חילו-מי השילטון הטיבעיים שם במדינות-ערב? תנו לתהליך הברירה הטיבעית לפעול שם, וכך לפחות נדע באמת עם מי יש לנו עסק.

וצהיל פתח בחקירה...

(המשך מעמוד 7)

מישמעתי, ולא לשלוח אותם לבית-דין צבאי, מכיוון שהתליך הוא מהיר יותר. ברוב המיקרים קציני-השיטוט מעורים יותר כמה שנעשה בשטה, וקל להם יד' תר לכרד את העובדות לאור הנסיבות, מאשר שופטים צבאיים, שהמרחק בינם לבין מה שקורה בשטה עולה לעיתים על המרחק הפיסי שבין אולם-השיפט למקום-האירוע בשטחים הכבושים.

במיקרים כאלו, החלוקה בין דיין מישמעתי לבית-דין היא כמעט שווה, אך במיקרים אחרים - חבלות חמר רות, התעללויות שאינן מסתיימות ב' מוות, ירי ללתי-חוקי, שימוש בגזא שולא לפ' הרתמות, ומיקרים חריגים אחרים - נוטים בצבא להעביד את השיפט לקציין, ולא לבית-דין ולשופ' טים מיקצועיים.

הנה כמה מיקרים שבהם החלט להעמיד את האחראים לדין מישמעתי: ב-תאריך 30 במרס 1988 עסקו חי' לים בפזיור התפרעויות קשות בכפר ש' שיות. במהלך התפרעויות, ולאחר ש' די גזא מרמיע וכדורי-גזמי לא התעל לפור את המתפרעים, ירו חיילי הכוח אש חיה לכיוון רגלי המתפרעים ול' כיוון הקרקע שלפניהם. ככל הנראה מירי אחד החיילים נפגע המנוח ונהרג.

מחומר החקירה עולה כי חיילי צה"ל ירו כמפורט לעיל, לאחר שגש' קפה סכנה מוחשית לחייהם. לפיכך, בנסיבות האירוע, מוסמכים היו החייל' לים לפתוח באש.

יחד עם זאת עולה כי סגן א', סמל ג' וסמל ד' ביצעו, בשלבים שונים של האירוע, ירי לעבר קיראבן או חומת' מיפגע, וזאת בניגוד להוראות הפתי' חה-באש. בעשותם כן עברו עכירה של אייקים הוראות לפי סעיף 133 (א) (1) לחוק השיפוט הצבאי 1955.

על אף מישלוח התיק להשלמה, לא אותרה תעודת-פטירה של המנוח ולא ניתן לקבוע בוודאות את נסיבות מותו. הנני מורה להעמיד לדין מישמעתי לפני קציני-שיפט-בכיר את סגן א', את סמל ד' ואת סמל ג', בגין העבירה. יש להרגיש בעת תירודן הכוחות הפועלים באזור יהודה ושומרון, כי ירי לעבר קיר או חומה עומד בניגוד להוראות הפתיחה-באש, ואין לפעול בדרך זו, לנוכח הסכנה הרבה הטמונה בו (נתונים).

מיקרה אחר: ב-תאריך 18 במרס 1988 אירעו התפרעויות אלימות במחנה-הפליטים שאטי שבועה. כפי שפורט בפרק-העוב' דות, מצאו עצמם החיילים מוקפים ומותקפים על-ידי המון מוסת, שידה לעברם אבנים וחפצים שונים, עד אשר לאצלו, לדכיהם, לירות הן לכיוון ה' אוויר והן לעבר המתפרעים, משום שהיו נתונים בסכנת-חיים, ולא היתה בידם דרך אחרת להיחלץ מהמצב שאלינו נקלעו.

ככל הנראה נפצעו 20 מתושבי המנהל כתוצאה מירי זה, ואחד הפ' צועים, שנורה בכטנו, נפטר מפצעיו. היורי, שבוצע על-ידי סמל א', סג'ם ב' וסג'ן ג', היה, לכאורה, בהתאם להר' ראות הפתיחה-באש, שכן לעבר הכוח ידו אבנים ואמצעים קרים אחרים, ועקב כך נשקפה לכוח, שעמד מול מת' פרעים רבים, סכנת-חיים. בתחילה ירו בוצע ירי באוויר, ורק לאחר-מכן ירו הצלף, סמל א', ושני הקצינים, לעבר רגלי מסיתים ספציפיים.

היירי שביצע סגן ס' לעבר תוקף, שרץ לעברו כשיכירי מוטיבול, בוצע אף הוא בהתאם להוראות, עקב הסכנה שנשקפה לחייו של סגן ס' באותן נסי' בות.

סגן ש' ידה לקירבתו של מסית, אשר ברח אל תוך הים והמשך משם להסית את המון נגד חיילי צה"ל. מא' זה סגן ש' לא נדרש לעניין זה בע' דותו, ומאחר שכתוצאה מירי זה לא נפגע איש, וכן בהתחשב במצב שבו היה נתון כוח-צה"ל באותה עת, לא מצאתי הצדקה עניינית להורות על נקיטת צעדים מיפטיים נגדו בגין מעשה זה. סגן ס' ירה בשנית לעבר אחד המתפרעים. היירי בוצע כשכוח-צה"ל התקף על-ידי המון רב, שהיה קרוב אליהם, ושלכבר ירו סגן ס' נשקפה סכנת'

חיים. בתחילה בוצע ירי באוויר, ורק לאחר-מכן ירה הקציין לעבר המסית. לא נמצא כי ירי זה בעיקרו היה בניגוד להוראות הפתיחה-באש. יחד עם זאת עולה, לכאורה, כי הייר, שבוצע לעבר קירות הבתים הקרובים לחוף, כעולה מעדותו של סגן ש', על-ידי הקצינים, על-גמנת להרתיע את המון, מנוגד לכ' אורה להוראות, שכן לא בוצע לעבר האוויר, או לעבר תוקף ספציפי, ועלול היה לסכן את תושבי המקום. בהתחשב בנסיבות כולן, נמצא מקום להורות להעמיד את סגן ש' וסגן ס' לדין מישי' מעתי בגין ירי זה.

תישעה מיקרים הובאו לבית-דין צבאי. אחד, והמפורסם שבהם הוא מיפטי גיבעתי, המתנהל בימים אלה.

השני הוא מיקרה המג'ד ושני החייל' לים, שעל העמדתם לדין נודע השבוע. השלושה נאשמים בכך שהיכו את עיאר עקאל ממחנה-הפליטים אל-כורג' שב' רצועת-עזה. האיש נפטר אחר-כך. הש' לוש יועמד לדין בעבירה של חבלה בנסיבות מחמירות, ולא יואשמו בגרי' מת מותו של האיש, מכיוון שלא נמצא קשר סיבתי מיפטי בין המכות שהיכו הן, לאחר ששתתף בחפירות-סדר וידה אבנים לעבר כוחות צה"ל, לבין ה' מוות.

חמישה תיקים הועברו למישטרת-ישראל (אחד מהם ליועץ המיפטי ל' ממשלה), מכיוון שהיורים לא היו חייל' לים. אלה היו, קרוב לוודאי, מתנהלים בשטה.

ב-135 תיקים עדיין לא הסתיים הטיפול, והוא נמצא בשלבים שונים של החקירה ושל העיון המיפטי בו.

חקירות אחרות

ח' וין מ-327 מיקרי-המוות, מספל הצבא גם חריגות אחרות של חייל' לים, הנוגעות באופן ישיר לאינתיפאדה. בסך-הכל - 600 תיקים כאלה. (המיספר כולל בתוכו את התיקים שבהם יש מיקרי-מוות).

תיקים אלה כוללים עבירות של חבלות חמורות, הכאות, התעללות, גניבות ודברים אחרים.

למשל: ברז במרס 1988 התלונן איש הצלב-האדום על הכאתו, תוך כרי מעצר, של תושב מחנה-הפליטים שאטי שכרצועת-עזה. מחומר-החקירה התברר שהאיש הוכה קשות על-ידי החיילים, אך הוא איבד את הכרתו ולכן לא יכול היה למסר עדות. החיירה לא יאותה בשל ריבוי כוחות שפעלו באותו היום בשטה. לכן הורה הפרקליט לסגור את התיק, אך המליץ לשקול שם פיצוי למתלונן.

מיקרה אחר מפורסם הוא המיקרה שהובצה על-ידי משה אלפרים, צלם ס' ב-יאס, שבו נראו שלושה חיילים מכים מכות-דיבא פלסטניים על צלע הר' שליד שכם.

השלושה, סרן ושני רבי-טוראים, הועמדו לדין ודינם נגזר. על הסרן נג' ורו שני חודשי-מאסר על-תנאי, ורבי-טוראי אחד נשפט לשלושה חודשי מאסר על תנאי, והשני לתורשי חצי מאסר על-תנאי, ושלושה חצי חודשי מאסר על-תנאי.

החיילים שהיו מעורבים בפרשת ה' "הפרו-הקבר" הועמדו גם הם לדין. הרס"ר, שהיה מעורב באירוע, הורד לדרגת טוראי, ונגזרו עליו ארבעה חודשי-מאסר בפועל, ושישה חודשי מאסר על-תנאי, טוראי אחד נשפט לחודשיים וחצי מאסר בפועל, והשני לחודשיים וחצי מאסר בפועל.

חייל, שנתפס בגניבת כסף מעצור, נענש בחצי שנת-מאסר בפועל, ועוד בחצי שנת-מאסר על-תנאי.

חקירות מצ'ח אורכות לעיתים קרובות זמן רב מאוד, והמרחק בין החלטת הפרקליטות הצבאית לבין האירוע עצמו הוא רב ביותר. כך אובר לרוכ הקשר הישיר בין המלואים למסקנות ולהחלטות. חיילי-המילואים משתחר' רים. חיילים אחרים שוכחים את האי-רוע. לכן מסתיימות חלק מהחקירות בסגירת תיקים, ללא פעולה ממשית בהם.

אם עבודה טובה היא דפוס עבורך...

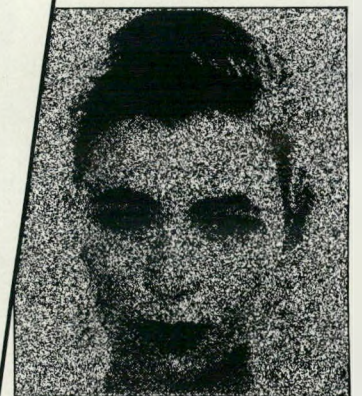
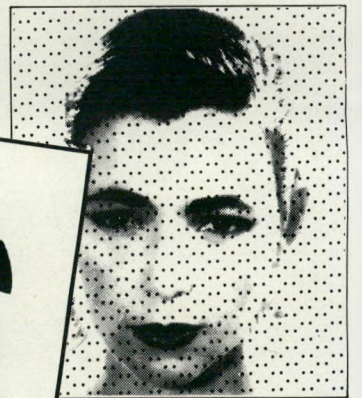
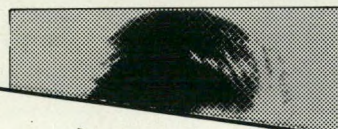
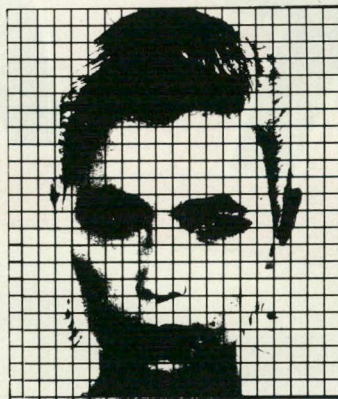
אם אתה רוצה לחזות בחידושי הטכנולוגיה בענפי אומנויות הדפוס, הגרפיקה, הכריכה, הנייר, בציווד וחומרים שטרם נראו בישראל,

אם הנך מעוניין לדעת יותר על ההתפתחויות האחרונות בדפוס,

אם ברצונך לתכנן כהלכה את ההצטיידות העתידית של המשרד, המפעל או הסטודיו שלך, תוך השוואת איכויות ומחירים,

בוא לישפרינט '89, התערוכה הבינלאומית לדפוס בגני התערוכה תל-אביב, ולימי העיון המקצועיים לאנשי הדפוס והגרפיקה שיתקיימו במקביל לתערוכה.

קול המפרסם

אמרינט
89

ישפרינט - '89

התערוכה הבינלאומית ה-III
לדפוס, הכנה לדפוס,
גרפיקה, כריכה ונייר.
גני התערוכה תל-אביב

10-13.4.89

שעות הביקור: כל יום 14:00-22:00, כניסה: שער הכניסה הראשי - שד' רוקח.
חניה: במגרשי פארק הירקון.
הזמנות ניתן לקבל אצל מארגני התערוכה.

אירגון: שבל חב' לארגון תערוכות בע"מ טל. 03-233446
קווים הדפוס - כתב עת לאומנויות הגרפיות טל. 03-812250/1
לפרטים נוספים על ימי העיון ולהרשמה:
המרכז לאומנויות הדפוס טל. 03-658060, פקס. 03-661381

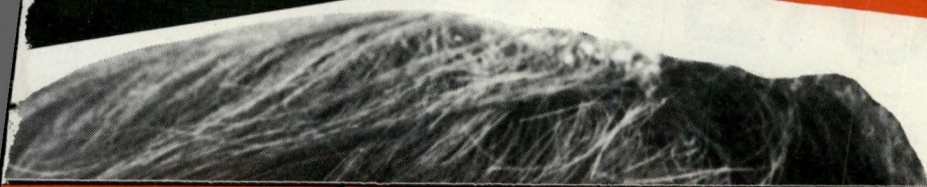
דפוסים חדשים בעבודה!

המחיר: 5.00 שקלים (כולל מע"מ), באילת: 4.35 שקלים

כ"ט באדר ב' תשמ"ט, 5.4.1989

פרשת אורי עמית

השנה

מלמיליאן:

"עברה

בי

צמרמורת!"